

Nr. 15 – 2005
Side 2271 – 2413

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

Nr. 15
Utgitt 30. desember 2005

Innhold

	Side
Lover og ikrafttredelser. Delegering av myndighet	
2005	
Des. 16.	16. Lov nr. 117 om endr. i lov 9. mai 1997 nr. 26 om Statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland (NORFUND) 2271
Des. 16.	16. Lov nr. 118 om endr. i folketrygdloven og i enkelte andre lover..... 2271
Des. 16.	16. Lov nr. 119 om endr. i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd og lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering..... 2273
Des. 9.	9. Ikrafttr. av lov 10. juni 2005 nr. 42 om endringer i verdipapirhandelloven mv. (gjennomføring av prospektdirektivet) (Nr. 1428)..... 2289
Des. 9.	9. Ikrafttr. av lov 19. desember 2003 nr. 120 om endringer i lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper, lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper og i enkelte andre lover (likestilling i styrever i statsaksjeselskaper, statsforetak, allmennaksjeselskaper mv.) (Nr. 1429) 2290
Des. 9.	9. Deleg. av myndighet til Justis- og politidepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet etter burettslagslova kapittel 6 (Nr. 1439) 2302
Des. 14.	14. Endr. i delvis ikrafttredelse av lov 10. desember 2004 nr. 81 om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) og enkelte andre lover (gjennomføring av EØS-regler om anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder m.m.) (Nr. 1458) 2321
Des. 16.	16. Omorganisering av departementsstrukturen fra 1. januar 2006 (Nr. 1479)..... 2346
Forskrifter	
2005	
Des. 5.	5. Forskrift om midlertidige forebyggende tiltak for å hindre smitte av høypatogen aviær influensa fra ville fugler til fjørfe og andre fugler holdt i fangenskap (Nr. 1417) 2280
Des. 9.	9. Forskrift om forsikringsformidling (Nr. 1421) 2282
Des. 9.	9. Forskrift om opplysninger i prospekter (Nr. 1422)..... 2285
Des. 9.	9. Forskrift om gjennomføring av prospektkontrollen (Nr. 1423) 2286
Des. 9.	9. Forskrift om unntak fra prospektplikt (Nr. 1424) 2288
Des. 9.	9. Forskrift om overgangsregler i forbindelse med endringer i prospektregler i verdipapirhandelloven kapittel 5 (Nr. 1425)..... 2288
Nov. 24.	24. Forskrift om registrering av politiske partier (Nr. 1433)..... 2292
Des. 1.	1. Forskrift om bachelorgraden ved Høgskolen i Oslo (Nr. 1434)..... 2293
Des. 5.	5. Forskrift om kvoter i jakt på kystsel i 2006 (Nr. 1435)..... 2295
Des. 12.	12. Forskrift om regulering av fisket etter sjøtunge i EU-sonen i 2006 (Nr. 1440) 2302
Des. 12.	12. Forskrift om regulering av fisket etter dyphavsarter i ICES statistikkområder X, XII og XIV utenfor noen stats jurisdiksjon (internasjonalt område) i 2006 (Nr. 1441) 2303
Des. 12.	12. Forskrift om salær fra det offentlige til advokater m.fl. etter faste satser (stykkprissatser) ved fri rettshjelp og i straffesaker (Nr. 1442)..... 2304
Des. 12.	12. Forskrift til lov om fri rettshjelp (Nr. 1443)..... 2307
Des. 12.	12. Eksamensforskrift ved Diakonissehjemmets Høgskole (Nr. 1444) 2309
Des. 13.	13. Forskrift til rammeplan for førskolelærerutdanning (Nr. 1448)..... 2312
Des. 13.	13. Forskrift til rammeplan for allmennlærerutdanning (Nr. 1449)..... 2314
Des. 13.	13. Forskrift til rammeplan for faglærerutdanning i musikk, dans og drama (Nr. 1450)..... 2315
Des. 13.	13. Forskrift til rammeplan for faglærerutdanning i praktiske og estetiske fag (Nr. 1451) 2316
Des. 13.	13. Forskrift til rammeplan for faglærerutdanning i kroppsøving og idrettsfag (Nr. 1452)..... 2317
Des. 13.	13. Forskrift til rammeplan for faglærerutdanning i formgivning, kunst og håndverk (Nr. 1453)... 2317
Des. 13.	13. Forskrift til rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning (Nr. 1454)..... 2318
Des. 14.	14. Forskrift om regulering av fisket etter rødspette i Nordsjøen og Skagerrak i 2006 (Nr. 1459) 2322
Des. 14.	14. Forskrift om regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2006 (Nr. 1460)..... 2322
Des. 14.	14. Forskrift om regulering av fisket etter breiflabb i 2006 (Nr. 1464) 2326
Nov. 22.	22. Forskrift om vern av produktnemninga Eplejuice frå Hardanger som beskytta geografisk nemning (Nr. 1468)..... 2327
Des. 7.	7. Forskrift om eksamen ved Diakonhjemmet Høgskole (Nr. 1471) 2332
Des. 7.	7. Forskrift om lokalt opptak og rangering av søkere til masterutdanninger og videreutdanninger ved Diakonhjemmet Høgskole (Nr. 1472) 2337

Des.	13.	Forskrift om vedgåing av farskap uten moras medverknad (Nr. 1475)	2343
Des.	16.	Forskrift om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage (Nr. 1477)	2344
Des.	16.	Forskrift om foreldrebetaling i barnehager (Nr. 1478)	2345
Des.	7.	Forskrift for studier ved Fjellhaug Misjonshøgskole (Nr. 1482)	2351
Des.	8.	Forskrift om studier ved Norsk Lærerakademi Lærerhøgskolen (Nr. 1483).....	2356
Des.	9.	Forskrift om taksering av formues-, inntekts- og fradragposter til bruk ved likningen for inntektsåret 2005 (Nr. 1484)	2361
Des.	14.	Forskrift om adgang til å permittere utover begrensningen i lønnspliktloven samt adgang til å utvide dagpengeperioden for samme tidsrom (Nr. 1486)	2377
Des.	15.	Forskrift om norsk farmakopé (Nr. 1487).....	2378
Des.	16.	Forskrift om tillatelse til å drive sporvei, tunnelbane og forstadsbane, samt sidespor m.m. (tillatelsesforskriften) (Nr. 1489)	2379
Des.	16.	Forskrift om lisens, sikkerhets sertifikat og om tilgang til å trafikkere det nasjonale jernbanenet, samt om sikkerhetsgodkjenning for å drive infrastruktur (lisensforskriften) (Nr. 1490)	2381
Des.	16.	Forskrift om gjennomføring av forordning (EF) nr. 881/2004 av 29. april 2004 om opprettelse av et europeisk jernbanebyrå (ERA) (ERA-forskriften) (Nr. 1491)	2389
Des.	16.	Forskrift om domssogns- og lagdømmeinndeling (Nr. 1494).....	2390
Des.	16.	Forskrift om konsekvensutredning etter genteknologiloven (Nr. 1495)	2398

Endringsforskrifter

2005

Nov.	8.	Endr. i forskrift om kvalifikasjonskrav og sertifikatrettigheter for personell på norske skip, fiske- og fangstfartøy og flyttbare innretninger, forskrift om innretning og føring av dagbøker på skip og flyttbare innretninger og forskrift om kontroll med fremmede skip og flyttbare innretninger i norske havner mv. (Nr. 1415)	2274
Des.	1.	Endr. i forskrift om justergebyrer mv. (Nr. 1416).....	2277
Des.	6.	Endr. i forskrift om gebyrer for Norsk Akkrediterings tjenester (Nr. 1419).....	2282
Des.	9.	Endr. i forskrift om gjennomføring av EØS-regler om vedtatte internasjonale regnskapsstandarder (Nr. 1420)	2282
Des.	9.	Endr. i børsforskrift (Nr. 1427).....	2289
Des.	9.	Endr. i forskrift i medhold av oreigningslovens § 3 om rett til å foreta eiendomsinngrep (Nr. 1430)	2290
Des.	9.	Endr. i forskrift om endring i forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- og anleggsplasser (byggherreforskriften) (Nr. 1432).....	2292
Des.	5.	Endr. i forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet (Nr. 1436).....	2296
Des.	12.	Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (Nr. 1445)	2311
Des.	12.	Endr. i forskrift (Nr. 119) om avgrensning av merverdiavgiftsunntaket for omsetning av helsetjenester (Nr. 1446).....	2312
Des.	13.	Endr. i forskrift om begrensning av lønnsoppgaveplikten (Nr. 1447)	2312
Des.	13.	Endr. i forskrift om særavgifter (Nr. 1455).....	2319
Des.	13.	Endr. i forskrift om toll- og avgiftsfri innførsel og forenklet fortolling av reisegods (Nr. 1456)	2320
Des.	13.	Endr. i forskrift om register over opplysninger om valutaveksling og overføring av betalingsmidler inn og ut av Norge (valutaregisterforskriften) (Nr. 1457)	2321
Des.	14.	Endr. i forskrift (Nr. 24) vedrørende omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet, på Svalbard og Jan Mayen (Nr. 1461)	2323
Des.	14.	Endr. i forskrift (Nr. 121) om merverdiavgift ved kjøp av tjenester fra utlandet, Svalbard eller Jan Mayen (nr. 1462).....	2323
Des.	14.	Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (Nr. 1463)	2323
Des.	1.	Endr. i forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Oslo (Nr. 1469).....	2328
Des.	5.	Endr. i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (Nr. 1470).....	2329
Des.	12.	Endr. i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester (Nr. 1473).....	2340
Des.	13.	Endr. i forskrift om gebyr for handsaming av søknad om norsk riksborgarrett (Nr. 1474)	2342
Des.	14.	Endr. i forskrift om register for lagring av opplysninger innsamlet ved bruk av satellittsporingstutstyr på fiskefartøy (Nr. 1476)	2343
Des.	15.	Endr. i forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff (Nr. 1488).....	2378

Des.	16.	Endr. i forskrift om avgjørelsesmyndighet m v for Statens innkrevingsentral i saker om innkreving av underholdsbidrag (Nr. 1492).....	2389
Des.	16.	Endr. i forskrift om forsøksordning med rettsmekling (Nr. 1493).....	2389

**Diverse
2005**

Des.	5.	Deleg. av myndighet til Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret til å oppheve forskrift i forbindelse med fastsettelse av ny forskrift (Nr. 1418).....	2282
Des.	9.	Opph. av forskrifter i forbindelse med endringer i prospektregler i verdipapirhandelloven kapittel 5 (Nr. 1426).....	2289
Des.	9.	Vedtekter for Meteorologisk institutt (Nr. 1431).....	2290
Des.	9.	Opph. av godkjenning av nytt Tjenestereglement for Forsvaret (Nr. 1437).....	2302
Des.	9.	Deleg. av fullmakter til Forsvarsdepartementet i forbindelse med nytt styrkeoppbyggingssystem (Nr. 1438).....	2302
Des.	16.	Vedtak om fastsettelse av maksimalgrensen for foreldrebetalingen i barnehager for 2006 (Nr. 1480).....	2349
Nov.	24.	Instruks om anmeldelse til påtalemyndigheten for overtredelse av ligningsloven kapittel 12, folketrygdloven § 24–4 femte ledd, merverdiavgiftsloven § 72 og investeringsavgiftsloven § 7 første ledd (Nr. 1481).....	2349
Des.	9.	Vedtak om opprettelse av Bioforsk som eget forvaltningsorgan (Nr. 1485).....	2377

Rettelser

Nr. 14/2005 s. 2170 (i forskrift 2. desember 2005 nr. 1357 om endring i forskrift 23. mai 2005 nr. 459 om gjennomføring av forordning (EF) nr. 1592/2002 av 15. juli 2002 om felles regler for sivil luftfart og om opprettelse av et europeisk flysikkerhetsbyrå, forordning (EF) nr. 1643/2003 av 22. juli 2003 og forordning (EF) nr. 1701/2003 av 24. september 2003 om endring av forordning (EF) nr. 1592/2002, samt forordning (EF) nr. 104/2004 av 22. januar 2004 om fastsettelse av regler for organiseringen og sammensetningen av klageinstansen for Det europeiske flysikkerhetsbyrået i norsk rett (EASA-forskriften).....	2413
---	------

Oversikt over rettelser	3. omslagsside
Bestillinger, adresseendringer m.v.	4. omslagsside

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 30. desember 2005

Nr. 15

16. des. Lov nr. 117 2005

Lov om endring i lov 9. mai 1997 nr. 26 om Statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland (NORFUND).

Ot.prp.nr.17 (2005–2006) jf. Ot.prp.nr.110 (2004–2005), Innst.O.nr.3 (2005–2006), Besl.O.nr.11 (2005–2006). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 5. og 15. desember 2005. Fremmet av Utenriksdepartementet. Kunngjort 16. desember 2005.

I

I lov 9. mai 1997 nr. 26 om Statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland gjøres følgende endring:

§ 1 nytt tredje ledd skal lyde:

Fondet kan samarbeide med andre for å oppnå sitt formål, herunder blant annet delta i norske og utenlandske selskaper.

§ 1 nåværende tredje ledd blir fjerde ledd.

II

Loven trer i kraft straks.

16. des. Lov nr. 118 2005

Lov om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover.

Ot.prp.nr.21 (2005–2006), Innst.O.nr.7 (2005–2006), Besl.O.nr.14 (2005–2006). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 8. og 15. desember 2005. Fremmet av Arbeids- og sosialdepartementet. Kunngjort 16. desember 2005.

Endringer i følgende andre lover:

- 1 Lov 22. mars 1968 nr. 2 om tillegg til 1) lov om krigspensjonering for militærpersoner av 13. desember 1946 og 2) lov om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner av 13. desember 1946.
- 2 Lov 29. april 2005 nr. 21 om supplerende stønad til personar med kort butid i Noreg.

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 4–5 første ledd bokstav d oppheves.

§ 4–5 første ledd bokstav e blir bokstav d.

§ 4–5 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir tredje ledd.

§ 4–20 annet ledd første punktum skal lyde:

Retten til dagpenger faller også bort i et begrenset tidsrom dersom medlemmet selv uten rimelig grunn unnlater å skaffe seg inntekt som arbeidstaker i stønadsperioden.

§ 4–20 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde, femte, sjette, sjuende og åttende ledd blir tredje, fjerde, femte, sjette og sjuende ledd.

§ 8–4 tredje ledd bokstav j skal lyde:

når vedkommende er arbeidsufør som følge av behandling i forbindelse med sterilisering.

§ 9–11 nytt andre ledd skal lyde:

Når sykdom som nevnt i første ledd må anses for varig, er retten til pleiepenger begrenset til perioder hvor sykdommen er ustabil. Når barnet lider av en svært alvorlig progredierende sykdom, kan det foreligge en kontinuerlig rett til pleiepenger. Det kan også utbetales pleiepenger i startfasen av en svært alvorlig, varig sykdom.

Nåværende andre ledd blir tredje ledd.

§ 9–12 skal lyde:

Til medlem som i hjemmet pleier en nær pårørende i livets slutfase, ytes det pleiepenger i opptil 20 dager for hver pasient.

§ 9–15 oppheves.

§ 10–8 andre ledd nytt femte og sjette punktum skal lyde:

Det skal utarbeides en individuell oppfølgingsplan i samarbeid med medlemmet. Retten til rehabiliteringspenger faller bort dersom medlemmet uten rimelig grunn unnlater å ta imot tilbud om behandling, rehabilitering, yrkesrettet attføring eller å medvirke til utarbeidelse og oppfølging av individuell oppfølgingsplan.

§ 11–18 siste ledd skal lyde:

Departementet gir forskrifter om ytelser til et medlem som samtidig fyller vilkårene for rett til attføringspenger etter dette kapitlet og for tilskott under yrkesrettet attføring gitt med hjemmel i arbeidsmarkedsloven kapittel 5.

§ 12–9 nytt andre ledd skal lyde:

Det skal utarbeides en individuell oppfølgingsplan i samarbeid med medlemmet. Retten til tidsbegrenset uførestønad faller bort dersom medlemmet uten rimelig grunn unnlater å ta imot tilbud om behandling, rehabilitering, yrkesrettet attføring eller å medvirke til utarbeidelse og oppfølging av individuell oppfølgingsplan.

§ 12–9 andre ledd blir nytt tredje ledd.

§ 12–12 tredje ledd skal lyde:

Mottakere av uførepensjon beholder retten til ytelsen selv om den reduseres eller faller helt bort

- a) under tidsbegrenset arbeidstrening som er godkjent av arbeidsmarkedsetaten
- b) i fem år når vedkommende har gitt trygdekontoret melding om inntektsendring fordi han eller hun har tatt arbeid eller oppdrag, eller har startet virksomhet. Den som har fylt 60 år når ytelsen reduseres eller faller bort, beholder retten til uførepensjon til fylte 67 år. Det er et vilkår at vedkommende i løpet av de fem årene eller frem til fylte 67 år melder fra om ytterligere inntektsendringer. Det kan ses bort fra at meldinger som nevnt, ikke er gitt dersom det foreligger særlige grunner som kan forklare hvorfor det ikke er meldt fra.

II

I lov 22. mars 1968 nr. 2 om tillegg til 1) lov om krigspensjonering for militærpersoner av 13. desember 1946 og 2) lov om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner av 13. desember 1946 gjøres følgende endring:

§ 5 oppheves.

III

I lov 29. april 2005 nr. 21 om supplerande stønad til personar med kort butid i Noreg gjøres følgende endringer:

I § 4 skal uttrykket «tre måneder» erstattes med «90 dagar» og uttrykket «eit kalenderår» med «ein stønadsperiode».

§ 13 nytt fjerde ledd skal lyde:

Når supplerande stønad er utbetalt i utlandet i strid med reglane i § 4, jf. § 5 fjerde leddet, skal for mykje utbetalt stønad avreknast månad for månad i ein ny stønadsperiode utan omsyn til om vilkåra for tilbakekrevjing etter første leddet er oppfylte.

I § 21 andre ledd første punktum skal uttrykket «ein stønadstakar» erstattes med «ein stønadstakar eller ektemaken».

I § 21 andre ledd andre punktum skal uttrykket «ein stønadstakar» erstattes med «ein stønadstakar og ektemaken».

IV

Ikrafttredelse. Overgangsbestemmelser

1. Endringene i folketrygdloven §§ 4–5, 4–20, 8–4 og 11–18 trer i kraft straks.
2. Endringene i folketrygdloven §§ 9–11, 9–12, 9–15, 10–8, 12–9 og 12–12 trer i kraft 1. januar 2006.
Endringene i folketrygdloven §§ 9–11, 9–12, 9–15, 10–8, 12–9 og 12–12 gis også virkning for løpende tilfeller.

3. Endringen i lov 22. mars 1968 nr. 2 om tillegg til krigspensjoneringslovene av 1946 § 5 trer i kraft 1. januar 2006.
4. Endringene i lov 29. april 2005 nr. 21 om supplerande stønad til personar med kort butid i Noreg trer i kraft 1. januar 2006.

16. des. Lov nr. 119 2005

Lov om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd og lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering.

Ot.prp.nr.22 (2005–2006), Innst.O.nr.8 (2005–2006), Besl.O.nr.15 (2005–2006). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 8. og 15. desember 2005. Fremmet av Arbeids- og sosialdepartementet. Kunngjort 16. desember 2005.

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 3–15 annet ledd bokstav b skal lyde:

barnetillegg til tidsbegrenset uførestønad etter folketrygdloven § 12–13 nr. 1 fjerde ledd og overgangsstønad etter folketrygdloven § 15–7, § 16–7 og § 17–6.

§ 3–25 første ledd skal lyde:

Til en person som mottar uførepensjon, tidsbegrenset uførestønad eller alderspensjon, ytes det et barnetillegg for hvert barn vedkommende forsørger.

§ 3–26 tredje ledd bokstav e skal lyde:

ytelser fra folketrygden i form av dagpenger under arbeidsløshet og kursstønad etter kapittel 4, sykepenger etter kapittel 8, stønad ved barns og andre nære pårørendes sykdom etter kapittel 9, rehabiliteringspenger etter kapittel 10, attføringspenger etter kapittel 11, tidsbegrenset uførestønad etter kapittel 12 og fødselspenger, svangerskapspenger og adopsjonspenger etter kapittel 14

§ 4–12 tredje ledd skal lyde:

Dagpenger inklusive barnetillegg, men eksklusive ferietillegg, kan ikke utgjøre mer enn 90 prosent av medlemmets dagpengegrunnlag.

Ny § 4–14 skal lyde:

§ 4–14. Ferietillegg

Til medlem som har mottatt dagpenger i mer enn åtte uker i løpet av et kalenderår, ytes et ferietillegg til dagpengene.

Ferietillegget utgjør 9,5 prosent av de dagpengene som er utbetalt i kalenderåret.

Ferietillegget utbetales snarest mulig etter utgangen av ferieopptjeningsåret, eller når medlemmet har hevet dagpenger i en full stønadperiode (se § 4–15 første og andre ledd).

§ 8–49 fjerde ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Dersom et medlem har mottatt dagpenger og/eller sykepenger i mer enn åtte uker i et kalenderår, ytes det et ferietillegg på 9,5 prosent til sykepengene.

Kapittel 9 innledningen nytt femte strekpunkt skal lyde:

- graderte pleiepenger står i § 9–11 a

Nåværende femte til åttende strekpunkt blir sjetten til niende strekpunkt.

§ 9–10 første ledd første punktum skal lyde:

Til et medlem som har omsorg for barn under 12 år som er eller har vært innlagt i helseinstitusjon, ytes det pleiepenger hvis barnet trenger kontinuerlig tilsyn og pleie.

§ 9–11 første ledd skal lyde:

Til et medlem som har omsorg for barn under 18 år som har en livstruende eller annen svært alvorlig sykdom eller skade, ytes det pleiepenger. Det er et vilkår at medlemmet av hensyn til barnet må oppholde seg i en helseinstitusjon mens barnet er innlagt, eller må være hjemme fordi barnet trenger kontinuerlig tilsyn og pleie. Begge foreldre kan få pleiepenger samtidig, hvis det er behov for det. Også andre enn barnets foreldre kan få pleiepenger dersom det er nødvendig av hensyn til barnet.

Ny § 9–11 a skal lyde:

§ 9–11 a. Graderte pleiepenger

Det kan ytes graderte pleiepenger i tilfeller når barn som nevnt i §§ 9–10 og 9–11, trenger kontinuerlig tilsyn og pleie, men hvor det er etablert tilsyns- eller avlastningsordning deler av dagen eller noen dager i uken. Ytelsen kan graderes ned til 50 prosent.

§ 11–9 annet ledd ny bokstav d skal lyde:

i ventetid etter attføring, når medlemmet på grunn av sykdom skal vurderes for andre trygdeytelser.

§ 12–13 nr. 1 tredje og nytt fjerde ledd skal lyde:

Bestemmelsene i § 10–10 tredje ledd og fjerde ledd, §§ 10–11, 10–14 og 10–15 kommer tilsvarende til anvendelse på tidsbegrenset uførestønad.

Til tidsbegrenset uførestønad kan det ytes barnetillegg etter §§ 3–25 og 3–26.

II

I lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering gjøres følgende endring:

§ 3 (1) første ledd bokstav a skal lyde:

10 arbeidsdager ved hel permittering og ved minst 40 % reduksjon av arbeidstiden

III

Ikrafttredelse. Overgangsbestemmelser

1. Endringene i folketrygdloven §§ 9–10, 9–11, 9–11 a og 11–9 trer i kraft 1. januar 2006.
2. Endringene i folketrygdloven §§ 3–15, 3–25, 3–26 og 12–13 trer i kraft 1. juni 2006. I løpende tilfeller kan stønadsmottaker beholde det standardiserte barnetillegget ut stønadperioden.
3. Endringen i folketrygdloven §§ 4–12, 4–14 og 8–49 trer i kraft 1. juli 2006.
4. Endringene i lønnspliktløven trer i kraft 1. januar 2006.
5. Departementet kan fastsette forskrifter om overgangsbestemmelser.

8. nov. Nr. 1415 2005

Forskrift om endring i forskrift om kvalifikasjonskrav og sertifikatrettigheter for personell på norske skip, fiske- og fangstfartøy og flyttbare innretninger, forskrift om innretning og føring av dagbøker på skip og flyttbare innretninger og forskrift om kontroll med fremmede skip og flyttbare innretninger i norske havner mv.

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 8. november 2005 med hjemmel i lov 5. juni 1981 nr. 42 om sertifikatpliktige stillinger på norske skip, borefartøy og andre flyttbare innretninger i sjøen § 1, § 2, § 3 og § 5, jf. delegeringsvedtak 11. desember 1981 nr. 1 og delegeringsvedtak 18. desember 1981 nr. 4282, lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 3a, § 41a, § 82, § 93, § 106 og § 117, jf. delegeringsvedtak 5. april 1963 nr. 9, delegeringsvedtak 1. desember 1978 nr. 1, delegeringsvedtak 12. oktober 1979 nr. 1, delegeringsvedtak 15. januar 1979 nr. 1 og delegeringsvedtak 8. januar 1980 nr. 1, lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 471, jf. Kronprinsreg.res. 5. mai 1967. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 56b (direktiv 95/21/EF endret ved direktiv 98/25/EF, direktiv 98/42/EF, direktiv 1999/97/EF, direktiv 2001/106/EF og direktiv 2002/84/EF), vedlegg II kap. XXXII nr. 1 og vedlegg XIII nr. 55b (direktiv 94/57/EF endret ved direktiv 2001/105/EF og direktiv 2002/84/EF), nr. 56d (direktiv 96/98/EF endret ved direktiv 2002/84/EF), nr. 56f (direktiv 98/18/EF endret ved direktiv 2002/84/EF), nr. 56g (direktiv 97/70/EF endret ved direktiv 2002/84/EF), nr. 56h (direktiv 1999/95/EF), nr. 56j (direktiv 2001/25/EF endret ved direktiv 2002/84/EF og direktiv 2003/103/EF), nr. 55a (direktiv 2002/59/EF) og vedlegg XVIII nr. 16a (direktiv 92/29/EØF). Kunngjort 13. desember 2005.

I

Fastsatt med hjemmel i lov 5. juni 1981 nr. 42 om sertifikatpliktige stillinger på norske skip, borefartøy og andre flyttbare innretninger i sjøen § 1, § 2, § 3 og § 5, jf. delegeringsvedtak 11. desember 1981 nr. 1 og delegeringsvedtak 18. desember 1981 nr. 4282, og lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 93 og § 106, jf. delegeringsvedtak 5. april 1963 nr. 9 og delegeringsvedtak 1. desember 1978 nr. 1. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 56j (direktiv 2001/25/EF endret ved direktiv 2002/84/EF og direktiv 2003/103/EF) og vedlegg XVIII nr. 16a (direktiv 92/29/EØF).

I forskrift 9. mai 2003 nr. 687 om kvalifikasjonskrav og sertifikatrettigheter for personell på norske skip, fiske- og fangstfartøy og flyttbare innretninger gjøres følgende endringer:

§ 1–1 første ledd skal lyde:

Forskriften gjelder for personell som skal tjenestegjøre på skip som omfattes av den til enhver tid gjeldende forskrift om bemanning av norske skip, for personell på fiske- og fangstfartøy og for personell på flyttbare innretninger. For personell som tilsettes på norsk sjøgående passasjer- og lasteskip, gjelder forskriften uavhengig av skipets størrelse.

§ 1–1 annet ledd skal lyde:

(2) For personell som skal tjenestegjøre på norsk sjøgående passasjer- og lasteskip, gjelder forskriften uavhengig av skipets størrelse.

§ 1-1 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) Krav til fører og dekksoffiser på norsk passasjerskip gjelder uavhengig av skipets størrelse, likevel slik at det stilles særskilte krav for visse passasjerskip, jf. kapittel 9. Krav til fører og dekksoffiser på norsk ikke sjøgående lasteskip gjelder fra 15 meters største lengde og derover. Krav til fører og dekksoffiser gjelder for fiske- og fangstfartøy på 10,67 meter største lengde og derover. Krav til fører av fritidsbåt gjelder fra 15 meter største lengde.

§ 1-1 fjerde ledd skal lyde:

(4) For personell på ikke sjøgående seilskip og maskindrevet skip som i henhold til målebrev utstedt før 16. desember 1983 er under 25 brutto register tonn, gjelder ikke kravene i denne forskrift, selv om de har største lengde på 15 meter og derover, dersom ikke annet er fastsatt i medhold av sjette eller syvende ledd.

§ 1-1 nåværende tredje ledd blir nytt femte ledd.

§ 1-1 nytt sjette ledd skal lyde:

(6) Sjøfartsdirektoratet kan i enkelttilfeller kreve sertifikat for å gjøre tjeneste som fører på mindre fartøy enn de som er nevnt i tredje ledd eller maskinoffiser på skip med mindre fremdriftskraft enn som nevnt i tredje ledd dersom det er nødvendig på grunn av skipets type, virksomhet, maskineri, tekniske utstyr, fartsområde eller andre spesielle sikkerhetsmessige forhold. Likeledes kan Sjøfartsdirektoratet i henhold til regel I/3 i STCW-konvensjonen, etter en konkret vurdering, redusere eller frita for sertifikatkravet på skip i fart nær kystlandet dersom de grunner som nevnt i første setning gjør det forsvarlig.

§ 1-1 nåværende femte ledd blir nytt syvende ledd.

§ 1-1 nytt åttende ledd skal lyde:

(8) På andre spesielle skip, herunder seilskip, skip av spesiell konstruksjon eller som benytter spesielt maskineri eller utstyr eller som ved uhell kan få store miljømessige eller samfunnsmessige konsekvenser, kan Sjøfartsdirektoratet fastsette at skipsførere, dekksoffiser eller maskinoffiser skal ha høyere kvalifikasjoner, sertifikater eller påtegning på sertifikat enn de kvalifikasjoner som er spesifisert i denne forskrift.

§ 1-2 første ledd nytt nr. 3 skal lyde:

3. *Behørig sertifikat*: Dokument utstedt og påtegnet i samsvar med § 1-6.

§ 1-2 første ledd nåværende nr. 3-26 blir nye nr. 4-27.

§ 1-2 første ledd nytt nr. 28 skal lyde:

28. *Maskinoffiserassistent*: Person som er under opplæring for å bli maskinoffiser.

§ 1-2 første ledd nåværende nr. 27-29 blir nye nr. 29-31.

§ 1-2 første ledd nye nr. 32 og 33 skal lyde:

32. *Måned*: En kalendermåned eller 30 dager sammenlagt av tidsrom kortere enn en kalendermåned.

33. *Norske skip*: Skip som anses som norsk i henhold til lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) og lov 12. juni 1987 nr. 48 om norsk internasjonalt skipsregister (NIS).

§ 1-2 første ledd nåværende nr. 30-35 blir nye nr. 34-39.

§ 1-2 første ledd nåværende nr. 36 blir nytt nr. 40 og skal lyde:

40. *Passasjerskip*: Skip som fører mer enn 12 passasjerer, samt skip som i henhold til gjeldende forskrifter skal ha passasjersertifikat.

§ 1-2 første ledd nåværende nr. 37 og 38 blir nye nr. 41 og 42.

§ 1-2 første ledd nytt nr. 43 skal lyde:

43. *Radiooperatør*: Innehaver av sertifikat utstedt eller godkjent av Radioinspeksjonen i samsvar med Radioreglementet.

§ 1-2 første ledd nåværende nr. 39-42 blir nye nr. 44-47.

§ 1-2 første ledd nye nr. 48 og 49 skal lyde:

48. *Sertifikat*: Dokument utstedt eller påtegnet i samsvar med § 1-6.

49. *Simulator*: Utstyr for opplæring og bedømmelse som minst tilfredsstillende oppfyller kravene i Avsnitt A-I/12 i STCW-koden.

§ 1-2 første ledd nåværende nr. 43-49 blir nye nr. 50-56.

§ 1-2 første ledd nytt nr. 57 skal lyde:

57. *STCW-regelverk*: STCW-konvensjonen og STCW-koden.

§ 1-2 første ledd nåværende nr. 50 blir nytt nr. 58.

§ 1–2 første ledd nytt nr. 59 skal lyde:

59. *Tredjestat*: Stat som ikke er part til EØS-avtalen.

§ 1–3 overskriften skal lyde:

§ 1–3. *Selskapets, skipsførerens og mannskapets plikter*

§ 1–3 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) Hvert enkelt besetningsmedlem skal påse at vedkommende innehar tilstrekkelige kvalifikasjoner og nødvendige sertifikater for å utøve sin tjeneste om bord.

§ 1–3 nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

§ 1–5 nye femte og sjette ledd skal lyde:

(5) Ytelsesstandardene og andre bestemmelser i avsnitt A-1/12 i STCW-koden samt andre krav fastsatt i del A i STCW-regelverket som omhandler sertifikater skal følges ved bruk av simulator når det gjelder

- a) all obligatorisk opplæring basert på simulator,
- b) enhver vurdering av kompetanse fastsatt i del A i STCW-regelverket som foretas ved hjelp av simulator, og
- c) enhver demonstrasjon som utføres ved hjelp av simulator for å bevise vedlikehold av kompetanse som beskrevet i del A i STCW-regelverket.

(6) Simulatorer som nevnt i femte ledd og som er installert eller tatt i bruk før 1. februar 2002 kan etter skriftlig søknad fritas av Sjøfartsdirektoratet for å oppfylle ytelsesstandardene i femte ledd fullstendig.

§ 1–6 annet ledd nytt siste punktum skal lyde:

Sertifikater og påtegninger utstedes på norsk med engelsk oversettelse.

§ 2–2 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Mannskapet skal kunne kommunisere med los og landbaserte myndigheter på engelsk eller på vedkommende myndighets språk.

§ 2–2 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:

Personell som i henhold til alarminstruksen skal bistå passasjerer i nødssituasjoner, skal lett kunne identifiseres.

§ 4–2 trettende ledd bokstav c skal lyde:

- c) minst 12 md. fartstid som kan godkjennes for utstedelse av dekksoffiserssertifikat eller disponert og brukt regelmessig et fartøy lengre enn 8 meter i minst 3 år eller bestått praktisk utsjekk ved godkjent skole.

§ 5–2 første ledd bokstav b annet punktum skal lyde:

Tilsvarende vil sertifikat utstedt på feil grunnlag kunne inndras i tråd med forvaltningslovens § 35 første ledd bokstav c og tredje ledd.

§ 8–1 nytt annet punktum skal lyde:

Direktiv 89/48/EØF og direktiv 92/51/EØF skal følges ved godkjenning av utenlandsk utdanning og sertifikater.

§ 8–2 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) For godkjenning ved påtegning av behørig sertifikat utstedt av tredjestat, skal fremgangsmåten i vedlegg II til direktiv 2001/25/EF følges.

§ 12–1 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Slik dispensasjon kan bare gis dersom Sjøfartsdirektoratet finner det klart at vedkommende er tilstrekkelig kvalifisert til å ivareta oppgavene i den ledige stillingen på en betryggende måte.

§ 12–1 tredje ledd tredje punktum skal lyde:

Vedkommende skal, dersom han ikke innehar et dekkende sertifikat, bli pålagt å gjennomgå en prøve som aksepteres av Sjøfartsdirektoratet og som viser at dispensasjonen trygt kan gis.

§ 12–1 fjerde ledd bokstav b skal lyde:

- b) fører av ikke sjøgående passasjer- og lasteskip hvis største lengde er 15 m og derover, men ikke mer enn 50 bruttotonn; eller

II

Fastsatt med hjemmel i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 471, jf. Kronprinsreg.res. av 5. mai 1967.

I forskrift 15. september 1992 nr. 693 om innretning og føring av dagbøker på skip og flyttbare innretninger gjøres følgende endring:

§ 15 sjette ledd bokstav f skal lyde:

- f) opplysning om skipets arbeidsspråk. Arbeidsspråket fastsettes av rederiet eller fører med mindre noe annet følger av andre bestemmelser. Hvis arbeidsspråket ikke er det språk, under hvis flagg skipet er registrert, skal alle planer og lister, som er oppslått, være oversatt til arbeidsspråket.

III

Fastsatt med hjemmel i lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontroll med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1 fjerde ledd, § 3a, § 41a, § 82 og § 117, jf. delegeringsvedtak 1. desember 1978 nr. 1, delegeringsvedtak 12. oktober 1979 nr. 1, delegeringsvedtak 15. januar 1979 nr. 1 og delegeringsvedtak 8. januar 1980 nr. 1. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 56b (direktiv 95/21/EF endret ved direktiv 98/25/EF, direktiv 98/42/EF, direktiv 1999/97/EF, direktiv 2001/106/EF og direktiv 2002/84/EF), vedlegg II kap. XXXII nr. 1 og vedlegg XIII nr. 55b (direktiv 94/57/EF endret ved direktiv 2001/105/EF og direktiv 2002/84/EF), nr. 56d (direktiv 96/98/EF endret ved direktiv 2002/84/EF), nr. 56f (direktiv 98/18/EF endret ved direktiv 2002/84/EF), nr. 56g (direktiv 97/70/EF endret ved direktiv 2002/84/EF), nr. 56h (direktiv 1999/95/EF), nr. 56j (direktiv 2001/25/EF endret ved direktiv 2002/84/EF og direktiv 2003/103/EF) og nr. 55a (direktiv 2002/59/EF).

I forskrift 1. juli 2003 nr. 969 om kontroll med fremmede skip og flyttbare innretninger i norske havner mv. gjøres følgende endring:

§ 9 bokstav d skal lyde:

- d) følge fastlagte prosedyrer for inspeksjon av skip¹ i henhold til direktiv 95/21/EF av 19. juni 1995 vedlegg IV og direktiv 2001/25/EF av 4. april 2001, jf. artikkel 17 f og artikkel 20.
- 1 Principles of safe manning – IMO res. A.890(21) and Annexes which are contents of Minimum Safe manning Document (Annex 1) and Guidelines for the Application of Principles of Safe Manning (Annex 2) – The provisions of the International Maritime Dangerous Code – International Labour Organisation (ILO) publication «Inspection of Labour Conditions on Board Ship: Guidelines for procedures» (Annex I) «Port State Control Procedures» to the Paris MOU og STCW-koden avsnitt A. Vaktjenestene skal særlig vurderes dersom skipet har vært utsatt for hendelse som tilsier at det er åpenbare grunner til å tro at mannskapet ikke har den nødvendige kompetanse. Det kan kreves at mannskapet beviser sine kvalifikasjoner. Videre skal språkkunnskapene vurderes i forhold til avsnitt A V/2 og 3 punkt 3.

IV

Endringene trer i kraft straks.

1. des. Nr. 1416 2005

Forskrift om endring i forskrift om justergebyrer mv.

Fastsatt av Nærings- og handelsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 31. oktober 1946 nr. 2 om mål og vekt § 35 og § 36. Kunngjort 13. desember 2005.

I

I forskrift 23. desember 1994 nr. 4120 om justergebyrer mv. gjøres følgende endringer:

§ 3 skal lyde:

Ved arbeider utenfor Justervesenets lokaler betales i tillegg til eventuelt juster- eller tilbakevisningsgebyr et utegebyr av kr 530,- pr. time med avrundning til kr 130,- pr. påbegynte kvarter. Ved bruk av volumnormaler påmontert volumbil er utegebyret kr 770,- pr. time med avrundning til kr 190,- pr. påbegynt kvarter. Tiden regnes fra ankomst til avreise fra bedriften.

§ 4 – § 8 skal lyde:

§ 4. Lengdemål

<i>Redskap</i>	<i>Kapasitet</i>	<i>Justering kr</i>	<i>Revisjon kr</i>	<i>Tilbakevisning kr</i>
a) Almennelige lengdemål, målebånd og målekjeder, med og uten lodd:				
Til og med	1 m	37	37	25
Minstegebyr for slike oppdrag:				
170,-				
OIML-klasse 2 og 3	over 1 m	770 + 10	770 + 10	410
			pr. m	pr. m
OIML-klasse 1	over 1 m	770 + 20	770 + 20	410
			pr. m	pr. m
Tillegg for kontroll av nullpunkt for dipmålebånd		440	440	250
b) Tankpeileapparat:		2250	1600	790
c) Lengdemåleapparater alle andre typer/klasser:		360	270	122
d) Volumetrisk måleapparat:		700	560	280

§ 5. Volum

<i>Redskap</i>	<i>Kapasitet</i>	<i>Justering kr</i>	<i>Revisjon kr</i>	<i>Tilbakevisning kr</i>
a) Hulmål				
Merk: For måleapparater med flere beholdere regnes summen av beholdernes volum.				
Inkl. depotnormaler				
Til og med	5 liter	210	132	66
	10 liter	320	183	92
	20 liter	410	280	142
	100 liter	830	580	330
	200 liter	1190	830	440
	1000 liter	2510	1720	860
	3000 liter	3850	2660	1320
	5000 liter	4780	3300	1720
	10000 liter	6630	4500	2260
	15000 liter	7560	5160	2650
b) Gjennomstrømningsmålere, unntatt for næringsmidler, som justeres ved bruk av hulmålnormal:				
Utløpsåpningens diameter:				
Til og med	20 mm	560	390	183
	40 mm	750	560	310
	40 mm høy kap*	1500	1040	520
	51 mm	1680	1040	520
	76 mm	2410	1640	940
	105 mm	3130	2300	1200
	160 mm	4640	3190	1610
Over	160 mm	5940	4110	2120
* væskestrøm større enn 80 l/min				
c) Gjennomstrømningsmålere (turbinmålere) som justeres ved bruk av rørnormal:		6500	4510	2260
d) Rørnormaler:				
Til og med	400 m ³ /h	4230	2770	1470
	800 m ³ /h	8430	5560	2770
	1600 m ³ /h	16550	11120	5560
Over	1600 m ³ /h	24890	16550	8340
Dersom det er flere volumer pga. flere brytere, regnes 25% tillegg i gebyret for hvert volum.				
e) Gjennomstrømningsmålere for næringsmidler, som justeres ved hjelp av hulmålnormal:				
Utløpsåpningens diameter:				
Til og med	20 mm	560	390	183
	40 mm	750	560	310
	51 mm	1720	1080	530
	76 mm	2410	1640	940
	105 mm	3120	2300	1200
	160 mm	4640	3190	1610
Over	160 mm	5940	4110	2120
f) LPG-målere		4000	4000	4000

§ 6. Lodd

<i>Redskap</i>	<i>Kapasitet</i>	<i>Justering kr</i>	<i>Revisjon kr</i>	<i>Tilbakevisning kr</i>
a) Lodd i OIML- nøyaktighetsklasse M1, M2 og M3 inkl. depotnormaler Til og med	500 g	39	27	12
	5 kg	66	53	27
	10 kg	107	66	39
	50 kg	210	158	78
	100 kg	320	210	107
	500 kg	590	440	210
b) Andre lodd som avviker fra nominell OIML-verdi: Til og med	2 kg	78	53	27
	10 kg	132	92	53
	50 kg	280	210	107
	100 kg	410	280	148
	500 kg	790	530	270
c) Slaktehuskroker: Til og med	500 g	27	27	13
	2 kg	27	27	13
d) Lodd i OIML- nøyaktighetsklasse F1 og F2 Til og med	1 kg	66		
	10 kg	200		
	50 kg	400		

§ 7. Vekter

<i>Redskap</i>	<i>Kapasitet</i>	<i>Justering kr</i>	<i>Revisjon kr</i>	<i>Tilbakevisning kr</i>
Grunngebyr: Til og med	10 kg	500	360	270
	20 kg	560	430	400
	50 kg	660	480	400
	100 kg	980	700	400
	200 kg	1030	730	400
	500 kg	1150	810	400
	1 t	1320	960	470
	2 t	1980	1410	720
	5 t	3050	2060	1030
	10 t	3970	2720	1410
	20 t	5940	4130	2060
	30 t	7950	5540	2720
	40 t	9940	6960	3490
	50 t	11610	8380	4250
	60 t	13920	9820	4900
For større vekter enn oppgitt beregnes et tillegg for hvert påbegynte 10 t.		1980	1470	730
a) Små, mellomstore og store ikke-automatiske vekter, hjullastere, automatiske vekter for veiing av kjøretøy Grunngebyret i § 7				
b) Vekter i OIML-klasse II og I, automatiske gravimetrisk fyllemaskiner, automatisk summerende beholdervekter, catchvekter.				

<i>Redskap</i>	<i>Kapasitet</i>	<i>Justering kr</i>	<i>Revisjon kr</i>	<i>Tilbakevisning kr</i>
To ganger grunnbeløpet i § 7. For vekter over 20 tonn betales kun to ganger grunnbeløpet for 20 tonn.				
c) Vektsortere	5 – 10 kg	1920	1330	770
(gradere)	10 – 20 kg	2230	1620	800
	20 – 50 kg	2580	1890	920
d) Transportbåndveker:				
Til og med	100 t/h	2580	1890	920
	1000 t/h	8040	5200	2570
	50000 t/h	12330	7260	3640

§ 8. *Massemålere*

<i>Redskap</i>	<i>Kapasitet</i>	<i>Justering kr</i>	<i>Revisjon kr</i>	<i>Tilbakevisning kr</i>
a) Massestrømsmålere:				
Til og med	100 kg/min	820	550	280
	500 kg/min	1720	1050	530
	2 t/min	3050	2110	1080
	6 t/min	4640	3190	2120
Over	6 t/min	5940	4230	2770
b) Pneumercator:				
Alle størrelser		820	550	450

§ 8a første ledd skal lyde:

For Justervesenets oppfølging av kontrollsystemet for elektrisitetsmålere, betaler den ansvarlige for kontrollsystemet gebyr basert på antall timer Justervesenet bruker på oppfølging av kontrollsystemet. Gebyret er kr 920,- pr. time.

§ 10 skal lyde:

Transportgebyr per behandlingssted som har vekter med maksimal kapasitet

<i>Maksimal kapasitet</i>	<i>kr</i>
500 kg	720
1000 kg	790
2000 kg	880
5000 kg	960

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2006.

5. des. Nr. 1417 2005

Forskrift om midlertidige forebyggende tiltak for å hindre smitte av høypatogen aviær influensa fra ville fugler til fjørfe og andre fugler holdt i fangenskap.

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 5. desember 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd, jf. delegeringsvedtak 5. desember 2005 nr. 1418. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (vedtak 2005/734/EF, vedtak 2005/745/EF og vedtak 2005/855/EF). Kunngjort 13. desember 2005.

§ 1. *Formål og virkeområde*

Formålet med denne forskriften er å redusere risiko for smitte av aviær influensa fra ville fugler til fjørfe og andre fugler holdt i fangenskap.

Forskriften retter seg mot enhver som eier eller har ansvar for fjørfe og andre fugler holdt i fangenskap.

Forskriften gjelder for hele landet, med unntak av bestemmelsene i § 3, § 4 og § 5 som kun gjelder i risikoområder.

§ 2. Definisjoner

Kommersielt dyrehold: dyrehold som omfattes av forskrift 18. november 1994 nr. 1020 om sertifisering av fjørfevirksomheter samt fjørfehold som leverer dyr eller produkter til eggpakkeri, slakteri eller annen virksomhet, eller annet hold av fugler av ervervsmessig karakter.

Risikoområder: områder som listet opp i forskriftens vedlegg.

§ 3. Tiltak i risikoområder

Det er forbudt å holde fjørfe og andre fugler i fangenskap utendørs.

Mattilsynet kan likevel, etter søknad og basert på en konkret vurdering, gi tillatelse til å holde dem utendørs. En tillatelse skal minst stille krav om at eventuelle utendørs vannreservoar som er nødvendig for visse fjørfearter av dyrevernmessige grunner er tilstrekkelig skjermet mot ville svømme- og vadefugler.

§ 4. Krav til drikkevann i risikoområder

Hvis fjørfe får drikkevann fra overflatevann som ville fugler har tilgang til, kan Mattilsynet i det enkelte tilfellet og basert på en konkret vurdering, pålegge at vannet skal være behandlet på en slik måte at risikoen for tilstedeværelse av høypatogent aviært influensavirus reduseres.

§ 5. Særskilt varslingsplikt i risikoområder

Eier eller ansvarlig for kommersielt dyrehold i risikoområder skal varsle Mattilsynet dersom ett eller flere av følgende forhold oppstår:

- nedgang i fôr- eller vanninntak med mer enn 20%,
- nedgang i eggproduksjonen på mer enn 5% i mer enn to dager,
- dødelighet over 3% i løpet av en uke,
- kliniske tegn eller obduksjonsfunn forenlig med aviær influensa.

§ 6. Krav til fôring og vanning

Fjørfe og andre fugler holdt i fangenskap skal fôres og vannes på en slik måte at ville fugler ikke tiltrekkes av eller kan lande på stedet der det fôres og vannes.

§ 7. Økologisk produksjon

Fjørfehold som er godkjent i henhold til regelverket for økologisk produksjon, mister ikke sin status som følge av etterlevelse av kravene i denne forskrift.

§ 8. Forbud mot bruk av lokkefugler

Det er forbudt å bruke fugler av ordnede *Anseriformes* (andefugler) og *Charadriiformes* (vadere, joer, måker, terner og alkefugler) som lokkefugler ved jakt.

§ 9. Forbud mot dyreansamlinger

Det er forbudt å avholde markeder, utstillinger, konkurranser, kulturelle tilstelninger og andre samlinger av fjørfe eller andre fugler holdt i fangenskap. Mattilsynet kan likevel, etter søknad og basert på en konkret vurdering, gi tillatelse til å avholde slike dyreansamlinger.

§ 10. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften.

§ 11. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særskilte tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 12. Straffebestemmelser

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbar i henhold til matloven § 28.

§ 13. Ikrafttredelse og opphevelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Samtidig oppheves forskrift 21. oktober 2005 nr. 1224 om midlertidige forebyggende tiltak for å hindre smitte av aviær influensa fra ville fugler til fjørfe og andre fugler holdt i fangenskap.

Vedlegg

Risikoområder: Ingen.

5. des. Nr. 1418 2005**Delegering av myndighet til Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret til å oppheve forskrift i forbindelse med fastsettelse av ny forskrift.**

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 5. desember 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 19 tredje ledd, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Kunngjort 13. desember 2005.

Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret gis herved fullmakt til å oppheve forskrift 21. oktober 2005 nr. 1224 om midlertidige forebyggende tiltak for å hindre smitte av aviær influensa fra ville fugler til fjørfe og andre fugler holdt i fangenskap samtidig med fastsettelse av ny forskrift om midlertidige forebyggende tiltak for å hindre smitte av høypatogen aviær influensa fra ville fugler til fjørfe og andre fugler holdt i fangenskap.

6. des. Nr. 1419 2005**Forskrift om endring i forskrift om gebyrer for Norsk Akkrediterings tjenester.**

Fastsatt av Nærings- og handelsdepartementet 6. desember 2005 med hjemmel i lov 31. oktober 1946 nr. 2 om mål og vekt § 35. Kunngjort 13. desember 2005.

I

I forskrift 24. mars 1995 nr. 270 om gebyrer for Norsk Akkrediterings tjenester gjøres følgende endring:

§ 11 første punktum skal lyde:

For NAs saksbehandlere og bedømmere er det en fast timepris på kr 960,-.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2006.

9. des. Nr. 1420 2005**Forskrift om endring i forskrift om gjennomføring av EØS-regler om vedtatte internasjonale regnskapsstandarder.**

Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2005 med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) § 3–9 annet ledd. Jf. EØS-avtalen vedlegg XXII nr. 10ba (forordning (EF) nr. 1073/2005). Kunngjort 13. desember 2005.

I

I forskrift 17. desember 2004 nr. 1852 om gjennomføring av EØS-regler om vedtatte internasjonale regnskapsstandarder gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg XXII nr. 10ba (forordning (EF) nr. 1725/2003 som endret ved forordning (EF) nr. 707/2004, forordning (EF) nr. 2086/2004, forordning (EF) nr. 2236/2004, forordning (EF) nr. 2237/2004, forordning (EF) nr. 2238/2004, forordning (EF) nr. 211/2005 og forordning (EF) nr. 1073/2005) gjelder som forskrift.

Ny endringsforordning til forordning (EF) nr. 1725/2003 tilføyes etter forordning (EF) nr. 211/2005.

Se her for å lese forordning (EF) nr. 1073/2005. <http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/32005r1073.pdf>

II

Endringene trer i kraft straks.

9. des. Nr. 1421 2005**Forskrift om forsikringsformidling.**

Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2005 med hjemmel i lov 10. juni 2005 nr. 41 om forsikringsformidling § 4–4, § 5–4 jf. § 7–7, § 7–1, § 9–1 og § 10–2 og lov 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet § 2–4. Jf. EØS-avtalen vedlegg IX nr. 13b (direktiv 2002/92/EF). Kunngjort 13. desember 2005.

*Kapittel 1. Anvendelsesområde***§ 1–1. Anvendelsesområde**

Denne forskrift gjelder formidling av direkte forsikring og gjenforsikring regulert av lov 10. juni 2005 nr. 41 om forsikringsformidling.

Forskriftens kapittel 2 om forsikring gjelder for forsikringsmeglingsforetak, gjenforsikringsmeglingsforetak og for forsikringsagentforetak som skal tegne forsikring i henhold til lov om forsikringsformidling § 7–5.

Forskriftens kapittel 3 om informasjonsplikt til kunden gjelder for forsikringsmeglere og forsikringsagenter.

Forskriftens kapittel 4 om forsikringsselskapets register over forsikringsagentforetak gjelder for forsikringsselskaper som har tillatelse til å drive forsikringsvirksomhet i Norge etter lov 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet § 2–1.

Forskriftens kapittel 5 om klageordning gjelder for forsikrings- og gjenforsikringsmeglingsforetak.

Kapittel 2. Forsikring

§ 2–1. Ansvarsforsikringens størrelse

Ansvarsforsikringen skal dekke et beløp som tilsvarer minst 1 million euro per skadetilfelle.

For forsikringsformidlingsforetak som har opp til 10 forsikringsformidlere kan den totale dekningen etter ansvarsforsikringen i løpet av et år likevel begrenses oppad til 1,5 millioner euro.

For forsikringsformidlingsforetak som har mer enn 10 forsikringsformidlere kan den totale dekningen etter ansvarsforsikringen i løpet av et år likevel begrenses oppad til 3 millioner euro.

Kredittilsynet kan i enkelttilfeller bestemme at ansvarsforsikringen skal være høyere enn det som kreves etter første til tredje ledd.

Kredittilsynet kan regulere beløpene som nevnt i første til tredje ledd med utgangspunkt i utviklingen av den europeiske konsumprisindeksen.

§ 2–2. Forsikring som dekker underslag av klientmidler

Forsikringen som dekker underslag av klientmidler skal minst dekke 75 prosent av det gjennomsnittlige innestående på klientkonto i løpet av siste år. Forskriften § 2–1 fjerde ledd gjelder tilsvarende.

Kapittel 3. Informasjonsplikt til kunden

§ 3–1. Informasjon fra forsikringsformidleren

Før inngåelse av forsikringsavtale og ved endring eller fornyelse av avtalen, skal forsikringsformidleren minst gi kunden informasjon om følgende:

1. forsikringsformidlingsforetakets navn og adresse,
2. hvilket register forsikringsformidlingsforetaket er oppført i, og hvordan det kan kontrolleres at foretaket er registrert,
3. om forsikringsformidleren yter rådgivning på basis av en objektiv analyse, jf lov om forsikringsformidling § 1–2 nr. 2 første alternativ,
4.
 - a) størrelsen på provisjon og/eller annen godtgjørelse som forsikringsformidlingsforetaket mottar fra forsikringsgiveren i tilknytning til inngåelsen av avtale om angjeldende forsikring, og
 - b) størrelsen på den provisjon eller annet vederlag som forsikringsformidlingsforetaket vil kreve fra oppdragsgiver,
5. om forsikringsformidlingsforetaket har en direkte eller indirekte eierandel som utgjør mer enn 10% av stemmeretten eller kapitalen i et forsikringsselskap,
6. om et forsikringsselskap, eller morselskapet til et forsikringsselskap, har en direkte eller indirekte eierandel som utgjør mer enn 10% av forsikringsformidlingsforetakets stemmerett eller kapital,
7. den avgift forsikringstaker er pliktig til å svare til Norsk Naturskadepool etter lov 16. juni 1989 nr. 70 om naturskadeforsikring § 4a dersom brannskadeforsikring på ting her i riket formidles til forsikringsselskap som ikke er medlem av Naturskadepoolen,
8. om utenrettslige klageordninger.

Når forsikringsformidleren informerer kunden om at den gir råd på basis av en objektiv analyse, jf. første ledd nr. 3, er den forpliktet til å gi disse rådene på grunnlag av en analyse av et så stort antall forsikringsavtaler som er tilgjengelig på markedet, at den er i stand til å gi en anbefaling, i samsvar med faglige kriterier, av hvilken forsikringsavtale som ville passe kundens behov.

Når forsikringsformidleren presenterer kunden for forsikringsløsninger fra ett eller flere forsikringsselskap, uten at de er avtalemessig forpliktet til å benytte disse, skal det opplyses om dette. Forsikringsformidleren skal på kundens anmodning opplyse om navnene på forsikringsselskapene den samarbeider med. Forsikringsformidleren skal informere kunden om retten til å anmode om slike opplysninger.

Forsikringsformidleren skal, særlig på grunnlag av opplysningene fra kunden, som et minimum presisere kundens krav og behov, samt begrunne hvert råd den gir kunden om et bestemt forsikringsprodukt. Disse presiseringene skal tilpasses den foreslåtte forsikringsavtalens kompleksitet.

Et forsikringsformidlingsforetak skal for øvrig ha den samme informasjonsplikt som et forsikringsselskap som driver virksomhet her i landet har, jf. lov 16. juni 1989 nr. 69 omforsikringsavtaler kapittel 2 og 11.

Det kan unnlates å gi informasjon som nevnt i første ledd nr. 3, 5, 6 og 8 og i annet til fjerde ledd ved formidling av forsikring som angitt i lov 27. november 1992 nr. 111 om lovvalg i forsikring § 9 a til forsikringstaker som angitt i samme bestemmelse (store risikoer).

Kapittel 4. Forsikringsselskapets register over forsikringsagentforetak

§ 4-1. Krav til registeret

Forsikringsselskapets register over forsikringsagentforetak skal opprettes elektronisk og være offentlig tilgjengelig på forsikringsselskapets hjemmeside. Forsikringsselskapet skal gi Kredittilsynet melding om registerets elektroniske adresse samt eventuelle endringer i denne.

Forsikringsselskapet skal oppdatere registeret løpende.

§ 4-2. Opplysninger som skal registreres

Følgende opplysninger skal registreres:

- a) forsikringsagentforetakets navn.
- b) daglig leder og eventuelt annen person som faktisk leder forsikringsagentvirksomheten.
- c) forsikringsagentforetakets adresse eller organisasjonsnummer.
- d) en angivelse av de(t) land hvor forsikringsagentforetaket utøver virksomhet etter reglene om etableringsadgang.
- e) en angivelse av de(t) land hvor forsikringsagentforetaket utøver virksomhet etter reglene om adgang til å yte tjenester.
- f) tilsynsmyndighet i hjemlandet.

Informasjonen i registeret bør også gjøres tilgjengelig på engelsk.

§ 4-3. Oppbevaring av dokumentasjon

Forsikringsselskapet skal oppbevare dokumentasjonen som ligger til grunn for registreringen slik at Kredittilsynet enkelt kan sette seg inn i denne ved tilsyn. Oppbevaringsplikten gjelder så lenge forsikringsagentforetaket er registrert og i minst 3 år etter sletting fra registeret.

Kapittel 5. Klageordning

§ 5-1. Klagenemnd for forsikrings- og gjenforsikringsmeglingsvirksomhet

Departementet oppnevner en klagenemnd for forsikrings- og gjenforsikringsmeglingsvirksomhet. Nemnda skal behandle tvister mellom oppdragsgivere og forsikrings- og gjenforsikringsmelingsforetak.

Nemnda skal bestå av leder og 4–6 medlemmer, alle med personlige stedfortredere. Leder og stedfortreder for leder må ha juridisk embetseksamen. Forsikrings- og gjenforsikringsmeglerne samt oppdragsgiverne skal være representert i nemnda.

§ 5-2. Nemndas avgjørelser

Nemndas avgjørelser er rådgivende.

Så lenge en tvist er til behandling i nemnda, kan ingen av partene bringe tvisten inn for domstolene, jf. lov 10. juni 2005 nr. 41 om forsikringsformidling § 9–1.

§ 5-3. Finansiering av nemndas virksomhet

Nemnda finansieres ved årsavgift og klagegebyr som angitt nedenfor. Samtlige forsikrings- og gjenforsikringsmeglingsforetak som er registrert i Kredittilsynet pålegges en årsavgift. Avgiften kan variere i forhold til foretakenes markedsandeler.

Forsikrings- og gjenforsikringsmeglingsforetak pålegges et klagegebyr for hver skriftlige klage nemnda realitetsbehandler.

§ 5-4. Retningslinjer for nemndas virksomhet

Departementet fastsetter nærmere retningslinjer om nemndas virksomhet, herunder bestemmelser om sammensetning, saksbehandling og utlikning av årsavgift på forsikrings- og gjenforsikringsmeglingsforetakene.

Kapittel 6. Ikrafttredelse og overgangsregler

§ 6-1. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2006. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 24. november 1995 nr. 923 om forsikringsmegling.

§ 6-2. Overgangsregler

Forsikringsmeglingsforetak som per 1. januar 2006 er oppført i Kredittilsynets register, skal innen 1. juli 2006 sende søknad i henhold til lov om forsikringsformidling § 2–1. Dette gjelder ikke forsikringsmeglingsforetak som nevnt i lov om forsikringsformidling § 10–2 første ledd. Forsikringsmeglingsforetak som nevnt i foregående punktum skal innen 1. juli 2006 godtgjøre overfor Kredittilsynet at kvalifikasjonskravene i lov om forsikringsformidling kapittel 3 er oppfylt.

Gjenforsikringsmeglingsforetak og forsikringsrådgivere som utøvet virksomhet pr. 1. januar 2006 skal innen 1. juli 2006 sende søknad som nevnt i lov om forsikringsformidling § 2–1, jf. § 6–1.

Forsikringsagentforetak som har inngått avtale om formidling av forsikringsselskapets produkter per 1. januar 2006, skal innen 1. juli 2006 sende søknad som nevnt i lov om forsikringsformidling § 7–1 og § 7–10.

Dersom Kredittilsynet ikke bestemmer noe annet kan foretak som nevnt i første til tredje ledd og som har søkt innen 1. juli 2006, fortsette sin virksomhet frem til Kredittilsynet eller forsikringsselskapet har truffet vedtak om registrering.

Forsikringsselskapets register over forsikringsagentforetak etter lov om forsikringsformidling § 7-1 skal være virksomt fra 1. mai 2006.

Kredittilsynet kan gi nærmere overgangsregler.

9. des. Nr. 1422 2005

Forskrift om opplysninger i prospekter.

Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2005 med hjemmel i lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel § 5-13 første og annet ledd, jf. ikrafttredelsesvedtak 9. desember 2005 nr. 1428. Jf. EØS-avtalen vedlegg IX nr. 29b (direktiv 2003/71/EF) og nr. 29ba (forordning (EF) nr. 809/2004). Kunngjort 13. desember 2005.

Kapittel 1. EØS-prospekt

§ 1. Utforming av EØS-prospekt mv.

EØS-avtalen vedlegg IX nr. 29ba (forordning (EF) nr. 809/2004 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/71/EF med hensyn til opplysninger i prospekter og deres format, integrering ved henvisning og offentliggjøring av slike prospekter samt annonsering) gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

EØS-prospekt skal inneholde opplysninger som kreves etter forordning (EF) nr. 809/2004, jf. første ledd.

Kapittel 2. Registreringsprospekt

§ 2. Opplysninger i registreringsprospekt

Prospekt som skal registreres etter verdipapirhandelloven § 5-10 (registreringsprospekt) skal inneholde opplysninger om fremgangsmåten for fastsettelsen av pris og antall verdipapirer som tilbys eller en maksimumspris. Slike opplysninger kan likevel utelates dersom investorene gis rett til å trekke tilbake eventuelle aksepter innen en fastsatt frist etter offentliggjøring av prisen. Fristen kan ikke settes kortere enn to dager.

Registreringsprospekt skal minst inneholde følgende opplysninger:

a. *Opplysninger om hvem som har utarbeidet prospekt*

Det skal angis navn, organisasjonsnummer eller fødselsdato, og eventuelt stilling på de som er ansvarlig for prospektet.

b. *Opplysninger om tilbyder, herunder:*

- a) navn, forretningskontor, organisasjonsnummer
- b) rettslig organisering, stiftelsesdato
- c) formål og hovedvirksomhet
- d) egenkapitalen
- e) reglene for konvertering, bytte eller tegning av konvertible obligasjoner, ombyttelige obligasjoner og obligasjoner med kjøpsrett
- f) fullmakter til kapitalforhøyelse eller tilbakekjøp av egne aksjer
- g) siste årsregnskap og delårsregnskap offentliggjort etter avslutningen av foregående regnskapsår
- h) proforma tall for siste avlagte delårsperiode og siste regnskapsår dersom tilbyder er fusjonert, fisjonert, har ervervet virksomhet av tilsvarende størrelse som tilbyder eller avhendet eller avvirket den vesentligste del av sin virksomhet etter avslutningen av foregående regnskapsår, og slik informasjon er vesentlig for forståelsen av den fremtidige virksomheten
- i) vesentlige forhold av betydning for tilbyders virksomhet som har inntruffet etter avslutningen av foregående regnskapsår
- j) tilbyders administrasjon, ledelse og kontrollorgan (angitt ved navn, adresse og stilling) dersom det tilbys aksjer utstedt av tilbyder eller søkes om notering av slike.

c. *Opplysninger om tilbudet/verdipapirene, herunder:*

- a) art og antall
- b) rettigheter knyttet til verdipapirene
- c) kildeavgift på utbytte
- d) fra hvilken dato verdipapirene gir rett til utbytte
- e) akseptfrist
- f) garantister
- g) begrensninger i verdipapirenes omsettelighet, herunder hvilke markeder de kan omsettes i
- h) oppgjørssentral (bank)
- i) oppgjørsfrist
- j) om verdipapirene skal registreres i et verdipapirregister og hvem som skal være kontofører for utsteder.

Når tilbud om tegning eller kjøp gjelder verdipapirer garantert av en eller flere juridiske personer, skal opplysninger som nevnt i bokstav b også gis når det gjelder garantistene. Det samme gjelder for utsteder når utstederen av aksjer eller obligasjoner er en annen enn tilbydereren av obligasjoner eller kjøpsretter.

Ved tilbud om tegning eller kjøp av konvertible obligasjoner, ombyttelige obligasjoner, obligasjoner med kjøpsrett, eller kjøpsretter, skal det gis opplysninger om hvilken aksje- eller obligasjonstype de gir rett til, samt vilkårene for konvertering, bytte eller tegning.

På prospektets forside skal det angis at prospektet av notoritets hensyn er registrert hos Foretaksregisteret, men at prospektmyndigheten eller andre offentlige myndigheter ikke har foretatt noen form for kontroll av prospektet.

Kapittel 3. Ikrafttredelse

§ 3. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft fra 1. januar 2006.

9. des. Nr. 1423 2005

Forskrift om gjennomføring av prospektkontrollen.

Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2005 med hjemmel i lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel § 5–8 femte og sjette ledd, § 5–11 første ledd, § 12–1 tredje ledd, § 12–2 sjette ledd og § 14–1 fjerde ledd, jf. ikrafttredelsesvedtak 9. desember 2005 nr. 1428. Jf. EØS-avtalen vedlegg IX nr. 29b (direktiv 2003/71/EF) og nr. 29ba (forordning (EF) nr. 809/2004). Kunngjort 13. desember 2005.

Kapittel 1. Utøvelse av prospektkontroll mv.

§ 1. Prospektkontrollen mv.

Kontrollen med prospekt etter verdipapirhandelloven § 5–8 skal utøves av Oslo Børs etter bestemmelsene i denne forskrift.

Følgende myndighet etter verdipapirhandelloven kapittel 5 skal utøves av Oslo Børs, som del av prospektkontrollen, etter bestemmelsene i denne forskrift:

1. adgangen til å enkeltvedtak å gjøre unntak fra reglene i kapittel 5 for enkelte tilbud og opptak til notering, jf. verdipapirhandelloven § 5–6,
2. adgangen til å godkjenne prospekt, jf. verdipapirhandelloven § 5–7 tredje og fjerde ledd,
3. adgangen til å godkjenne prospekt utarbeidet av utstedere med registrert hovedkontor i land utenfor EØS etter de regler som gjelder i dette landet, forutsatt at prospektet er utarbeidet etter internasjonale standarder og opplysningene i prospektet tilsvarer de opplysningene som skal gis i EØS-prospekt, jf. verdipapirhandelloven § 5–7 femte ledd,
4. adgangen til å nedlegge forbud mot at et tilbud gjennomføres, jf. verdipapirhandelloven § 5–8 fjerde ledd,
5. plikten til på tilbyders anmodning å gi melding til annen EØS-stat om at prospekt er godkjent, jf. verdipapirhandelloven § 5–9 annet ledd,
6. adgangen til å kreve gebyr til dekning av utgifter ved prospektkontrollen, jf. verdipapirhandelloven § 5–11 første ledd,
7. adgangen til å tillate at enkelte opplysninger utelates i prospekt, jf. verdipapirhandelloven § 5–16,
8. adgangen til å kreve at et sammendrag av prospektet oversettes til norsk, jf. verdipapirhandelloven § 5–17,
9. adgangen til å pålegge overtredelsesgebyr eller daglig mulkt ved overtredelse av plikter etter kapittel 5, jf. verdipapirhandelloven § 14–1, og
10. registrering av profesjonelle investorer, jf. verdipapirhandelloven § 5–4 nr. 8 og forskrift fastsatt i medhold av denne.

Oslo Børs skal være rette vedkommende til å motta melding fra myndighetene i annen EØS-stat, jf. verdipapirhandelloven § 5–9 første ledd.

Kapittel 2. Saksbehandling mv.

§ 2. Forvaltningslovens anvendelse

Oslo Børs skal utføre myndighetsoppgavene på forsvarlig måte innen de rammer som følger av alminnelige forvaltningsrettslige regler og god forvaltningsskikk, jf. også børsloven § 5–14.

Dersom Oslo Børs kan anses inhabil etter prinsippene i forvaltningsloven kapittel II, skal myndighetsoppgavene ivaretas av Kredittilsynet.

§ 3. Gebyr til dekning av utgifter ved kontrollen

Oslo Børs kan kreve gebyr til dekning av utgifter ved prospektkontrollen fra den som utarbeider prospekt. Gebyret skal godkjennes av Kredittilsynet.

§ 4. Pålegg mv.

Som ledd i prospektkontrollen kan Oslo Børs

1. pålegge opplysningsplikt for utsteder, tilbyder eller personer som søker opptak til notering, og personer som har bestemmende innflytelse hos disse eller er under bestemmende innflytelse,

2. pålegge opplysningsplikt for revisor og ledelse hos utsteder, tilbyder eller personer som søker opptak til notering, samt finansielle mellommenn,
3. pålegge utsteder midlertidig forbud mot gjennomføring av et tilbud i inntil 10 arbeidsdager dersom det er rimelig grunn til å tro at prospektreglene er overtrådt, eller
4. forby annonsering i inntil 10 arbeidsdager dersom det er rimelig grunn til å anta at prospektreglene er overtrådt.

§ 5. Overtredelsesgebyr

Ved overtredelse av plikter etter verdipapirhandelloven kapittel 5 eller forskrifter fastsatt i medhold av kapittel 5, kan børsstyret vedta å ilegge overtrederen et overtredelsesgebyr som skal tilfalle statskassen.

Overtredelsesgebyr skal fastsettes etter følgende regler:

1. overtredelsesgebyr for utstedere av børsnoterte verdipapirer kan maksimalt utgjøre 10 ganger årlig kursnoteringsavgift for hver overtredelse som kan sanksjoneres med overtredelsesgebyr, beregnet ut fra den senest fakturerte totale årlige kursnoteringsavgift for det verdipapiret overtredelsen refererer seg til,
2. overtredelsesgebyr for andre skal fastsettes på bakgrunn av overtredelsens art i samsvar med de vurderinger som benyttes ved fastsettelsen av overtredelsesgebyr for utstedere av børsnoterte verdipapirer,
3. overtrederen skal gjøres kjent med at det vurderes å ilegge overtredelsesgebyr og de forhold vurderingene bygger på, og
4. overtreders skal ha minst en uke til å uttale seg på før vedtak fattes av børsen.

Den som ilegges overtredelsesgebyr skal ha skriftlig underretning om vedtaket og begrunnelsen for vedtaket.

Vedtaket og begrunnelsen for vedtaket skal offentliggjøres, med mindre særlige grunner taler mot dette.

Oslo Børs skal sende faktura på ilagt overtredelsesgebyr, som forfaller til betaling tretti dager etter fakturadato.

§ 6. Klagebehandling

Børsklagenemnden skal behandle klager på vedtak Oslo Børs treffer i medhold av § 1.

Kapittel 3. Forholdet mellom Oslo Børs og Kredittilsynet

§ 7. Interne retningslinjer

Oslo Børs skal fastsette interne retningslinjer og instruksjoner som beskriver hvordan oppgavene etter denne forskrift skal utføres. Retningslinjer/instruksjoner skal oppdateres løpende slik at de til enhver tid gir et dekkende bilde av utføringen av hver enkelt oppgave. Retningslinjene/instruksene og endringer i disse skal forelegges Kredittilsynet til orientering.

§ 8. Rapportering til Kredittilsynet

Dersom Oslo Børs har grunn til å tro at den finansielle rapporteringen i et prospekt ikke gir et rettviseende bilde, skal Oslo Børs informere Kredittilsynet om det og gi en vurdering av saken.

Dersom Oslo Børs har grunn til å tro at det foreligger straffbar overtredelse av bestemmelser det føres kontroll med etter denne forskrift, skal dette meddeles Kredittilsynet.

§ 9. Oppbevaring av saksdokumenter mv.

Oslo Børs skal oppbevare dokumentasjon knyttet til utøvelsen av offentlig myndighet etter denne forskriften, i samsvar med god forvaltningsskikk. Dokumentasjonen skal oppbevares i minst 10 år.

En liste over prospekter som er godkjent de siste 12 måneder skal fremgå av Oslo Børs webside. Listen skal inneholde opplysninger om hvordan prospektet er gjort tilgjengelig for offentligheten og hvor det kan innhentes.

§ 10. Kontroll og oppfølging

Oslo Børs skal innen utløpet av januar gi Kredittilsynet en skriftlig redegjørelse for gjennomføringen av oppgaver nevnt i § 1 og § 2, herunder en bekreftelse på at oppgavene er gjennomført i samsvar med lov, forskrifter og børsens interne retningslinjer og instruksjoner.

Oslo Børs skal gi løpende melding til Kredittilsynet om saker som påklages til børsklagenemnden. Meldingen skal vedlegges kopi av børsens vedtak og klagen.

Kapittel 4. Ikrafttredelse

§ 11. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft fra 1. januar 2006.

9. des. Nr. 1424 2005**Forskrift om unntak fra prospektplikt.**

Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2005 med hjemmel i lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel § 5–4 nr. 8 og § 5–5 nr. 11, jf. ikrafttredelsesvedtak 9. desember 2005 nr. 1428. Jf. EØS-avtalen vedlegg IX nr. 29b (direktiv 2003/71/EF) og nr. 29ba (forordning (EF) nr. 809/2004). Kunngjort 13. desember 2005.

§ 1. Profesjonelle investorer

Unntaket fra prospektplikt ved tilbud som rettes til profesjonelle investorer, jf. verdipapirhandelloven § 5–4 nr. 8, gjelder tilbud som rettes mot følgende:

1. finansinstitusjoner, verdipapirforetak, forsikringsselskaper, fondsforvaltningsselskaper, pensjonskasser- og fond og andre juridiske enheter som er godkjent eller regulert med sikte på virksomhet i finansmarkedene,
2. EØS-stat, EØS-sentralbank, Den europeiske sentralbanken, lokale myndigheter i EØS-stat og internasjonale institusjoner som eksempelvis IMF,
3. andre juridiske enheter som har som eneste forretningsformål å investere i verdipapirer.

Andre juridiske enheter kan kreve å bli registrert som profesjonelle investorer hos prospektmyndigheten dersom vedkommende etter siste årsregnskap oppfyller to av følgende krav:

1. gjennomsnittlig antall ansatte minst 250,
2. regnskapsmessig balanse på minst 43.000.000 euro,
3. årlig netto omsetning på minst 50.000.000 euro.

Fysiske personer kan kreve å bli registrert som profesjonell investor hos prospektmyndigheten dersom vedkommende oppfyller to av følgende krav:

1. har utført gjennomsnittlig minst 10 verdipapirtransaksjoner av betydelig størrelse pr. kvartal de siste fire kvartaler,
2. har en verdipapirportefølje med markedsverdi på minst 500.000 euro,
3. arbeider eller har arbeidet innen finansiell sektor i minst ett år i stilling som forutsetter kjennskap til investering i verdipapirer.

§ 2. Verdipapirer notert på et annet regulert marked

Bestemmelsene i verdipapirhandelloven § 5–3 kommer ikke til anvendelse ved opptak til notering av verdipapirer som allerede er tatt opp til notering på et annet regulert marked dersom følgende vilkår er oppfylt:

1. verdipapirene, eller verdipapirer i samme klasse, har vært notert i mer enn 18 måneder,
2. for verdipapirer som første gang ble tatt opp til notering på et regulert marked etter ikrafttredelse av direktiv 2003/71/EF, skal det i tilknytning til opptak til notering på det andre markedet være utarbeidet et godkjent prospekt som ble stillet til rådighet for offentligheten i samsvar med direktiv 2003/71/EF artikkel 14,
3. for verdipapirer som ikke er underlagt bestemmelsen i punkt 2 og som første gang ble tatt opp til notering etter 30. juni 1983, skal det være utarbeidet et prospekt som ble godkjent i overensstemmelse med kravene i direktiv 80/390/EØF eller direktiv 2001/34/EF,
4. de løpende forpliktelser i forbindelse med notering på det andre regulerte markedet skal være oppfylt,
5. den person som anmoder om opptak av verdipapirer til notering på et regulert marked under henvisning til denne unntaksbestemmelsen, skal utarbeide et sammendrag som stilles til rådighet for offentligheten på et språk som nevnt i verdipapirhandelloven § 5–17,
6. sammendraget som nevnt i punkt 5 skal stilles til rådighet for offentligheten i Norge etter reglene i verdipapirhandelloven § 5–19, og
7. sammendraget som nevnt i punkt 5 har et innhold som er i samsvar med direktivets artikkel 5 nr. 2. I sammendraget skal det opplyses hvor det nyeste prospekt er tilgjengelig, og hvor finansiell informasjon utstederen offentliggjør i henhold til bestemmelser om løpende forpliktelser er tilgjengelig.

§ 3. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2006.

9. des. Nr. 1425 2005**Forskrift om overgangsregler i forbindelse med endringer i prospektregler i verdipapirhandelloven kapittel 5.**

Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2005 med hjemmel i lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel og lov 10. juni 2005 nr. 42 om endringer i verdipapirhandelloven mv. (gjennomføring av prospektdirektivet) del III, jf. ikrafttredelsesvedtak 9. desember 2005 nr. 1428. Jf. EØS-avtalen vedlegg IX nr. 29b (direktiv 2003/71/EF) og nr. 29ba (forordning (EF) nr. 809/2004). Kunngjort 13. desember 2005.

§ 1. Prospekter utarbeidet før 1. mars 2006 i henhold til regler for prospekt ved tilbud i verdipapirhandelloven med forskrifter slik disse lød før 1. januar 2006, eller i henhold til regler for prospekt ved opptak til notering i børsloven med forskrift slik disse lød før 1. januar 2006, kan nyttes ved tilbud eller opptak til notering etter verdipapirhandelloven § 5–2 eller § 5–3. Prospektet skal i slike tilfeller kontrolleres/registreres, offentliggjøres og gis virkning etter de regler som gjaldt før 1. januar 2006.

Første ledd gjelder kun dersom prospektet er kontrollert eller registrert før 1. mars 2006 og tilbudet eller noteringen er gjennomført før 1. april 2006.

§ 2. Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2006.

9. des. Nr. 1426 2005

Forskrift om opphevelse av forskrifter i forbindelse med endringer i prospektregler i verdipapirhandelloven kapittel 5.

Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2005 med hjemmel i lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel kapittel 5, jf. lov 10. juni 2005 nr. 42 om endringer i verdipapirhandelloven mv. (gjennomføring av prospektdirektivet) og ikrafttredelsesvedtak 9. desember 2005 nr. 1428. Kunngjort 13. desember 2005.

I

§ 1. Følgende forskrifter oppheves:

1. Forskrift 7. november 1997 nr. 1151 om krav til opplysninger i prospekt ved offentlig tilbud om tegning eller kjøp av omsettelige verdipapirer.
2. Forskrift 15. desember 1997 nr. 1306 om registrering som profesjonell investor.
3. Forskrift 7. november 1997 nr. 1150 om samordning av prospektkrav ved offentlig tilbud om tegning eller kjøp av omsettelige verdipapirer i flere EØS-stater.

II

§ 2. Forskriften trer i kraft 1. januar 2006.

9. des. Nr. 1427 2005

Forskrift om endring i børsforskrift.

Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2005 med hjemmel i lov 17. november 2000 nr. 80 om børsvirksomhet m.m. (børsloven) § 5–6. Jf. EØS-avtalen vedlegg IX nr. 29b (direktiv 2003/71/EF) og nr. 29ba (forordning (EF) nr. 809/2004). Kunngjort 13. desember 2005.

I

I børsforskrift 17. januar 1994 nr. 30 gjøres følgende endringer:

§ 5–2 nye femte og sjette ledd skal lyde:

Utstedere med børsnoterte verdipapirer skal minst årlig utarbeide en oversikt over all informasjon de på bakgrunn av rettslige forpliktelser har gjort tilgjengelig for allmennheten de siste 12 måneder. Oversikten skal sendes prospektmyndigheten etter at årsregnskapet er offentliggjort.

Bestemmelsen i femte ledd får ikke anvendelse for utstedere som bare utsteder ikke-aksjerelaterte verdipapirer med pålydende på minst 50.000 euro.

§ 8–4 oppheves.

Kapittel 14, 15, 16, 17, 18, 19, 19a, 19b, 19c, 20 og 21 oppheves.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2006.

9. des. Nr. 1428 2005

Ikrafttredelse av lov 10. juni 2005 nr. 42 om endringer i verdipapirhandelloven mv. (gjennomføring av prospektdirektivet).

Fastsatt ved kgl.res. 9. desember 2005 med hjemmel i lov 10. juni 2005 nr. 42 om endringer i verdipapirhandelloven mv. (gjennomføring av prospektdirektivet) del III. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 13. desember 2005.

1. Lov 10. juni 2005 nr. 42 om endringer i verdipapirhandelloven mv. (gjennomføring av prospektdirektivet) trer i kraft 1. januar 2006.

2. Med departementet menes i lov 10. juni 2005 nr. 42 om endringer i verdipapirhandelloven mv. (gjennomføring av prospektdirektivet) lovvedtak del I (følgende nye bestemmelser i verdipapirhandelloven: § 5–4 nr. 3 og nr. 8, § 5–5 nr. 4 og nr. 11, § 5–8 annet ledd, femte ledd og sjette ledd annet punktum, § 5–11 tredje ledd, § 5–12 annet ledd, § 5–13 første ledd tredje punktum og annet ledd, § 5–14 første ledd tredje punktum og tredje ledd, § 5–19 sjette ledd, § 5–21 første ledd annet punktum, § 14–1 fjerde ledd) Finansdepartementet.
3. Med departementet menes i lov 10. juni 2005 nr. 42 om endringer i verdipapirhandelloven mv. (gjennomføring av prospektdirektivet) lovvedtak del III tredje ledd Finansdepartementet.

9. des. Nr. 1429 2005

Ikrafttredelse av lov 19. desember 2003 nr. 120 om endringer i lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper, lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper og i enkelte andre lover (likestilling i styrer i statsaksjeselskaper, statsforetak, allmennaksjeselskaper mv.).

Fastsatt ved kgl.res. 9. desember 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 120 om endringer i lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper, lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper og i enkelte andre lover (likestilling i styrer i statsaksjeselskaper, statsforetak, allmennaksjeselskaper mv.) del XII nr. 2. Fremmet av Justis- politidepartementet. Kunngjort 13. desember 2005.

Lov 19. desember 2003 nr. 120 om endringer i lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper, lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper og i enkelte andre lover (likestilling i styrer i statsaksjeselskaper, statsforetak, allmennaksjeselskaper mv.), ny § 6–11a i lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper gjelder fra 1. januar 2006.

9. des. Nr. 1430 2005

Forskrift om endring i forskrift i medhold av oreigningslovens § 3 om rett til å foreta eiendomsinngrep.

Fastsatt ved kgl.res. 9. desember 2005 med hjemmel i lov 23. oktober 1959 nr. 3 om oreigning av fast eiendom § 3. Fremmet av Fiskeri- og kystdepartementet. Kunngjort 13. desember 2005.

I

I forskrift 2. juni 1960 nr. 2 i medhold av oreigningslovens § 3 om rett til å foreta eiendomsinngrep gjøres følgende endringer:

§ 2 teksten etter henvisningen til nr. 27 skal lyde:

til fylkesfiskarlag (kgl.res. 2. juni 1960) og til jordbruks-, skogbruk- og handelssamvirkelag (kgl.res. 2. juni 1960)

§ 2 teksten etter henvisningen til nr. 28 skal lyde:

til enhver

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2006.

9. des. Nr. 1431 2005

Vedtekter for Meteorologisk institutt.

Fastsatt ved kgl.res. 9. desember 2005. Fremmet av Utdannings- og forskningsdepartementet. Kunngjort 13. desember 2005.

I

§ 1. Formål

Meteorologisk institutt står for den offentlige meteorologiske tjeneste for sivile og militære formål.

Instituttet skal arbeide for at myndigheter, næringslivet, institusjoner og allmennheten best mulig kan vareta sine interesser for sikring av liv og verdier, for planlegging og for vern av miljøet. Instituttet skal blant annet:

- a. utarbeide værvarsler
- b. studere Norges klima og gi klimatologiske utredninger
- c. innhente meteorologiske data i Norge, nærliggende havområder og på Svalbard
- d. drive forsknings- og utviklingsarbeid
- e. levere flyværtjenester
- f. formidle resultatene av sitt arbeid
- g. utføre oppdrag og yte spesialtjenester
- h. delta i det internasjonale meteorologiske samarbeid.

§ 2. Instituttets ledelse

Meteorologisk institutt ledes av et styre. Ansvar for den daglige ledelsen av instituttet legges til en direktør.

§ 3. Styret**§ 3.1. Sammensetning, oppnevning, funksjonstid og arbeidsform**

Styret har sju medlemmer og fem varamedlemmer.

Styrets leder og samtlige styremedlemmer og varamedlemmer oppnevnes av Kunnskapsdepartementet. To av styremedlemmene, med personlige varamedlemmer, oppnevnes etter forslag fra og blant de tilsatte. Videre oppnevnes tre numeriske varamedlemmer for de øvrige styremedlemmene.

Styrets medlemmer og varamedlemmer oppnevnes for fire år. Ingen kan oppnevnes for mer enn åtte år sammenhengende.

Styret oppnevner selv nestleder. De ansattes representanter kan ikke oppnevnes som nestleder. Styret er beslutningsdyktig når minst fem medlemmer er til stede. Ved stemmelikhet har styrets leder dobbeltstemme. Instituttets direktør deltar i styremøtene uten stemmerett. For øvrig fastsetter styret selv sin arbeidsform.

§ 3.2. Styrets ansvar og oppgaver

Styret er Meteorologisk institutts øverste organ og er ansvarlig for instituttets samlede virksomhet.

Styret har følgende hovedoppgaver:

- ansette direktør for instituttet
- trekke opp hovedlinjene for instituttets virksomhet
- fastsette instituttets organisering
- har ansvar for tilsetting av personale
- vedta instituttets årsplaner
- vedta instituttets budsjettforslag til bevilgende myndigheter
- vedta fordelingen av midler innenfor retningslinjer fra bevilgende myndigheter
- har ansvar for instituttets resultater, resultatoppfølging og budsjettkontroll
- avgi årlig rapport og regnskap for virksomheten
- påse at instituttets virksomhet undergis en forsvarlig faglig vurdering
- påse at det foreligger vurderinger som identifiserer de viktigste risikofaktorene knyttet til virksomheten
- behandle andre saker av betydning for instituttets virksomhet.

Styret gir selv nærmere retningslinjer for delegering innenfor rammene av vedtektene.

§ 4. Direktør

Direktøren har den daglige ledelse av instituttet og har ansvar for at de vedtak som er truffet av styret og av overordnet myndighet settes i verk. Direktøren er ansvarlig for at instituttet drives i samsvar med vedtektene og gjeldende regler for statlig virksomhet. Direktøren har avgjørelsesmyndighet i alle saker som ikke avgjøres av styret eller overordnet myndighet. Avgjørelsesmyndigheten kan delegeres til andre tjenestemenn ved instituttet etter retningslinjer gitt av styret.

Nærmere instruks for direktøren fastsettes av styret.

§ 5. Status og fullmakter

Instituttet er et statlig forvaltningsorgan med særskilte fullmakter, administrativt underlagt Kunnskapsdepartementet. Instituttet skal finansieres og organiseres slik at faglig uavhengighet og økonomisk og administrativ fleksibilitet oppnås. Instituttet har følgende fullmakter:

- det oppretter selv de stillinger og tilsetter det personale som anses nødvendig for å løse de oppgaver det er pålagt, og ut fra hensynet til at bemanning og organisasjon må tilpasses de gitte rammebetingelser. Tilsettingsforholdene reguleres av lov om statens tjenestemenn med forskrifter.
- det får unntak fra bevilgningsreglementets § 4 andre ledd. Instituttet omfattes følgelig ikke av bruttoprinsippet for budsjettering i statlig virksomhet. Regnskapet skal revideres av Riksrevisjonen.

Økonomiforvaltningen ved instituttet skal følge «Hovedinstruks for økonomiforvaltningen ved Meteorologisk institutt», fastsatt av Kunnskapsdepartementet.

Prinsipielle spørsmål som måtte oppstå i instituttets arbeid, og som er av en slik karakter at de krever politisk avklaring, skal styret legge fram for Kunnskapsdepartementet.

§ 6. Vedtekter

Vedtekter for instituttet fastsettes ved kongelig resolusjon. Forslag til endringer skal legges fram for styret til uttalelse.

II

Vedtektene trer i kraft 1. januar 2006.

9. des. Nr. 1432 2005**Forskrift om endring i forskrift om endring i forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- og anleggsplasser (byggherreforskriften).**

Fastsatt ved kgl.res. 9. desember 2005 med hjemmel i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 15a. Fremmet av Arbeids- og sosialdepartementet. Kunngjort 13. desember 2005.

I

I forskrift 7. oktober 2005 nr. 1119 om endring i forskrift 21. april 1995 nr. 377 om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- og anleggsplasser (byggherreforskriften) gjøres følgende endring:

Del II skal lyde:

Endringene trer i kraft 1. januar 2006. Ny § 10 og § 16 ny bokstav c trer likevel ikke i kraft før det fastsettes særskilt.

II

Endringen trer i kraft straks.

24. nov. Nr. 1433 2005**Forskrift om registrering av politiske partier.**

Fastsatt av Moderniseringsdepartementet 24. november 2005 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 102 om visse forhold vedrørende de politiske partiene (partiloven) § 9. Kunngjort 15. desember 2005.

*I***§ 1. Om fremsetting av søknaden. Krav til underskrift**

- (1) Registerfører er Registerenheten i Brønnøysund.
- (2) Søknad om registrering av partinavn skjer på skjema utferdiget av registerfører.
- (3) Registerfører utferdiger skjema til bruk for innsamling av erklæringer til støtte for registrering av partinavn. Partinavnet skal fremgå av det skjema der støtteerklæringer gis. Skjemaet skal i tillegg ha rubrikk for navn, fødselsdato, postadresse, signatur og dato. Signaturene skal være skrift på papir. Før innsending av søknaden bør erklæringene nummereres fortløpende. Skjema med støtteerklæringer er unntatt offentlighet, jf. offentlighetsloven § 5a og forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1.
- (4) Ved søknader eller meldinger til Partiregisteret kreves skriftlig erklæring fra en kontaktperson eller tilsvarende om at de opplysninger som meldes, er riktige, jf. kravene i enhetsregisterloven § 8 første ledd.

§ 2. Opplysninger som skal registreres i Partiregisteret. Offentlighet

- (1) Partiregisteret skal inneholde opplysninger om partiets navn, organisasjonsnummer, adresse og kontaktperson registrert i Enhetsregisteret samt hvem som er medlemmer av partiets utøvende organ. For personer som registreres som medlem av det utøvende organ og kontaktperson, skal registeret inneholde opplysning om navn, bostedsadresse og fødselsnummer eller D-nummer.
- (2) Alle opplysninger i Partiregisteret er offentlige med unntak av opplysninger om fødselsnummer og D-nummer og bostedsadressene til medlemmene av partiets utøvende organ.

§ 3. Partiets utøvende organ – melding om endringer

Når det skjer endringer i sammensetningen av partiets utøvende organ, skal det sendes melding om dette til registerfører. Som dokumentasjon skal det legges ved protokoll fra det møtet der valg av nytt utøvende organ ble avholdt.

§ 4. Underretning om registrerte endringer

Innsender skal ha underretning om opplysninger som registreres på enheten i Partiregisteret. Underretning om vedtak knyttet til partiets navn eller endringer i sammensetningen av partiets utøvende organ skal også sendes til dem som var registrert som medlemmer av partiets utøvende organ på det tidspunkt søknad eller melding om endring ble journalført hos registerfører.

§ 5. Opplysninger som skal legges til grunn ved valg

- (1) Innen 15. oktober i året før valgåret skal registerfører sende melding til partiene og informere om hvilke opplysninger som står registrert om partiet i Partiregisteret. Partiene skal samtidig underrettes om at fristen for å melde inn nye opplysninger om sammensetningen av partiets utøvende organ med virkning for valget, er 2. januar i valgåret. Melding om endringer i partiets utøvende organ som mottas etter 2. januar i valgåret, kan legges til grunn for oppdatering av Partiregisteret med virkning for valget, dersom klagefristen etter partiloven § 8 er utløpt innen 31. mars og vedtaket ikke er påklaget.
- (2) Ved forberedelsen av valg legger valgmyndighetene til grunn de opplysninger som er registrert i Partiregisteret per 31. mars i valgåret.

§ 6. Motstridende opplysninger

Registerfører avgjør hvilke opplysninger som skal legges til grunn for registreringen. Registerfører skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.

§ 7. Kunngjøring av vedtak. Varsel til de andre registrerte partiene

(1) Registerfører skal kunngjøre vedtak om registrering av nye partinavn, om sammenslåing av partier og om sletting av partinavn. Også Partilovnemndas vedtak i saker etter første punktum skal kunngjøres. Kunngjøringen skjer på Brønnøysundregistrenes sider på Internett.

(2) De andre registrerte partiene og de samepolitiske organisasjonene skal varsles særskilt om vedtak om registrering av nye partinavn. I varselet skal det orienteres om adgangen til å klage.

§ 8. Klage

(1) Vedtak truffet av registreringsmyndigheten kan innen tre uker påklages til Partilovnemnda, oppnevnt av Kongen i statsråd, jf. kapittel 5 i partiloven.

(2) Klage over vedtak truffet av registerfører fremsettes for registerfører.

(3) Klagen skal være skriftlig og begrunnet.

(4) Partilovnemnda sender melding om avgjørelser i klagesaker til registerfører.

(5) Partilovnemndas vedtak legges til grunn for Partiregisteret inntil eventuell rettskraftig dom foreligger.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2006.

1. des. Nr. 1434 2005**Forskrift om bachelorgraden ved Høgskolen i Oslo.**

Fastsatt av styret for Høgskolen i Oslo 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 første ledd, § 3–3 annet ledd, § 3–4 første, tredje og fjerde ledd, § 3–5 og § 3–11. Kunngjort 15. desember 2005.

§ 1. Virkeområde

Forskriften omhandler bachelorgraden ved Høgskolen i Oslo.

§ 2. Krav til bachelorgraden

1. Graden bachelor oppnås på grunnlag av eksamen i fag, emner, emnegrupper eller studieprogram av 180 studiepoengs omfang.

2. Grunnlaget for bachelorgraden skal omfatte ett av følgende:

a) Integreert utdanning eller annet studieprogram av 180 studiepoengs omfang etter rammeplan fastsatt av departementet eller studieplan fastsatt av styret for Høgskolen i Oslo.

b) Integreert utdanning eller annet studieprogram av 120 studiepoengs omfang kombinert med ytterligere fag, emnegruppe eller studieprogram innenfor samme eller annet fag/fagområde av 60 studiepoengs omfang, etter nærmere bestemmelser fastsatt i studieplan for det aktuelle program.

De to studieenheter av 120 og 60 studiepoengs omfang skal være godkjente/fastsatte og fullførte utdanninger, fag, emnegrupper eller studieprogram, med bestått eksamen i alle enkeltemner som inngår i studiene i henhold til fag- eller studieplan.

Hvis påbyggings-/fordypnings-/tilleggsstudiet på 60 studiepoeng består av to eller flere mindre enheter, må disse sammen utgjøre et godkjent/fastsatt fag, emnegruppe eller studieprogram.

For utenlandsk utdanning eller i særlige tilfeller kan avdelingsstyret godkjenne også andre kombinasjoner av mindre emner som påbyggings-/fordypnings-/tilleggsstudium enn fastsatte fag, emnegrupper eller studieprogram. En slik emnekombinasjon skal i så fall utgjøre en naturlig faglig enhet.

c) Selvvalgt bachelorløp bestående av integreert utdanning eller fag, emnegruppe eller annet studieprogram av minimum 90 studiepoengs omfang kombinert med ytterligere fag, emnegruppe eller studieprogram av minimum 30 studiepoengs omfang. Inntil 30 studiepoeng av de resterende studiene som inngår i grunnlaget for graden kan bestå av frittstående emner eller mindre eksamensenheter.

For de to studieenheter av minimum 90 og 30 studiepoengs omfang gjelder kravene som er fastsatt for studieenheter i bachelorgrad etter nr. 2 b tilsvarende.

d) Gjennomførte tre første studieår (180 studiepoeng) av fireårig allmennlærerutdanning etter rammeplan fastsatt av departementet.

3. Kravene i nr. 1 og 2 kan også dekket av fag, emner, emnegrupper eller studieprogram med et omfang målt i studiepoeng som går utover det fastsatte minimum. Hele grader, yrkesutdanninger eller andre studieprogram som er godskrevet med normert studietid som 180 studiepoeng eller mer, kan likevel ikke inngå som en studieenhet eller en del av grunnlaget for en bachelorgrad etter nr. 2 b og 2 c.

4. I grunnlaget for bachelorgraden skal det inngå ett eller flere selvstendig(e) arbeid(er) av samlet omfang minimum 15 studiepoeng. Ved flere arbeider må hvert ha et omfang på minimum 5 studiepoeng. Arbeidet/arbeidene kan være av teoretisk, praktisk eller kunstnerisk art og kan være utført individuelt eller i gruppe. Styret kan i utfyllende bestemmelser fastsette nærmere krav.

§ 3. Godskriving og godkjenning av grad, yrkesutdanning, fag, emne, emnegruppe eller studieprogram i forhold til bachelorgrad

1. Tidligere avlagt grad, yrkesutdanning eller annet studieprogram av tre års omfang eller mer som har gitt eget vitnemål, kan ikke konverteres til en bachelorgrad.
2. Utdanning fra institusjon som går inn under lov om universiteter og høyskoler godskrives med samme antall studiepoeng i en bachelorgrad ved Høgskolen i Oslo. Utdanning fra institusjon under nevnte lov før lovens ikrafttredelse godskrives tilsvarende med normert studietid. Styret kan i utfyllende bestemmelser fastsette at enkelte utdanninger skal unntas fra dette. Godskriving forutsetter uansett at utdanningen hadde formell etableringsgodkjenning/eksamensrett fra aktuell myndighet på det tidspunkt den ble gjennomført.
3. Utenlandsk utdanning og norsk utdanning som ikke er nevnt i nr. 2 kan godskrives som del av en bachelorgrad etter nærmere bestemmelser fastsatt av styret.
4. Fagspesifikk godskriving/innpassing av tidligere utdanning som del av en bachelorgrad skjer innenfor rammene av det enkelte bachelorstudium.
5. En student kan ikke tildeles både en bachelorgrad og en cand.mag.-grad på grunnlag av de samme studiene. Inntil 60 studiepoeng som inngår i grunnlaget for en cand.mag.-grad kan likevel godskrives som del av en bachelorgrad. I de 60 studiepoengene skal også studier som har gitt fritak for eksamen eller prøve etter denne forskrift § 4, regnes inn.
6. En student kan ikke tildeles bachelorgraden på grunnlag av de samme studiene som utgjør grunnlaget for en tidligere tildelt bachelorgrad fra Høgskolen i Oslo eller annen norsk institusjon. Inntil 60 studiepoeng som inngår i grunnlaget for en tidligere tildelt bachelorgrad kan likevel godskrives som del av en ny bachelorgrad. I de 60 studiepoengene skal også studier som har gitt fritak for eksamen eller prøve etter denne forskrift § 4, regnes inn.
7. Fag, emne, emnegruppe eller selvstendig arbeid/oppgave/avhandling som inngår i grunnlaget for hovedfagseksamen eller mastergrad godskrives ikke som del av en bachelorgrad. Styret kan i utfyllende bestemmelser gjøre unntak for masterstudier fra utenlandsk institusjon.
8. Grad eller utdanning fra utenlandsk institusjon eller norsk institusjon som ikke går inn under lov om universiteter og høyskoler, kan godkjennes som faglig jevngod med bachelorgrad eller del av bachelorgrad ved Høgskolen i Oslo. Godkjenning etter denne bestemmelsen gir også rett til bruk av tilsvarende tittel.
9. Grad eller utdanning som nevnt i nr. 9 og som tidligere er blitt godkjent av institusjon under lov om universiteter og høyskoler som faglig jevngod med nærmere angitt grad eller yrkesutdanning av minimum tre års/180 studiepoengs omfang, får normalt ikke ny vurdering med henblikk på godkjenning som faglig jevngod med bachelorgrad ved Høgskolen i Oslo.
10. Styret kan i utfyllende bestemmelser fastsette krav til dokumentasjon av utdanning som søkes godskrevet eller godkjent i forhold til bachelorgrad ved Høgskolen i Oslo. I særlige tilfeller kan godkjenning gis helt eller delvis på grunnlag av kunnskaper som er dokumentert på annen måte enn ved eksamen. Prøve til kontroll av de dokumenterte kunnskaper eller tilleggsprøve kan kreves avlagt. Styret kan fastsette retningslinjer for slike vurderinger.

§ 4. Fritak for eksamen eller prøve

1. Det skal gis fritak for eksamen eller prøve som inngår i grunnlaget for bachelorgraden når det godtgjøres at tilsvarende eksamen eller prøve er avlagt ved Høgskolen i Oslo eller annen utdanningsinstitusjon. Det kan også gis slikt fritak på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve. Dokumentert realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak.
2. Fritak etter disse bestemmelsene vil også gjelde obligatorisk undervisning, praksis, prosjektdeltakelse, innleveringer, framføringer mv. og andre arbeidskrav.
3. Ved søknad om fritak for eksamen eller prøve gjelder § 3 nr. 10 med utfyllende bestemmelser tilsvarende.
4. Søknad om fritak for eksamen eller prøve blir ikke behandlet før etter at studenten er tatt opp på det aktuelle studiet ved Høgskolen i Oslo.

§ 5. Overlapping i faginnhold

Overlapping i faginnhold mellom fag, emner, emnegrupper eller studieprogram som inngår i grunnlaget for bachelorgraden kan ikke utgjøre mer enn 10 studiepoeng totalt. Overlapping ut over 10 studiepoeng må kompenseres med fag eller emner som er faglig relevante i forhold til øvrige fag/studier som inngår i grunnlaget for bachelorgraden.

§ 6. Gradsbetegnelse. Vitnemål og vitnemålstillegg. Tilhørighetskrav. Dato for oppnådd bachelorgrad

1. Styret for Høgskolen i Oslo fastsetter gradsbetegnelse som angir faglig innhold i bachelorgrad som tildeles av høgskolen.
2. For oppnådd bachelorgrad utsteder høgskolen vitnemål i samsvar med dette.

3. Bachelorvitnemål skrives ut på norsk. Et eget vitnemålstillegg (Diploma Supplement) gir en nærmere beskrivelse på engelsk av kandidatens utdanning og av det norske høgre utdanningssystemet.
4. For å kunne tildeles en bachelorgrad med vitnemål fra Høgskolen i Oslo, må eksamen i fag, emner, emnegrupper eller studieprogram av minimum 60 studiepoengs omfang som inngår i grunnlaget for bachelorgraden, være avlagt ved institusjonen.

For tildeling av en bachelorgrad etter denne forskrift § 2 nr. 2 b er dette tilhørighetskravet bundet til det fag/fagområde som bestemmer bachelorbetegnelsen, eventuelt til det påbyggings-/fordypningsstudium som bestemmer ekstra tilleggsbetegnelse der slik er fastsatt.

For bachelorgrad etter denne forskrift § 2 nr. 2 c er tilhørighetskravet bundet til den faglige fordypningsenheten på minimum 90 studiepoeng som bestemmer bachelorbetegnelse.

For fellesgrad som tildeles i formalisert samarbeid med annen/andre institusjon(er) kan styret fastsette særskilte tilhørighetskrav for den enkelte bachelorgrad.

5. For kandidater som gjennomfører et sammenhengende bachelorstudium ved Høgskolen i Oslo, settes dato for oppnådd bachelorgrad normalt til dato for når siste eksamen som skal inngå i grunnlaget for graden, ble avlagt.

For kandidater med eldre utdanning og kandidater som ikke gjennomfører et sammenhengende bachelorstudium ved Høgskolen i Oslo, settes dato for oppnådd bachelorgrad normalt til 20. juni når siste eksamen som skal inngå i grunnlaget for graden er avlagt i vårsemesteret, og tilsvarende 20. desember i høstsemesteret.

Dato for oppnådd bachelorgrad kan uansett ikke settes før det tidspunkt den aktuelle graden med gradsbetegnelse ble fastsatt av styret for Høgskolen i Oslo.

§ 7. *Utfyllende bestemmelser*

Styret for Høgskolen i Oslo kan fastsette utfyllende bestemmelser til denne forskriften.

§ 8. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. desember 2005.

§ 9. *Opphevelse av andre forskrifter*

Forskrift om bachelorgraden ved Høgskolen i Oslo, fastsatt av styret 2. mai 2002 nr. 1271 med senere endringer, og utfyllende bestemmelser til forskriften, oppheves.

5. des. Nr. 1435 2005

Forskrift om kvoter i jakt på kystsel i 2006.

Fastsatt av Fiskeridirektøren 5. desember 2005 med hjemmel i forskrift 6. mai 1996 nr. 414 om forvaltning av sel på norskekysten § 5, jf. delegeringsvedtak 1. november 2000 nr. 1701. Kunngjort 15. desember 2005.

§ 1. *Steinkobbe*

Personer som har tillatelse til å delta i jakt på kystsel i henhold til forskrift 6. mai 1996 nr. 414 om forvaltning av sel på norskekysten § 5, kan jakte innenfor følgende totalkvoter av steinkobbe:

<i>Fylke</i>	<i>Kvote</i>
Østfold	30
Rogaland	44
Sogn og Fjordane	42
Møre og Romsdal	57
Sør-Trøndelag	170
Nord-Trøndelag	17
Nordland	260
Troms	90
Finnmark	40

Det er ikke adgang til å drive jakt på steinkobbe i Lysefjorden i Rogaland.

Det er ikke adgang til å drive jakt på steinkobbe i Indre Sognefjord med sidefjorder.

§ 2. *Havert*

Personer som har tillatelse til å delta i jakt på kystsel i henhold til forskrift 6. mai 1996 nr. 414 om forvaltning av sel på norskekysten § 5, kan jakte innenfor følgende totalkvoter av havert:

<i>Område</i>	<i>Kvote</i>
Lista til Stad	60
Stad til Lofoten	905
Vesterålen til Varanger	221

§ 3. Ringsel

Personer som har tillatelse til å delta i jakt på kystsel i henhold til forskrift 6. mai 1996 nr. 414 om forvaltning av sel på norskekysten § 5, kan drive fri jakt på ringsel i Nordland, Troms og Finnmark.

§ 4. Grønlandssel

Personer som har tillatelse til å delta i jakt på kystsel i henhold til forskrift 6. mai 1996 nr. 414 om forvaltning av sel på norskekysten § 5, kan drive fri jakt på grønlandssel langs norskekysten.

§ 5. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne forskriften straffes i henhold til lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 6. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2006 og gjelder til og med 31. desember 2006.

5. des. Nr. 1436 2005

Forskrift om endring i forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet.

Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat 5. desember 2005 med hjemmel i forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 7-1, gitt med hjemmel i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 7-6. Kunngjort 15. desember 2005.

I

I forskrift 30. november 2004 nr. 1557 om leveringskvalitet i kraftsystemet gjøres følgende endringer:

§ 1-4 skal lyde:

I denne forskriften menes med:

1. *Avbrudd*: Tilstand karakterisert ved uteblitt levering av elektrisk energi til en eller flere sluttbrukere, hvor forsyningsspenningen er under 1% av avtalt spenningsnivå. Avbruddene klassifiseres i langvarige avbrudd (> 3 min) og kortvarige avbrudd (≤ 3 min).
2. *Avbruddsvarighet*: Medgått tid fra avbrudd inntreffer til sluttbruker igjen har spenning over 90% av avtalt spenningsnivå.
3. *Blandet nett*: Nett som inneholder mindre enn 90% luftledning og 90% kabel (målt i antall km) i forhold til total nettlengde. Med nett menes i denne sammenheng anleggsdeler som beskyttes av samme effektbryter/sikring.
4. *CAIDI_K* (*Customer average interruption duration index*): Sum varighet av kortvarige avbrudd over året dividert på antall sluttbrukere som har opplevd kortvarige avbrudd innenfor året.
5. *CAIDI_L* (*Customer average interruption duration index*): Sum varighet av langvarige avbrudd over året dividert på antall sluttbrukere som har opplevd langvarige avbrudd innenfor året.
6. *CAIFI_K* (*Customer average interruption frequency index*): Sum antall kortvarige avbrudd over året dividert på antall sluttbrukere som har opplevd kortvarige avbrudd innenfor året.
7. *CAIFI_L* (*Customer average interruption frequency index*): Sum antall langvarige avbrudd over året dividert på antall sluttbrukere som har opplevd langvarige avbrudd innenfor året.
8. *Driftsforstyrrelse*: Utløsning, påtvunget eller utilsiktet utkobling, eller mislykket innkobling som følge av feil i kraftsystemet. Herunder regnes:
 - a. Automatisk effektbryterutløsning/sikringsbrudd.
 - b. Utkobling som følge av ukorrekt betjening.
 - c. Påtvunget manuell utkobling (uten tilstrekkelig varslingsstid) uten tid til å gjøre eventuelle preventive tiltak.
 - d. Mislykket innkobling av driftsklar kraftsystemenhet hvor det er nødvendig med vedlikeholdstiltak før et eventuelt nytt innkoblingsforsøk.
9. *FASIT*: Et standardisert registrerings- og rapporteringssystem (med egen kravspesifikasjon) for feil og avbrudd i kraftsystemet. FASIT omfatter en felles terminologi, strukturering og klassifisering av data, felles opptellingsregler m.m.
10. *Flimmer*: Den synlige variasjon i lys hvor luminansen eller spektralfordelingen varierer med tiden.
11. *Flimmerintensitet*: Intensiteten av flimmerubehaget er definert ved UIE-IEC flimmermålemetode og beregnes ved de følgende størrelser:

- a. Korttids intensitet (Pst) målt over en periode på ti minutter.
- b. Langtids intensitet (Plt) beregnet ut fra 12 Pst-verdier over et to timers intervall, i henhold til følgende uttrykk:

$$\%U_h = \frac{U_h}{U_1} \cdot 100\%$$

12. *Ikke levert energi (ILE)*: Beregnet mengde elektrisk energi som ville blitt levert til sluttbruker dersom svikt i leveringen ikke hadde inntruffet.
13. *Ikke varslet avbrudd*: Avbrudd som skyldes driftsforstyrrelse eller planlagt utkobling der berørte sluttbrukere ikke er informert på forhånd.
14. *Interharmoniske spenninger*: Sinusformede spenninger med frekvens som ligger mellom de overharmoniske, det vil si at frekvensen ikke er et multiplum av forsyningsspenningens grunnharmoniske frekvens.
15. *Kabelnett*: Nett som inneholder mer enn 90% kabel (målt i antall km). Med nett menes i denne sammenheng anleggsdeler som beskyttes av samme effektbryter/sikring.
16. *Kortvarige overspenninger*: Hurtig økning i spenningens effektivverdi til høyere enn 110% av avtalt spenningsnivå, med varighet fra 10 millisekunder til 60 sekunder.
17. *Kortvarige underspenninger, spenningsdipp*: Hurtig reduksjon i spenningens effektivverdi til under 90%, men større enn 1% av avtalt spenningsnivå, med varighet fra 10 millisekunder til 60 sekunder.
18. *Langsomme variasjoner i spenningens effektivverdi*: Endringer i spenningens stasjonære effektivverdi, målt over et gitt tidsintervall.
19. *Leveringskvalitet*: Kvalitet på levering av elektrisitet i henhold til gitte kriterier.
20. *Leveringspålitelighet*: Kraftsystemets evne til å levere elektrisk energi til sluttbruker. Leveringspålitelighet er knyttet til hyppighet og varighet av avbrudd i forsyningsspenningen.
21. *Luftnett*: Nett som inneholder mer enn 90% luftledning (målt i antall km). Med nett menes i denne sammenheng anleggsdeler som beskyttes av samme effektbryter/sikring.
22. *Måleteknisk sporbarhet*: Et måleresultat eller verdien til en normal skal kunne relateres til kjente referanser, vanligvis til nasjonale eller internasjonale normaler, gjennom en ubrutt kjede av sammenligninger (kalibreringer) med angitte måleusikkerheter for alle trinn i kjeden.
23. *Nettkunde*: Den som driver eller eier anlegg eller utstyr for bruk eller produksjon av elektrisitet som er tilknyttet et nettselskaps anlegg. Nettselskap tilknyttet annet nettselskap, regnes også som nettkunde.
24. *Nettselskap*: Omsetningskonsesjonær som eier overføringsnett eller har ansvar for netjtjenester.
25. *Netjtjenester*: En eller flere av følgende:
 - a. Overføring av kraft, herunder drift, vedlikehold og investering i nettanlegg.
 - b. Tariffering.
 - c. Måling, avregning og kundefølgning.
 - d. Tilsyn og sikkerhet.
 - e. Driftskoordinering.
 - f. Pålagte beredskapstiltak.
 - g. Pålagt kraftsystemutredning eller lokal energiutredning.
26. *Nominell spenning*: Spenningen som et system er betegnet eller identifisert ved, og som visse driftskarakteristikker er referert til.
27. *Overharmoniske spenninger*: Sinusformede spenninger med frekvens lik et multiplum av forsyningsspenningens grunnharmoniske frekvens. Total harmonisk forvrengning av spenningen uttrykkes ved:

$$P_h = \sqrt[3]{\sum_{i=1}^{12} \frac{P_{sti}^3}{12}}$$

Individuell harmonisk forvrengning for hvert multiplum av den grunnharmoniske frekvensen uttrykkes ved:

$$\%THD_U = \frac{\sqrt{\sum_{h=2}^{40} U_h^2}}{U_1} \cdot 100\%$$

der U_1 er spenningsens grunnharmoniske komponent, U_h er en gitt harmonisk spenningskomponent, og h er komponentens harmoniske orden.

28. *Rapporteringspunkt*: Leveringspunkt med krav om rapportering av avbrudd til Norges vassdrags- og energidirektorat. Rapporteringspunkt er lavspenningssiden av fordelingstransformatorer, samt høyspenningspunkt med levering direkte til sluttbruker.
29. *Redusert leveringskapasitet*: Tilstand karakterisert ved at avtalt leveringskapasitet ikke er tilgjengelig for sluttbrukerne på grunn av hendelser i kraftsystemet, uten at det er definert et avbrudd i tilhørende rapporteringspunkt.
30. *SAIDI_K (System average interruption duration index)*: Sum varighet av kortvarige avbrudd over året dividert på antall sluttbrukere siste dag i året.
31. *SAIDI_L (System average interruption duration index)*: Sum varighet av langvarige avbrudd over året dividert på antall sluttbrukere siste dag i året.
32. *SAIFI_K (System average interruption frequency index)*: Sum antall kortvarige avbrudd over året dividert på antall sluttbrukere siste dag i året.
33. *SAIFI_L (System average interruption frequency index)*: Sum antall langvarige avbrudd over året dividert på antall sluttbrukere siste dag i året.
34. *Signalspenning overlagret forsyningsspenningen*: Signaler som overlages forsyningsspenningen i den hensikt å overføre informasjon via det offentlige kraftledningsnettet. Signalene brukt i det offentlige kraftledningsnettet, kan klassifiseres i tre typer:
 - a. Rippelkontroll signaler: overlagret sinusformet signal i området 110 Hz til 3000 Hz.
 - b. Kraftledning bæresignal: overlagret sinusformet signal i området mellom 3 kHz og 148,5 kHz.
 - c. Merkesignaler på nettet: overlagrede korttids endringer (transienter) på utvalgte punkter av spenningsens kurveform.
35. *Sluttbruker*: Kjøper av elektrisk energi som ikke selger denne videre.
36. *Spenningskvalitet*: Kvalitet på spenning i henhold til gitte kriterier.
37. *Spenningsprang*: En enkel hurtig endring av spenningsens effektivverdi mellom to påfølgende nivåer som opprettholdes i bestemte, men uspesifiserte tidsrom. Spenningspranget uttrykkes ved:

$$\%U_{\text{sprang}} = \frac{\Delta U_{\text{maks}}}{U_N} \cdot 100\%$$

der ΔU_{maks} er den maksimale spenningsdifferansen i løpet av en spenningsendringsskarakteristikk, og U_N er spenningsens nominelle verdi.

38. *Spenningsusymmetri*: Tilstand i et flerfaset system hvor linjespenningenes effektivverdier (grunnharmonisk komponent), eller fasevinklene mellom etterfølgende linjespenninger, ikke er helt like. Grad av usymmetri beregnes ved forholdet mellom spenningsens negative og positive sekvenskomponent, og kan uttrykkes ved:

$$\frac{U_-}{U_+} = \sqrt{\frac{1 - \sqrt{3 - 6\beta}}{1 + \sqrt{3 - 6\beta}}} \cdot 100\%$$

der U_- er spenningsens negative sekvenskomponent,

U_+ er spenningsens positive sekvenskomponent,

$$\beta = \frac{U_{12}^4 + U_{23}^4 + U_{31}^4}{(U_{12}^2 + U_{23}^2 + U_{31}^2)^2}$$

og U_{ij} representerer linjespenningens grunnharmoniske komponent mellom de nummererte faser.

39. *Tilknytningspunkt*: Punkt i overføringsnettet der det foregår innmating eller uttak av kraft, eller utveksling mellom nettselskap.
40. *Transiente overspenninger*: Høyfrekvente eller overfrekvente overspenninger med varighet normalt innenfor en halvperiode (10 ms). Stigetiden kan variere fra mindre enn ett mikrosekund til noen få millisekunder.
41. *Varslet avbrudd*: Avbrudd som skyldes planlagt utkobling der berørte sluttbrukere er informert på forhånd.

§ 2–2 skal lyde:

Nettkunder skal varsle tilknyttet nettselskap om hendelser i egne anlegg eller utstyr uten ugrunnet opphold, dersom det antas at hendelsene vil føre til at nettselskapet får problemer med å kunne oppfylle sin plikt i henhold til denne forskriften.

§ 2–6 skal lyde:

Uenighet om overholdelse av denne forskriften kan bringes inn til Norges vassdrags- og energidirektorat for avgjørelse. Avgjørelser som fattes av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av dette ledd, er enkeltvedtak.

Nettselskap skal ved uenighet informere nettkunder om første ledd.

Nytt kapittel 2A skal lyde:

Kapittel 2A. Registrering og rapportering

§ 2A–1. Registrering og rapportering av leveringspålitelighet

Nettselskap skal registrere data om kortvarige og langvarige avbrudd i rapporteringspunkt i eget nett. Hendelser som medfører redusert leveringskapasitet lengre enn tre minutter for sluttbrukere som tarifferes i regional- og sentralnettet, skal registreres som langvarige avbrudd.

Berørt konsesjonær skal innen 1. mars rapportere data etter første ledd for foregående år. Data skal rapporteres etter de krav Norges vassdrags- og energidirektorat setter.

Nettselskap skal benytte programvare som følger gjeldende kravspesifikasjon for FASIT, ved registrering og rapportering av data i henhold til første og annet ledd.

Nettselskap skal oppbevare registrerte data og underlagsmaterialet for innrapporterte data i ti år.

§ 2A–2. Registrering av spenningskvalitet

Nettselskap skal til enhver tid registrere kortvarige over- og underspenninger ved ett eller flere målepunkt i egne høyspenningsanlegg. Registreringen skal utføres i ulike karakteristiske nettanlegg, og skal omfatte antall kortvarige over- og underspenninger, varighet av disse og spenningsavvik.

Nettselskap skal til enhver tid registrere spenningsprang større enn 3% ved ett eller flere målepunkt i egne høyspenningsanlegg. Registreringen skal utføres i ulike karakteristiske nettanlegg, og skal omfatte antall spenningsprang og maksimal spenningsendring.

Nettselskap skal lagre data fra registreringene i henhold til første og annet ledd i ti år.

§ 2A–3. Ansvarlig og berørt konsesjonær ved avbrutt effekt og ikke levert energi

Ansvarlig konsesjonær er nettselskap som har feil eller planlagt utkobling i egne nettanlegg med inntektsramme, dersom dette medfører avbrutt effekt eller ikke levert energi som skal rapporteres til Norges vassdrags- og energidirektorat. Dette gjelder også hendelser i nettselskapets anlegg forårsaket av sluttbruker eller annen tredjepart.

Berørt konsesjonær er nettselskap med sluttbrukere som opplever avbrutt effekt eller ikke levert energi som skal rapporteres til Norges vassdrags- og energidirektorat.

Berørt konsesjonær er ansvarlig konsesjonær dersom andre konsesjonærer ikke erkjenner å være ansvarlig, med mindre Norges vassdrags- og energidirektorat avgjør noe annet, jf. § 2A–5.

§ 2A–4. Prosedyrer og korrespondanse mellom ansvarlig og berørt konsesjonær

Berørt konsesjonær skal identifisere ansvarlig konsesjonær og uten ugrunnet opphold skriftlig informere denne om nødvendige avbruddsdata, jf. § 2A–6. Ansvarlig konsesjonær kan kreve at berørt konsesjonær dokumenterer beregningsgrunnlaget. Nettselskap som er identifisert som ansvarlig konsesjonær skal uten ugrunnet opphold varsle berørt konsesjonær, dersom selskapet ikke vedkjenner seg ansvaret.

Nettselskap skal uten ugrunnet opphold informere mulige berørte konsesjonærer om driftsforstyrrelser og planlagte utkoblinger i egne anlegg som kan ha forårsaket avbrudd eller redusert leveringskapasitet som skal rapporteres til Norges vassdrags- og energidirektorat. Nettselskapet skal informere om tidspunkt og varighet for hendelser som kan ha forårsaket avbrutt effekt eller ikke levert energi, samt gi en kort beskrivelse av hendelsen.

Operatør i fellesnett plikter å gi berørt og ansvarlig konsesjonær informasjon som er nødvendig for å kunne beregne avbrutt effekt eller ikke levert energi.

§ 2A–5. Uenighet om hvem som er ansvarlig konsesjonær

Uenighet om hvem som er ansvarlig konsesjonær jf. § 2A–3 kan bringes inn til Norges vassdrags- og energidirektorat for avgjørelse. Avgjørelser som fattes av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av denne paragraf, er enkeltvedtak.

§ 2A–6. Spesifiserte data som skal rapporteres

Spesifiserte data som berørt konsesjonær årlig skal rapportere til Norges vassdrags- og energidirektorat, jf. § 2A–1:

- a) Tallkode for type nett: Sentralnett (1), regionalnett (2), distribusjonsnett – luft (3), distribusjonsnett – blandet (4), distribusjonsnett – kabel (5).
- b) Netto mengde energi eksklusiv tap i nettet levert til sluttbruker i rapporteringsåret [MWh].
- c) Antall rapporteringspunkt som nettselskapet rapporterer for.

- d) Antall avbrudd som skyldes hendelser i eget nett.
- e) Antall avbrudd som skyldes hendelser i andres nett.
- f) Varighet av avbrudd som skyldes hendelser i eget nett.
- g) Varighet av avbrudd som skyldes hendelser i andres nett.
- h) Avbrutt effekt ved avbrudd som skyldes hendelser i eget nett.
- i) Avbrutt effekt ved avbrudd som skyldes hendelser i andres nett.
- j) Ikke levert energi på grunn av avbrudd som skyldes hendelser i eget nett.
- k) Ikke levert energi på grunn av avbrudd som skyldes hendelser i andres nett.
- l) Antall sluttbrukere i rapporteringsområdet siste dag i rapporteringsperioden.
- m) Antall sluttbrukere i rapporteringsområdet som har opplevd avbrudd i rapporteringsperioden.
- n) Sum antall avbrudd i løpet av rapporteringsperioden for alle sluttbrukere i rapporteringsområdet.
- o) Sum varighet av alle avbrudd i rapporteringsperioden for alle sluttbrukere i rapporteringsområdet.
- p) Avbruddsindeksene SAIFI_L, SAIFI_K, CAIFI_L, CAIFI_K, SAIDI_L, SAIDI_K, CAIDI_L og CAIDI_K.

Nettselskap skal ved rapportering til Norges vassdrags- og energidirektorat informere om vesentlige endringer i forhold til forrige rapportering, samt FASIT-programleverandør, -programnavn, -programversjon og -ansvarlig.

§ 2A-7. Fordeling av spesifiserte data ved rapportering

Antall avbrudd, varighet av avbrudd, avbrutt effekt og ikke levert energi skal ved rapportering til Norges vassdrags- og energidirektorat fordeles på:

- a) Kortvarige og langvarige avbrudd.
- b) Varslede og ikke varslede avbrudd.
- c) Nettnivå: Sentralnett, regionalnett, distribusjonsnett – luft, distribusjonsnett – blandet og distribusjonsnett – kabel (nettnivå der berørt sluttbruker er tilknyttet).
- d) Spenningsnivå: 1–22 kV, 33–110 kV, 132 kV, 220–300 kV og 420 kV (systemspenningen der driftsforstyrrelsen eller den planlagte utkoblingen inntraff).

Avbrutt effekt og ikke levert energi skal ved rapportering til Norges vassdrags- og energidirektorat fordeles på samme sluttbrukergrupper som i regnskapsrapporteringen til Norges vassdrags- og energidirektorat.

Avbrutt effekt eller ikke levert energi som skyldes hendelser i andres nett, skal ved rapportering til Norges vassdrags- og energidirektorat ikke fordeles på nettnivå og spenningsnivå.

Data angitt i § 2A-6 første ledd bokstav l) skal ved rapportering til Norges vassdrags- og energidirektorat fordeles på samme sluttbrukergrupper som i regnskapsrapporteringen til Norges vassdrags- og energidirektorat.

Data angitt i § 2A-6 første ledd bokstav m), n) og o) skal ved rapportering til Norges vassdrags- og energidirektorat fordeles på kortvarige og langvarige avbrudd, varslede og ikke varslede avbrudd, samt på samme sluttbrukergrupper som i regnskapsrapporteringen til Norges vassdrags- og energidirektorat.

§ 2A-8. Særlige bestemmelser om rapportering

Avbrudd som følge av at feil i lavspenningsanlegg medfører utkobling i høyspenningsanlegg, skal rapporteres til Norges vassdrags- og energidirektorat.

Avbrudd eller redusert leveringskapasitet som følge av feil i installasjon til sluttbruker, skal ikke rapporteres for denne sluttbrukeren.

Samtidig utkobling av alle lavspenningskurser på samme fordelingstransformator, skal rapporteres som avbrudd.

§ 2A-9. Beregning av avbrutt effekt og ikke levert energi

Berørt konsesjonær skal beregne avbrutt effekt og ikke levert energi per rapporteringspunkt tilknyttet eget nett basert på standardisert metode i gjeldende kravspesifikasjon for FASIT. Kundegrunnlaget skal oppdateres minimum én gang i kvartalet.

Metoden i henhold til første ledd skal baseres på egendefinerte lastprofiler for sluttbrukere i regional- og sentralnettet. For resterende sluttbrukere skal det benyttes egendefinerte eller generelle lastprofiler, jf. gjeldende kravspesifikasjon for FASIT. Egendefinerte lastprofiler skal ha basis i timemålinger tatt opp over en periode på minimum ett år. Egendefinert lastprofil for én sluttbruker kan benyttes også for en annen sluttbruker innenfor samme sluttbrukergruppe, forutsatt at det kan sannsynliggjøres at profilen for denne vil være tilsvarende. Underlaget som er lagt til grunn for profilene skal kunne dokumenteres.

Berørt konsesjonær skal ta hensyn til følgende forhold når avbrutt effekt og ikke levert energi beregnes:

- a) Oppdatert koblingsbilde for nett.
- b) Levert energi fordelt på sluttbrukergrupper i hvert rapporteringspunkt for siste år (kWh).
- c) Lokale klimadata i henhold til gjeldende kravspesifikasjon for FASIT.

Berørt konsesjonær kan ta hensyn til tilgjengelige timemålinger i nettet siste time(r) før avbrudd inntreffer. Dette gjelder ikke ved nedkjøring som følge av et varslet avbrudd eller endringer som følge av feil i nettanlegg. Målinger skal korrigeres for egenproduksjon hos sluttbruker, det vil si som om produksjonen ikke er tilstede. Berørt konsesjonær skal være konsekvent overfor samme sluttbruker(e) dersom timemålinger brukes til kalibrering av lastprofilene.

Avbrutt effekt og ikke levert energi kan reduseres med lokal produksjon dersom denne ikke har medført økte utgifter for berørt(e) sluttbruker(e).

§ 2A–10. Sluttbrukergrupper

Nettselskap skal registrere tilknyttede sluttbrukere med korrekt sluttbrukergruppe.

§ 3–8 skal lyde:

Nettselskap skal sørge for at total harmonisk forvrengning av spenningens kurveform ikke overstiger 8% og 5%, målt som gjennomsnitt over henholdsvis ti minutter og én uke, i tilknytningspunkt med nominell spenning fra og med 230 V til og med 35 kV.

Nettselskap skal sørge for at individuelle overharmoniske spenninger ikke overstiger følgende verdier, målt som gjennomsnitt over ti minutter, i tilknytningspunkt med nominell spenning fra og med 230 V til og med 35 kV:

<i>Ikke multiplum av 3</i>		<i>Odde harmoniske</i>		<i>Like harmoniske</i>	
<i>Orden h</i>	<i>U_h</i>	<i>Multiplum av 3</i>	<i>U_h</i>	<i>Orden h</i>	<i>U_h</i>
5	6,0%	3	5,0%	2	2,0%
7	5,0%	9	1,5%	4	1,0%
11	3,5%	>9	0,5%	>4	0,5%
13	3,0%				
17	2,0%				
19, 23, 25	1,5%				
>25	1,0%				

Nettselskap skal sørge for at total harmonisk forvrengning av spenningens kurveform ikke overstiger 3%, målt som gjennomsnitt over ti minutter, i tilknytningspunkt med nominell spenning fra 35 kV til og med 245 kV.

Nettselskap skal sørge for at individuelle overharmoniske spenninger ikke overstiger følgende verdier, målt som gjennomsnitt over ti minutter, i tilknytningspunkt med nominell spenning fra 35 kV til og med 245 kV:

<i>Ikke multiplum av 3</i>		<i>Odde harmoniske</i>		<i>Like harmoniske</i>	
<i>Orden h</i>	<i>U_h</i>	<i>Multiplum av 3</i>	<i>U_h</i>	<i>Orden h</i>	<i>U_h</i>
5	3,0%	3	3,0%	2	1,5%
7, 11	2,5%	9	1,5%	4	1,0%
13, 17	2,0%	15, 21	0,5%	6	0,5%
19, 23	1,5%	>21	0,3%	>6	0,3%
25	1,0%				
>25	0,5%				

Nettselskap skal sørge for at total harmonisk forvrengning av spenningens kurveform ikke overstiger 2%, målt som gjennomsnitt over ti minutter, i tilknytningspunkt med nominell spenning over 245 kV.

Nettselskap skal sørge for at individuelle overharmoniske spenninger ikke overstiger følgende verdier, målt som gjennomsnitt over ti minutter, i tilknytningspunkt med nominell spenning over 245 kV:

<i>Ikke multiplum av 3</i>		<i>Odde harmoniske</i>		<i>Like harmoniske</i>	
<i>Orden h</i>	<i>U_h</i>	<i>Multiplum av 3</i>	<i>U_h</i>	<i>Orden h</i>	<i>U_h</i>
5, 7	2,0%	3	2,0%	2	1,0%
11, 13, 17, 19	1,5%	9	1,0%	4, 6	0,5%
23, 25	1,0%	15, 21	0,5%	>6	0,3%
>25	0,5%	>21	0,3%		

§ 4–2 skal lyde:

Nettselskap skal ved henvendelser fra nettkunder, informere om gjeldende relevant regulering av leveringskvalitet.

Nettselskap skal på forespørsel fra nåværende eller fremtidige nettkunder, senest innen én måned, informere om leveringspålitelighet og spenningskvalitet i egne anlegg. Følgende elementer skal det kunne informeres om:

- Nominell forsyningsspenning i tilknytningspunkt, og grenseverdier for spenningskvaliteten.
- Resultater fra feilanalyser utført i henhold til forskrift om systemansvaret.
- Resultater fra registreringer utført i henhold til § 2A–1 og § 2A–2.
- Estimerte antall nåværende og fremtidige kortvarige avbrudd i nettkundens tilknytningspunkt, på bakgrunn av registreringene av historiske data, utført i henhold til § 2A–1.

- e) Estimerte antall og varighet av nåværende og fremtidige langvarige avbrudd i nettkundens tilknytningspunkt, på bakgrunn av registreringene av historiske data, utført i henhold til § 2A–1.
- f) Estimerte antall nåværende og fremtidige kortvarige over- og underspenninger i egne forsyningsområder, på bakgrunn av registreringene av historiske data, utført i henhold til § 2A–2 første ledd.
- g) Beregnet minimal og maksimal kortslutningsytelse, for tilknytningspunkt i høyspenningsnettet. Ved vesentlige endringer i minimal og maksimal kortslutningsytelse, skal dette meddeles de berørte nettkunder som er tilknyttet i høyspenningsnettet.
- h) Spesielle forhold i nettet som kan ha innvirkning på leveringskvaliteten, for å forberede nettkunder på forhold som kan oppstå. Eksempler på dette kan være: spesiell risiko for fasebrudd i spolejordet nett eller koblingstransienter, bruk av gjeninnkoblingsautomatikk i egne nettanlegg, naturgitte forhold, med mer.

Nettselskap kan ikke kreve særskilt vederlag for informasjon som gis etter første og annet ledd.

Nettselskap skal, basert på faktiske målinger i et gitt punkt i nettet, informere om nivå av langsomme spenningsvariasjoner, flimmerintensitet, grad av spenningsusymmetri og overharmoniske spenninger, dersom nåværende eller fremtidige nettkunder skriftlig ber om dette.

Nettselskap kan kreve at nettkunden dekker nødvendige kostnader for å utføre plikter i henhold til fjerde ledd.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2006.

9. des. Nr. 1437 2005

Vedtak om opphevelse av godkjenning av nytt Tjenestereglement for Forsvaret.

Fastsatt ved kgl.res. 9. desember 2005. Fremmet av Forsvarsdepartementet. Kunngjort 15. desember 2005.

1. Kongelig resolusjon 3. mai 1991¹ om godkjenning av nytt Tjenestereglement for Forsvaret, kl. 310 Mobiliseringsregler for Forsvaret, oppheves med virkning fra 1. februar 2006.
 2. Nytt styrkeoppbyggingssystem for Forsvaret trer i kraft fra samme dag.
- ¹ Ikke kunngjort i Norsk Lovtidend.

9. des. Nr. 1438 2005

Delegering av fullmakter til Forsvarsdepartementet i forbindelse med nytt styrkeoppbyggingssystem.

Fastsatt ved kgl.res. 9. desember 2005. Fremmet av Forsvarsdepartementet. Kunngjort 15. desember 2005.

1. Forsvarsdepartementet gis fullmakt til å fastsette styrkeoppbyggingssystemet i tråd med retningslinjer gitt i denne kongelige resolusjon. Denne fullmakten kan delegeres til forsvarssjefen.
2. Forsvarsdepartementet gis fullmakt til å stadfeste nødvendige endringer av styrkeoppbyggingstiltakene i Beredskapssystem for Forsvaret.

9. des. Nr. 1439 2005

Delegering av myndighet til Justis- og politidepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet etter burettslagslova kapittel 6.

Fastsatt ved kgl.res. 9. desember 2005 med hjemmel i lov 6. juni 2003 nr. 39 om burettslag (burettslagslova) § 6–1 tredje ledd, § 6–3 tredje ledd, § 6–4 første ledd og § 6–16. Fremmet av Kommunal- og regionaldepartementet. Kunngjort 15. desember 2005.

1. Justis- og politidepartementet delegeres myndighet etter § 6–1 (3), § 6–3 (3) og § 6–4 (1).
2. Kommunal- og regionaldepartementet delegeres myndighet etter § 6–16.

12. des. Nr. 1440 2005

Forskrift om regulering av fisket etter sjøtunge i EU-sonen i 2006.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 12. desember 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5 og § 9, og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 15. desember 2005.

§ 1. Generelt forbud

Det er forbudt for norske fartøy å fiske og lande sjøtunge i EU-sonen i 2006.

§ 2. Totalkvote

Uten hinder av forbudet i § 1 kan norske fartøy som fisker med konvensjonelle redskap fiske og lande inntil 200 tonn sjøtunge i EU-sonen i statistikkområde IV.

§ 3. Bifangst for trålfartøy

Fartøy som ikke har adgang til å drive et direkte fiske etter sjøtunge i medhold av § 2 kan innenfor totalkvoten på 200 tonn fiske og lande sjøtunge som bifangst.

§ 4. Bemyndigelse

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket når totalkvoten er beregnet oppfisket.

Fiskeridirektoratet kan endre denne forskrift og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendig for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fisket.

§ 5. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften, straffes i henhold til lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 6. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2006 og gjelder til og med 31. desember 2006.

12. des. Nr. 1441 2005**Forskrift om regulering av fisket etter dyphavsarter i ICES statistikkområder X, XII og XIV utenfor noen stats jurisdiksjon (internasjonalt område) i 2006.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 12. desember 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4. Kunngjort 15. desember 2005.

§ 1. Generelt forbud

Det er forbudt for norske fartøy å fiske og lande følgende arter i ICES statistikkområder X, XII og XIV utenfor noen stats jurisdiksjon (internasjonalt område) i 2006:

1. Bairds's smoothhead (*Alepocephalus bairdii*)
2. Risso's smoothhead (*Alepocephalus rostratus*)
3. Blå antimora (*Antimora rostrata*)
4. Dolkfisk (*Aphanopus carbo*)
5. Iceland catshark (*Apristurus* spp.)
6. Vassild (*Argentina silus*)
7. Beryx (*Beryx* spp.)
8. Brosme (Brosme brosme)
9. Gulper shark (*Centrophorus granulosus*)
10. Brunhå (*Centrophorus squamosus*)
11. Islandshå (*Centroscyllium fabricii*)
12. Dypvannshå (*Centroscymnus coelolepis*)
13. Bunnhå (*Centroscymnus crepidater*)
14. Dypvanns rød-krabbe (*Chacon (Geyron) affinis*)
15. Havmus (*Chimaera monstrosa*)
16. Frilled shark (*Chlamydoselachus anguineus*)
17. Havål (Conger conger)
18. Skolest (*Coryphaenoides rupestris*)
19. Spansk håkjerring (*Dalatias licha*)
20. Gråhå (*Deania calceus*)
21. Svart (dypvanns) kardinalfisk (*Epigonus telescopus*)
22. Stor svarthå (*Etmopterus princeps*)
23. Svarthå (*Etmopterus spinax*)
24. Hågjel (*Galeus melastomus*)
25. Mouse catshark (*Galeus murinus*)
26. Blåkjeft (*Helicolenus dactylopterus*)
27. Kamtann hai (*Hexanchus griseus*)
28. Orange roughy (*Hoplostethus atlanticus*)
29. Silver roughy (pink) (*Hoplostethus mediterraneus*)
30. Blåvinget havmus (*Hydrolagus mirabilis*)
31. Reimfisk (slirefisk) (*Lepidopus caudatus*)
32. Ulvefisk (*Lycodes esmarkii*)
33. Isgalt (*Marcrourus berglax*)

34. Blålange (*Molva dypterigia*)
35. Lange (*Molva molva*)
36. Mora (*Mora moro*)
37. Tornhå (*Oxynotus paradoxus*)
38. Flekkpagell (*Pagellus bogaraveo*)
39. Forkbeards/Skjellbrosme (*Phycis* spp.)
40. Vrakfisk (*Polyprion americanus*)
41. Rundskate (*Raja fyllae*)
42. Isskate (*Raja hyperborea*)
43. Svartskate (*Raja nidarosienus*)
44. Blåkveite (*Reinhardtius hippoglossoides*)
45. Straightnose rabbitfish (*Rhinochimaera atlantica*)
46. Knifetooth dogfish (*Scymnodon ringens*)
47. Lusuer (*Sebastes viviparus*)
48. Håkjerring (*Somniosus microcephalus*)
49. Spiny skorpionfisk (*Trachyscorpia cristulata*).

§ 2. *Antall fiskedøgn og fartøy*

Uten hinder av forbudet i § 1 kan 17 norske fartøy fiske i totalt 547 fiskedøgn i ICES statistikkområder X, XII og XIV utenfor noen stats jurisdiksjon (internasjonalt område).

§ 3. *Utseiling*

Fartøy som vil delta i fisket etter artene nevnt i § 1, må melde fra til Fiskeridirektoratet tidligst 3 dager og senest 1 dag før utseiling til internasjonalt område.

Fartøy som ikke har meldt seg aktiv i internasjonalt område innen 7 dager etter melding om utseiling ble sendt Fiskeridirektoratet, mister sin adgang til å delta.

§ 4. *Garnforbud*

Fra og med 1. februar er det forbudt å sette garn dypere enn 200 meter i ICES statistikkområder X, XII og XIV utenfor noen stats jurisdiksjon (internasjonalt område).

§ 5. *Stopp i fisket*

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket når det totalt er fisket i 547 fiskedøgn.

§ 6. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i denne forskriften, straffes i henhold til lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 7. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2006 og gjelder til og med 31. desember 2006.

12. des. Nr. 1442 2005

Forskrift om salær fra det offentlige til advokater m.fl. etter faste satser (stykkprissatser) ved fri rettshjelp og i straffesaker.

Fastsatt av Justis- og politidepartementet 12. desember 2005 med hjemmel i lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 78, § 107 og § 107d, jf. delegeringsvedtak 8. oktober 1982 nr. 1445 og delegeringsvedtak 13. desember 1985 nr. 2095, lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp § 3 og § 7, jf. delegeringsvedtak 8. oktober 1982 nr. 1445, og forskrift 3. desember 1997 nr. 1441 om salær fra det offentlige til advokater m.v. § 2 tredje ledd. Kunngjort 15. desember 2005.

Kapittel I. Alminnelige bestemmelser

§ 1. *Forskriftens anvendelsesområde*

Forskriften gjelder betaling for bistand fra advokater og andre etter rettshjelpsloven i saker som faller inn under forskriftens kapittel II.

Forskriften gjelder også betaling for bistand fra advokat som tilkommer offentlig salær etter straffeprosessloven i saker som faller inn under forskriftens kapittel III.

§ 2. *Grunnlag for beregning av stykkpris*

Stykkprissatsen beregnes med utgangspunkt i den offentlige salærsats.

Stykkprisbetaling skal kompensere for alt arbeid som er utført i en sak, herunder forberedende arbeid, arbeid i rettsmøte og etterarbeid. Salærforskriften § 10 kommer ikke til anvendelse i saker som betales med stykkpris.

Omfatter bistanden flere klienter i samme sak, skal saken regnes som én rettshjelpssak eller én straffesak, og betales med én stykkpris.

§ 3. Skifte av advokat

Ved skifte av advokat skal salær til den advokat som først påtar seg et fritt rettsrådsoppdrag fastsettes etter reglene i denne forskriften. Dette forutsetter at advokaten har arbeidet med saken i slik grad at full stykkpris synes rimelig. Salær til den advokat som overtar saken betales etter reglene om skifte av advokat i salærforskriften.

Ved skifte av advokat i fri sakførelssaker og i straffesaker fastsettes salæret etter reglene i salærforskriften § 12. Ved skifte av forsvarer i fengslingssaker skal salær både til den forsvareren som først påtar seg oppdraget og den forsvareren som overtar saken, fastsettes etter reglene i denne forskriften.

§ 4. Ventetid/forsinkelser/pauser i forbindelse med rettsmøte

Forsinkelser og ventetid i forkant av rettsmøte i sak som betales etter forskriftens § 6 – § 10 er ikke grunnlag for beregning av stykkpris. Det samme gjelder pauser under rettsmøtet som ikke er av mindre varighet.

Forsinkelser/ventetid/pauser som er av slik varighet at det ikke med rimelighet kan forventes at advokaten drar tilbake til kontoret og tar fatt på annet inntektsgivende arbeid, betales etter salærforskriften § 8.

Kapittel II. Stykkprisbetaling i saker etter rettshjelpsloven

§ 5. Stykkpris i fritt rettsrådssaker

Bistand i saker som nevnt i annet og tredje ledd som ikke overstiger 2 timer, betales med 1,5 ganger den offentlige salærsats.

Bistand som overstiger 2 timer betales med:

1. Utlendingssaker, jf. rettshjelpsloven § 11 første ledd nr. 1:

a. I sak om bortvisning, utvisning og tilbakekall av gitt tillatelse:

3 ganger den offentlige salærsats.

Ved klage gis et tillegg med 1 gang salærsatsen.

Ved personlig fremmøte i Utlendingsnemnda gis et tillegg med 5 ganger salærsatsen.

b. Ved søknad om asyl fra enslig mindreårig asylsøker, i saker som kan berøre rikets sikkerhet, utenrikspolitiske forhold eller der eksklusjon fra flyktningstatus kan bli utfallet:

3 ganger den offentlige salærsats.

Ved klage gis et tillegg med 5 ganger salærsatsen.

Ved personlig fremmøte i Utlendingsnemnda gis et tillegg med 5 ganger salærsatsen.

c. Utlending som klager over negativt vedtak på søknad om asyl:

1. I ordinær asylsak: 5 ganger den offentlige salærsats.

Ved personlig fremmøte i Utlendingsnemnda gis et tillegg med 5 ganger salærsatsen.

2. I asylsak som anses å være åpenbart grunnløs: 3 ganger den offentlige salærsats.

Ved samtykke om utsatt iverksettelse gis et tillegg med 2 ganger salærsatsen.

Ved personlig fremmøte i Utlendingsnemnda gis et tillegg med 5 ganger salærsatsen.

3. I asylsak som behandles etter Dublin II-forordningen og i 1. asyllandssaker: 2 ganger den offentlige salærsats.

Ved samtykke om utsatt iverksettelse gis et tillegg med 3 ganger salærsatsen.

Ved personlig fremmøte i Utlendingsnemnda gis et tillegg med 5 ganger salærsatsen.

For familier gis det i saker som nevnt i a, b og c et tillegg med én gang salærsatsen for ektefelle/registrert partner/samboer og for hvert barn mellom 14 og 18 år. For familiemedlemmer over 18 år gis en selvstendig stykkpris.

2. Erstatning for urettmessig straffefølgning, jf. rettshjelpsloven § 11 første ledd nr. 3:

8 ganger den offentlige salærsats.

3. Voldsofre i erstatningssak mot gjerningsperson, jf. rettshjelpsloven § 11 første ledd nr. 4:

7 ganger den offentlige salærsats.

4. Vernepliktige i førstegangstjeneste, jf. rettshjelpsloven § 11 første ledd nr. 5:

Den stykkpris som gjelder for de enkelte sakstyper i rettshjelpsloven § 11 annet ledd.

5. Personer som har vært utsatt for mishandling fra nærstående, jf. rettshjelpsloven § 11 første ledd nr. 6:

10 ganger den offentlige salærsats.

6. Personer som har vært utsatt for tvangsekteskap, jf. rettshjelpsloven § 11 første ledd nr. 7:

12 ganger den offentlige salærsats.

7. Ekteskaps- og familiesaker, jf. rettshjelpsloven § 11 annet ledd nr. 1 og 2:

a. Saker om separasjon og skilsmisse, og øvrige saker som ikke faller inn under bokstav b–d:

3 ganger den offentlige salærsats.

b. Saker som kun omfatter felleseieskifte eller økonomisk oppgjør etter oppløsning av husstandsfelleskap:

7 ganger den offentlige salærsats.

c. Saker som omfatter foreldreansvar, daglig omsorg og samværsrett:

7 ganger den offentlige salærsats.

d. Saker som omfatter både foreldreansvar og/eller daglig omsorg og/eller samværsrett og felleseieskifte/økonomisk oppgjør etter oppløsning av husstandsfellesskap:

12 ganger den offentlige salærsats.

8. *Erstatning ved personskade eller tap av forsørger, jf. rettshjelpsloven § 11 annet ledd nr. 3 (gjelder ikke søknad om billighetserstatning):*
7 ganger den offentlige salærsats.
9. *Saker om oppsigelse eller utkastelse fra bolig som leietaker bebor, jf. rettshjelpsloven § 11 annet ledd nr. 4:*
6 ganger den offentlige salærsats.
10. *Oppsigelses- og avskjedigelsessaker i arbeidsforhold, jf. rettshjelpsloven § 11 annet ledd nr. 5:*
6 ganger den offentlige salærsats.
11. *Saker om voldsoffererstatning, jf. rettshjelpsloven § 11 annet ledd nr. 6:*
 - a. *Søknad om voldsoffererstatning:*
5 ganger den offentlige salærsats.
 - b. *Klage over avslag på søknad om voldsoffererstatning:*
3 ganger den offentlige salærsats.
12. *Klagesaker til fylkestyngdekantoret eller Rikstrygdeverket, jf. rettshjelpsloven § 11 annet ledd nr. 7:*
7 ganger den offentlige salærsats.
13. *Klagesaker til Aetat Arbeidsdirektoratet, jf. rettshjelpsloven § 11 annet ledd nr. 8:*
7 ganger den offentlige salærsats.

Bistand i saker som ikke omfattes av annet ledd, men som likevel innvilges etter rettshjelpsloven § 11 første eller annet ledd, betales med en stykkpris på 7 ganger den offentlige salærsats.

Bistand i saker som innvilges etter rettshjelpsloven § 11 tredje ledd betales med en stykkpris på 5 ganger den offentlige salærsats.

Overstiger faktisk samlet timeforbruk i ett rettsråd det dobbelte av det timeforbruket som er grunnlag for stykkprissatsen, eller er det på et senere tidspunkt behov for ytterligere bistand i samme sak, skal søknad om utvidelse av bevilling til fritt rettsråd sendes fylkesmannen, jf. rettshjelpsforskriften § 3–5.

§ 6. Stykkpris i fri sakførselssaker

Bistand i fri sakførselssaker betales med:

1. *Fengsling i utlendingssak, jf. rettshjelpsloven § 16 første ledd nr. 4:*
Den stykkpris som er fastsatt i denne forskriftens § 9.
2. *Fylkesnemndssak, jf. rettshjelpsloven § 17 tredje ledd nr. 1 og 2:*
2,75 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår de to første dagene, og
2,4 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår følgende dager.

Hvis faktisk samlet timeforbruk i saken overstiger fastsatt stykkpris med mer enn 50%, skal søknad om utvidelse av bevilling til fri sakførsel sendes fylkesnemnda/retten, jf. rettshjelpsforskriften § 4–5. For saker som nevnt i første ledd nr. 1 gjelder forskriftens § 11 annet ledd tilsvarende.

Kapittel III. Stykkprisbetaling i straffesaker

§ 7. Stykkpris for forsvarer i hoved-/ankeforhandling i tingretten/lagmannsretten

Forsvarers bistand i hoved-/ankeforhandling i tingretten/lagmannsretten betales med 6 ganger den offentlige salærsats dersom hoved-/ankeforhandlingens varighet ikke overstiger 2 timer, og 8 ganger den offentlige salærsats dersom hoved-/ankeforhandlingens varighet ikke overstiger 3,5 timer.

Forsvarers bistand i hoved-/ankeforhandling med varighet over 3,5 timer betales med 2,25 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår under hoved-/ankeforhandlingens første dag og 2 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår følgende dager. I ankeforhandling i lagmannsretten med varighet over 3,5 timer hvor forsvarer har representert tiltalte i tingretten, betales 2 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår første dag, og 1,75 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår følgende dager.

Dersom en omfattende sak er forent med en sak som forutsettes å kreve lite saksforberedelse, kan retten beslutte at salæret til forsvareren i den siste saken skal fastsettes etter reglene i salærforskriften.

Har hoved-/ankeforhandlingen varighet utover 5 dager eller blir hoved-/ankeforhandling ikke avholdt, fastsettes hele salæret etter reglene i salærforskriften.

Dersom det er avholdt forberedende rettsmøte, bevisopptak, rettslig avhør eller særskilt domsavsigelse, skal bistand ved slike rettsmøter betales særskilt etter reglene i salærforskriften.

§ 8. Stykkpris for forsvarer i tilståelsessak

Forsvarers bistand i sak som behandles etter reglene om tilståelsesdom betales med 4,5 ganger den offentlige salærsats for rettsmøte med varighet inntil 1,5 timer. For rettsmøte av lengre varighet, betales 0,75 ganger salærsatsen for hver overskytende halvtime. Bistand ved skriftlig ankeerklæring eller støtteerklæring til anke betales med 0,5 ganger den offentlige salærsats.

§ 9. Stykkpris for forsvarer ved fengslingsoppdrag

Forsvarers bistand ved førstegangsfengsling betales med 5 ganger den offentlige salærsats for rettsmøte med varighet inntil 1 time. For rettsmøte av lengre varighet betales 0,5 ganger salærsatsen for hver overskytende halvtime.

Forsvarers bistand ved fengslingsforlengelse betales med 2 ganger den offentlige salærsats for rettsmøte med varighet inntil 1 time. For rettsmøte av lengre varighet betales 0,5 ganger den offentlige salærsats for hver overskytende halvtime.

Dersom forsvarers bistand som nevnt i første og annet ledd omfatter utferdigelse av skriftlig kjæremålsklæring eller støtteskriv til kjæremål, gis et tillegg på 0,5 ganger den offentlige salærsats.

Hver dag i varetektsperioden betales med 0,15 ganger den offentlige salærsats. Forsvarers bistand i fengselsbesøk betales etter reglene i salærforskriften, men maksimalt med 1 gang den offentlige salærsats for hver påbegynte periode à 14 dager. Forsvarers bistand i fengselsbesøk hvor siktede er underlagt brev- og besøksforbud betales med maksimalt 2 ganger den offentlige salærsats for hver påbegynte periode à 14 dager. Forsvarers bistand i politiavhør betales etter reglene i salærforskriften.

§ 10. Stykkpris for fornærmedes advokat i hoved-/ankeforhandling i straffesaker

Bistand fra fornærmedes advokat i hoved-/ankeforhandling i tingretten/lagmannsretten betales med 2 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår under hoved-/ankeforhandlingens første dag, og 1,75 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår følgende dager. I ankeforhandling i lagmannsretten hvor advokaten har representert fornærmede i tingretten, betales 1,75 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår første dag, og 1,6 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår følgende dager.

Har hoved-/ankeforhandlingen varighet utover 5 dager eller blir hoved-/ankeforhandling ikke avholdt, fastsettes hele salæret etter reglene i salærforskriften.

§ 11. Overskridelse av stykkprisgrunnlaget

Hvis faktisk samlet timeforbruk i en sak som betales etter denne forskriftens § 7 – § 10 overstiger fastsatt stykkpris med mer enn 50%, og det godtgjøres at det foreligger særlige omstendigheter ved oppdraget som begrunner en slik timebruk, fastsettes hele salæret etter reglene i salærforskriften.

I saker hvor stykkprisen består av flere komponenter, legges den samlede stykkprisen til grunn ved anvendelsen av første ledd. Dette er ikke til hinder for fortløpende betaling etter stykkpris i fengslingssaker.

Kapittel IV. Ikrafttredelse mv.

§ 12. Ikrafttredelse/overgangsbestemmelse

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2006, og kommer til anvendelse på oppdrag påbegynt etter ikrafttredelsen. Samtidig oppheves forskrift 18. september 2001 nr. 1088 om salær fra det offentlige til advokater m.fl. etter faste satser (stykkprissatser) ved fritt rettsråd og i straffesaker, med unntak for oppdrag påbegynt før denne forskriftens ikrafttredelse.

12. des. Nr. 1443 2005

Forskrift til lov om fri rettshjelp.

Fastsatt av Justis- og politidepartementet 12. desember 2005 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp § 3, § 7, § 13, § 14, § 19, § 22 og § 26. Kunngjort 15. desember 2005.

Kapittel 1. Inntekts- og formuesgrenser for rett til fri rettshjelp

§ 1–1. Inntektsgrensen for fri rettshjelp er kr 230.000,– for enslige og kr 345.000,– for ektefeller og andre som lever sammen med felles økonomi. Formuesgrensen for fri rettshjelp er kr 100.000,–.

§ 1–2. For ektefeller og andre som lever sammen med felles økonomi skal samlet inntekt og formue legges til grunn for vurderingen av om inntekts- og formuesgrensen er overskredet. Samlet vurdering av inntekt og formue skal også finne sted hvor flere personer sammen søker fri rettshjelp, eller hvor andre enn søkeren har reell interesse i de spørsmål det søkes bistand til.

§ 1–3. Ved vurderingen av inntekten legges bruttoinntekten eller tilsvarende næringsinntekt til grunn. Med bruttoinntekt menes summen av all skattbar inntekt i og utenfor arbeidsforhold, før fradrag. Ved vurderingen av formuen legges nettoformuen til grunn.

Kapittel 2. Egenandel mv.

§ 2–1. Med mindre rettshjelp er mottatt uten økonomisk behovsprøving, skal den som mottar fri rettshjelp selv betale en andel (egenandel) av utgiftene, jf. rettshjelpsloven § 3 og § 9. Egenandelen beregnes ut fra en grunnandel tilsvarende den til enhver tid gjeldende salærsats for straffesaker og benefiserte saker. Det betales ikke merverdiavgift av egenandelen.

Ved fritt rettsråd betales en egenandel tilsvarende grunddelen.

Ved fri sakførsel skal det betales en egenandel på 25% av utgiftene, men ikke mer enn 5 ganger grunddelen.

§ 2-2. Personer med bruttoinntekt under kr 100.000,- pr. år betaler ikke egenandel.

§ 2-3. For arbeid som betales av det offentlige skal den som yter rettshjelpen kreve inn egenandel fra klienten. Klienten plikter å betale egenandelen på forskudd, med mindre den som yter rettshjelpen tilbyr en annen betalingsordning. Klienten betaler ikke merverdiavgift av egenandelen.

§ 2-4. Krav om refusjon av det offentliges utgifter etter rettshjelpsloven § 8 første ledd annet punktum fremmes av fylkesmannen.

§ 2-5. Statens Innkrevingsentral gis fullmakt til å inngå gjeldsordninger etter gjeldsordningsloven kapittel 4 og fullmakt til å avskrive krav på refusjon og tilbakebetaling av salær, jf. rettshjelpsloven § 8.

Kapittel 3. Adgang til å innvilge fritt rettsråd

§ 3-1. I saker som faller inn under rettshjelpsloven § 11 og § 12, jf. § 14, avgjøres søknad om fritt rettsråd av fylkesmannen.

§ 3-2. I saker som faller inn under rettshjelpsloven § 11 første og annet ledd, jf. § 14 første ledd, kan også søkers advokat/rettshjelper selv innvilge fritt rettsråd når de økonomiske vilkårene er oppfylt, jf. kapittel 1.

§ 3-3. Søknad om dekning av utgifter som faller inn under rettshjelpsloven § 14 annet og tredje ledd avgjøres alltid av fylkesmannen.

§ 3-4. Når de økonomiske vilkårene er oppfylt, jf. kapittel 1, skal fritt rettsråd som innvilges i medhold av rettshjelpsloven § 11 første og annet ledd, jf. § 14, med hensyn til salær til advokat/rettshjelper, begrenses oppad til fastsatt stykkpris etter stykkprisforskriften og ellers oppad til en stykkpris på 7 timer. Når de økonomiske vilkårene er oppfylt, jf. kapittel 1, skal fritt rettsråd som innvilges i medhold av rettshjelpsloven § 11 tredje ledd, jf. § 14, begrenses oppad til en stykkpris på 5 timer.

§ 3-5. Hvis faktisk samlet timeforbruk i saken er eller vil bli over det dobbelte av fastsatt stykkpris og det godtgjøres at det foreligger særlige omstendigheter ved oppdraget som begrunner en slik timebruk, kan fylkesmannen utvide en bevilling til fritt rettsråd. Det samlede salæret skal i så fall fastsettes skjønnsmessig av fylkesmannen etter salærforskriften § 7.

Kapittel 4. Adgang til å innvilge fri sakførsel

§ 4-1. I saker som faller inn under rettshjelpsloven § 16 første, annet, jf. fjerde ledd, samt i saker etter § 17 og § 18, innvilges fri sakførsel av den rett eller det forvaltningsorgan som har saken til behandling.

§ 4-2. I saker som faller inn under rettshjelpsloven § 16 tredje ledd, jf. fjerde ledd innvilges fri sakførsel av fylkesmannen.

§ 4-3. Søknad om utvidelse av bevilling til fri sakførsel til også å omfatte utgifter som faller inn under rettshjelpsloven § 22 fjerde og femte ledd avgjøres i alle tilfeller av fylkesmannen.

§ 4-4. Fri sakførsel som innvilges i medhold av rettshjelpsloven § 16 første og annet ledd, jf. fjerde ledd samt etter § 17, skal med hensyn til salær til prosessfullmektig begrenses oppad til stykkpris etter stykkprisforskriften dersom slik stykkpris er fastsatt på sakfeltet, jf. stykkprisforskriften § 6.

§ 4-5. Hvis faktisk samlet timeforbruk i saken overstiger fastsatt stykkpris med mer enn 50%, og det godtgjøres at det foreligger særlige omstendigheter ved oppdraget som begrunner en slik timebruk, kan den som har kompetanse til å innvilge fri sakførsel etter § 4-1 til § 4-3, utvide en bevilling til fri sakførsel. Det samlede salæret skal i så fall fastsettes skjønnsmessig etter salærforskriften av den rett eller det forvaltningsorgan som har saken til behandling.

§ 4-6. Den som har kompetanse til å innvilge fri sakførsel etter § 4-1 til § 4-4, avgjør om bevilling til fri sakførsel også skal omfatte fritak for rettsgebyr etter rettshjelpsloven § 25 første ledd. Den som har kompetanse til å innvilge fri sakførsel etter § 4-1 og § 4-2, avgjør om den som ikke har krav på fri sakførsel, skal innvilges fritak for rettsgebyr etter rettshjelpsloven § 25 annet til fjerde ledd.

Kapittel 5. Ikrafttredelses- og overgangsbestemmelser

§ 5-1. Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2006, og kommer til anvendelse i saker der søknad om fri rettshjelp har kommet inn etter ikrafttredelsen. Samtidig oppheves forskrift 22. oktober 1996 nr. 1001 til lov om fri rettshjelp, med unntak for saker der søknad om fri rettshjelp er kommet inn før denne forskriftens ikrafttredelse.

§ 5-2. Lov 15. april 2005 nr. 17 om endringer i rettshjelpsloven kommer til anvendelse i saker der søknad om fri rettshjelp har kommet inn etter lovens ikrafttredelse.

12. des. Nr. 1444 2005**Eksamensforskrift ved Diakonissehjemmets Høgskole.**

Fastsatt i styret ved Diakonissehjemmets Høgskole 12. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–9 og § 3–10. Kunngjort 15. desember 2005.

§ 1. Forskriftens virkeområde

Denne forskriften gjelder for alle eksamener, forprøver og praksisperioder ved høgskolen. De ulike eksamener og forprøver er nærmere beskrevet i fagplanen/studieplanene/studieplanene. Her er også angitt tidsrammer og hvilke hjelpemidler som kan være tillatt å ta med til eksamenslokalet.

Dersom det ikke er samsvar mellom denne forskriften og rammeplanen for utdanning, gjelder rammeplanen fremfor forskriften.

§ 2. Definisjoner i denne forskrift*Student*

En person som er tatt opp til et studium eller et fag ved Diakonissehjemmets Høgskole, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–6 og § 3–7.

Privatist

En person som går opp til eksamen etter lov om universiteter og høyskoler § 3–10, og som ikke er opptatt ved faget eller studiet.

Eksamen

Skriftlig, muntlig eller praktisk prøving av kunnskaper og ferdigheter etter rammeplaners og fagplaners regler for eksamen. Eksamen gir grunnlag for fastsettelse av selvstendig karakter på vitnemålet. De enkelte eksamener er nærmere beskrevet i fagplanen/studieplanene.

Skriftlig eksamen

Individuell, skriftlig prøving av kunnskaper i et fag eller del av fag, der eksamen finner sted under tilsyn i anvist lokale, hjemmeeksamen i gruppe eller individuelt.

Muntlig eksamen

Muntlig, individuell prøving av kunnskaper og ferdigheter.

Ordinær eksamen

Den første eksamen som holdes i et fag for et studentkull eller en gruppe studenter.

Student som ønsker å forbedre karakter kan melde seg opp til ny ordinær eksamen inntil to ganger.

Utsatt eksamen

Eksamen som arrangeres for studenter som har vært sykemeldt eller hatt annet gyldig fravær ved ordinær eksamen.

Ny eksamen

Eksamen for student som ikke har bestått ordinær eksamen.

Forprøve

Prøve som ikke teller i en samlet karakter, men som må være bestått før eksamen kan avlegges, studenten kan starte praksisstudier eller fortsette normal studieprogresjon.

De enkelte forprøver er nærmere beskrevet i fagplanen/studieplanene/studieplanene.

Praksisstudier

Obligatoriske, klient-/pasientrettede studier som etter rammeplan/fagplan må være bestått for å få vitnemål.

De ulike studieplaner/fagplaner har nærmere regler for hvordan ikke bestått ved eksamener/forprøver påvirker studieprogresjonen. Hovedregelen er at alle studiekrav, eksamener, forprøver og praksisstudier skal være bestått før studenten kan gå videre i studiet.

Rammeplan

Plan for et studium der departementet har fastsatt nasjonale rammer for innholdet i studiet.

Fagplan

Konkretisering av det faglige innholdet i studier som er regulert av en rammeplan.

Studieplan

Plan for det faglige innholdet i studier som ikke er regulert av rammeplan.

§ 3. Adgang og oppmelding til eksamen, forprøve og praksisperiode

(1) Kun kandidater som har fått godkjent fagplanen/studieplanens studiekrav og har betalt semesteravgift i henhold til lov om forskrift om studentsamskipnader har anledning til å gå opp til eksamener eller forprøver ved Diakonissehjemmets Høgskole.

(2) En student kan ikke framstille seg til eksamen i samme fag mer enn tre ganger, dette er inkludert utsatt eksamen. Dersom en student ikke har oppnådd bestått karakter etter tre forsøk, må studiet avbrytes.

(3) Får en student vurdert en praksisperiode ved Bachelor i sykepleie til ikke bestått, må denne perioden tas om igjen før studenten kan gå videre i studiet. Dersom studenten får vurdert samme praksisperiode til ikke bestått to ganger, må studiet avbrytes. Hvis det foreligger særskilte grunner, kan studenten søke styret for høgskolen om å ta praksisperioden en tredje gang.

(4) Ved utsatt eksamen gjelder pensum for den siste ordinære eksamen. Dersom en student velger å ikke framstille seg til utsatt eksamen, gjelder pensum for den nye ordinære eksamen en da framstiller seg til. Avdelingens faglige ledelse bestemmer om studenten må gjennomgå nye forprøver.

§ 4. Oppnevning av sensorer

Styret skal sikre at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvd på en upartisk og faglig betryggende måte.

– Styret fastsetter vurderingsformer for det enkelte studium (jf. univl. § 3–3 punkt 3).

– Høgskolestyret oppnevner sensorer etter forslag fra fagansvarlig (jf. univl. § 3–9 punkt 2).

– Det bør være to sensorer. For å sikre kvalitet og nivå på utdanningen, samt gi impulser til videreutvikling av fagplaner/studieplaner bør en av sensorene være ekstern. Faglærer som har deltatt i undervisningen, er normalt intern sensor. Ekstern sensor skal forhåndsgodkjenne eksamensoppgavene.

Ved forprøver og ved vurdering av praksisstudier oppnevnes sensor av avdelingens faglige leder. Denne vil normalt være intern.

§ 5. Målform

Eksamenskandidater får oppgavetekst på bokmål eller nynorsk etter ønske.

§ 6. Uteblivelse og trekk fra eksamen og forprøve

(1) Student som ønsker å trekke seg fra eksamen, må gi skriftlig melding til avdelingens administrasjon senest 2 uker før eksamen finner sted. Kandidaten kan da framstille seg først ved neste ordinære eksamen.

(2) Gyldig fravær må dokumenteres ved legeattest eller dokumentasjon av sakkyndig. Dokumentasjonen må være levert administrasjonen innen 48 timer etter eksamen. Bli uteblivelsen vurdert som gyldig, har kandidaten rett til å melde seg opp til utsatt eksamen.

Bli legeattest eller annen dokumentasjon ikke levert innen de omtalte frister, anses forholdet som «ikke møtt» og vurderes som en ikke bestått eksamen og teller med i det antall ganger det er tillatt å gå opp til eksamen i samme fag.

(3) Ved hjemmeeksamen vil sykdom eller andre grunner til at besvarelse ikke kan leveres innen tidsfrist måtte dokumenteres etter retningslinjer beskrevet i fagplanen/studieplanen. Avdelingens faglige ledelse kan, etter søknad og med vedlagt dokumentasjon, gi ny innleveringsfrist.

§ 7. Tilrettelegging av eksamen under særskilte vilkår

(1) Studenter som dokumenterer særskilte behov kan søke om særordninger ved eksamen. Særordningen skal ha som formål å oppveie de ulemper funksjonshemningen medfører eller en spesiell, midlertidig situasjon som har oppstått etter at studenten ble tatt opp til studiet, samtidig som det i størst mulig utstrekning skal sørge for at studentene prøves likt.

(2) Dokumentert søknad om å få avlegge eksamen under særskilte vilkår sendes høgskolen senest 8 uker før eksamen finner sted. Annet morsmål enn norsk gir i seg selv ikke grunnlag for utvidet tid ved eksamen, men studenter kan søke om å få sin situasjon vurdert.

(3) Eksempler på særskilte vilkår kan være utvidet eksamenstid, anledning til lenger pause, få eller å få bruke spesielle hjelpemidler under eksamen mv.

(3) Dersom søknad om tilrettelegging av eksamen under særskilte vilkår sendes etter fristen, vil den bli behandlet dersom studenten kan dokumentere at grunnlaget for søknaden er oppstått etter søknadsfristen utløp.

§ 8. Karakterfastsetting og kunngjøring av eksamensresultat

(1) Det benyttes karakterer etter en skala fra A til F der A er beste karakter og F er dårligste. Det kreves E eller bedre for at eksamen skal være bestått.

(2) Høgskolestyret kan godkjenne at karakteren Bestått/Ikke bestått kan benyttes. Ved praksisstudier og forprøver brukes vurderingsformen Bestått/Ikke bestått.

(3) Regler for beregning av endelig karakter for fag som vurderes med mer enn en eksamen eller forprøve, skal framgå av fagplanen/studieplanen.

(4) Kunngjøring av eksamensresultat skjer vanligvis ved oppslag på høgskolens område, men kan også skje elektronisk. Samtidig med kunngjøringen skal det opplyses om bestemmelsene om begrunnelse og klage i lov om universiteter og høyskoler § 5–1 og § 5–2.

§ 9. Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting

(1) Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av egne prestasjoner. Ved muntlig

eksamen eller praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse framsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse framsettes innen en uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, dog aldri mer enn 3 uker fra karakteren ble kunngjort. Begrunnelse gis muntlig eller skriftlig til studenten etter sensors valg.

(2) Begrunnelse skal normalt være gitt innen 2 uker etter at kandidaten har bedt om dette. Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelig for studentene etter at karakteren er fastsatt.

(3) En student kan klage skriftlig over karakteren for sine egne prestasjoner innen 3 uker etter at eksamensresultatet er kunngjort. Ny sensur skal da foretas av nye sensorer. Endring av resultat kan gjøres både til gunst og ugunst for klager. Er krav om begrunnelse for karakterfastsettingen eller klage over feil ved oppgavegiving, eksamensavvikling eller gjennomføring av sensuren framsatt, løper klagefristen fra studenten har fått begrunnelse eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.

Bedømmelse av muntlig prestasjon eller annen bedømmelse, for eksempel praksisstudier, som på grunn av prøvens art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages. Karakterfastsetting ved ny sensurering kan ikke påklages.

(4) Krav om begrunnelse og klage over karakterfastsettelsen stiles og sendes administrasjonen. Klage over formelle feil stiles Klagenemnda for høgskolen og sendes til administrasjonen.

(5) Klage på karakter skal være skriftlig og begrunnet.

(6) Ved løpende vurdering er det klagerett når endelig karakter er fastsatt med mindre annet er nedfelt i fagplan/studieplan.

§ 10. Studierett og rett til å gå opp til eksamen

(1) Styret avgjør om vilkårene for å bli tatt opp som student eller for å gå opp til eksamen uten å være opptatt som student (privatist) er oppfylt, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–10.

(2) En student som ikke har avlagt eksamen i løpet av de siste to studieår, mister studieretten, og må eventuelt søke nytt opptak til studiet, med mindre noe annet er bestemt i forskrift.

(3) En student som er opptatt til et studium, kan miste studieretten når vedkommende går opp til eksamen som privatist innenfor samme utdanning ved annen institusjon. Vedkommende må da eventuelt søke nytt opptak.

(4) Det kan innvilges permisjon fra studiet inntil to år.

(5) Styret fastsetter hvilke forprøver som skal være godkjent, og hvilke emner som må være bestått før en student kan fortsette studiet.

(6) En student har rett til ny praksisperiode dersom første periode vurderes til ikke bestått. I helt spesiell tilfeller kan studenten søke styret om å få tilrettelagt en tredje praksisperiode. Søknaden sendes administrasjonen.

§ 11. Privatister

(1) Privatistenes rettigheter er begrenset til adgang til å delta i offentlige forelesninger og adgang til å gå opp til eksamen. Styret kan i spesielle tilfeller dispensere fra dette.

(2) Privatister skal i tillegg til semesteravgift til studentsamskipnad, betale vederlag fastsatt av styret selv.

(3) Privatistene må melde seg opp til eksamen, betale semesteravgift og vederlag innen fastsatte frister. Dokumentasjon av generell studiekompetanse og realkompetanse må vedlegges oppmeldingen. Styret kan i helt spesielle tilfeller dispensere fra oppmeldingsfristen.

(4) Styret avgjør om vilkårene for oppmelding er oppfylt, og kan etter søknad lempe på krav til forutdanning m.m. når det er sannsynliggjort at søkeren har de nødvendige forkunnskaper.

(5) Denne forskrift gjelder også for privatister så lenge bestemmelsene ikke strider mot innholdet i denne paragraf.

§ 12. Utfyllende regler til eksamensforskriften

Styret kan gi utfyllende regler innefor rammen av denne forskrift.

§ 13. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft fra 1. januar 2006. Fra samme dato oppheves eksamensreglement 19. mai 2003.¹

¹ Ikke kunngjort i Norsk Lovtidend.

12. des. Nr. 1445 2005

Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14.

Fastsatt av Finansdepartementet 12. desember 2005 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 10–42 elleve ledd. Kunngjort 15. desember 2005.

I

I forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 gjøres følgende endring:

Ny § 10–42–4 skal lyde:

§ 10–42–4. Fradrag i utdeling for skatt på grunnrenteinntekt

Det gjøres fradrag for deltakerens andel av skatt på grunnrenteinntekt i utdeling til deltaker etter reglene i skatteloven § 10–42 tredje ledd.

II

Endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2006.

12. des. Nr. 1446 2005

Forskrift om endring i forskrift (Nr. 119) om avgrensning av merverdiavgiftsunntaket for omsetning av helsetjenester.

Fastsatt av Finansdepartementet 12. desember 2005 med hjemmel i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 5b fjerde ledd. Kunngjort 15. desember 2005.

I

I forskrift (Nr. 119) 15. juni 2001 nr. 682 om avgrensning av merverdiavgiftsunntaket for omsetning av helsetjenester gjøres følgende endring:

§ 3 skal lyde:

- a) Andre tjenester og varer som institusjonen mv. omsetter som et naturlig ledd i ytelsen av en helsetjeneste. Det er et vilkår at leveringen skjer fra den som yter helsetjenesten.
- b) Utleie av arbeidskraft for utøvelse av helsetjenester, samt formidling av slik arbeidskraft.
- c) Tannteknikeres salg av egne tanntekniske produkter.
- d) Formidling av helsetjenester.
- e) Utleie av utstyr, tilgang til pasientportefølje og lignende mellom selvstendig næringsdrivende helsepersonell der begge yter helsetjenester eller helserelevante tjenester, utleie fra virksomhet eiet av næringsdrivende utøvere av helsetjenester eller helserelevante tjenester til bruk i deres helsetjenestevirksomhet, samt slik utleie fra offentlig helsetjeneste til selvstendig næringsdrivende utøver av helsetjenester.

II

Endringen trer i kraft 1. mars 2006.

13. des. Nr. 1447 2005

Forskrift om endring i forskrift om begrensning av lønnsoppgaveplikten.

Fastsatt av Finansdepartementet 13. desember 2005 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 6–16 første ledd bokstav a. Kunngjort 15. desember 2005.

I

I forskrift 30. desember 1983 nr. 1974 om begrensning av lønnsoppgaveplikten gjøres følgende endringer:

§ 3 annet punktum skal lyde:

Dette gjelder ikke for naturalytelser til pendlere i form av helt eller delvis fri kost, losji og besøksreiser i hjemmet, samt arbeidsgivers dekning av kostnad til bedriftsbarnehageplass.

§ 6 første ledd skal lyde:

Godtgjørelse som nevnt i ligningsloven § 6–2 nr. 1 e–g kreves ikke lønnsinnberettet når godtgjørelse ikke er fradragsberettiget direkte eller gjennom avskrivninger for betaleren.

II

Endringene trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2005.

13. des. Nr. 1448 2005

Forskrift til rammeplan for førskolelærerutdanning.

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 13. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 15. desember 2005.

§ 1. Organisering og innhold

Førskolelærerutdanning er en treårig utdanning (180 studiepoeng). Utdanningen omfatter en obligatorisk del på 150 studiepoeng og en valgbar del på 30 studiepoeng.

Utdanningens obligatoriske del består av

pedagogikk	45 studiepoeng
faglig-pedagogiske studier som består av	105 studiepoeng
drama	10–15 studiepoeng
forming	10–15 studiepoeng
fysisk fostring	10–15 studiepoeng
KRL	10–15 studiepoeng
matematikk	10–15 studiepoeng
musikk	10–15 studiepoeng
naturfag med miljølære	10–15 studiepoeng
norsk	15 studiepoeng
samfunnsfag	10–15 studiepoeng

praksisopplæring som en integrert del av studieenheter

Studiets valgbare del består av fordypningsenhet	30 studiepoeng
---	----------------

Studiet gir grunnlag for tildeling av graden bachelor – førskolelærerutdanning.

I tillegg kan institusjonen tilby en linjedelt førskoleutdanning, hvor omfanget av fordypning kan økes ved omfordeling mellom eller bortvalg av fag i de faglig-pedagogiske studiene. Utdanningen skal omfatte pedagogikk, norsk, matematikk, kristendoms-, religions- og livssynskunnskap og minst ett praktisk eller estetisk fag med et omfang som minst tilsvarer hovedmodellen.

§ 2. Fastsetting av fagplan

Bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger utover det som følger av rammeplanen, fastsettes av institusjonens styre og tas inn i en fagplan.

§ 3. Praksisopplæring

- Utdanningen skal omfatte praksisopplæring i 20 uker som en integrert del av de ulike studieenheter. Institusjonen bestemmer praksisperiodenes lengde.
- Studenten skal få en formell vurdering etter hver praksisperiode uttrykt med karakteren bestått/ikke bestått. Dersom studenten ikke består en praksisperiode, kan samme periode bare gjennomføres én gang til. Etter avsluttet praksis gis det en avsluttende vurdering uttrykt med karakteren bestått/ikke bestått.

§ 4. Skikkethetsvurdering

Institusjonen skal vurdere om en student er skikket for læreryrket, jf. universitets- og høyskoleloven § 4–10 og forskrift gitt av departementet.

§ 5. Eksamensbestemmelser

Eksamen organiseres og gjennomføres etter den eksamensforskrift som er fastsatt av institusjonen. I faget norsk skal studentene prøves i begge målformer.

§ 6. Vitnemål

Det utstedes vitnemålet for bachelor – førskolelærerutdanning. Vitnemålet skal vise alle fag som inngår i studiet. Det skal omfatte karakterer i pedagogikk, fordypningsenheten og minst fire karakterer i fag eller fagkombinasjoner i de faglig-pedagogiske studiene, i tillegg til bestått for praksis.

§ 7. Fritak fra eksamen eller prøve

Eksamen eller prøve som ikke er basert på rammeplan for førskolelærerutdanning, kan gi grunnlag for fritak, jf. § 3–5 i universitets- og høyskoleloven. Utdanning som skal gi grunnlag for fritak i den obligatoriske delen, må i hovedtrekk samsvare med rammeplanen for tilsvarende studieenhet i førskolelærerutdanningen, inkludert praksis og fagdidaktikk for små barn. Dersom tidligere utdanning ikke omfatter didaktikk, kan institusjonen gi fritak under forutsetning av at studenten kan dokumentere didaktisk kunnskap i faget. Utdanning som skal gi grunnlag for fritak i den valgfrie delen, må ha relevans for arbeid i barnehagen.

Det kan gis fritak fra prøve i en av målformene i norsk for studenter som har samisk, kvensk, norsk tegnspråk eller et annet minoritetsspråk som morsmål og som ikke har vurdering i begge norske målformer fra videregående opplæring. Det samme gjelder for utenlandske studenter som ikke har videregående opplæring fra Norge. Fritaket føres på vitnemålet.

§ 8. Ikrafttredelse og overgangsregler

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 3. april 2003 nr. 540 til rammeplan for førskoleutdanning. For studenter som startet studiet før høsten 2003, gjelder tidligere rammeplan.

13. des. Nr. 1449 2005**Forskrift til rammeplan for allmennlærerutdanning.**

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 13. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 15. desember 2005.

§ 1. Organisering og innhold

Allmennlærerutdanning er en fireårig yrkesutdanning (240 studiepoeng). Utdanningen omfatter en obligatorisk del på 120 studiepoeng og en valgbar del på 120 studiepoeng.

Utdanningens obligatoriske del består av

pedagogikk	30 studiepoeng
kristendoms-, religions- og livssynskunnskap	20 studiepoeng
matematikk	30 studiepoeng
norsk	30 studiepoeng
grunnleggende lese-, skrive- og matematikkopplæring	10 studiepoeng
praksisopplæring som en integrert del av studieenheter	20–22 uker

Utdanningens valgbare del består av

valg mellom skolerelevante fag	120 studiepoeng*
--------------------------------	------------------

Avhengig av de fagvalg som er gjort i de tre første årene og universitetenes og høyskolenes tilbud og opptaksreglement til masterstudiet, kan det fjerde året innpasses som en del av et masterstudium.

* Disse skal omfatte minst 60 studiepoeng i fag som tilsvarer fag i grunnskolen. Fagene kan være påbygging av fag i obligatorisk del eller nye fag med minst 30 studiepoengs omfang og skal omfatte fagdidaktikk og til vanlig praksisopplæring. Inntil 60 studiepoeng kan være andre skolerelevante studier av ulikt omfang. Institusjonen avgjør om studiene er relevante for arbeid i grunnskolen.

§ 2. Fastsetting av fagplan

Bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger utover det som følger av rammeplanen, fastsettes av institusjonens styre og tas inn i en fagplan.

§ 3. Praksisopplæring

- Utdanningen må omfatte veiledet praksisopplæring i 20–22 uker som en integrert del av de ulike studieenheter. Institusjonen fastsetter lengden på hver praksisperiode.
- Studenten skal få en formell vurdering etter hver praksisperiode uttrykt med karakteren bestått/ikke bestått. Dersom studenten ikke består en praksisperiode, kan samme periode bare gjennomføres én gang til. Etter avsluttet praksis gis det en avsluttende vurdering uttrykt med karakteren bestått/ikke bestått.

§ 4. Skikkethetsvurdering

Institusjonen skal vurdere om en student er skikket for læreryrket, jf. universitets- og høyskoleloven § 4–10 og forskrift gitt av departementet.

§ 5. Eksamensbestemmelser

Eksamen organiseres og gjennomføres etter den eksamensforskrift som er fastsatt av institusjonen. I faget norsk skal studentene prøves i begge målformer.

§ 6. Vitnemål

Det utstedes et vitnemål for fireårig allmennlærerutdanning. Dette skal omfatte alle studieenheter som inngår i studiet, og påføres de karakterer som er oppnådd. På vitnemålet skal det framgå at i fireårig allmennlærerutdanning inngår en treårig bachelorgrad.

§ 7. Fritak fra eksamen eller prøve

Eksamen eller prøve som ikke er basert på rammeplan for allmennlærerutdanning, kan gi grunnlag for fritak, jf. § 3–5 i universitets- og høyskoleloven. Utdanning som skal gi grunnlag for fritak i den obligatoriske delen, må i hovedtrekk samsvare med rammeplanen for tilsvarende studieenhet i allmennlærerutdanningen, inkludert fagdidaktikk.

Utdanning som skal gi grunnlag for fritak i den valgfrie delen, må enten være skolefag eller fag som har relevans for arbeid som lærer i grunnskolen, jf. § 1, og skal til vanlig omfatte fagdidaktikk. Dersom tidligere utdanning av fag tilsvarende grunnskolenes fag ikke omfatter fagdidaktikk, kan institusjonen gi fritak under forutsetning av at studenten kan dokumentere didaktisk kunnskap i faget. Institusjonen kan også gi fritak for inntil 3 uker av samlet tid til praksisopplæring ved innpassing av tidligere studier og for studieenheter som blir tatt i utlandet.

Det kan gis fritak fra prøve i en av målformene i norsk for studenter som har samisk, kvensk, norsk tegnspråk eller et annet minoritetsspråk som morsmål og som ikke har vurdering i begge norske målformer fra videregående opplæring. Det samme gjelder for utenlandske studenter som ikke har videregående opplæring fra Norge. Fritaket føres på vitnemålet.

§ 8. *Ikrafttredelse og overgangsregler*

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 3. april 2003 nr. 504 til rammeplan for allmennlærerutdanning. For studenter som startet studiet før høsten 2003, gjelder tidligere rammeplan med tilhørende forskrift.

13. des. Nr. 1450 2005

Forskrift til rammeplan for faglærerutdanning i musikk, dans og drama.

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 13. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 15. desember 2005.

§ 1. *Organisering og innhold*

Faglærerutdanning i musikk, dans og drama er en treårig utdanning (180 studiepoeng). Utdanningen omfatter en obligatorisk del på 160 studiepoeng og en valgbar del på 30 studiepoeng.

Utdanningens obligatoriske del består av

pedagogikk	30 studiepoeng
hovedområde, enten musikk, dans eller drama	60 studiepoeng
fagdidaktikk og tverrfaglig arbeid	30 studiepoeng
fagteori og støttefag	30 studiepoeng
praksis som integrert del av studieenheter på 12–14 arbeidsuker	

Utdanningens valgbare del består av

fordypning innen hovedområdet eller ett av de to andre fagene	30 studiepoeng
---	----------------

Studiet gir grunnlag for tildeling av graden bachelor – faglærerutdanning i henholdsvis musikk, dans eller drama.

§ 2. *Fastsetting av fagplan*

Bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger utover det som følger av rammeplanen, fastsettes av institusjonens styre og tas inn i en fagplan.

§ 3. *Praksisopplæring*

- Utdanningen må omfatte praksisopplæring i 12–14 uker som en integrert del av de ulike studieenheter. Institusjonen fastsetter lengden på hver praksisperiode.
- Studenten skal få en formell vurdering etter hver praksisperiode uttrykt med karakteren bestått/ikke bestått. Dersom studenten ikke består en praksisperiode, kan samme periode bare gjennomføres en gang til. Etter avsluttet praksis gis det en avsluttende vurdering uttrykt med karakteren bestått/ikke bestått.

§ 4. *Skikkethetsvurdering*

Institusjonen skal vurdere om en student er skikket for læreryrket, jf. universitets- og høyskoleloven § 4–10 og forskrift gitt av departementet.

§ 5. *Eksamensbestemmelser*

Eksamen organiseres og gjennomføres etter den eksamensforskrift som er fastsatt av institusjonen.

§ 6. *Vitnemål*

Det utstedes et vitnemål for bachelor – faglærerutdanning henholdsvis i musikk, dans eller drama. Vitnemålet skal omfatte alle studieenheter som inngår i studiet, og påføres de karakterer som er oppnådd.

§ 7. *Fritak fra eksamen eller prøve*

Eksamen eller prøve som ikke er basert på rammeplan for faglærerutdanning for musikk, dans og drama kan gi grunnlag for fritak, jf. § 3–5 i universitets- og høyskoleloven. Utdanning som skal gi grunnlag for fritak, må i hovedtrekk samsvare med rammeplanen for tilsvarende studieenhet.

§ 8. *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 3. april 2003 nr. 613 til rammeplan for faglærerutdanning i musikk, dans og drama. For studenter som startet studiet før høsten 2003, gjelder tidligere rammeplaner med tilhørende forskrift.

13. des. Nr. 1451 2005**Forskrift til rammeplan for faglærerutdanning i praktiske og estetiske fag.**

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 13. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 15. desember 2005.

§ 1. Organisering og innhold

Faglærerutdanning i praktiske og estetiske fag er en fireårig yrkesutdanning (240 studiepoeng). Utdanningen omfatter en obligatorisk del på 120 studiepoeng og en valgbar del på 120 studiepoeng.

Utdanningens obligatoriske del består av

pedagogikk	30 studiepoeng
kunst- og håndverk	30 studiepoeng
Musikk	30 studiepoeng
Norsk	30 studiepoeng
praksisopplæring som en integrert del av studieenheter	

Utdanningens valgbare del består av

valg av to av følgende fag: heimkunnskap, kroppsøving, dans og drama	60 studiepoeng
påbygging av fag eller nye fag som ikke tidligere er valgt	60 studiepoeng

Alle fag skal omfatte fagdidaktikk og til vanlig også praksisopplæring.

Avhengig av de fagvalg som er gjort i de tre første årene og universitetenes og høyskolenes tilbud og opptaksreglement for masterstudiet, kan det fjerde året innpasses som en del av et masterstudium.

§ 2. Fastsetting av fagplan

Bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger utover det som følger av rammeplanen, fastsettes av institusjonens styre og tas inn i en fagplan.

§ 3. Praksisopplæring

- Utdanningen må omfatte praksisopplæring i 18–20 uker som en integrert del av de ulike studieenheter. Institusjonen fastsetter lengden på hver praksisperiode.
- Studenten skal få en formell vurdering etter hver praksisperiode uttrykt med karakteren bestått/ikke bestått. Dersom studenten ikke består en praksisperiode, kan samme periode bare gjennomføres en gang til. Etter avsluttet praksis gis det en avsluttende vurdering uttrykt med karakteren bestått/ikke bestått.

§ 4. Skikkethetsvurdering

Institusjonen skal vurdere om en student er skikket for læreryrket, jf. universitets- og høyskoleloven § 4–10 og forskrift gitt av departementet.

§ 5. Eksamensbestemmelser

Eksamen organiseres og gjennomføres etter den eksamensforskrift som er fastsatt av institusjonen. I faget norsk skal studentene prøves i begge målformer.

§ 6. Vitnemål

Det utstedes et vitnemål for fireårig faglærerutdanning i praktiske og estetiske fag. Dette skal omfatte alle studieenheter som inngår i studiet, og påføres de karakterer som er oppnådd. På vitnemålet skal det framgå at i fireårig faglærerutdanning i praktiske og estetiske fag inngår en treårig bachelorgrad.

§ 7. Fritak fra eksamen eller prøve

Eksamen eller prøve som ikke er basert på rammeplan for faglærerutdanning i praktiske og estetiske fag, kan gi grunnlag for fritak, jf. § 3–5 i universitets- og høyskoleloven. Utdanning som skal gi grunnlag for fritak, må i hovedtrekk samsvare med rammeplanen for tilsvarende studieenhet, inkludert fagdidaktikk. Dersom tidligere utdanning av fag tilsvarende grunnskolenes fag ikke omfatter fagdidaktikk, kan institusjonen gi fritak under forutsetning av at studenten kan dokumentere didaktisk kunnskap i faget. Institusjonen kan også gi fritak for inntil 3 uker av samlet tid til praksisopplæring ved innpassing av tidligere studier og for studieenheter som blir tatt i utlandet.

Det kan gis fritak fra prøve i en av målformene i norsk for studenter som har samisk, kvensk, norsk tegnspråk eller et annet minoritetsspråk som morsmål og som ikke har vurdering i begge norske målformer fra videregående opplæring. Det samme gjelder for utenlandske studenter som ikke har videregående opplæring fra Norge. Fritaket føres på vitnemålet.

§ 8. Ikrafttredelse og overgangsregler

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 3. april 2003 nr. 539 til rammeplan for faglærerutdanning i praktiske og estetiske fag. For studenter som startet studiet før høsten 2003, gjelder tidligere rammeplan med tilhørende forskrift.

13. des. Nr. 1452 2005**Forskrift til rammeplan for faglærerutdanning i kroppsøving og idrettsfag.**

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 13. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 15. desember 2005.

§ 1. Organisering og innhold

Faglærerutdanning i kroppsøving og idrettsfag er en treårig utdanning (180 studiepoeng). Utdanningen omfatter en obligatorisk del på 165 studiepoeng og en valgbar del på 15 studiepoeng.

Utdanningens obligatoriske del består av

pedagogikk	30 studiepoeng
aktivitetslære	75 studiepoeng
fagdidaktikk	30 studiepoeng
basisfag	30 studiepoeng
praksisopplæring som en integrert del av studieenheter	

Utdanningens valgbare del består av

fordypning innen fagdidaktikk, basisfag eller aktivitetslære	15 studiepoeng
--	----------------

Studiet gir grunnlag for tildeling av graden bachelor – faglærerutdanning i kroppsøving og idrettsfag.

§ 2. Fastsetting av fagplan

Bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger utover det som følger av rammeplanen, fastsettes av institusjonens styre og tas inn i en fagplan.

§ 3. Praksisopplæring

1. Utdanningen må omfatte praksisopplæring i 12–14 uker som en integrert del av de ulike studieenheter. Institusjonen fastsetter lengden på hver praksisperiode.
2. Studenten skal få en formell vurdering etter hver praksisperiode uttrykt med karakteren bestått/ikke bestått. Dersom studenten ikke består en praksisperiode, kan samme periode bare gjennomføres en gang til. Etter avsluttet praksis gis det en avsluttende vurdering uttrykt med karakteren bestått/ikke bestått.

§ 4. Skikkethetsvurdering

Institusjonen skal vurdere om en student er skikket for læreryrket, jf. universitets- og høyskoleloven § 4–10 og forskrift gitt av departementet.

§ 5. Eksamensbestemmelser

Eksamen organiseres og gjennomføres etter den eksamensforskrift som er fastsatt av institusjonen.

§ 6. Vitnemål

Det utstedes et vitnemål for graden bachelor – faglærerutdanning i kroppsøving og idrettsfag. Vitnemålet skal omfatte alle studieenheter som inngår i studiet, og påføres de karakterer som er oppnådd.

§ 7. Fritak fra eksamen eller prøve

Eksamen eller prøve som ikke er basert på rammeplan for faglærerutdanning i kroppsøving og idrettsfag, kan gi grunnlag for fritak, jf. § 3–5 i universitets- og høyskoleloven. Utdanning som skal gi grunnlag for fritak i den obligatoriske delen, må i hovedtrekk samsvare med rammeplanen for tilsvarende studieenhet, inkludert fagdidaktikk. Dersom tidligere utdanning ikke omfatter fagdidaktikk, kan institusjonen gi fritak under forutsetning av at studenten kan dokumentere didaktisk kunnskap i faget.

§ 8. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 3. april 2003 nr. 538 til rammeplan for faglærerutdanning i kroppsøving og idrettsfag. For studenter som startet studiet før høsten 2003, gjelder tidligere rammeplan med tilhørende forskrift.

13. des. Nr. 1453 2005**Forskrift til rammeplan for faglærerutdanning i formgivning, kunst og håndverk.**

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 13. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 15. desember 2005.

§ 1. Organisering og innhold

Faglærerutdanning i formgivning, kunst og håndverk er en treårig utdanning (180 studiepoeng). Utdanningen omfatter en obligatorisk del på 120 studiepoeng og en valgbar del på 60 studiepoeng.

Utdanningens obligatoriske del består av

pedagogikk	30 studiepoeng
grunnstudium formgivning, kunst og håndverk	75 studiepoeng

kunst og formkultur praksis som integrert del av studieenhetene	15 studiepoeng
--	----------------

Utdanningens valgbare del består av fordypning innen deler av grunnstudiet	60 studiepoeng
---	----------------

Studiet gir grunnlag for tildeling av graden bachelor – faglærerutdanning i formgivning, kunst og håndverk.

§ 2. *Fastsetting av fagplan*

Bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger utover det som følger av rammeplanen, fastsettes av institusjonens styre og tas inn i en fagplan.

§ 3. *Praksisopplæring*

- Utdanningen må omfatte praksisopplæring i 12–14 uker som en integrert del av de ulike studieenhetene. Institusjonen fastsetter lengden på hver praksisperiode.
- Studenten skal få en formell vurdering etter hver praksisperiode uttrykt med karakteren bestått/ikke bestått. Dersom studenten ikke består en praksisperiode, kan samme periode bare gjennomføres en gang til. Etter avsluttet praksis gis det en avsluttende vurdering uttrykt med karakteren bestått/ikke bestått.

§ 4. *Skikkethetsvurdering*

Institusjonen skal vurdere om en student er skikket for læreryrket, jf. universitets- og høyskoleloven § 4–10 og forskrift gitt av departementet.

§ 5. *Eksamensbestemmelser*

Eksamen organiseres og gjennomføres etter den eksamensforskrift som er fastsatt av institusjonen.

§ 6. *Vitnemål*

Det utstedes vitnemålet for bachelor – faglærerutdanning i formgivning, kunst og håndverk. Vitnemålet skal omfatte alle studieenheter som inngår i studiet, og påføres de karakterer som er oppnådd.

§ 7. *Fritak fra eksamen eller prøve*

Eksamen eller prøve som ikke er basert på rammeplan for faglærerutdanning for formgivning, kunst og håndverk, kan gi grunnlag for fritak, jf. § 3–5 i universitets- og høyskoleloven. Utdanning som skal gi grunnlag for fritak, må i hovedtrekk samsvare med rammeplanen for tilsvarende studieenhet, inkludert fagdidaktikk. Dersom tidligere utdanning ikke omfatter didaktikk, kan institusjonen gi fritak under forutsetning av at studenten kan dokumentere didaktisk kunnskap i faget.

§ 8. *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 3. april 2003 nr. 537 til rammeplan for faglærerutdanning i formgivning, kunst og håndverk. For studenter som startet studiet før høsten 2003, gjelder tidligere rammeplaner med tilhørende forskrift.

13. des. Nr. 1454 2005

Forskrift til rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning.

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 13. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 15. desember 2005.

§ 1. *Organisering og innhold*

Praktisk-pedagogisk utdanning har et omfang på 60 studiepoeng og består av	
pedagogikk	30 studiepoeng
fag- eller yrkesdidaktikk	30 studiepoeng
praksisopplæring som en integrert del	

§ 2. *Fastsetting av fagplan*

Bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger utover det som følger av rammeplanen, fastsettes av institusjonens styre og tas inn i en fagplan.

§ 3. *Praksisopplæring*

- Utdanningen skal omfatte praksisopplæring i 12–14 uker som en integrert del av studieenhetene.
- Studenten skal få en formell vurdering av praksis uttrykt med karakteren bestått/ikke bestått. Dersom studenten ikke består en praksisperiode, kan samme periode bare gjennomføres en gang til. Institusjonen definerer hva som er en praksisperiode.

§ 4. *Skikkethetsvurdering*

Institusjonen skal vurdere om en student er skikket for læreryrket, jf. universitets- og høyskoleloven § 4–10 og forskrift gitt av departementet.

§ 5. Eksamensbestemmelser

Eksamen organiseres og gjennomføres etter den eksamensforskrift som er fastsatt av institusjonen.

§ 6. Vitnemål

Vitnemålet skal omfatte alle studieenheter som inngår i studiet, og påføres de karakterer som er oppnådd. Det kan gis en karakter i hver studieenhet eller en felles karakter i pedagogikk og fag- eller yrkesdidaktikk.

§ 7. Fritak fra eksamen eller prøve

Eksamen eller prøve som ikke er basert på rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning, kan gi grunnlag for fritak, jf. § 3–5 i universitets- og høyskoleloven. Utdanning som skal gi grunnlag for fritak i den obligatoriske delen, må i hovedtrekk samsvare med rammeplanen for tilsvarende studieenhet og omfatte praksisopplæring.

§ 8. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 3. april 2003 nr. 536 til rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning.

13. des. Nr. 1455 2005**Forskrift om endring i forskrift om særavgifter.**

Fastsatt av Finansdepartementet 13. desember 2005 med hjemmel i lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter og Stortingets avgiftsvedtak. Kunngjort 15. desember 2005.

I

I forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter gjøres følgende endringer:

§ 3–2–2 første ledd annet og tredje punktum skal lyde:

For annen alkoholholdig drikk med alkoholstyrke til og med 4,7 volumprosent beregnes avgiften pr. liter etter avgiftsgruppe. For annen alkoholholdig drikk med alkoholinnhold over 4,7 volumprosent beregnes avgiften pr. liter og volumprosent alkohol.

§ 3–2–4 annet ledd annet punktum skal lyde:

Forbrukerpakninger som inneholder øl til og med 4,7 volumprosent alkohol, skal merkes med avgiftsklasse.

§ 3–5–1 første ledd bokstav b skal lyde:

b) Grunnavgift. Avgiftsplikten omfatter engangsemballasje. Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.

§ 3–5–1 tredje ledd oppheves.

§ 3–7–4 skal lyde:

(1) Svovelavgiften reduseres dersom utslippet av svovel til atmosfæren er mindre enn svovelinnholdet i de benyttede avgiftsbelagte produkter skulle tilsi.

(2) Det gis avgiftsrefusjon etter følgende tabell:

Pst. svovel i oljen	Refusjon (øre/l) ved forskjellige rensegrader (%)								
	10–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65–74	75–84	85–94	95–100
T.o.m. 0,05	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Over 0,05 t.o.m. 0,25	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0	7,0	7,0
0,25 t.o.m. 0,50	0,0	0,0	0,0	7,0	7,0	7,0	7,0	14,0	14,0
0,50 t.o.m. 0,75	0,0	0,0	7,0	7,0	7,0	14,0	14,0	14,0	21,0
0,75 t.o.m. 1,00	0,0	7,0	7,0	14,0	14,0	14,0	21,0	21,0	28,0
1,00 t.o.m. 1,25	7,0	7,0	14,0	14,0	21,0	21,0	28,0	28,0	35,0
1,25 t.o.m. 1,50	7,0	7,0	14,0	21,0	21,0	28,0	28,0	35,0	42,0
1,50 t.o.m. 1,75	7,0	14,0	14,0	21,0	28,0	28,0	35,0	42,0	49,0
1,75 t.o.m. 2,00	7,0	14,0	21,0	28,0	28,0	35,0	42,0	49,0	56,0
2,00 t.o.m. 2,25	7,0	14,0	21,0	28,0	35,0	42,0	49,0	56,0	63,0
2,25 t.o.m. 2,50	14,0	21,0	28,0	35,0	42,0	49,0	56,0	63,0	70,0
2,50 t.o.m. 2,75	14,0	21,0	28,0	35,0	42,0	49,0	56,0	70,0	77,0
2,75 t.o.m. 3,00	14,0	21,0	28,0	42,0	49,0	56,0	63,0	77,0	84,0
3,00 t.o.m. 3,25	14,0	28,0	35,0	42,0	49,0	63,0	70,0	84,0	91,0
3,25 t.o.m. 3,50	14,0	28,0	35,0	49,0	56,0	63,0	77,0	91,0	98,0
3,50 t.o.m. 3,75	21,0	28,0	42,0	49,0	63,0	70,0	84,0	98,0	105,0
3,75 t.o.m. 4,00	21,0	28,0	42,0	56,0	63,0	77,0	84,0	105,0	112,0

§ 3–9–4 sjette ledd tabellen skal lyde:

<i>Bensinforbruk:</i>	<i>Tilskudd kr:</i>
Under 100 liter	0 kr
100 – 299 liter	1034 kr
300 – 599 liter	1963 kr
600 – 899 liter	3032 kr
900 – 1199 liter	4007 kr
1200 – 1499 liter	4973 kr
1500 liter og over	5937 kr

§ 4–3–1 første ledd skal lyde:

(1) Det gis refusjon for innbetalt grunnavgift på fyringsolje mv. på avgiftsbelagte produkter levert til bruk om bord i fartøy som i næringsøyemed driver godstransport i innenriks sjøfart.

§ 4–3–2 annet ledd skal lyde:

(2) Refusjonsordningen omfatter fartøy som er registrert i NOR under type 5.

§ 4–4–3 første ledd skal lyde:

(1) Registrerte virksomheter kan levere avgiftsbelagte produkter til innretninger på kontinentalsokkelen og spesialskip til oppdrag på kontinentalsokkelen uten grunnavgift på fyringsolje mv. og avgift på smøreolje mv.

§ 4–4–3 annet ledd annet punktum oppheves.

§ 4–6–1 skal lyde:

(1) Luftfartøy som har utenlandsk lufthavn, Svalbard eller Jan Mayen som første destinasjon er fritatt fra CO₂ - avgift på mineralolje og bensin, svovelavgift, grunnavgift på fyringsolje mv., avgift på bensin og avgift på smøreolje mv., dersom levering av avgiftsbelagte produkter skjer direkte på luftfartøyets tank.

(2) Luftfartøy som har innenlands lufthavn som første destinasjon er fritatt for grunnavgift på fyringsolje mv., avgift på bensin og avgift på smøreolje mv. dersom levering av avgiftsbelagte produkter skjer direkte på luftfartøyets tank.

(3) Forsvarets luftfartøy er fritatt fra grunnavgift på fyringsolje mv. på flyparafin (jetparafin) dersom levering av flyparafinen skjer direkte på luftfartøyets tank.

(4) Produkter som ikke kan leveres direkte fra oljeselskapet til luftfartøyet kan kjøpes avgiftsfritt direkte fra avgiftspliktig oljeselskap dersom kjøper er registrert for dette i tollregionen.

(5) Det gis refusjon for innbetalt avgift som er beregnet ved innførselen.

§ 4–6–3 skal lyde:

Enhver som leverer bensin eller mineralolje uten avgift, må føre liste over mottakerens navn, kvantum, tidspunktene, leveransene og luftfartøyenes kjennetegn, registreringsnummer og flightnummer. Ved leveranse uten CO₂ - og svovelavgift skal også luftfartøyets første destinasjon oppgis.

§ 5–11 skal lyde:

Virksomhet som krever redusert avgift etter § 3–7–4 til § 3–7–6 kan av tollregionen pålegges å la Statens forurensingstilsyn eller akkreditert institusjon foreta kontrollmålinger. Kostnadene ved slike målinger skal dekkes av søkeren.

II

Endringene trer i kraft fra og med 1. januar 2006.

13. des. Nr. 1456 2005

Forskrift om endring i forskrift om toll- og avgiftsfri innførsel og forenklet fortolling av reisegods.

Fastsatt av Finansdepartementet 13. desember 2005 med hjemmel i tolltariffens innledende bestemmelser § 2 nr. 6, § 11 nr. 10 og § 24 nr. 1 bokstav d, lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 62 femte ledd og Stortingets årlige avgiftsvedtak. Kunngjort 15. desember 2005.

I

I forskrift 10. januar 2003 nr. 32 om toll- og avgiftsfri innførsel og forenklet fortolling av reisegods gjøres følgende endringer:

§ 4 første ledd bokstav b skal lyde:

2 liter øl med alkoholstyrke over 2,5 volumprosent, eller annen drikk med alkoholstyrke over 2,5 til og med 4,7 volumprosent,

§ 7 tabellen skal lyde:

<i>Vare</i>	<i>Mengde</i>	<i>Sats</i>	
Øl over 2,5 volumprosent og annen drikk med alkoholstyrke over 2,5 til og med 4,7 volumprosent	Til sammen inntil 27 liter	20 kr pr. liter	7 kr pr. 0,33 liter
Drikk med alkoholstyrke over 4,7 og under 15 volumprosent		47 kr pr. liter	35 kr pr. 1/1 flaske
Drikk med alkoholstyrke fra og med 15 til og med 22 volumprosent		90 kr pr. liter	65 kr pr. 1/1 flaske
Drikk med alkoholstyrke over 22 til og med 60 volumprosent	Inntil 4 liter	260 kr pr. liter	180 kr pr. 1/1 flaske
Røyketobakk	Til sammen inntil 500 gram	210 kr pr. 100 gram	
Snus og skråtobakk		70 kr pr. 100 gram	
Sigarer og sigarillos		210 kr pr. 100 gram	
Sigaretter	Inntil 400 stk.	210 kr pr. 100 stk.	
Sigarettpapir og -hylser	Inntil 400 stk.	5 kr pr. 100 blad/hylser	

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2006.

13. des. Nr. 1457 2005

Forskrift om endring i forskrift om register over opplysninger om valutaveksling og overføring av betalingsmidler inn og ut av Norge (valutaregisterforskriften).

Fastsatt av Finansdepartementet 13. desember 2005 med hjemmel i lov 28. mai 2004 nr. 29 om register over opplysninger om valutaveksling og overføring av betalingsmidler inn og ut av Norge (valutaregisterloven) § 5. Kunngjort 15. desember 2005.

I

I forskrift 6. desember 2004 nr. 1573 om register over opplysninger om valutaveksling og overføring av betalingsmidler inn og ut av Norge (valutaregisterforskriften) gjøres følgende endring:

§ 9 nr. 5 første punktum skal lyde:

For overføring fra Norge av beløp over NOK 100.000 eller tilsvarende i annen valuta skal det rapporteres hva overføringen gjelder og betalingsart.

II

Endringen trer i kraft straks.

14. des. Nr. 1458 2005

Vedtak om endring i delvis ikrafttredelse av lov 10. desember 2004 nr. 81 om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) og enkelte andre lover (gjennomføring av EØS-regler om anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder m.m.).

Fastsatt av Finansdepartementet 14. desember 2005 med hjemmel i lov 10. desember 2004 nr. 81 om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) og enkelte andre lover (gjennomføring av EØS-regler om anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder m.m.) del IX nr. 1, jf. ikrafttredelsesvedtak 10. desember 2004 nr. 1610 nr. 3. Jf. EØS-avtalen vedlegg XXII nr. 10b (forordning (EF) nr. 1606/2002). Kunngjort 15. desember 2005.

I vedtak 10. desember 2004 nr. 1610 om delvis ikrafttredelse av lov 10. desember 2004 nr. 81 om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) og enkelte andre lover (gjennomføring av EØS-regler om anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder m.m.) gjøres følgende endring:

Nr. 2 tredje ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Vedtaket tredje ledd og fjerde ledd annet punktum trer i kraft 1. januar 2006 med virkning for regnskapsår påbegynt 1. januar 2005 eller senere.

14. des. Nr. 1459 2005

Forskrift om regulering av fisket etter rødspette i Nordsjøen og Skagerrak i 2006.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 14. desember 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4 og § 5 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 15. desember 2005.

§ 1. Generelt forbud

Det er forbudt for norske fartøy å fiske og lande rødspette i følgende områder i 2006:

1. I Nordsjøen, dvs. Norges indre farvann, sjøterritorium og økonomiske sone sør for 62° N avgrenset mot øst av en rett linje gjennom Hanstholmen fyr og Lindesnes fyr, og i EU-sonen i ICES statistikkområde IV.
2. I Skagerrak, dvs. avgrenset mot vest av en rett linje gjennom Hanstholmen fyr til Lindesnes fyr og i sør av en rett linje gjennom Skagen fyr til Tistlarna fyr utenfor 4 nautiske mil av de svenske og danske grunnlinjene.

§ 2. Totalkvoter

Uten hinder av forbudet i § 1 kan norske fartøy fiske og lande inntil:

1. 1.621 tonn rund vekt i Nordsjøen
2. 154 tonn rund vekt i Skagerrak

§ 3. Gruppekvoter for fartøy som fisker med konvensjonelle redskaper

1. Fartøy som fisker med konvensjonelle redskaper kan i Nordsjøen fiske og lande inntil 130 tonn rund vekt.
2. Fartøy som fisker med konvensjonelle redskaper kan i Skagerrak fiske og lande inntil 75 tonn rund vekt.

§ 4. Gruppekvoter for trålfartøy

1. Fartøy med bomtråltillatelse kan i Nordsjøen fiske og lande inntil 1.491 tonn rund vekt.
2. Fartøy med bomtråltillatelse kan i Skagerrak fiske og lande inntil 79 tonn rund vekt.

§ 5. Maksimalkvote for trålfartøy

Fartøy med bomtråltillatelse kan i Skagerrak maksimalt fiske og lande inntil 30 tonn rund vekt.

§ 6. Bemyndigelse

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket når totalkvotene eller gruppekvoteene er beregnet oppfisket.

Fiskeridirektoratet kan endre denne forskrift og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendig for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fisket.

§ 7. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften, straffes i henhold til lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst § 29. På samme måte straffes medvirking og forsøk.

§ 8. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2006 og gjelder til og med 31. desember 2006.

14. des. Nr. 1460 2005

Forskrift om regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2006.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 14. desember 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5, § 13 og § 45. Kunngjort 15. desember 2005.

§ 1. Generelt forbud

Det er forbudt for norske fartøy å fiske og lande reker i følgende områder:

1. I Nordsjøen, dvs. Norges indre farvann, sjøterritorium og økonomiske sone sør for 62° N avgrenset mot øst av en rett linje mellom Hanstholmen fyr og Lindesnes fyr.
2. I Skagerrak, dvs. avgrenset mot vest av en rett linje gjennom Hanstholmen fyr til Lindesnes fyr og i sør av en rett linje gjennom Skagen fyr til Tistlarna fyr utenfor 4 nautiske mil av de danske og svenske grunnlinjene.

§ 2. Totalkvoter

Uten hinder av forbudet i § 1 kan norske fartøy som har adgang til å delta i fisket etter reker fiske og lande inntil:

1. 3.742 tonn reker i Nordsjøen
2. 5.219 tonn reker i Skagerrak.

§ 3. Periodisering

Den samlede kvoten på 8.961 tonn reker som kan fiskes i Nordsjøen og Skagerrak periodiseres som følger:

1. januar–30. april	3.581 tonn
1. mai–31. august	2.690 tonn
1. september–31. desember	2.690 tonn

§ 4. Maksimalkvote

Fartøy som har adgang til å delta i fisket kan fiske og lande til sammen følgende kvanta reker i følgende perioder i Nordsjøen og Skagerrak:

<i>Periode</i>	<i>Maksimalkvote</i>
1. januar–30. april	45 tonn
1. mai–31. august	35 tonn
1. september–31. desember	35 tonn

Fartøy under 20 meter største lengde kan fortsette fisket innenfor et garantert kvantum på 7 tonn i hver av de tre periodene, selv om periodekvotene er oppfisket.

§ 5. Turkvote

Det enkelte fartøy kan ikke fiske og lande mer enn 4 tonn pr. tur.

§ 6. Helgedagsfredning

Det er forbudt å drive fiske fra midnatt til midnatt på søn- og helligdager. Helgedagsfredningen gjelder ikke 2. påskedag og 2. pinsedag.

§ 7. Kontroll

Dersom fartøy ikke lander fangst fra en tur, skal fartøyet kontrolleres av Fiskeridirektoratets regionkontor før ny tur kan påbegynnes. Slik kontroll kan gjennomføres i Stavanger, Egersund og Kristiansand.

§ 8. Bemyndigelse

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket når periodekvotene eller totalkvotene i Nordsjøen og Skagerrak er beregnet oppfisket.

Fiskeridirektoratet kan endre denne forskrift og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendig for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fisket.

§ 9. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift, straffes i henhold til lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 10. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2006 og gjelder til og med 31. desember 2006.

14. des. Nr. 1461 2005**Forskrift om endring i forskrift (Nr. 24) vedrørende omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet, på Svalbard og Jan Mayen.**

Fastsatt av Finansdepartementet 14. desember 2005 med hjemmel i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 16 annet ledd bokstav a og § 75. Kunngjort 15. desember 2005.

I

I forskrift (Nr. 24) 23. februar 1970 nr. 1 vedrørende omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet, på Svalbard og Jan Mayen gjøres følgende endringer:

§ 8 fjerde ledd og nytt femte ledd skal lyde:

Det skal heller ikke betales avgift ved omsetning av tjenester som kan fjernleveres når mottaker av tjenesten er næringsdrivende hjemmehørende i utlandet, på Svalbard eller Jan Mayen eller offentlig virksomhet i utlandet, på Svalbard eller Jan Mayen. Ved omsetning av elektroniske kommunikasjonstjenester gjelder fritaket også når tjenesten leveres til andre mottakere hjemmehørende i utlandet, på Svalbard eller Jan Mayen.

Levering av elektroniske kommunikasjonstjenester er likevel ikke fritatt når levering skjer gjennom fast terminal i Norge. Skjer leveringen gjennom fast terminal i utlandet, på Svalbard eller Jan Mayen er leveringen fritatt også om mottaker er hjemmehørende i Norge. Første ledd gjelder ikke elektroniske kommunikasjonstjenester.

§ 8 nåværende femte ledd blir nytt sjettede ledd.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2006.

14. des. Nr. 1462 2005**Forskrift om endring i forskrift (Nr. 121) om merverdiavgift ved kjøp av tjenester fra utlandet, Svalbard eller Jan Mayen.**

Fastsatt av Finansdepartementet 14. desember 2005 med hjemmel i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 65a. Kunngjort 15. desember 2005.

I

I forskrift (Nr. 121) 15. juni 2001 nr. 684 om merverdiavgift ved kjøp av tjenester fra utlandet, Svalbard eller Jan Mayen gjøres følgende endring:

§ 1 tredje og fjerde ledd skal lyde:

For elektroniske kommunikasjonstjenester oppstår avgiftsplikt også når tjenesten leveres til andre mottakere hjemmehørende i Norge. Det samme gjelder for andre tjenester når tjenesten omsettes eller formidles av tilbyder av elektroniske kommunikasjonstjenester ved bruk av elektronisk kommunikasjon, og vederlaget oppkreves av denne tilbyderen.

Skjer leveringen av tjenester som nevnt i tredje ledd gjennom fast terminal hos mottaker i Norge skal det beregnes avgift også når mottaker ikke er hjemmehørende i Norge. Skjer leveringen gjennom fast terminal i utlandet, på Svalbard eller Jan Mayen oppstår ikke avgiftsplikt selv om mottaker er hjemmehørende i Norge.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2006.

14. des. Nr. 1463 2005**Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14.**

Fastsatt av Finansdepartementet 14. desember 2005 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 5–11 tredje ledd, § 5–12 fjerde ledd, § 5–13 annet ledd, § 5–15 annet ledd, § 6–13 tredje ledd, § 5–22, § 10–12 og § 11–20 første ledd. Kunngjort 15. desember 2005.

I

I forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 gjøres følgende endringer:

§ 5–11–1 skal lyde:

(1) For arbeidstaker som ikke er pendler, anses ikke kostnader til kost, losji og arbeidsreise til og fra arbeidsstedet som kostnader i forbindelse med utførelse av arbeid. Godtgjørelse for slike kostnader er skattepliktig arbeidsinntekt.

(2) For arbeidstaker som er pendler og som får standardfradrag for utenlandsk arbeidstaker, er utgiftsgodtgjørelse til dekning av kostnader til kost, losji og besøksreiser til hjemmet skattepliktig arbeidsinntekt.

§ 5–12 kapitteloverskrift B skal lyde:

B. Skattepliktige naturalytelser for ikke-pendlere og arbeidstakere som får standardfradrag

§ 5–12–10 skal lyde:

Fordel som består i helt eller delvis fri kost, losji eller transport mellom bolig på arbeidsstedet og annen bolig for arbeidstaker som ikke er pendler og arbeidstaker som får standardfradrag for utenlandsk arbeidstaker, er skattepliktig så langt ikke skattefritak følger av § 5–15.

§ 6–13–10 første ledd skal lyde:

(1) Bestemmelsene i denne forskrift § 6–13 del B gjelder fradrag for merkostnader til kost, losji, småutgifter og besøksreiser til hjemmet etter skatteloven § 6–13 for person som er skattepliktig til Norge etter skatteloven § 2–1, § 2–3 første ledd bokstav d og annet ledd og lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster m.v. § 1, og som av hensyn til sitt arbeid må bo utenfor det hjem vedkommende har i en annen EØS-stat. Bestemmelsene regulerer ikke det skattemessige bostedet i Norge etter skatteloven § 3–1.

§ 6–13–11 skal lyde:

Vilkåret for fradrag for merutgifter til kost, losji og besøksreiser til hjem i en annen EØS-stat er at skattyteren har sitt virkelige hjem i en annen EØS-stat og pendler mellom dette hjemmet og norsk bolig etter de kriteriene som følger av skatteloven § 3–1 femte til niende ledd.

II

§ 5–15–4 skal lyde:

(1) Fordel ved privat bruk av datautstyr utplassert hos arbeidstaker av arbeidsgiver regnes ikke som skattepliktig inntekt når utplasseringen er begrunnet i tjenstlig bruk. Overføring av eiendomsretten til datautstyret er ikke omfattet av skattefritaket etter denne bestemmelse.

(2) Som tjenstlig bruk regnes all bruk som leder til leveranse av tekster, beregninger, tegninger og andre maskinelle produkter fra den ansatte til arbeidsgiveren. Øvelsesbruk med sikte på økt ferdighet til å utøve slik produksjon på hjemmemaskin regnes også som tjenestebruk. Datatreningen må være egnet til å gi den ansatte en IT-kompetanse som arbeidsgiveren har nytte av i den ansattes nåværende stilling, eller i fremtidig stilling i samme foretak eller konsern når det foreligger konkrete holdepunkter for et slikt skifte av stilling.

(3) Med datautstyr menes datamaskin og programvare, samt uselvstendig tilleggsutstyr, så langt dette er nødvendig ut fra tjenstlig behov. Skattefritaket omfatter ikke tilleggsutstyr som i hovedsak har en selvstendig funksjon uten at det er knyttet til datamaskinen, slik som eksempelvis kamera, videokamera og MP3-spiller.

(4) Fordelen ved privat bruk av datautstyr etter denne bestemmelsen er skattefri også når arbeidstaker helt eller delvis finansierer datautstyret ved trekk i lønn. Slikt trekk reduserer arbeidstakerens brutto skattegrunnlag og grunnlaget for beregning av arbeidsgiveravgift. Trekket må finansiere en utplassert datamaskin, og kan ikke overstige 280 kroner pr. måned. Trekket kan ikke finansiere projektor eller skjermer større enn 19".

III

Ny overskrift før § 5–11–10 skal lyde::

Utgiftsgodtgjørelse for kostnader til elektroniske kommunikasjonstjenester

Ny § 5–11–10 skal lyde:

§ 5–11–10. *Utgiftsgodtgjørelse til dekning av kostnader til elektronisk kommunikasjon*

Utgiftsgodtgjørelse for kostnader til elektroniske kommunikasjonstjenester er skattepliktig for den del som faller på privat bruk. Det skattepliktige overskudd beregnes ved å anvende reglene i skatteloven § 5–12 tilsvarende.

Ny § 5–12 del C skal lyde:

C. Fordel ved arbeidsgiverfinansiert elektronisk kommunikasjon

§ 5–12–20. *Virkeområde*

Bestemmelsene i § 5–12 C gjelder fastsettelse av skatteplikt for arbeidstakers fordel ved adgang til privat bruk av arbeidsgivers elektroniske kommunikasjonstjeneste utenfor ordinær arbeidssituasjon, når det foreligger tjenstlig behov for den ansatte til å disponere tjenesten.

Elektronisk kommunikasjonstjeneste skal forstås slik begrepet er definert i lov om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) § 1–5. Arbeidsgivers kostnader til utlånt apparat og annet teknisk utstyr omfattes ikke.

§ 5–12–21. *Fastsettelse av fordel*

Fordel som nevnt i § 5–12–20 fastsettes til 4000 kroner, likevel begrenset til den del av tjenestens verdi som overstiger 1000 kroner. Dersom arbeidsgiver dekker kostnader til flere elektroniske kommunikasjonstjenester for samme skattyter, herunder utgiftsgodtgjørelse for slike kostnader, fastsettes fordelene til 6000 kroner, likevel begrenset til den del av tjenestens verdi som overstiger 1000 kroner.

Dersom arbeidstaker selv dekker kostnader knyttet til en elektronisk kommunikasjonstjeneste, skal fordelene etter første ledd reduseres tilsvarende.

§ 5–12–22. *Privat bruk del av året*

Ved adgang til privat bruk av arbeidsgivers elektroniske kommunikasjonstjeneste i del av inntektsåret, gjennomføres fordelsberegningen forholdsmessig for det antall hele eller påbegynte måneder arbeidstaker har disponert tjenesten.

§ 5–12–23. *Sporadisk bruksadgang*

Sporadisk adgang til privat bruk av arbeidsgivers elektroniske kommunikasjonstjenester anses ikke å gi noen skattepliktig fordel. Dersom tjenesten disponeres mer enn 14 dager i løpet av en periode på 30 dager, eller mer enn 30 dager i løpet av et inntektsår, anses dette ikke som sporadisk bruksadgang.

§ 5–12–24. Skattedirektoratet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i § 5–12 C.

Ny § 5–13–8 skal lyde:

§ 5–13–8. *Innslagspunkt for trinn 2 ved fordelsberegning etter skatteloven § 5–13*

Departementets myndighet etter skatteloven § 5–13 første ledd første punktum delegeres til Skattedirektoratet.

§ 5–15–6 fjerde ledd annet punktum oppheves.

§ 5–15–9 oppheves.

§ 10–12–1 første ledd første punktum skal lyde:

Skjermingsrenten beregnes med utgangspunkt i aritmetisk gjennomsnittlig observert rente på statskasseveksler med 3 måneders løpetid, slik den publiseres av Norges Bank.

§ 11–20–1 første ledd skal lyde:

(1) Bestemmelsene i denne forskrift § 11–20 gjelder skattefri omdanning til aksjeselskap eller allmennaksjeselskap av enkeltpersonforetak som driver virksomhet i skattelovens forstand, av deltakerlignet selskap som nevnt i skatteloven § 10–40 første ledd, og av kraftforetak drevet av fylkeskommune eller kommune som driver slik virksomhet.

IV

§ 5–22–4 første, annet og tredje ledd skal lyde:

(1) Skjermingsrenten er rentegrunnlaget etter annet ledd nedjustert med 28 prosent og avrundet til nærmeste tiendedels prosentpoeng.

(2) Rentegrunnlaget er den rentesatsen som publiseres av Norges Bank den 15. eller nærmeste påfølgende virkedag i februar, april, juni, august, oktober og desember på statskasseveksler med 3 måneders løpetid.

(3) Skjermingsrenten fastsettes av departementet innen utgangen av de månedene som er nevnt i annet ledd og skal gjelde for de to påfølgende kalendermånedene. Den skal bare endres dersom rentegrunnlaget etter annet ledd fører til en endring av skjermingsrenten på minst ¼ prosentpoeng.

V

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2005.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med 14. oktober 2005. For hjemme-PC-avtaler inngått før 14. oktober 2005 gjelder følgende overgangsregel:

For avtaler inngått før 14. oktober 2005 om utplassering av datautstyr og finansiering ved trekk i brutto lønn, kan trekket overstige 280 kroner per måned hvis det per 13. oktober 2005 var avtalt et høyere månedlig trekk. Kostnader til bredbånd/Internett for perioden frem til 1. januar 2006 kan for disse avtalene inngå i bruttotrekket ut inntektsåret 2005. Denne overgangsregel gjelder til og med inntektsåret 2008. Overgangsreglene gjelder ikke for avtaler som forlenges eller på annen måte utvides etter 13. oktober 2005.

Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2006.

Endringene under IV trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2006. Skjermingsrenten etter § 5–22–4 for januar og februar i inntektsåret 2006 fastsettes av departementet innen utgangen av desember 2005 på grunnlag av den rentesatsen som publiseres av Norges Bank den 15. desember 2005 på statskasseveksler med 3 måneders løpetid.

14. des. Nr. 1464 2005

Forskrift om regulering av fisket etter breiflabb i 2006.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 14. desember 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4 og § 11. Kunngjort 15. desember 2005.

§ 1. *Forbud mot fiske*

Det er forbudt for norske fartøy å fiske og lande breiflabb.

§ 2. *Utkastforbud*

Det er forbudt å foreta utkast av breiflabb i Norges indre farvann, sjøterritorium og økonomiske sone.

§ 3. *Begrensninger i bruk av garn i fiske etter breiflabb*

Uten hinder av § 1 er det tillatt å fiske etter breiflabb med en garnmengde på inntil 500 garn per fartøy. Det enkelte garn kan være inntil 27,5 meter langt.

§ 4. *Fredningstid*

Det er forbudt å fiske breiflabb med garn nord for 62° N i tidsrommet fra og med 1. mars til og med 20. mai.

§ 5. Minstemål og innblanding under minstemål

I garnfisket er det forbudt å fiske breiflabb mindre enn 60 cm.

Fartøy som fisker med garn kan ha inntil 5% breiflabb under minstemål i antall i de enkelte fangster og om bord.

§ 6. Maskeutforming og maskestørrelse

Det er forbudt å ha mer enn fire sider i den enkelte maske. Alle maskens sider skal være like lange.

I fiske etter breiflabb er det forbudt å bruke garn dersom maskestørrelsen er mindre enn 360 mm.

§ 7. Krav til røktning

Garn som benyttes i fiske etter breiflabb skal røktes minst annenhver dag.

§ 8. Bifangst

Ved fiske med garn etter andre arter er det tillatt å ha inntil 5% bifangst av breiflabb regnet i vekt i de enkelte fangster og ved landing.

Ved fiske med konsumtrål eller snurrevad er det uten hensyn til forbudet i § 1 tillatt å ha inntil 25% bifangst av breiflabb regnet i vekt om bord.

Ved fiske med reketrål er det tillatt å ha inntil 10% bifangst av breiflabb. Bifangsten ved fiske med reketrål regnes i rund vekt per uke basert på summen av alle sluttседler/landingsседler undertegnet i tidsrommet fra mandag klokken 00.00 til søndag klokken 24.00.

§ 9. Bemyndigelse

Fiskeridirektoratet kan endre denne forskrift og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendige for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fisket.

§ 10. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskrift straffes i henhold til lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 11. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2006 og gjelder til og med 31. desember 2006.

22. nov. Nr. 1468 2005**Forskrift om vern av produktnemninga Eplejuice frå Hardanger som beskytta geografisk nemning.**

Fastsett av Det sentrale Mattilsynet ved hovudkontoret 22. november 2005 med heimel i forskrift 5. juli 2002 nr. 698 om beskytting av opphavsnemningar, geografiske nemningar og nemningar for tradisjonelt særprege på landbruksbaserte næringsmiddel, fisk og fiskevarer § 15. Kunnngjort 16. desember 2005.

§ 1. Beskytta produktnemning

Eplejuice frå Hardanger.

§ 2. Rettmessig brukar

Fellesjuice AS.

§ 3. Vilkår for bruk av produktnemninga**1. Produktbeskriving**

Eplejuice frå Hardanger er ferskpressa juice av eple som er dyrka i Hardanger i inneverande sesong. Eplejuice frå Hardanger skal ha klar, lyst gul farge og lett syrleg og aromatisk eple smak.

2. Geografisk område

Eplejuice frå Hardanger må vere laga av eple som er dyrka og pressa i Hardanger, som omfattar kommunane Jondal, Kvam, Granvin, Ulvik, Eidfjord, Ullensvang og Odda.

3. Produksjonsmetode

Som råvare skal det brukast godt modne eple som er sorterte ut som presseple på fruktlagra i Hardanger. Eplesortane som skal brukast, er gravenstein, summerred, aroma og discovery. Samansetjinga kan variere med sesongen.

Når epla bli mottekne på saftpresseriet, skal dei notere tidspunkt for innkomsten, namnet på leverandøren, vekta og nummeret på den bingen lasset blir oppbevart i. Epla skal kontrollerast, og små eple, eple med røte og parti med Brix < 10% blir ikkje godtekne. Eple til produksjon av Eplejuice frå Hardanger skal tømmost i egne bingar. Maksimal lagringstid i bingen skal vere 20 timar.

Før epla blir mosa, skal dårlege eple sorterast bort, og epla skal spylast med vatn ved høgt trykk for å få bort eventuell urenskap. Faste eple skal mosast til små partiklar. Masken skal varmast til 22–24 °C før han blir overført til ein mesketank, der han skal stå i ca. 2 timar, eller til det øvste laget sprekk. Før eplemasken blir pressa, skal det tilsetjast pektinase for å forbetre utbyttet.

For å hindre gjæring skal eplejuicen etter pressinga pasteuriserast ved minst 87 °C i 15 sekund, før han blir overført til ein lagringstank og tilsett pektinase på nytt og amylase. Eplejuicen skal stå i ca. 6 timar ved 20–22 °C.

Eplejuicen skal klarast ved å tilsetje bentonittleire og gelatin under røring i ca. 30 minutt. Deretter skal eplejuicen få stå til han er klar. Eplejuicen skal så separerast og pasteuriserast på nytt ved 87 °C i 15 sekund, før han blir kjølt ned til ca. 12 °C og overført til lagringstank. Juicen skal deretter leverast til tappeanlegg innan 6 timar. Temperaturen i juicen under transport skal ikkje overstige 12 °C.

På tappeanlegget skal juicen pasteuriserast ved 85 °C i 30 sekund før han blir kjølt ned. Juicen skal tappast på kartong same dag og overførast til kjølelager for uttransportering.

Juicen skal kontrollerast for Brix-tal og innhald av mikroorganismar både ved mottak på tappeanlegget, som nytappa vare og ved utløpet av bruksfristen. Berre juice som tilfredsstillar spesifikasjonane for råvare og ferdig produkt, skal kunne bruke den beskytta produktnemninga Eplejuice frå Hardanger.

4. *Produktmerking*

Eplejuice frå Hardanger kan merkast med teksten «beskytta geografisk nemning» og figurmerke for beskytta geografisk nemning.

§ 4. *Iverksetjing*

Forskrifta blir sett i verk 20. desember 2005.

Vedlegg. Beskriving av produktopphav og tilknytning til det geografiske området

Eplejuice frå Hardanger blir produsert av eple som er dyrka i Hardanger i sesongen og leverte frå fruktlagra i Hardanger.

Det kan dokumenterast at tradisjonen med pressing av eple til epleaft i Hardanger går tilbake til slutten av 1700-talet. I 1818 skreiv prost Niels Hertzberg om hardangerbonden Knut Jåstad (f. 1744) at «han lærte sine Sambygdingar at gjøre sig nytte av de vilde Skovæplers saft. Han gjorde sig hertil presser med sterke Jernskruer og solgte Saften i Bergen». Vi kan gå ut frå at kunnskapen om pressing av eple til epleaft allereie var kjend i distriktet. I perioden 1890–1920 var det fleire fabrikkar i Hardanger med stort sal av epleider og epleaft, bl.a. Cideriet og Aga Cideri og saft.

Eplejuice frå Hardanger er kjenneteikna ved ein lett syrleg og aromatisk eplemak. Dette er eit resultat av samansetjinga av epleråstoffet, dei spesielle kvalitetane som kjenneteiknar eple dyrka i Hardanger, og dei lange tradisjonane og kunnskapane om produksjon av eplejuice/epleaft i Hardanger.

Eple dyrka i Hardanger har ein frisk og syrleg smak. Dette kjem av dei spesielle vekstvilkåra som klimaet og naturen i Hardanger gir. På grunn av plasseringa ved 60° N er klimaet i Hardanger kjølig og rikt på lys i vekstsesongen. Eit slikt kjølig klima gir eple med høgt innhald av smakskarakteristiske fruktsyrer (0,5–1,0%), bl.a. spesielt mykje C-vitamin. Samtidig sikrar varme og solrike sommardagar at det blir utvikla nok sukker i epla (11–13%). Også dei kjølige nettene om hausten er med på å gi auka syre- og sukkerinnhald rett før haustinga. Den gode balansen mellom syre- og sukkerinnhald kjenneteiknar eple dyrka i Hardanger.

I Hardanger er det lange tradisjonar for å presse eple til epleaft/eplejuice. Produksjon av Eplejuice frå Hardanger byggjer på opparbeidd kunnskap og erfaring om kva for prosessar som gir best aroma, smak og produktutbytte.

1. des. Nr. 1469 2005

Forskrift om endring i forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Oslo.

Fastsatt av styret for Høgskolen i Oslo 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–9 syvende ledd. Kunngjort 16. desember 2005.

I

I forskrift 2. juni 2005 nr. 536 om studier og eksamen ved Høgskolen i Oslo gjøres følgende endringer:

§ 3 definisjonen «Studieprogram» skal lyde:

Studieprogram

Ett- eller flerårig studieløp som fører fram til en avsluttet eksamen eller grad, og med et definert innhold i henhold til fag- eller studieplan.

§ 3 definisjonen «Ny eksamen» skal lyde:

Ny eksamen

Prøve som arrangeres for studenter som har gjennomført, men ikke bestått ordinær eksamen.

§ 9 tredje ledd bokstav b skal lyde:

- b) Studenten har brukt opp sine forsøk til eksamen eller praksisperiode i henhold til fag- eller studieplan og til forskrift om studier og eksamen.

§ 18 tredje ledd skal lyde:

- (3) Studenter som har strøket til ordinær eksamen kan gå opp til ny eksamen, jf. fjerde ledd.

§ 19 nytt femte ledd skal lyde:

(5) For kandidater som leverer blankt, blir oppgavebesvarelsen behandlet som trekk og kandidaten har da brukt ett eksamensforsøk.

II

Endringene trer i kraft straks.

5. des. Nr. 1470 2005

Forskrift om endring i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer.

Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat 5. desember 2005 med hjemmel i forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 7–1, gitt med hjemmel i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 7–6. Kunngjort 16. desember 2005.

I

I forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer gjøres følgende endringer:

§ 1–3 skal lyde:

§ 1–3. Definisjoner

I denne forskrift menes med:

Anleggsbidrag: Beregnet investeringstilskudd ved tilknytning av en ny kunde eller ved forsterkning av nettet til en eksisterende kunde.

Avkastning: Driftsresultat sett i forhold til avkastningsgrunnlaget. Driftsresultatet er gitt ved årlig inntektsramme for eget nett fratrukket kostnader i eget nett.

Avkastningsgrunnlag: Gjennomsnittet av inngående og utgående saldo for investert nettkapital, tillagt 1 prosent for netto arbeidskapital. Investert nettkapital er gitt ved førstegangs historisk anskaffelseskostnad. Andel av felles driftsmidler er inkludert.

Distribusjonsnett: Overføringsnett med nominell spenning opp til og med 22 kV, med mindre annet er bestemt.

Fellesnett: Nettområde med minimum felles tariff, måling og avregning. Et fellesnett består av anlegg fra flere nettselskap, og ansvarlig for fellesnettet benevnes operatør.

Konsesjonær: Innehaver av omsetningskonsesjon.

Kundegruppe: En avgrenset gruppe av sluttbrukere, avgrenset ut i fra likheter i brukstid, leveringskvalitet og forbruksnivå.

Kundespesifikke kostnader: Kostnader knyttet til kundeføring, herunder måling, avregning, fakturering, tilsyn mv.

Marginale tapskostnader: Endring i tapskostnader i nettet ved en marginal endring i innmating eller uttak.

Marginal tapsprosent: Prosentvis endring i nettap ved en marginal endring i innmating eller uttak.

Nettselskap: Konsesjonær som eier overføringsnett eller har ansvar for netjtjenester.

Netjtjenester: Omfatter en eller flere av følgende:

- a) overføring av kraft, herunder drift, vedlikehold og investering i nettanlegg
- b) tariffing
- c) måling, avregning og kundeføring
- d) tilsyn og sikkerhet
- e) driftskoordinering
- f) pålagte beredskapstiltak
- g) pålagt energiutredning.

Regionalnett: Overføringsnett mellom sentralnett og distribusjonsnett.

Sentralnett: Anlegg i overføringsnettet på spenningsnivå 132 kV eller høyere og som er definert som anlegg i sentralnettet.

Tariffer: Med tariffer forstås alle priser og annen økonomisk godtgjørelse som konsesjonæren fastsetter for tilknytning til og bruk av elektriske nettanlegg.

Tilknytningspunkt: Punkt i overføringsnettet der det foregår innmating eller uttak av kraft eller utveksling mellom nettselskap.

Utkoblbart forbruk: Forbruk som kan kobles ut etter ordre fra nettselskapet.

Øvrig virksomhet: All virksomhet som ikke omfattes av kraftproduksjon, kraftomsetning, nettvirksomhet eller televirksomhet; herunder fjernvarme, veilyd, installasjon, kabel-tv, enøk-virksomhet, utleie og salg av konsulenttjenester.

Del III kapittel 6 oppheves.

§ 9–3 oppheves.

Nytt kapittel 9A skal lyde:

Kapittel 9A. Kvalitetsjusterte inntektsrammer ved svært lange avbrudd

§ 9A–1. Kvalitetsjusterte inntektsrammer ved svært langvarige avbrudd

Nettvirksomhetens inntektsramme blir årlig justert for utvikling i leveringskvalitet ved at kostnader ved svært langvarige avbrudd inngår i effektivitetsanalysene, jf. § 8–2.

Kostnader ved svært langvarige avbrudd er de kostnader nettvirksomheten har ved utbetalinger etter § 9A–4. Kostnadene inngår i kostnadsgrunnlaget, jf. § 8–1.

§ 9A–2. Utbetaling til sluttbrukere ved svært langvarige avbrudd

Sluttbrukere på alle nettnivå kan kreve å få direkte utbetalt et beløp fra nettselskapet ved svært langvarige avbrudd. Svært langvarige avbrudd er avbrudd som varer i mer enn 12 timer, og beløpets størrelse er:

- a) Kr 600 for avbrudd til og med 24 timer,
- b) kr 1.400 for avbrudd over 24 timer til og med 48 timer,
- c) kr 2.700 for avbrudd over 48 timer til og med 72 timer.

For avbrudd ut over 72 timer skal det gis et tillegg på kr 1.300 for hver nye påbegynte tjuetimers periode avbruddet varer.

Sluttbruker må fremme krav etter første ledd innen rimelig tid etter at normal forsyning ble gjenopprettet.

For fritidsboliger kan et samlet årlig krav ikke overstige forventet innbetalt nettleie for inneværende år. Forventet innbetalt nettleie er forventet årsforbruk i kWh multiplisert med gjeldende sats for energileddet i tillegg til fastleddet.

§ 9A–3. Registrering og beregning av svært langvarige avbrudd

Varigheten for et svært langvarig avbrudd regnes fra det tidspunkt nettselskapet først fikk melding om avbruddet, eller nettselskapet visste eller burde ha visst at avbrudd har funnet sted.

Avbruddet opphører når normal forsyning er gjenopprettet. Flere påfølgende avbrudd regnes som sammenhengende om ikke normal forsyning opprettholdes i minimum to timer sammenhengende.

§ 9A–4. Nettselskapets informasjonsplikt

Nettselskapet plikter årlig å informere sluttbrukerne om deres rett til utbetaling etter § 9–4, og skal utarbeide et rapporteringsskjema som sluttbruker kan benytte når han fremmer slikt krav.

§ 9A–5. Forholdet mellom ansvarlig og berørt konsesjonær

Berørt konsesjonær i henhold til forskrift 30. november 2004 nr. 1557 om leveringskvalitet i kraftsystemet § 2A–3 skal forestå utbetaling til sluttbruker etter § 9A–4 første ledd. Berørt konsesjonær kan kreve det til sluttbruker utbetalte beløp tilbake fra ansvarlig konsesjonær.

§ 9A–6. Fravikelighet

Reglene i dette kapitlet kan fravikes ved avtale som nevnt i forskrift 30. november 2004 nr. 1557 om leveringskvalitet i kraftsystemet § 1–3.

§ 13–5 fjerde ledd skal lyde:

Nettselskapene skal i rimelig tid før endring av tariffene tre i kraft informere den enkelte nettkunde om tariffendringer. Informasjonen skal inneholde en begrunnelse for tariffendringene.

Kapittel 15 skal lyde:

Kapittel 15. Praktisk utforming av tariffer for utkoblbart forbruk

§ 15–1. Om utkoblbart forbruk

Formålet med utkoblbart forbruk er å kunne avlaste nettet ved at nettselskapet kan koble ut dette forbruket som følge av akutt eller forventet knapphet på overføringskapasitet, at utkoblbart forbruk kan bidra til en samfunnsøkonomisk effektiv utnyttelse av overføringskapasiteten, samt å stimulere til økt forbrukerfleksibilitet.

§ 15-2. *Nettselskapenes tilbud om redusert tariff til utkoblbart forbruk*

Nettselskapene skal tilby redusert tariff til alle kunder som har elkjele med brennselsfyrt reserve.

Nettselskapet kan tilby redusert tariff til annet uttak som har redusert krav til leveringspålidelighet.

§ 15-3. *Måle- og kommunikasjonsutstyr*

Alt utkoblbart forbruk skal ha installert timeregistrerende utstyr. Forbrukerne kan velge å installere utstyr for fjernutkobling. Nettselskapet kan kreve at slikt utstyr installeres for kjeler med ytelse over 25 kW.

Nettselskapet kan kreve at kostnadene til nødvendig utstyr og installasjon hos kunde dekkes av kunden. Øvrige kostnader ved måling og kommunikasjon skal dekkes av nettselskapet. For dekning av kostnader ved timemåling gjelder forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester.

§ 15-4. *Utkoblingskriterier og – varighet. Varslingstid*

Tariffene for utkoblbart forbruk skal differensieres i utkoblingskategorier avhengig av varslingstid og utkoblingsvarighet.

Antall utkoblingskategorier skal begrenses. Inndelingen i utkoblingskategorier på ett nettnivå skal så langt mulig tilpasses den inndeling som er gjort i overliggende nett.

I egen avtale mellom nettselskap og kunde skal det framgå hvilke kriterier som skal være oppfylt for at utkobling kan beordres, samt opplysninger om varslingstid og lengste tillatte utkoblingsvarighet.

§ 15-5. *Anmelding*

Nettselskap i distribusjons- og regionalnettene skal anmelde samlet volum utkoblbart forbruk til overliggende nett gruppert etter utkoblingskategori.

§ 15-6. *Tariffering*

Ved tarifferingen av utkoblbart forbruk skal det benyttes et energiledd som gjenspeiler de marginale tapskostnader. Energileddet skal tidsdifferensieres. Tidsdifferensieringen skal som et minimum være vinter dag, vinter natt/helg og sommer for sentral- og regionalnett. For distribusjonsnett skal tidsdifferensieringen være minimum sommer/vinter.

Kunder med avtale om utkoblbart forbruk, skal avregnes et fastledd. For kunder som har installert utstyr for fjernutkobling og har avtale om momentan utkobling med ubegrenset varighet skal fastleddet settes lik de kundespesifikke kostnadene. Med kundespesifikke kostnader skal her forstås de løpende kostnader til fakturering, måling, varsling etc. For kunder med avtale om lengre varslingstid og kortere utkoblingsvarighet skal fastleddet økes for å reflektere merverdien av å endre disse og eventuelt andre vilkår i avtalen om det utkoblbare forbruket.

§ 15-7. *Sanksjoner*

I avtale om utkoblbart forbruk, skal nettselskapene fastsette straffegebyr for de tilfeller der kunden ikke gjennomfører en utkoblingsordre.

§ 15-8. *Prøveutkobling*

Nettselskapene skal gjennomføre årlige prøveutkoblinger for å teste at iverksetting av utkobling, varslingsrutiner, beredskapstiltak mv. fungerer som forutsatt. Slike prøveutkoblinger er ikke nødvendige å gjennomføre dersom det har vært reelle utkoblinger i løpet av de siste 12 måneder.

Nettselskapene skal gjøre det kjent for den enkelte kunde at det vil bli foretatt prøveutkoblinger i overensstemmelse med kontraktsfestet varslingstid.

Det skal ikke gis ordre om lengre utkoblingstid enn det som må anses nødvendig for å gi prøveutkoblingen et reelt innhold.

Ny § 16-3 skal lyde:

§ 16-3. *Inntekter fra innmating i distribusjonsnettet*

Inntekt fra andre tariffledd for innmating i distribusjonsnettet skal gå til dekning av kostnader i distribusjonsnettet, og skal ikke videreføres til overliggende nett.

§ 17-1 skal lyde:

§ 17-1. *Produksjonsrelaterte nettanlegg*

Kostnadene ved produksjonsrelaterte nettanlegg skal dekkes av produsenten og ikke inngå i tariffgrunnlaget for uttak. Med produksjonsrelaterte nettanlegg menes kraftledninger og andre nettanlegg der hovedfunksjonen er overføring av kraft fra tilknyttet produksjonsanlegg til nærmeste utvekslingspunkt i nettet.

Når det er tilknyttet uttak direkte til produksjonsrelaterte nettanlegg kan en rimelig andel av kostnadene ved disse anleggene inngå i tariffgrunnlaget for andre tariffledd for uttak.

Andre tariffledd skal likevel ikke overstige tilsvarende tariffledd referert nærmeste tilknytningspunkt mot tilgrensende ordinære nettanlegg. Uttak fra produksjonsrelaterte nettanlegg skal avregnes energiledd jf. § 14-1 og § 14-2.

§ 17–2 skal lyde:

§ 17–2. Ordinære uttak direkte fra kraftverk

For uttak til distribusjonsnett direkte fra felles nettanlegg tilknyttet kraftverk hvor det over året er netto innmating mot regional- eller sentralnett, skal andre tariffledd beregnes slik at hele gevinsten, sett i forhold til tariffen ved direkte tilknytning mot sentralnettet, tilfaller uttaket. Kostnader i nettanlegg som kun benyttes til uttak, skal dekkes av distribusjonsnettet. Uttak skal avregnes energiledd referert tilknytningspunktet, jf. § 14–1.

Ny § 17–4a skal lyde:

§ 17–4a. Tariffering av særskilte tjenester

Nettselskapet kan fastsette tariffer for særskilte tjenester hos kunden. Slike tariffer skal reflektere kostnadene forbundet med tjenesten.

§ 18–3 oppheves.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2006, med unntak av § 13–5 fjerde ledd som trer i kraft 1. mars 2006, og nytt kapittel 9A som trer i kraft 1. januar 2007.

7. des. Nr. 1471 2005

Forskrift om eksamen ved Diakonhjemmet Høgskole.

Fastsatt av styret for Diakonhjemmet Høgskole 7. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–9 nr. 7 og § 3–10 nr. 3. Kunngjort 16. desember 2005.

§ 1. Virkeområde

1. Bestemmelsene i denne forskrift gjelder for alle vurderingsordninger, dvs. eksamener, forprøver og andre obligatoriske aktiviteter i studiet, bedømmelser av fremføringer eller annen vurdering, når resultatet inngår på vitnemål eller karakterutskrift og/eller er avgjørende for studieprogresjon eller godkjent utdanning.
2. Dersom bestemmelsene i denne forskrift ikke er i overensstemmelse med bestemmelser om eksamen og sensur fastsatt av departementet i nasjonale rammeplaner for et studium, gjelder bestemmelsene i rammeplanen foran denne forskriften.

§ 2. Definisjoner

I denne forskrift menes med:

1. *Plandokumenter*: rammeplan, fagplan, studieplan og emnebeskrivelse.
 - 1.1 *Rammeplan*: Plan der det er fastsatt nasjonale rammer for et studieprogram.
 - 1.2 *Fagplan*: Plan utarbeidet for et studieprogram, med utgangspunkt i en nasjonal rammeplan.
 - 1.3 *Studieplan*: Plan utarbeidet ved høgskolen for et studium uten nasjonal rammeplan.
 - 1.4 *Emnebeskrivelse*: Oversikt over faglig innhold, vurderingsformer, pensum, eventuell nærværspålit etc. for et emne.
2. *Studieenheter*
 - 2.1 *Emne* er den minste enhet som gir studiepoeng og som kan inngå i et hovedemne, et studieprogram eller en grad.
 - 2.2 *Hovedemne/kurs* er en samling av beslektede emner som er samlet under én felles betegnelse.
 - 2.3 *Studieprogram* er studieløp med et definert innhold i henhold til fag- eller studieplan, som studentene tas opp til, får studierett til og som fører fram til en avsluttet eksamen eller grad.

Når det i de følgende punkter benyttes begrepet *emne*, gjelder de samme regler dersom det er mer omfattende eksamener som dekker hovedemne.

3. Med *studierett* menes i denne forskriften:

Adgang til all undervisning innen studiet eller emnet i henhold til fag-/studieplanen eller emnebeskrivelsen, samt rett og normalt plikt til å gjennomføre eksamen i henhold til den vurderingsform som er fastsatt for studenter, jf. § 5.

4. Med *eksamen* menes i denne forskriften:

Vurdering av studentens kunnskaper eller ferdigheter i et emne, i samsvar med vurderingsordninger fastlagt i emnebeskrivelse, og som inngår i sluttvurderingen av et emne eller som gir grunnlag for fastsettelse av selvstendig karakter på vitnemålet eller karakterutskriften.

Eksamen i et emne vil normalt være en eller flere av følgende eksamenstyper: skriftlig eksamen med tilsyn, skriftlig eksamen uten tilsyn, muntlig eksamen, prosessvurdering underveis i emnet, presentasjon av praktisk oppgave, demonstrasjon av individuell ferdighet, bedømmelse av studentarbeider samlet i mapper, prosjektrapport, presentasjon av prosjekt eller praksisstudier.

Eksamen kan være individuell eller i fastlagte grupper og kan foregå i anvist lokale, normalt med tilsyn, eller som hjemmeeksamen.

4.1. Med *ordinær eksamen* menes i denne forskriften:

Den eksamen som holdes når undervisningen i et emne eller del av et emne er avsluttet.

4.2. Med *utsatt eksamen* menes i denne forskriften:

Eksamen for studenter som var sykemeldt eller hadde annet gyldig fravær ved siste ordinære eksamen.

4.3. Med *ny eksamen* menes i denne forskriften:

Eksamen for studenter som ikke har bestått siste ordinære eksamen.

4.4. Med *ekstraordinær eksamen* menes i denne forskriften:

Eksamen som ikke faller innenfor definisjonen av ordinær, utsatt eller ny eksamen. Ekstraordinær eksamen kan arrangeres når høgskolen i særskilte tilfeller finner det nødvendig. Avdelingen avgjør i henhold til retningslinjer om ekstraordinær eksamen skal arrangeres.

5. Med *praksisstudier (praksisemner)* menes i denne forskriften:

Obligatoriske praksisperioder som studenten, i henhold til ramme-, fag- eller studieplan, må ha godkjent for å få vitnemål.

6. Med *obligatoriske arbeidskrav/studiekrav* menes i denne forskriften:

Generell betegnelse for arbeidskrav/studiekrav eller andre krav, for eksempel nærværspålit som av faglig-pedagogiske grunner er lagt inn i et emne og som skal være gjennomført og godkjent i samsvar med studieprogrammets plandokumenter, jf. § 2 pkt. 1 og § 5 pkt. 2.

7. Med *forprøve* menes i denne forskriften:

Obligatorisk test som ikke gir studiepoeng, men som må vurderes til bestått ifølge de kriterier som er bestemt for forprøven.

8. Med *student* menes i denne forskriften:

En som er tatt opp til emne eller studieprogram ved høgskolen, med hjemmel i lovens § 3–6 og § 3–7, eller som er gitt adgang til eksamen med hjemmel i loven § 3–10.

9. Med *utvekslingsstudenter* menes i denne forskriften:

Studenter som kommer til Diakonhjemmet Høgskole innenfor en gyldig utvekslingsavtale.

10. I henhold til lovens § 3–9,7. ledd siste punktum kan styret delegerer til avdeling eller grunnenhet og gi utfyllende regler om forhold som er særegne for den enkelte eksamen.

Myndighet til å treffe vedtak med hjemmel i denne forskriften er hovedsakelig lagt til avdelingene med enkelte unntak.

§ 3. Vurderingsformer

1. Avdelingen fastsetter hvilken vurderingsform, ev. kombinasjon av vurderingsformer, som skal gjelde for et emne. Normalt skal vurderingsformen ligge innenfor det som følger av forskriftens § 2 pkt. 4, men avdelingen kan ved delegasjon fra styret fastsette andre former.

Oversikt over hvilke vurderingsformer som er fastsatt for et emne, skal fremgå av emnebeskrivelsen. Det samme gjelder regler for vektning av de enkelte eksamener eller prøver.

2. Bestemmelser om offentlighet ved muntlig eksamen er fastlagt i lovens § 3–9 tredje ledd. Avdelingen kan gjøre unntak fra regelen om offentlighet i det enkelte tilfelle etter ønske fra vedkommende eksamenskandidat, når tungtveiende grunner taler for det. Klinisk eksamen er unntatt fra offentlighet.

§ 4. Tidspunkt for eksamen

1. Ordinær eksamen holdes når det er gjennomført og fullført undervisning i et emne. Tidspunkt for den enkelte eksamen fastsettes av avdelingen og kunngjøres i henholdsvis studiehandbok, på studentweb og eventuelt ved oppslag. Eventuelle endringer skal være kunngjort innen oppmeldingsfristen. Endringer på et senere tidspunkt kan bare gjøres ut fra særlig tungtveiende grunner.

Oversikt over eksamenslokale (rom) skal være tilgjengelig via studentweb eller hjemmeside senest 2 uker i forkant av hver eksamensperiode.

2. Avdelingen fastsetter tidspunkt for utsatt eksamen. Eksamensdato kunngjøres senest 3 uker før eksamensperioden. Aktuelle eksamener må være bestått før videre studieprogresjon tillates. Det kan gjøres unntak i særlige tilfeller. Utsatt eksamen skal da avvikles slik at videre studieprogresjon er mulig. Dersom bestått eksamen ikke er en forutsetning for videre studieprogresjon, skal den normalt være avviklet innen utgangen av påfølgende semester.

3. Ny eksamen kan arrangeres på samme tid som ordinær eksamen, eller avvikles sammen med utsatt eksamen.

4. For studenter med individuelle utdanningsplaner som avviker fra den normerte, kan nye eksamensforsøk etter studentens valg avlegges sammen med ordinær eksamen eller ny/utsatt eksamen, dersom slik eksamen likevel skal arrangeres i den perioden studenten ønsker å melde seg opp.

5. Studenter som ønsker å forbedre eksamenskarakter som er bestått, må melde seg opp til ordinær eksamen. Avdelingen kan gjøre unntak for studenter i siste årsenhet, dersom utsatt eller ny eksamen likevel skal arrangeres.

6. Avdelingen avgjør om ekstraordinær eksamen skal arrangeres, tidspunkt for denne og hvordan kunngjøring skal skje. Kunngjøring skjer via studentweb, hjemmeside, ev. også ved oppslag.

§ 5. Studierett. Adgang til eksamen

1. For å få adgang til eksamen i det emne, fag eller studieprogram en er tatt opp til, må studenter med hjemmel i lovens § 3–6 og § 3–7 være registrert og påmeldt til eksamen innenfor de frister som er fastsatt av høgskolen og kunngjort i henhold til § 4 pkt. 1, samt ha betalt de avgifter høgskolen har pålagt studenten. Studenter som er gitt adgang til eksamen med hjemmel i lovens § 3–10, må ha betalt fastsatt avgift, jf. eget reglement for privatister.
2. Obligatoriske arbeidskrav/studiekrav og/eller forprøver fastsatt i emnebeskrivelse, fag- eller studieplan må være gjennomført og godkjent før man kan fremstille seg til eksamen/få karakter i emnet eller gå ut i praksisstudier, såfremt annet ikke er bestemt i plandokumentene. Kandidater som står i fare for å bli utestengt fra eksamen, skal varsles i henhold til reglement og gis en endelig frist for å oppfylle arbeidskravene/studiekravene.
3. I henhold til de vedtatte plandokumentene kan det settes betingelser til studieprogresjon for at en student flyttes opp til høyere årsenhet.
4. Det er ikke anledning til å fremstille seg til eksamen i samme emne mer enn tre ganger. Ved ny eller utsatt eksamen gjelder det pensum som var fastsatt siste gang det ble gitt undervisning i angjeldende emne.
Avdelingen kan ut fra begrunnet søknad dispensere fra bestemmelsene i dette punktet. For å få dispensasjon, kan det kreves at studenten har gjennomført nye arbeidskrav/studiekrav eller på annen måte kan dokumentere en situasjon som sannsynliggjør at det er et grunnlag for å bestå eksamen.
Studenter har rett til å gjennomføre hvert praksisstudium én gang til dersom første gang vurderes til ikke bestått. Ved andre gangs ikke bestått på samme praksisstudium må studenten avbryte studiet. Avdelingen kan i særskilte tilfeller innvilge dispensasjon. Det kan gis utfyllende retningslinjer i reglement.
5. En student kan kreve å få fremstille seg til eksamen i inntil ett år etter at emnet ikke lenger eksisterer på studieprogrammet. Retten til å fortsette ved et emne, fag eller studieprogram kan være regulert ved særskilte krav. Slike krav fastsettes av avdelingen, og skal fremgå av gjeldende fag- eller studieplaner.
6. Når det skal arrangeres ekstraordinær eksamen, avgjør avdelingen i hvert enkelt tilfelle hvilke vilkår som må være oppfylt for å få adgang til eksamen/få karakter i emnet, og hvilket pensum som ligger til grunn ved eksamen.
7. Studieretten og adgang til eksamen til det studieprogrammet en student er opptatt til, opphører dersom studieprogrammet ikke kan fullføres innen det dobbelte av normert studietid eller det dobbelte av den studietid som følger av avtalt individuell utdanningsplan. Studieretten og adgang til eksamen kan også opphøre når det er klart at studieprogrammet ikke kan fullføres i henhold til pkt. 4. Styret selv fatter vedtak om opphør av studierett.

§ 6. Oppmelding til eksamen

1. Oppmelding til eksamen skal normalt skje via studentweb. Oppmelding kan foretas på skjema dersom det ikke er mulig å melde seg opp via studentweb. Informasjon om rutiner og frister for oppmelding skal kunngjøres i studiehåndbok, studentweb ev. også ved oppslag. Studenter som har permisjon/avbrudd i utdanningsløpet må melde seg opp til eksamen innen 4 uker før eksamen avholdes.
2. Senest 3 – tre – uker før ordinær eksamen/eksamensperiode starter skal studentene på studentweb finne oversikt over hvilke emner de er meldt opp til, med eksamensdato og sensurfrist. Ved ny eller utsatt eksamen skal samme oversikt være tilgjengelig via studentweb senest 1 uke før eksamen/eksamensperioden starter. Det er studentens plikt å kontrollere at eksamenspåmeldingen er korrekt.

§ 7. Trekk og fravær fra eksamen

1. Dersom en student ønsker å trekke seg fra eksamen, må det skje senest to uker før eksamensdato. Melding om trekk gjøres via studentweb, eventuelt på eget skjema. En student som har trukket seg fra en eksamen, regnes som ikke å ha vært oppmeldt til vedkommende eksamen, og kan ikke fremstille seg på nytt før ved neste ordinære eksamen.
2. Dersom en student uteblir fra eksamen, regnes fraværet som ugyldig med mindre vedkommende uten ugrunnet opphold leverer sykemelding eller dokumenterer annen rimelig grunn for uteblivelsen. Dokumentasjon innlevert senere enn 3 døgn etter eksamensstart kan bare i særlige tilfeller godkjennes som gyldig fravær. Det kan gis utfyllende retningslinjer i reglement.

Dersom fraværet blir vurdert som gyldig, har studenten rett til å fremstille seg til utsatt eksamen. Dersom fraværet blir vurdert som ugyldig, gis ikke vedkommende mulighet for framstilling til eksamen før neste gang det arrangeres ordinær eksamen i faget. Ugyldig fravær regnes som ett eksamensforsøk og teller med i det antall ganger en har rett til å gå opp til eksamen i samme emne.

§ 8. Særordninger

1. Kandidater som har behov for å få avlegge eksamen under særskilte vilkår, må sende dokumentert søknad til vedkommende avdeling innen 4 uker før eksamen/eksamensperioden. Dokumentasjon skal være av nyere dato, normalt ikke eldre enn 2 år. En kandidat som etter fristens utløp søker om å avlegge eksamen under særskilte vilkår, har rett til å få sin sak behandlet dersom vedkommende godtgjør at grunnlaget for søknaden er kommet opp etter at ordinær søknadsfrist er utløpt. Dersom behovet for særordning er permanent, kan det søkes om å få godkjent særordningene for hele studieperioden.

2. Særordninger kan gis i form av spesiell fysisk tilrettelegging, hjelpemidler og/eller utvidet tid til eksamen. Avdelingen kan ut fra begrunnet søknad godkjenne at en kandidat får avvikende eksamensform.
3. Utvidet tid eller bruk av hjelpemidler skal kompensere for funksjonshemming eller en spesiell midlertidig situasjon, men skal ikke gi bedre eksamensvilkår enn de øvrige studentene har.
4. Studenter med dysleksi eller andre lese-/skrivevansker kan etter søknad få lagt ved besvarelsen en anonymisert attest som bekrefter dette i henhold til gjeldende retningslinjer.
5. Dekanene har i henhold til utvekslingsstudentenes læringsavtaler fullmakt til å gi dispensasjon fra krav til omfang av eksamen, og å omgjøre arbeidskrav til eksamen.
6. Forlenget tid til eksamen kan normalt gis med:
 - 30 minutter for eksamener som varer til og med 3 timer
 - 45 minutter for eksamener som varer til og med 6 timer
 - 60 minutter for eksamener som varer mer enn 6 timer
 - 90 eller 120 minutter for eksamen som varer mer enn 8 timer
 - Inntil 1 dag ekstra for hjemmeeksamen.Avdelingen kan fastsette lengre tid når særlig tungtveiende grunner gjør dette nødvendig.
7. Ved skoleeksamen kan avdelingen etter søknad godkjenne at eksamen avvikles utenfor institusjonen når dette kan skje under betryggende kontroll. Institusjonene skal forhåndsgodkjennes av rektor. Studenten kan ilegges en avgift som dekker merkostnadene.

§ 9. *Språk*

1. Eksamensoppgave som gis på norsk, skal som hovedregel foreligge i begge målformer. Dersom alle studenter har ønsket samme målform, gis oppgaven bare i denne målformen.
2. Dersom undervisningen gis på et ikke-skandinavisk språk, skal oppgaven gis på undervisningsspråket.
3. Det kan søkes om å få levere eksamen eller andre skriftlige arbeider som inngår i vurderingsgrunnlaget, på et annet språk enn norsk eller undervisningsspråket.

§ 10. *Hjelpemidler*

1. Avdelingen fastsetter hvilke hjelpemidler som er tillatt ved eksamen i et emne. Studentene skal på forhånd ha fått oversikt over tillatte hjelpemidler; vanligvis i emnebeskrivelsen i studiehandbok, fag- eller studieplan. Hvilke hjelpemidler som er tillatt, skal dessuten tydelig fremgå på eksamensoppgaven.
2. Studentene har plikt til å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler ved ulike eksamensformer. Besittelse av ulovlige hjelpemidler etter at eksamen er igangsatt, betraktes som forsøk på fusk i henhold til § 17.
3. Kandidater som ikke har norsk som morsmål, skal normalt gis adgang til å bruke tospråklige ordbøker. Dette gjelder ikke eksamener som er spesielt tilrettelagt for denne studentgruppen. Eventuelle ordbøker kan kreves innlevert for godkjenning før eksamen og vil da bli utlevert på eksamensdagen.

§ 11. *Karaktersystem – vurderingsuttrykk*

1. Ved eksamen benyttes bokstavkarakterer fra A–F, der A er beste og E dårligste ståkarakter, mens F gis ved ikke bestått. Vurderingen kan også graderes med karakterene Bestått og Ikke bestått. Vurderingsuttrykket fremgår av fag- eller studieplan.
2. Avdelingen kan bestemme at karakterene Bestått/Ikke bestått kan nyttes ved vurdering av eksamener som teller med inntil 30 studiepoeng. For den enkelte student begrenses omfanget av slike eksamener til maksimalt 1/4 av teoridelen av et profesjonsstudium. Dette gjelder ikke rene praksisstudier/praksisperioder, som alltid kan vurderes til Bestått/Ikke bestått.
3. Ved fastsetting av endelig karakter på bakgrunn av flere deleksamener, kreves det at alle deleksamenene er vurdert til bestått karakter før det gis endelig karakter. Alle deleksamener som skal inngå i beregningen av én samlet karakter for et emne, skal være basert på gjennomgående lik karakterskala. Det skal fremgå av emnebeskrivelsen hvordan vektning av deleksamener og beregning av samlekarakter skjer.
4. Dersom en kandidat har framstilt seg til samme eksamen mer enn én gang, blir beste karakter gjeldende.

§ 12. *Sensur*

1. Høgskolen skal sikre at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvd og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Avdelingen fastsetter vurderingsformene for det enkelte studieprogram. Vurderingsformene skal være nedfelt i emnebeskrivelsen for det enkelte emne. Når eksamen i et emne består av flere deler, skal det fremgå av emnebeskrivelsen hvordan den endelige karakteren fastlegges. Det skal fremgå av plandokumentene hvilke vurderinger som inngår i den endelige karakteren og hvilke vurderinger som har status som forprøve.
2. Styret kan deleger oppnevning av sensorer til avdelingen.
3. Ved skriftlig eksamen skal det være to sensorer. Minimum en eksamen hvert studieår skal ha ekstern sensurering.

Ekstern sensor skal evaluere vurderingsordningen, vurderingen eller studentens arbeid.

Ekstern sensor i tillegg til intern skal benyttes i eksamener som omfatter minimum 1/5 av studieprogrammet. I tillegg til å sensurere besvarelsene skal ekstern sensor før eksamen godkjenne eksamensoppgavene i emnet. For større eksamener, kan ekstern sensor alternativt benyttes til samsensur av et

begrenset antall uttrekte besvarelser, sammen med intern sensor. Ekstern sensor i tillegg til intern skal også benyttes ved masteroppgaver og ved klagesensur, jf. lovens § 3–9.

4. En student som ikke har bestått en eksamen som inngår som en del i en avsluttende, sammensatt vurdering, skal normalt underkastes ny sensur bare i den ikke-beståtte delen. Tilsvarende gjelder når studenten fremstiller seg for å forbedre eksisterende karakter i en del av en sammensatt vurdering.

For emner hvor eksamen er sammensatt av en skriftlig og en justerende muntlig prøve, kan en student som ikke har bestått skriftlig prøve, ikke fremstille seg til muntlig prøve.

Student som deltar i prosjektgrupper/gruppeeksamen, og som har unndratt seg arbeid og forpliktelser i den sammenheng, kan få eksamen vurdert til en dårligere karakter enn resten av gruppen eller til ikke bestått. Det forutsettes at unndragelsen er dokumentert eller klart sannsynliggjort.

5. Sensuren skal foreligge innen 15 virkedager hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig med utvidet frist. Styret selv kan gjøre unntak for enkelteksamener. Jf. lovens § 3–9, fjerde ledd. For masteroppgaver og tilsvarende større skriftlige arbeider er sensurfristen 6 uker fra innlevering. Kunngjøring av eksamensresultat gjøres via studentweb, eventuelt via hjemmeside eller ved oppslag med kandidatnummer. Studentene er selv ansvarlig for å gjøre seg kjent med sensuren.
6. Ekstern evaluering av vurderingsordningene, jf. lovens § 3–9, første ledd, kan gjennomføres for deler av et studieprogram eller for ett eller flere studieprogram samlet. Innen alle studieprogram skal det gjennomføres ekstern evaluering av vurderingsordningene minimum hvert femte år. Evalueringen skal forankres i rutiner i kvalitetssystemet.

§ 13. *Fritak for eksamen eller prøve*

1. Dokumentert søknad om fritak for eksamen eller prøve fremsettes overfor avdelingen. Fritak skal gis når det er godtgjort at tilsvarende eksamen eller prøve er avlagt ved samme eller annen institusjon. Det kan også gis fritak på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve. Dokumentasjon av realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak, jf. lovens § 3–5.
2. Søknad om fritak for eksamen eller prøve må normalt være fremsatt innen 4 – fire – uker etter at påbegynt studieprogram.
3. Fritak for eksamen eller prøve skal fremgå på vitnemål og karakterutskrift, med angivelse av på hvilket grunnlag fritak er gitt.

§ 14. *Reduksjon i studiepoeng*

Dersom en student avlegger eksamen i emner som helt eller delvis overlapper hverandre, skal dette normalt føre til reduksjon i studiepoeng på vitnemål eller karakterutskrift. Slik faglig overlapping skal om mulig være opplyst i aktuell fag- eller studieplan. Studiepoengreduksjonen gis fullt ut i det emnet som overlappes av et annet emne, eller i det emnet hvor studenten sist har avlagt eksamen.

§ 15. *Vitnemål, karakterutskrifter*

1. Vitnemål utstedes etter avsluttet grad eller annet studieprogram. For mindre enheter eller ikke fullførte yrkesutdanninger eller annet studieprogram utstedes karakterutskrift. Diploma Supplement utstedes automatisk i forbindelse med vitnemål for studieprogram av 2 års varighet eller mer.
2. Studenter som har fått fritak etter § 13, og som tilfredsstiller kravene til fullført studium, kan få vitnemål dersom minst halvparten av studiet regnet i studiepoeng er gjennomført ved høyskolen. Dersom en mindre del av studiet er tatt ved høyskolen, vurderes det i hvert enkelt tilfelle hvilken institusjon som skal utstede vitnemål.
3. Studenter som har forbedret karakterer som inngår i et vitnemål, kan kreve å få utstedt en karakterutskrift.
Når det sannsynliggjøres at et vitnemål er tapt, kan det etter søknad utstedes nytt vitnemål. Slikt nytt vitnemål skal tydelig merkes DUPLIKAT. Studentene avkreves et gebyr for dette.
4. Vitnemålet skal som et minimum gi opplysning om:
 - hvilken utdanning som er gjennomført
 - hvilken tittel/grad som ev. er oppnådd
 - navn, studiepoeng og karakter for emner som er gitt avsluttende vurdering, og som inngår i studieprogrammet
 - tidspunkt for avlagt eksamen for de enkelte emner som inngår i studieprogrammet
 - tidspunkt for fullført utdanning
 - hvilke emner kandidaten har fått fritak/godkjenning for, og grunnlaget for slikt fritak/godkjenning
 - tittel på større skriftlige arbeider som gis egen karakter på vitnemålet
 - opplysning om det karaktersystem som er benyttet.
5. Eksamener eller forprøver som inngår i en større sammensatt vurdering i et emne, skal normalt ikke spesifiseres på vitnemål eller karakterutskrifter.

§ 16. *Begrunnelser og klager*

1. Klage over formelle feil ved eksamen behandles etter § 5–2 i loven. Slik klage behandles av styrets klagenemnd på vegne av Høgskolestyret.

2. Ved ny sensurering etter § 5–2 og § 5–3, jf. Universitets- og høyskoleloven § 3–9 nr. 5 benyttes minst to nye sensorer, hvorav minst en ekstern. Den nye sensorkommisjonen skal gis kjennskap til den karakter som tidligere er satt for besvarelsen. Endring kan gjøres både til gunst og ugunst for klager.
Bedømmelse av muntlig prestasjon og vurdering av praksisopplæring eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages mht. karakterfastsetting, jf. lovens § 5–3. Bestemmelsen gjelder ikke ved klage over formelle feil ved eksamen, jf. lov om universiteter og høyskoler § 5–2.
3. Klager eller krav om begrunnelse etter pkt. 1–2 fremsettes overfor den avdeling som har ansvaret for vedkommende eksamen.
4. Ved klage på karaktersetting på felles eksamensbesvarelse der det gis én felles karakter (gruppe-/prosjekt eksamen), må alle de som er bedømt samlet, samtykke i og skrive under klagen.
5. Fremsettes det klage over karakterfastsetting for et emne som omfattes av et allerede utferdiget vitnemål eller karakterutskrift etter fullført utdanning, må dette dokumentet tilbakeleveres til høgskolen før klagen kan tas under behandling.
6. Dersom det fremsettes klage over karaktersetting før vitnemål er utferdiget, vil slikt vitnemål ikke bli utferdiget før klagen er ferdig behandlet.

§ 17. *Fusk og forsøk på fusk*

Fusk og forsøk på fusk behandles etter lovens § 4–7 og § 4–8.

1. Fusk er å handle i strid med retningslinjene for den enkelte eksamen. Som eksempel nevnes:
 - å benytte eller ha tilgjengelig ulovlige hjelpemidler ved den bestemte eksamen eller prøve
 - feilaktig bruk av tillatte hjelpemidler
 - presentere andres arbeid som sitt eget
 - urettmessig å ha skaffet seg adgang til eksamen
 - på andre måter handlet slik at det urettmessig kan gi fordeler ved eksamen/prøve.
2. Fusk og forsøk på fusk innebærer at følgende reaksjoner kan gjøres gjeldende for eksamenskandidater som fusker eller forsøker å fuske til eksamen:
 - annullering av vedkommende eksamen eller prøve eller godkjenning av kurs jf. § 4–7
 - utestenging fra høgskolen og fratras retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under denne lov i inntil ett år, jf. § 4–8.
3. Styrets klagenemnd fastsetter reaksjonsformen ved fusk eller forsøk på fusk. Studenter som får annullert eksamen etter § 4–7, har ikke adgang til å fremstille seg til utsatt eller ny eksamen.

§ 18. *Utfyllende bestemmelser*

Innenfor de rammer som fastsettes av loven og denne forskrift, fastsetter det enkelte avdelingsråd selv utfyllende regler om forhold som er særegne for avdelingens eksamener.

§ 19. *Retningslinjer for praktisk gjennomføring av eksamen*

Høgskolen kan fastsette nærmere retningslinjer for den praktiske gjennomføring av eksamen. Slike retningslinjer kan fastsettes for eksamenskandidatene, eksamensvakter, eksamensansvarlige, faglærere og sensorer.

§ 20. *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2006.

7. des. Nr. 1472 2005

Forskrift om lokalt opptak og rangering av søkere til masterutdanninger og videreutdanninger ved Diakonhjemmet Høgskole.

Fastsatt av styret ved Diakonhjemmet Høgskole 7. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–6 og § 3–7 og forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad § 2. Kunngjort 16. desember 2005.

§ 1. *Virkeområde*

Forskriften gjelder for lokalt opptak og rangering av søkere til videreutdanninger av minst 30 studiepoengs omfang og masterutdanninger med 120 studiepoengs omfang. Som videreutdanning regnes i denne sammenheng også en grunnutdanning som utlyses som en videreutdanning for nærmere bestemte grupper av søkere med avlagt høyere utdanning.

Forskriften gjelder for lokalt opptak og rangering til de ovennevnte grupper av studier som inngår i studentmåltallet og er finansiert gjennom høgskolens budsjett.

Forskriften kan gjøres gjeldende for lokalt opptak og rangering til betalingsstudier med deltakerfinansiering, oppdragsstudier og kurs, når det er behov for å rangere søkere og styret ikke har vedtatt andre særskilte regler for disse opptakene.

Forskriften gjelder ikke for lokalt opptak og rangering til studier som er gitt som et samarbeid mellom Diakonhjemmet Høgskole og andre utdanningsinstitusjoner eller organisasjoner, når det er vedtatt et annet felles regelverk for opptaket i samarbeid mellom disse institusjonene.

§ 2. *Minstekrav for opptak*

For utdanning som er regulert av nasjonal rammeplan, gjelder minstekrav for opptak i henhold til denne rammeplanen eller forskrift til rammeplanen.

For utdanning som har studieplan som ikke er regulert av nasjonal rammeplan, gjelder minstekrav for opptak i henhold til godkjent studieplan av styret eller annet organ med myndighet til å fatte vedtak om godkjent studieplan.

Godkjent opptaksgrunnlag til masterutdanninger framgår av forskrift om krav til mastergrad, fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet. Styret fastsetter gjennom studieplaner nærmere krav om opptaksgrunnlag til den enkelte masterutdanning, herunder faglige minstekrav.

§ 3. *Betinget opptak*

Opptakskomiteen, jf. § 9, kan etter nærmere vurdering fatte vedtak om betinget opptak der søker mangler en del av opptaksgrunnlaget etter § 2.

- a) Der forhold utenfor søkers kontroll har medvirket til at eksamen som inngår i kravet for opptak ikke er avlagt eller blitt sensurert.
- b) Der søker ikke har bestått eksamen som inngår i kravet for opptak, men der det allikevel kan antas at søker har tilstrekkelige faglige kvalifikasjoner for å kunne påbegynne studiet det søkes opptak til.

Det er en forutsetning for betinget opptak at manglende eksamen i opptaksgrunnlaget avlegges og består av studenten ved første mulige anledning.

§ 4. *Generelt om rangering av søkere ved opptak*

Dersom det er flere kvalifiserte søkere enn antall studieplasser, rangeres søkere innbyrdes etter de reglene som fremgår av § 5 til § 8.

Kun søkere som er funnet kvalifisert eller betinget kvalifisert for opptak, jf. § 2 og § 3, kan rangeres ved opptak.

Søkere som har overholdt den utlyste søknadsfristen for opptak, jf. § 10, skal rangeres foran søkere som søker etter denne fristen. Høgskolen kan allikevel behandle en søknad etter fristen på linje med søknader innen fristen der:

- a) det må antas at søker på grunn av tungtveiende årsaker ikke har kunnet overholde søknadsfristen eller
- b) det søkes til utdanninger som har ledige plasser uten ventelister med kvalifiserte søkere etter hovedopptak.

Der søker har flere mulige kvalifiserende grunnlag for opptak, skal det ved rangering velges det grunnlaget som gir gunstigst resultat for søkeren.

Ved rangering av søkere på grunnlag av poengberegning, kan det gis poeng for ett eller flere av følgende grunnlag:

– *Karakterpoeng:*

Det kan gis karakterpoeng for den for opptak kvalifiserende utdanningen eller for deler av denne. Karakterpoeng gis på grunnlag av vektet karaktergjennomsnitt. Med vektet gjennomsnitt menes gjennomsnittet av alle tellende karakterer på vitnemålet vektet i forhold til antall studiepoeng/vektall på hver karakterenhet/tellende emne. Karakterpoeng ved opptak gis etter følgende skala:

<i>Karakterpoeng</i>	5	4	3	2	1
<i>Karakter</i>	A	B	C	D	E

Det er som vedlegg til denne forskriften utarbeidet omregningstabeller for tallkarakterer og bokstavkarakterer etter eldre skala, samt oversikt over hvilke prinsipper som skal legges til grunn for bruk av det nasjonale karaktersystemet på alle studienivå.

- *Utdanningspoeng:* Det kan gis utdanningspoeng for bestått høyere utdanning utover minstekravet for opptak.
- *Praksispoeng:* Det kan gis poeng for praksis som bygger på den for opptak kvalifiserende utdanningen og/eller for praksis som anses relevant for det studiet det søkes opptak til.
- *Tilleggs-poeng:* Det kan gis tilleggs-poeng for organisasjonsarbeid, tillitsverv, mv., der dette er relevant for utdanningen.

Konkurranspoeng fremgår som summen av poeng oppnådd for karakterpoeng, utdanningspoeng, praksispoeng og tilleggs-poeng.

Der rangering av søkere skal foretas uten poengberegning, er det utarbeidet andre kriterier for rangeringen av søkere i § 7 og § 8.

§ 5. *Rangering av søkere ved opptak til videreutdanninger*

a) *Videreutdanninger innen diakoni og helse- og sosialfag*

1. *Karakterpoeng:* Det gis karakterpoeng på grunnlag av den kvalifiserende utdanningen.
2. *Utdanningspoeng:* Det gis 1 poeng pr. beståtte videreutdanning på 30 studiepoeng, maksimalt 3 poeng.
3. *Praksispoeng:* Det gis 1 poeng pr. år praksis på/tilsvarende heltid, maksimalt 3 poeng.
4. *Tilleggs-poeng:* Det gis etter vurdering inntil 3 poeng for relevant organisasjonsarbeid.
5. *Konkurranspoeng:* Sum poeng for karakterpoeng, utdanningspoeng og praksispoeng. Ved poenglikhet mellom flere søkere, rangeres søker innenfor: underrepresentert kjønn, geografisk tilknytning og tverrfaglighet først.

b) Videreutdanninger innen organisasjon og ledelse

Det gis karakterpoeng på grunnlag av den kvalifiserende utdanningen. Ved poenglikhet mellom flere søkere, rangeres eldste søker innenfor underrepresentert kjønn først.

§ 6. Rangering av søkere ved opptak til masterutdanning**a) Masterutdanninger innen diakoni og verdibasert ledelse**

1. *Karakterpoeng:* Det gis karakterpoeng på grunnlag av den kvalifiserende utdanningen.
2. *Utdanningspoeng:* Det gis 2 poeng pr. beståtte videreutdanning på 30 studiepoeng, maksimalt 6 poeng.
3. *Praksispoeng:* Det gis praksispoeng for relevant praksis etter følgende regler: 1 poeng pr. år med relevant praksis på/tilsvarende heltid utover minstekravet for opptak, maksimalt 5 poeng. Der praksis har vært i en formell lederstilling, gis det i tillegg 1 praksispoeng pr. år med ledererfaring, maksimalt 5 poeng. Maksimalt antall praksispoeng er 10 poeng.
4. *Tilleggs-poeng:* Det gis etter vurdering inntil 3 poeng for relevant organisasjonsarbeid.
5. *Konkurransespoeng:* Sum av utdanningspoeng, praksispoeng og tilleggs-poeng. Ved poenglikhet mellom flere søkere, rangeres søker innenfor: underrepresentert kjønn, geografisk tilknytning og tverrfaglighet først. Dette kan i henhold til lokale retningslinjer fravikes i særlige tilfeller.

b) Masterutdanninger i familierapi

1. *Karakterpoeng:* Jf. § 6 a 1.
2. *Utdanningspoeng:* Jf. § 6 a 2.
3. *Praksispoeng:* Det gis praksispoeng for relevant praksis etter følgende regler: 1 poeng pr. år med relevant praksis på/tilsvarende heltid utover minstekravet for opptak, maksimalt 10 poeng.
4. *Tilleggs-poeng:* Jf. § 6 a 4.
5. *Konkurransespoeng:* Jf. § 6 a 5.

§ 7. Opptak utenom rangeringsreglene

Inntil 20% av søkere kan tildeles opptak utenom rangeringsreglene i § 5 til § 6. Dette kan gjelde søkere med minst ett av følgende grunnlag:

- a) der søker ikke kan rangeres etter disse rangeringsreglene
- b) der søker dokumenterer at sykdom, funksjonshemming eller andre tungtveiende grunner gir grunn til å anta at eksamensresultatene ikke gir et riktig bilde av søkerens reelle kvalifikasjoner.
Ved vurdering av opptak etter a) eller b), må det etter en helhetlig vurdering kunne antas at søker har likeverdige kvalifikasjoner med søkere som tas opp etter vanlig rangering etter § 5 til § 6.
- c) der andre særskilte forhold taler for at søker med en bestemt kultur-, etnisk-, utdannings- eller yrkesbakgrunn eller et underrepresentert kjønn må gis spesiell prioritet ved opptak.
Det er en forutsetning at søkere som tas opp etter denne regelen er kvalifisert for opptak etter gjeldende regler, jf. § 2 og § 3.
- d) det kan opprettes særskilte studieplasser for utvekslingsstudenter.

§ 8. Rangering av søkere med godkjent realkompetanse

Der søkere får godkjent realkompetanse som hele eller en del av opptaksgrunnlaget etter bestemmelsene i § 2, jf. de gjeldende utfyllende bestemmelser om opptak på realkompetanse ved Diakonhjemmet Høgskole, skal rangering foretas gjennom skjønsmessig vurdering av om søker har likeverdige kvalifikasjoner med søkere som tas opp etter rangeringsreglene i § 5 til § 6.

§ 9. Opptakskomiteer

Dekanene oppnevner opptakskomiteer med myndighet til å fatte vedtak om rangering og opptak av søkere etter § 3, § 7 og § 8 på de enkelte studier.

§ 10. Søknadsfrister

Søknadsfrister for opptak fastsettes av høgskolen, og kunngjøres minst 1 måned før fristens utløp.

§ 11. Søknadsdokumenter

Søknad om opptak skal stiles på fastsatt søknadsskjema. Alle opplysninger som er nødvendige og relevante for behandling av søknaden, skal dokumenteres. Søkeren plikter å orientere seg om hvilken dokumentasjon som er nødvendig å legge ved for at søknaden skal kunne behandles. Godkjent dokumentasjon er attesterte kopier av originale dokumenter. Dokumenter det ikke er mulig å legge ved innen søknadsfristen, skal ettersendes snarest mulig etter at de er søkerne i hende.

§ 12. Klage

Klage på opptak behandles av høgskolens klagenemnd.

§ 13. Ikrafttredelse av forskrift

Forskriften trer i kraft fra 1. januar 2006.

*Vedlegg til forskriften**Omregningstabell*

For omregning av karakterer for søkere som grunnlag for utregning av vektet gjennomsnitt gjelder følgende omregningstabell:

<i>Karakterpoeng</i>	<i>5</i>	<i>4</i>	<i>3</i>	<i>2</i>	<i>1</i>
Kar. realfaglig utd.	1.0–1.6	1.7–2.3	2.4–2.8	2.9–3.4	3.5–4.0
Kar. helse- og sosialfag, humanistiske fag, samfunnsfag, økonomi, jus, mv.	1.0–2.2	2.3–2.5	2.6–2.7	2.8–3.0	3.1–4.0
Kar. eldre skala	S	Mtf	Tf	Tf	Ng
Kar.			Bestått		

Karaktersystemet – generelle, kvalitative beskrivelser

Utarbeidet Universitets- og høyskolerådet (UHR) og godkjent av Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD).

<i>Symbol</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier</i>
A	fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	god	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

12. des. Nr. 1473 2005**Forskrift om endring i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netjtjenester.**

Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat 12. desember 2005 med hjemmel i forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 7–1, gitt med hjemmel i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 7–6. Kunngjort 16. desember 2005.

I

I forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netjtjenester gjøres følgende endringer:

§ 1–3 to nye definisjoner skal lyde:

Timemåling: Timevis registrering med fjernavlesning av innmating eller uttak.

UTILTS (Utility time series message): Ediel-melding som benyttes i forbindelse med oversendelse av avregningsdata fra nettselskap til kraftleverandør. UTILTS er definert i en implementasjonsguide som kan fås hos Norges vassdrags- og energidirektorat eller Systemstøtte for Ediel.

§ 1–4 punkt a skal lyde:

a. *Uttekslingsprotokoll*

Ediel-meldinger etter denne forskrift skal kunne sendes og mottas på SMTP-protokoll. I tillegg kan andre protokoller avtales.

§ 2–1 annet ledd oppheves.

§ 2–2 annet, tredje og fjerde ledd skal lyde:

Mellom kraftleverandør og sluttbruker skal det foreligge en skriftlig kraftleveringskontrakt før melding om leverandørskifte sendes. Kravet om at avtalen skal inngås skriftlig er ikke til hinder for at avtalen inngås ved hjelp av elektronisk kommunikasjon. Dette omfatter ikke taletelefoni.

Nettselskapet plikter å gjennomføre leverandørskifte senest innen to uker etter at melding i henhold til § 2–4 er mottatt med mindre annet er avtalt.

Kraftleverandøren plikter ved forespørsel å forevise kraftleveringskontrakten til myndighetene. Norges vassdrags- og energidirektorat kan pålegge nettselskapet å kontrollere at kraftleveringskontrakt foreligger før leverandørskifte gjennomføres.

§ 2–2 femte ledd oppheves.

§ 2–3 skal lyde:

§ 2–3. *Krav til informasjon i kraftleveringskontrakt*

En kraftleveringskontrakt skal inneholde følgende informasjon:

- a) målepunkt ID
- b) sluttbrukers fødselsdato eller organisasjonsnummer
- c) sluttbrukers navn eller firmanavn
- d) hvilket produkt avtalen gjelder
- e) sluttbrukers samtykke.

Kraftleverandøren plikter ved forespørsel etter § 2–2 fjerde ledd å forevise disse opplysningene i tillegg til kraftleveringskontrakten.

§ 2–4 annet ledd oppheves.

§ 2–4 tredje ledd punkt d skal lyde:

- d) anleggsadresse, dersom forskjellig fra sluttbrukers postadresse.

§ 2–5 annet ledd punkt g skal lyde:

- g) sluttbrukers navn, postadresse og anleggsadresse dersom ulik postadresse,

§ 2–5 annet ledd punkt h skal lyde:

- h) opplysning om husholdning er pliktig til å betale merverdiavgift.

§ 2–5 annet ledd punkt i oppheves.

§ 2–5 tredje ledd skal lyde:

Dersom målepunktet avregnes etter justert innmatingsprofil, skal meldingen også inneholde:

- i) måler-/avregningskonstant,
- j) antall siffer i målerens tellerverk,
- k) dato for første periodiske avlesning,
- l) avlesningsfrekvens.

§ 2–7 første ledd annet punktum skal lyde:

Melding om opphør skal sendes senest en uke før kraftleveranse opphører.

§ 3–3 annet ledd første punktum skal lyde:

Alle målepunkter skal avleses minimum en gang i kalenderåret.

§ 3–3 annet ledd annet punktum oppheves.

§ 3–3 tredje, fjerde, femte og nytt sjette ledd skal lyde:

Målepunkt tilhørende husholdning med forventet årlig strømforbruk høyere enn 8.000 kWh, skal avleses hver tredje, hver andre eller hver måned (periodisk avlesning). Periodene mellom avlesningene skal være tilnærmet like. Det skal foretas avlesning ved årsskifte.

Nettselskapet skal registrere alle mottatte måleravlesninger fra sluttbrukeren, med mindre sluttbrukeren sender inn urimelig mange avlesninger.

Målepunkt skal avleses ved leverandørskifter, ved opphør av kraftleveranse og ved skifte av måler.

All energiinnmating skal ha timemåling. Målepunkt med forventet årlig energiuttak større enn 100.000 kWh skal ha timemåling.

§ 3–6 annet, tredje og fjerde ledd skal lyde:

Dersom sluttbruker krever timemåling i medhold av § 3–4 første ledd, kan nettselskapet kreve at sluttbruker dekker merkostnadene forbundet med dette, begrenset oppad til 2500 kroner.

Dersom nettselskapet timemåler i henhold til § 3–4 annet ledd, skal nettselskapet dekke merkostnadene forbundet med dette.

Ved installasjon av timemåler til anlegg med tariff for utkoblbart forbruk, med forventet årlig forbruk under 100.000 kWh, skal merkostnaden forbundet med dette dekkes av kunden, begrenset oppad til 2500 kroner.

§ 3–7 første ledd første punktum skal lyde:

Nettselskapet skal, innen tre uker etter avlesning eller stipulering i henhold til § 3–3 annet, tredje, fjerde og femte ledd og § 3–5, sende melding som inneholder måledata til leverandør som leverer kraft i målepunktet.

§ 3–7 annet ledd ny bokstav d skal lyde:

- d) Målt volum i hele kWh/døgn fordelt etter justert innmatingsprofil,

§ 3–7 annet ledd nåværende bokstav d og e blir bokstav e og f.

§ 4–4 annet ledd skal lyde:

Nettselskapet skal sende melding til den enkelte balanseansvarlig som inneholder den balanseansvarliges avregningsdata for regulerkraftbalanse.

§ 4–5 annet ledd skal lyde:

Kjøps- og salgsforpliktelser skal oversendes daglig, innen utgangen av den enkelte virkedag.

§ 5–4 første ledd annet punktum skal lyde:

Nettselskapet skal, på bakgrunn av prosentvis fordeling per målepunkt og justert innmatingsprofil, beregne ikke-timemålt kraftuttak per døgn per målepunkt, for hver enkelt balanseansvarlig i henhold til § 4–3.

§ 5–5 skal lyde:

Nettselskapet skal innen tre virkedager etter avregningsukens slutt sende melding til balanseansvarlig som inneholder:

- a) Den balanseansvarliges samlede timevise uttak som er beregnet ved bruk av justert innmatingsprofil. Uttaket skal angis i hele kWh/h.
- b) Beregnet døgnvis kraftuttak i hele kWh/h for de balanseansvarliges enkelte målepunkt.

§ 5–7 fjerde ledd skal lyde:

Nettselskapet skal sende meldinger til balanseansvarlige med saldooppgjør. Meldingene skal gjøre balanseansvarlige kjent med sine betalingsforpliktelser og tilgodehavender, og grunnlaget for disse, innen seks uker etter oppgjort konto.

§ 5–8 skal lyde:

Meldinger i henhold til bestemmelser i dette kapitlet skal oversendes ved hjelp av Ediel-meldingen MSCONS med unntak av § 5–7 der Ediel-meldingen UTILTS skal brukes i tillegg til MSCONS.

§ 6–3 ny overskrift skal lyde:

§ 6–3. Felles fakturering av nettjenester og elektrisk energi

§ 7–1 nytt sjette ledd skal lyde:

Nettselskapet skal informere sluttbrukere uten kraftleveringskontrakt om at de ikke har en kraftleveringskontrakt. Nettselskapet skal informere om hvilke leverandører som leverer kraft i nettområdet, eller hvor sluttbrukere kan finne en nøytral oversikt over kraftleverandører. Informasjonen skal sendes uten ugrunnet opphold direkte til sluttbruker, og deretter gjentas minimum hver tredje måned.

§ 8–5 skal lyde:

§ 8–5. Overgangsbestemmelser

- a) Inntil 1. juli 2006 skal Ediel-meldinger etter denne forskrift kunne sendes og mottas på X.400-protokoll, jf. § 1–4 bokstav a dersom én av partene krever det.
- b) Inntil 1. juli 2006 skal målepunkt med forventet årlig energiuttak eller energiinnmating større enn 100.000 kWh avleses hver time (timemåling), jf. § 3–3.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2006, med unntak av § 3–3 sjette ledd som trer i kraft 1. juli 2006.

13. des. Nr. 1474 2005

Forskrift om endring i forskrift om gebyr for handsaming av søknad om norsk riksborgarrett.

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 13. desember 2005 med heimel i lov 8. desember 1950 nr. 3 om norsk riksborgarrett § 17, jf. delegeringsvedtak 8. desember 1950 nr. 1 pkt. 3 og overføringsvedtak 15. desember 2000 nr. 1263. Kunngjort 16. desember 2005.

I

I forskrift 29. august 2003 nr. 1153 om gebyr for handsaming av søknad om norsk riksborgarrett blir det gjort følgjande endring:

§ 1 skal lyde:

§ 1. For handsaming av søknad om norsk riksborgarrett skal krevjast eit gebyr fastsett til 2.500 kr seinast samstundes med levering av søknaden. Plikta til å betale gebyr gjeld ikkje søknad om norsk riksborgarrett for barn under 18 år.

II

Endringa trer i kraft 1. januar 2006.

13. des. Nr. 1475 2005

Forskrift om vedgåing av farskap uten moras medverknad.

Fastsett av Barne- og familiedepartementet 13. desember 2005 med heimel i lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) § 4 tredje stykket. Kunngjort 16. desember 2005.

§ 1. Denne forskrifta gjeld sambuarar som er folkeregistrerte på same adresse eller erklærer i melding til folkeregisteret at dei bur saman når farskapet vert vedgått.

Som sambuarar reknast to personar som lever saman i eit ekteskapsliknande forhold.

§ 2. Når moras sambuar har vedgått farskapen etter barnelova § 4 tredje stykket, skal vedgåinga sendast til Sentralkontoret for folkeregistrering.

Sentralkontoret skal utan vesentleg opphald sende melding til tilskotsfuten (trygdekontoret) der mora er busatt, som utan vesentleg opphald sendar mora melding om at farskapen til barnet hennar er vedgått. Melding skal ikkje sendast før barnet er fødd. Meldinga skal sendast på ein måte som sikrar at mora får kunnskap om vedgåinga.

Meldinga skal gje opplysningar om farskapen og framgangsmåten dersom mora er usamd i farskapen, samt opplyse at mora og faren har felles foreldreansvar.

§ 3. Vedgåinga til sambuaren til mora gjeld sjølv om mora er usamd i farskapen.

Dersom mora er usamd i farskapen, må ho melde frå til tilskotsfuten innan 3 månader frå ho mottok meldinga. Med «usamd» meines mellom anna at mora meiner at mannen som har vedgått farskapen ikkje er faren, at ho ikkje er sambuar med mannen eller at det heftar feil ved sakshandsaminga.

Dersom mora ikkje meld frå innan fristen, kan ho sjølv seinare reise sak for retten etter barnelova § 6 med påstand om å endre farskapen.

§ 4. Når tilskotsfuten får melding i frå mora om at ho er usamd i farskapen, skal tilskotsfuten utan vesentleg opphald oversende saka til fylkestrygdekontoret som gir tilbod om blodprøve og DNA-analyse av barnet, foreldra og kvar mann som kan være far. Det offentlege ber kostnadene til blodprøver og DNA-analyse.

Dersom DNA-analysen viser at morens sambuar er biologisk far til barnet, skal tilskotsfuten senda melding til mora om at saken er avslutta. Mora skal i meldinga få informasjon om at ho kan reise sak om endring av farskap etter barnelova § 6.

Dersom DNA-analysen viser at morens sambuar ikkje er biologisk far til barnet, skal tilskotsfuten legge til rette for at farskapet kan endrast etter barnelova § 7. Dersom DNA-analysen viser at moras sambuar ikkje er biologisk far til barnet og farskapen ikkje kan endrast etter barnelova § 7, kan fylkestrygdekontoret reise sak for retten etter barnelova § 6 siste punktum. Det same gjeld dersom DNA-analyse ikkje ligg føre.

§ 5. Denne forskrifta trer i kraft 1. januar 2006 og gjeld for barn fødd etter denne dato. Farskap etter barnelova § 4 tredje stykket må verte vedgått etter at forskrifta her tek til å gjelde.

14. des. Nr. 1476 2005

Forskrift om endring i forskrift om register for lagring av opplysninger innsamlet ved bruk av satellittsporingsutstyr på fiskefartøy.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 14. desember 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 45 syvende ledd. Kunngjort 16. desember 2005.

I

I forskrift 7. april 1999 nr. 386 om register for lagring av opplysninger innsamlet ved bruk av satellittsporingsutstyr på fiskefartøy gjøres følgende endringer:

Hjemmelsfeltet første punktum skal lyde:

Fastsatt av Fiskeridepartementet 7. april 1999 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 45 syvende ledd.

§ 3 annet ledd skal lyde:

Registeret omfatter opplysninger om utenlandske fartøy som er pålagt å ha og å anvende satellittsporingsutstyr og som oppholder seg i farvann under norsk fiskerijurisdiksjon.

II

Endringene trer i kraft straks.

16. des. Nr. 1477 2005

Forskrift om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage.

Fastsatt ved kgl.res. 16. desember 2005 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) § 12 annet ledd. Fremmet av Barne- og familiedepartementet. Kunngjort 16. desember 2005.

§ 1. Formål og virkeområde

Formålet med forskriften er å sikre at opptak i barnehage skjer på en måte som ivaretar søkeres rettssikkerhet og en forsvarlig og effektiv saksbehandling.

Forskriften gjelder ved opptak i alle virksomheter som omfattes av barnehageloven.

§ 2. Opptakskrets og opptakskriterier

Barnehagens vedtekter skal definere barnehagens opptakskrets og opptakskriterier. Opptakskriteriene må være objektive og etterprøvbare. Opptakskriteriene skal gi søkere med rett til prioritet etter barnehageloven § 13 første prioritet.

§ 3. Tildeling av plass

Tildeling av plass skal skje i samsvar med de fastsatte opptakskriteriene.

Ved det årlige hovedopptaket skal alle søkere varsles skriftlig om hvorvidt og i hvilken barnehage de har fått tilbud om plass. Søkerne skal orienteres om retten til etterfølgende begrunnelse for avgjørelsen etter § 4, retten til å klage etter § 6 og klagefristen etter § 9. Søkere som ikke har fått første ønske oppfylt, skal gis rett til å bli satt på søkerliste ved denne barnehagen.

Ved supplerende opptak i løpet av barnehageåret skal først søkere fra søkerlisten tilbys plass i samsvar med de fastsatte opptakskriteriene. Tildeling av plass skal skje skriftlig. Ved supplerende opptak skal kun søkere til barnehagen med lovfestet rett til prioritet som ikke tilbys plass, underrettes skriftlig om at en ledig plass i barnehagen er tilbudt en annen, og gis orientering om retten til etterfølgende begrunnelse for avgjørelsen etter § 4, retten til å klage etter § 6 og klagefristen etter § 9.

§ 4. Rett til begrunnelse

Søkere som verken får første eller andre ønske oppfylt, kan kreve en skriftlig begrunnelse for hvorfor barnet ikke har fått ønsket barnehageplass.

Ved supplerende opptak kan søkere til barnehagen med lovfestet rett til prioritet kreve slik begrunnelse dersom de ikke tilbys plass.

§ 5. Søkerens adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter

Forvaltningslovens regler om partsinnsyn i § 18, § 19, § 20 og § 21 gjelder tilsvarende så langt det ikke er gitt særregler her.

Retten til innsyn gjelder ikke for opplysninger om andres personlige forhold etter forvaltningsloven § 13 annet ledd, herunder bl.a. opplysninger om fysisk og psykisk helse, familie- og hjemforhold, boligforhold, økonomi eller klientforhold til det offentlige.

Henvendelser om innsyn skal behandles av kommunen.

§ 6. Klagerett

Ved hovedopptak kan søker klage over avslag på søknad om barnehageplass. Søker kan også klage dersom søker verken får sitt første eller andre ønske oppfylt.

Ved supplerende opptak kan bare søkere til barnehagen med lovfestet rett til prioritet etter barnehageloven § 13 klage dersom de ikke tilbys plass i den aktuelle barnehagen.

§ 7. Klagen

Klagen må fremsettes skriftlig for kommunen og må nevne den avgjørelse det klages over og de grunner klagen støtter seg til. Kommunen skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til, herunder alltid forelegge klagen for barnehageeieren.

Finner kommunen at klageren skulle vært tilbudt den ønskede barnehageplassen, skal barnet tilbys første ledige plass etter at barn med prioritet etter barnehageloven § 13 er tilbudt plass.

Dersom kommunen ikke tar klagen under behandling eller ikke gir klageren medhold i at denne skulle vært tilbudt den ønskede barnehageplassen, skal kommunen sende klagen til klageinstansen.

§ 8. Klageinstansen

Kommunens klageorgan er klageinstans.

Dersom klageinstansen finner at klageren skulle vært tilbudt den ønskede plassen, skal barnet tilbys første ledige plass etter at barn med prioritet etter barnehageloven § 13 er tilbudt plass.

§ 9. Klagefrist

Klagefristen er 3 uker fra det tidspunkt underretning om avgjørelsen er kommet fram til vedkommende søker. For den som ikke har mottatt underretning, løper fristen fra det tidspunktet vedkommende har fått eller burde ha skaffet seg kunnskap om avgjørelsen. Krav om begrunnelse etter § 4 avbryter fristen. Ny frist løper fra det tidspunkt søkeren har mottatt begrunnelsen. Selv om klageren har oversett klagefristen, kan klagen tas under behandling dersom det er rimelig at den blir behandlet.

§ 10. Saksbehandlingstid, foreløpig svar

Klagen skal forberedes og avgjøres uten ugrunnet opphold.

Dersom klagen ikke kan behandles innen en måned etter at den er mottatt, skal det gis foreløpig svar, såfremt dette ikke må anses som åpenbart unødvendig.

§ 11. Taushetsplikt mv.

Forvaltningslovens regler om taushetsplikt gjelder tilsvarende for saker om opptak i barnehage.

Opplysninger om noens personlige forhold må ikke spres til andre enn dem som skal behandle søknaden om opptak.

Fødselsnummer kan bare brukes når det er saklig behov for sikker identifikasjon og metoden er nødvendig for å oppnå slik identifisering.

§ 12. Omgjøring av egen avgjørelse om opptak uten klage

En avgjørelse om tildeling av plass kan omgjøres der en søker bevisst har gitt uriktige opplysninger og disse har vært bestemmende for tildelingen av plassen.

§ 13. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2006.

16. des. Nr. 1478 2005**Forskrift om foreldrebetaling i barnehager.**

Fastsatt ved kgl.res. 16. desember 2005 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) § 15. Fremmet av Barne- og familiedepartementet. Kunngjort 16. desember 2005.

§ 1. Maksimalgrense for foreldrebetalingen

Foreldrebetaling for en plass i barnehage skal ikke settes høyere enn en maksimalgrense. Betaling for kost kan komme i tillegg.

Maksimalgrensen blir fastsatt i Stortingets årlige budsjettvedtak. Maksimalgrensen gjelder for et heldags ordinært barnehagetilbud innenfor gjeldende lov og forskrifter. Med heldagstilbud menes avtalt ukentlig oppholdstid på 41 timer eller mer.

§ 2. Deltidstilbud

Foreldrebetaling for et deltidstilbud skal settes lavere enn foreldrebetaling for et heldagstilbud.

Med deltidstilbud menes avtalt ukentlig oppholdstid under 41 timer.

§ 3. Moderasjonsordninger

Kommunen skal sørge for at foreldre/foresatte tilbys minimum 30% søskenmoderasjon i foreldrebetalingen for 2. barn og minimum 50% for 3. eller flere barn. Moderasjonen skal omfatte søsken som bor fast sammen. Reduksjon i foreldrebetalingen beregnes av foreldrebetalingen begrenset oppad til maksimalgrensen etter § 1 1. ledd i den barnehage barnet har plass. Reduksjon skal tilbys også i de tilfeller søsknene går i forskjellige barnehager innen samme kommune. Barnehageeier skal få dekket reduksjon i foreldrebetalingen knyttet til søskenmoderasjonen av det offentlige.

Kommunen kan gi lokale retningslinjer om hvordan søskenmoderasjonen skal forvaltes.

Alle kommuner skal ha ordninger som kan tilby barnefamilier med lavest betalingsevne en reduksjon i eller fritak for foreldrebetaling.

§ 4. Unntak – Mulighet for å gå utover maksimalgrensen

Foreldrebetalingen kan settes høyere enn den gjeldende maksimalgrensen når:

- a) barnehagen ellers vil bli nedlagt av økonomiske årsaker eller
- b) kvaliteten på barnehagetilbudet ellers vil rammes.

For slikt unntak fra maksimalgrensen kreves det samtykke fra barnehagens foreldreråd. Ved avstemming i foreldrerådet gis én stemme for hvert barn, og vanlig flertallsvedtak gjelder. Barnehageeier må legge fram slik dokumentasjon at foreldrerådet kan etterprøve om vilkårene for å ta høyere foreldrebetaling er oppfylt og vurdere om det vil gi sitt samtykke.

Ved vesentlige endringer i maksimalgrensen kreves det nytt samtykke. I slike tilfeller skal barnehageeier legge til rette for at nytt samtykke fra foreldrerådet kan gis innen rimelig tid etter at endringen i maksimalgrensen har trådt i kraft. Et slikt samtykke kan gis med virkning tilbake i tid.

§ 5. Klage til fylkesmannen

Fastsetting av foreldrebetaling kan påklages til fylkesmannen.

Fylkesmannen kan gi pålegg om retting av ulovlig fastsetting av foreldrebetaling.

§ 6. Ikraftsetting og overgangsordninger

Forskriften trer i kraft 1. januar 2006. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift om foreldrebetaling i barnehager fastsatt ved kgl.res. 23. april 2004 nr. 666 med hjemmel i lov 5. mai 1995 nr. 19 om barnehager (barnehageloven) § 15a og § 4 fjerde ledd. For 2006 fastsettes maksimalgrensen av Kongen i Statsråd.

Barnehageeier kan kreve inn foreldrebetaling etter tidligere regler for maksimalgrense (2.750,-) inntil barnehagen har mottatt statstilskudd, dog ikke utover februar 2006. Barnehagen plikter å tilbakebetale differansen mellom innbetalt foreldrebetaling og ny maksimalgrense når barnehagen har mottatt statstilskuddet.

16. des. Nr. 1479 2005

Omorganisering av departementsstrukturen fra 1. januar 2006.

Fastsatt ved kgl.res. 16. desember 2005. Fremmet av Statsministerens kontor. Kunngjort 16. desember 2005.

1. Opprettelse av Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID), Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) og Kunnskapsdepartementet (KD).
2. Nedleggelse av Arbeids- og sosialdepartementet, Barne- og familiedepartementet og Utdannings- og forskningsdepartementet.
3. Stylingen av de nye departementene overtas av:

4. Utnevning av departementsråder i de nye departementene:

5. Overføring av Seksjon for alkohol og narkotika til Helse- og omsorgsdepartementet.
6. Overføring av ansvaret for lover til departementene i samsvar med et vedlagt forslag.
7. Moderniseringsdepartementet endrer navn til Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD).
8. Delegering til departementene til å foreta de endringer i forskrifter, avtaler, instruksjoner og bestemmelser som er en nødvendig følge av omorganiseringen.
9. Endringene trer i kraft 1. januar 2006.

Vedlegg 1. Oversikt over lover Arbeids- og inkluderingsdepartementet skal ha forvaltningsansvaret for

Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) får forvaltningsansvaret for følgende lovverk:

- Lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard, § 4
- Lov 5. mai 1927 nr. 1 om arbeidstvister
- Lov 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr. Gjelder i forhold til petroleumsvirksomhet på landanleggene Kårstø, Kollsnes, Sture, Aukra, Tjeldbergodden, Slagentangen, Melkøya og Mongstad
- Lov 13. desember 1946 nr. 21 om krigspensjonering for militærpersoner
- Lov 13. desember 1946 nr. 22 om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner
- Lov 26. april 1947 nr. 1 om 1. og 17. mai som høgtidsdager
- Lov 27. juni 1947 nr. 10 om ulykkestrygd for arbeidere ved norske bedrifter på Svalbard
- Lov 3. desember 1948 nr. 7 om pensjonstrygd for sjømenn
- Lov 8. desember 1950 nr. 3 om norsk riksborgarrett (statsborgerloven)
- Midlertidig lov 29. juni 1951 nr. 34 om tillegg til lover av 13. desember 1946 om 1) Krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner og 2) Krigspensjonering for militærpersoner
- Lov 6. juli 1951 nr. 4 om Norges Krigsskaderåd
- Lov 3. desember 1951 nr. 2 om pensjonstrygd for skogsarbeidere
- Lov 19. desember 1952 nr. 7 om lønnsnemnd i arbeidstvister
- Lov 17. juli 1953 nr. 2 om erstatning for krigsskade på eiendom og interesse
- Lov 26. november 1954 nr. 3 om stønad ved krigsskade på person
- Lov 14. desember 1956 nr. 7 om forsynings- og beredskapstiltak, § 30
- Lov 28. juni 1957 nr. 12 om pensjonstrygd for fiskere
- Lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser
- Lov 12. desember 1958 nr. 10 om yrkesskadetrygd
- Lov 24. mai 1961 nr. 1 om sparebanker, § 8, § 8c, § 14, § 17a, § 17b
- Lov 24. mai 1961 nr. 2 om forretningsbanker; § 9, § 11 og § 12

- Lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere
- Lov 9. desember 1966 nr. 2 om endringer i lov av 3. desember 1951 om pensjonstrygd for skogsarbeidere
- Lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten
- Lov 21. mars 1968 nr. 2 om tillegg til 1) lov om krigspensjonering for militærpersoner av 13. desember 1946 og 2) lov om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner av 13. desember 1946
- Lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakkskader, § 12
- Lov 14. desember 1973 nr. 61 om statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v.
- Lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester, § 4
- Lov 21. juni 1985 nr. 83 om ansvarlige selskaper og kommandittselskaper, § 2–10 og § 2–13, annet ledd
- Lov 29. april 1988 nr. 21 om ferie
- Lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering
- Lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven), med unntak av kap. 3 (under Kultur- og kirke departementet)
- Lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven)
- Lov 23. desember 1988 nr. 110 om statstilskott til ordninger for avtalefestet pensjon
- Lov 17. februar 1989 nr. 2 om bidragsforskott
- Lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak, § 20 og § 33
- Lov 8. november 1991 nr. 76 om kommunale og fylkeskommunale eldreråd
- Lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester, § 4–5 og kapittel 5
- Lov 29. januar 1993 nr. 27 om endringer i lov av 3. desember 1948 nr. 7 om pensjonstrygd for sjømenn
- Lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler m.v.
- Lov 23. august 1996 nr. 63 om allmenngjøring av bestemmelser i tariffavtale om europeiske samarbeidsutvalg m.v.
- Lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet. Bestemmelser som gjelder sikkerhet, hovedsakelig kapittel IX og X.
- Lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven), for så vidt gjelder:
 - Kapittel 1 Formål og definisjoner m.m.
 - Kapittel 2 Medlemskap
 - Kapittel 3 Pensjonskomponentene, trygdetid, pensjonspoeng, beregning av pensjoner, forsørgingstillegg, med unntak av § 3–15 Pensjonsgivende inntekt (under Finansdepartementet)
 - Kapittel 4 Dagpenger under arbeidsløshet
 - Kapittel 5 Stønad ved helsetjenester, for så vidt gjelder § 5–24 Stønad til helsetjenester i utlandet (kapitlet for øvrig under Helse- og omsorgsdepartementet)
 - Kapittel 6 Grunnstønad og hjelpestønad
 - Kapittel 7 Stønad ved gravferd
 - Kapittel 8 Sykepenger
 - Kapittel 9 Stønad ved barns og andre nære pårørendes sykdom
 - Kapittel 10 Ytelser under medisinsk rehabilitering
 - Kapittel 11 Ytelser under yrkesrettet attføring
 - Kapittel 12 Tidsbegrenset uførestønad og uførepensjon
 - Kapittel 13 Yrkesskadedekning
 - Kapittel 15 Stønad til enslig mor eller far
 - Kapittel 16 Ytelser til tidligere familiepleier
 - Kapittel 17 Ytelser til gjenlevende ektefelle
 - Kapittel 18 Barnpensjon
 - Kapittel 19 Alderspensjon
 - Kapittel 20 Administrative organer
 - Kapittel 21 Saksbehandling i trygdesaker. Anke- og klagebehandling m.m.
 - Kapittel 22 Utbetaling, med unntak av § 22–2 Utbetaling ved direkte oppgjør, § 22–4 Disponering av ytelser til langtidspasienter i helseinstitusjon og § 22–5 Felles trivselsordninger for langtidspasienter (under Helse- og omsorgsdepartementet)
 - Kapittel 23 Finansiering, med unntak av § 23–2 Arbeidsgiveravgift, § 23–3 Trygdeavgift, § 23–5 Produktavgift ved fiske m.m., § 23–9 Tilskott fra kommunene og fylkeskommunene, § 23–10 Tilskott fra staten og § 23–11 Folketrygdens midler – folketrygdfondet (under Finansdepartementet)
 - Kapittel 24 Saksbehandling i avgiftssaker m.m., for så vidt gjelder § 24–2 Trygdeetatens oppgaver (kapitlet for øvrig under Finansdepartementet)
 - Kapittel 25 Forskjellige bestemmelser, med unntak av § 25–6 Tap av retten til å praktisere for trygdens regning og § 25–7 Utelukkelse fra å utstede legerklæringer (under Helse- og omsorgsdepartementet)
 - Kapittel 26 Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser. Endringer i andre lover
- Lov 28. februar 1997 nr. 20 om endringer i lov om folketrygd (folketrygdloven)
- Lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper; § 6–4, § 6–5, § 6–35
- Lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper; § 6–4, § 6–5, § 6–35 og § 6–37

- Lov 30. mars 2001 nr. 10 om endringer i folketrygdloven og barnetrygdloven (trygd på kontinentalsokkelen)
- Lov 21. desember 2001 nr. 118 om lov om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover
- Lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver. Gjelder i forhold til petroleumsvirksomhet på landanleggene Kårstø, Kollsnes, Sture, Aukra, Tjeldbergodden, Slagentangen, Melkøya og Mongstad
- Lov 20. desember 2002 nr. 90 om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (dagpenger under arbeidsløshet)
- Lov 20. desember 2002 nr. 111 om endringer i folketrygdloven og trygderettsloven
- Lov 20. juni 2003 nr. 55 om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover (tidsbegrenset uførestønad)
- Lov 4. juli 2003 nr. 80 om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)
- Lov 19. desember 2003 nr. 117 om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd, lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering og lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v.
- Lov 19. desember 2003 nr. 135 om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover
- Lov 18. juni 2004 nr. 41 om endringer i folketrygdloven (nye regler om sykmelding)
- Lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven)
- Lov 29. april 2005 nr. 20 om innkreving av underholdsbidrag mv.
- Lov 29. april 2005 nr. 21 om supplerende stønad til personar med kort butid i Norge
- Lov 3. juni 2005 nr. 33 om forbud mot diskriminering på grunn av etnisitet, religion mv. (diskrimineringsloven)
- Lov 17. juni 2005 nr. 57 om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (dagpenger under arbeidsløse m.m.)
- Lov 17. juni 2005 nr. 58 om råd eller anna representasjonsordning i kommunar og fylkeskommunar for menneske med nedsatt funksjonsevne m.m.
- Lov 17. juni 2005 nr. 61 om interimorganisering av ny arbeids- og velferdsetat
- Lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)
- Midlertidig lov 17. juni 2005 nr. 95 om arbeids- og oppholdstillatelse for vietnamesere på Filippinene med nære slektninger i Norge
- Lov 10. juni 2005 nr. 51 om norsk statsborgerskap (statsborgerloven)
- Lov 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke (Finnmarksloven) kap. 1, 2 og 3 samt § 49.

Vedlegg 2. Oversikt over lover Barne- og likestillingsdepartementet skal ha forvaltningsansvaret for

Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) får forvaltningsansvaret for følgende lovverk:

- Lov 6. juni 1891 nr. 2 om Guld-, Sølv- og Platinavarers Finhed og Stempling m.v.
- Lov 30. juni 1955 nr. 20 om når norsk tenestemakt kan halda brudevigjing i utlandet og utenlandsk tenestemakt i Norge
- Lov 16. juni 1972 nr. 47 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår
- Lov 28. april 1978 nr. 18 om behandling av forbrukertvister
- Lov 2. juni 1978 nr. 38 om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner
- Lov 9. juni 1978 nr. 45 om likestilling mellom kjønnene
- Lov 6. mars 1981 nr. 5 om barneombud
- Lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre
- Lov 18. desember 1981 nr. 90 om merking av forbruksvarer
- Lov 28. februar 1986 nr. 8 om adopsjon
- Lov 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap
- Lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v., kap. 9 Saksbehandlingen i tvangssaker
- Lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester
- Lov 17. juli 1992 nr. 99 om frivilling og tvungen gjeldsordning for privatpersoner
- Lov 30. april 1993 nr. 40 om registrert partnerskap
- Lov 25. august 1995 nr. 57 om pakkereiser
- Lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd, kap. 14 Ytelser ved fødsel og adopsjon
- Lov 13. juni 1997 nr. 37 om salg av tidsparter i fritidsbolig
- Lov 19. juni 1997 nr. 62 om familievernkontorer
- Lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre
- Lov 21. desember 2000 nr. 105 om opplysningsplikt og angrerett m.v. ved fjernsalg og salg utenfor fast utsalgssted
- Lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd
- Lov 10. juni 2005 nr. 40 om Likestillings- og diskrimineringsombudet og Likestillings- og diskrimineringsnemnda.

Vedlegg 3. Oversikt over lover Kunnskapsdepartementet skal ha forvaltningsansvaret for

Kunnskapsdepartementet (KD) får forvaltningsansvaret for følgende lovverk:

- Lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven)
- Lov 13. juni 1969 nr. 24 om grunnskolen – opphevd
- Lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova)
- Lov 4. juli 2003 nr. 84 om frittstående skolar (friskolelova)
- Lov 26. november 2004 nr. 74 om endringer i lov 4. juli 2003 nr. 84 om frittstående skolar
- Lov 17. desember 1971 nr. 106 om kristendomsundervisning ved videregående skole, høyskole og universitet
- Lov 28. juni 1996 nr. 54 om studentsamskipnader
- Lov 20. juni 2003 nr. 56 om fagskoleutdanning
- Lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler
- Lov 28. mai 1976 nr. 35 om voksenopplæring
- Lov 26. april 1985 nr. 21 om utdanningsstøtte til elever og studenter
- Lov 6. desember 2002 nr. 72 om folkehøyskoler (folkehøyskoleloven)
- Lov 3. juni 2005 nr. 37 om utdanningsstøtte.

Vedlegg 4. Overføring av forvaltningsansvaret for lover til Helse- og omsorgsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementet får overført fra Arbeids- og sosialdepartementet forvaltningsansvaret for følgende lovverk:

- Lov 29. mai 1928 nr. 7 om tilvirking og omsetning av alkoholholdige drikkevarer på Svalbard.
- Lov 19. juni 1931 nr. 18 om Aktieselskapet Vinmonopolet
- Lov 16. juli 1936 nr. 2 om pliktmessig avhold for personer i visse stillinger fra nytelse av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel
- Lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v.

16. des. Nr. 1480 2005

Vedtak om fastsettelse av maksimalgrensen for foreldrebetalingen i barnehager for 2006.

Fastsatt ved kgl.res. 16. desember 2005 med hjemmel i forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 6 første ledd siste punktum. Fremmet av Barne- og familiedepartementet. Kunngjort 16. desember 2005.

Maksimalgrensen for foreldrebetalingen i barnehager for 2006 fastsettes til kr 2.250 per måned og kr 24.750 per år.

24. nov. Nr. 1481 2005

Instruks om anmeldelse til påtalemyndigheten for overtredelse av ligningsloven kapittel 12, folketrygdloven § 24–4 femte ledd, merverdiavgiftsloven § 72 og investeringsavgiftsloven § 7 første ledd.

Fastsatt av Skattedirektoratet 24. november 2005 med hjemmel i Skattedirektoratets instruksjonsmyndighet. Kunngjort 19. desember 2005.

§ 1. Anmeldermyndighet

Det er fylkesskattekontorene, sentralskattekontorene og Oslo likningskontor som i medhold av denne instruks kan anmelde antatt straffbare overtredelser av ligningsloven kap. 12, folketrygdloven § 24–4 femte ledd og brudd på regnskapslovgivningen i denne sammenheng.

Fylkesskattekontorene kan også anmelde antatt straffbare overtredelser av merverdiavgiftsloven § 72, investeringsavgiftsloven § 7 første ledd, samt brudd på regnskapslovgivningen i denne sammenheng.

§ 2. Uriktige eller ufullstendige opplysninger

Den som gir skattemyndighetene uriktige eller ufullstendige opplysninger som omfattes av bestemmelsene i ligningsloven § 12–1 nr. 1 bokstav a, jf. § 12–2 eller folketrygdloven § 24–4 femte ledd, anmeldes når de skatte- eller avgiftsmessige fordeler utgjør et betydelig beløp. Selv om unndragelsene omfatter lavere beløp, vil anmeldelse kunne inngis etter en samlet vurdering av lovbruddet der det særlig skal legges vekt på om unndragelsen er søkt gjennomført:

- på en planmessig måte,
- ved handlinger som er vanskelig å oppdage, eller
- ved misbruk av stilling eller tillitsforhold.

Der det foreligger spesielle formildende omstendigheter, kan de skatte- eller avgiftsmessige fordeler utgjøre et høyere beløp før forholdet anmeldes.

Tilsvarende gjelder for avgiftsunndragelse og uberettiget tilbakebetaling av merverdiavgift etter merverdiavgiftsloven § 72 nr. 1, jf. nr. 4, og for unndragelse av investeringsavgift etter investeringsavgiftsloven § 7 første ledd.

Overtredelse av forhold som angitt i regnskapsloven § 8–5 inngår i vurderingen av en anmeldelse. Slik overtredelse vil alltid være et selvstendig anmeldelsesgrunnlag når den regnskapspliktige helt eller delvis har unnlatt å føre regnskap eller i ettertid ulovlig har fjernet regnskapet eller deler av det.

§ 3. Utferdigelse av uriktig dokument

Overtredelse av ligningsloven § 12–1 nr. 1 bokstav b anmeldes uten hensyn til unndragelsens omfang. Anmeldelse kan likevel unnlates når overtredelsen gjelder et lite beløp og det ikke foreligger indikasjoner på straffbare forhold utover det som er avdekket.

§ 4. Andre overtredelser av bestemmelsene gitt i eller i medhold av skatte- og avgiftslovgivningen

Overtredelse av ligningsloven § 12–1 nr. 1 bokstav d, merverdiavgiftsloven § 72 nr. 2 første ledd og tilsvarende overtredelse av investeringsavgiftsloven § 7 første ledd samt unnlattelse av å sende inn pliktig oppgave som angitt i folketrygdloven § 24–4 femte ledd, anmeldes når skadevirkningene for det offentlige eller andre grunner tilsier det.

Anmeldelse foretas vanligvis ikke før advarsel er gitt og overtredelsen er gjentatt eller pålegg ikke er blitt fulgt.

Overtredelse av merverdiavgiftsloven § 72 nr. 2 annet ledd, og tilsvarende overtredelse av investeringsavgiftsloven § 7 første ledd, anmeldes i samsvar med retningslinjene i instruksens § 2.

§ 5. Medvirkning

Etter ligningsloven § 12–1 nr. 2, § 12–2 nr. 1, folketrygdloven § 24–4 femte ledd og merverdiavgiftsloven § 72 nr. 3 straffes medvirker på samme måte som hovedmann. Det samme gjelder etter regnskapsloven § 8–5 første ledd og straffeloven § 286 jf. § 288 for medvirkning til brudd på regnskapslovgivningen. Videre omfatter heleribestemmelsen i straffeloven § 317 medvirkning i vid forstand.

Medvirkning til overtredelse av ligningsloven § 12–1 nr. 1 bokstav a, jf. § 12–2 og overtredelse av folketrygdloven § 24–4 femte ledd, anmeldes i alminnelighet bare når skattyteren som har gitt opplysningene, selv er ilagt administrativ sanksjon eller blitt anmeldt og bare i de tilfeller hvor bistanden har vært fremtredende. Det samme gjelder ved overtredelse av merverdiavgiftsloven § 72 nr. 1, jf. nr. 3, samt tilsvarende overtredelse av investeringsavgiftsloven § 7 første ledd.

Den som medvirker til overtredelse av ligningsloven § 12–1 nr. 1 bokstav b og d, samt merverdiavgiftsloven § 72 nr. 2, jf. nr. 3, og tilsvarende overtredelse av investeringsavgiftsloven § 7 første ledd, anmeldes etter samme retningslinjer som for hovedmannen, uavhengig av om denne er blitt anmeldt eller er ilagt administrativ sanksjon.

Gjentatt medvirkning til overtredelse av bestemmelsene i ligningsloven § 12–1 nr. 1, jf. § 12–2, merverdiavgiftsloven § 72 nr. 1 og 2, jf. nr. 3, eller investeringsavgiftsloven § 7 første ledd skal anmeldes, selv om hovedmannen ikke er ilagt administrativ sanksjon eller er blitt anmeldt. Tilsvarende gjelder hvor overtredelsen er utført på en graverende måte. Er medvirkningen foretatt under utøvelse av næring, skal overtredelsen anmeldes med mindre det er grunn til å regne med at overtredelsen er et engangstilfelle og at den bare har eller ville ha ført til unndragelse av et lite skatte- og avgiftsbeløp.

§ 6. Unntak fra anmeldelse

I henhold til bestemmelsene i protokoll nr. 7 artikkel 4 til Den europeiske menneskerettskonvensjon skal ikke en person anmeldes hvis vedkommende allerede er ilagt tilleggsskatt eller tilleggsavgift for samme forhold. Se dog bestemmelsens annet ledd om adgangen til å gjenoppta en sak.

Fremtrer det som overveiende sannsynlig at straffesak vil bli henlagt eller lede til påtaleunnlattelse eller annen påtalemessig advarsel, skal anmeldelse etter denne instruks normalt unnlates. Det samme gjelder når den skatte- eller avgiftspliktige er så syk, gammel eller lignende at straffeforfølgning ville være en uforholdsmessig stor påkjenning.

Anmeldelse foretas ordinært ikke når gjerningsmannen bare har utvist simpel uaktsomhet ved overtredelse av merverdiavgiftsloven § 72 eller investeringsavgiftsloven § 7 nr. 1.

§ 7. Flere straffbare overtredelser

Foreligger det flere straffbare overtredelser av ligningsloven, folketrygdloven, merverdiavgiftsloven, investeringsavgiftsloven og/eller regnskapslovgivningen, skal disse ses i sammenheng ved vurderingen av om anmeldelse skal inngis. Unndragelse over flere år skal ses under ett ved den beløpsmessige vurdering, slik at den samlede skatte- og avgiftsunndragelsen legges til grunn.

§ 8. Tidspunkt for anmeldelse

Anmeldelse leveres snarest mulig når det foreligger skjellig grunn til mistanke om straffbar overtredelse av skatte- og avgiftslovgivningen.

§ 9. Sted for anmeldelse

Anmeldelse inngis til det politidistrikt hvor den straffbare overtredelsen er foretatt.

§ 10. Ikrafttredelse og opphevelse av tidligere instruks

Denne instruks trer i kraft fra 1. januar 2006. Fra samme tidspunkt oppheves instruks 18. desember 2001 nr. 1671 om anmeldelse til påtalemyndigheten for overtredelse av ligningsloven kap. 12, folketrygdloven § 17–2 femte ledd, merverdiavgiftsloven § 72 og investeringsavgiftsloven § 7 første ledd.

7. des. Nr. 1482 2005**Forskrift for studier ved Fjellhaug Misjonshøgskole.**

Fastsatt av Høgskolerådet ved Fjellhaug Misjonshøgskole 7. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3-3, § 3-4, § 3-5, § 3-6, § 3-7, § 3-9, § 3-10, § 3-11, § 4-2, § 4-5, § 4-7, § 4-8, § 5-1, § 5-2 og § 5-3. Kunngjort 19. desember 2005.

*Kap. 1. Generelle bestemmelser***§ 1. Definisjoner**

- *Emne*: Den minste enheten som kan inngå i et fag eller emnegruppe.
- *Fag*: Samling av emner som er beslektet og som er samlet under en felles fagbetegnelse.
- *Fagenhet*: Samling av hele fag og/eller emner fra ett eller flere fag som gjennom en studieplan er definert til å høre sammen.
- *Emnegruppe*: Samling av emner fra ett eller flere fag som gjennom en studieplan er definert til å utgjøre en samlet enhet.

Nærmere bestemmelser om eksamener og prøver fastsettes av styret ved Fjellhaug Misjonshøgskole etter forslag fra høgskolerådet og tas inn i studieplanen.

Studieåret er på til sammen 10 måneder. Ett års fulltids studier tilsvarer 60 studiepoeng.

§ 2. Virkeområde

Denne forskrift gjelder alle studier ved Fjellhaug Misjonshøgskole.

§ 3. Beslutningsmyndighet

Når beslutningsmyndighet er lagt til høgskolen, treffes avgjørelser av rektor eller den han eller hun gir fullmakt til.

Når beslutningsmyndighet er lagt til Høgskoleråd, treffes avgjørelser av dette. Høgskoleråd er et internt faglig organ satt sammen av rektor, vitenskaplig ansatte, andre ansatte og studenter, med et flertall av vitenskaplig ansatte. Styret fastsetter instruks for Høgskoleråd.

§ 4. Verdigrunnlag

Fjellhaug Misjonshøgskole bygger sin virksomhet på Bibelen og den evangelisk lutherske kirkes bekjennelse slik det er uttrykt gjennom høgskolens grunnregler og dertil hørende verdidokument.

*Kap. 2. Grader***§ 5. Grad og tittel**

Fjellhaug Misjonshøgskole kan tildele gradene bachelor og master som gir rett til tilsvarende tittel.

Bachelorgraden tildeles på grunnlag av eksamener som til sammen omfatter minst 180 studiepoeng. Fagene må ikke dekke hverandre innholdsmessig. I de 180 studiepoengene skal det inngå en emnegruppe på grunnnivå tilsvarende 60 studiepoeng og en fordypning på til sammen 100 studiepoeng. Hva som er fordypning er definert i de enkelte studieplanene. I tillegg kommer redskapsfaget gresk som utgjør 20 studiepoeng.

Mastergraden tildeles på grunnlag av eksamener som omfatter minst 120 studiepoengs omfang, inkludert et selvstendig arbeid på minimum 30 studiepoengs omfang.

Mastergraden bygger på ett av følgende:

- bachelorgrad i teologi og misjon (inkludert ex.phil./ex.fac. (20 st.p.) og gresk (20 st.p.)). For dem som velger fordypning innen bibelvitenskap er det også krav om hebraisk (20 st.p.)
- utdanning som i henhold til lov om universiteter og høyskoler er godkjent som jevngrad med ovennevnte grad under loven eller av organ for akkreditering og evaluering. Konkret betyr det bachelorgrader i teologi eller kristendom.
- I andre tilfeller kan høgskolerådet godkjenne at mastergrad bygger på annen likeverdig utdanning.

*Kap. 3. Studieprogram***§ 6. Etablering og nedlegging av studier**

Styret vedtar søknad til NOKUT om oppretting av nye studieprogram, og vedtar nedlegging av studieprogram.

§ 7. Fastsetting og endring av studieplaner

I forbindelse med etablering av nye studieprogram, vedtar Høgskoleråd studieplaner, som deretter godkjennes av NOKUT.

Høgskoleråd vedtar endringer i studieplanene så langt disse ikke medfører betydelige endringer i studiets målsetting, innhold og ressursrammer.

§ 8. Oppbygging av studieplaner

Nye studieplaner skal utarbeides etter de retningslinjer NOKUT har fastsatt i sine til en hver tid gjeldende forskrifter, og eventuelle krav til innhold som framgår av den nasjonale rammeplanen for vedkommende studium.

§ 9. Vurderingsform

Ved fastsetting av vurderingsform for avsluttende vurdering, som inngår i grunnlaget for karakterfastsetting, skal det så langt som mulig legges vekt på hensynet til etterprøvbarhet og studentenes klagerett. Med unntak for vurdering av eksamenskandidater i praksis, kan arbeidsprosesser og lignende bare gjøres gjenstand for vurdering dersom de er beskrevet i skriftlige rapporter eller muntlige eksamener eller framlegg. Oversikt over tillatte hjelpemidler ved de ulike eksamener skal gå fram av studieplanen.

Krav til vurdering underveis, som danner grunnlag for å gå opp til eksamen, skal gå klart fram av studieplanen. Dette vurderes til godkjent/ikke godkjent.

Kap. 4. Opptak**§ 10. Opptak**

Fjellhaug Misjonshøgskole tar normalt opp studenter for studiestart i høstsemesteret.

§ 11. Opptakskapasitet

Misjonshøgskolens lærerråd (FMH-råd) fastsetter hvor mange studenter en kan ta opp. Av kapasitetshensyn kan det bli tale om begrensning.

§ 12. Generelle opptakskrav

Skolen følger de til enhver tid gjeldende forskrifter fra Utdannings- og forskningsdepartementet med spesifisering av krav om generell studiekompetanse for universiteter og høyskoler.

Opptak på grunnlag av fullført høgre utdanning

Søkere som er over 25 år og har eksamen fra høgskole- og universitetsstudium av minst ett års lengde eller to halvårige studium har generell studiekompetanse. Det samme gjelder søkere med eksamen fra utdanning med tilsvarende omfang som er godkjent i samsvar med lov 11. juli 1986 nr. 53 om private høyskoler § 9 og/eller eksamen fra utdanning med tilsvarende omfang som har tilråding fra det tidligere Nasjonalt koordinerende utvalg for godkjenning av eksamener (NKU). Eksamen fra studier der opptakskravet ikke har vært basert på fullført videregående skole eller tilsvarende, kan ikke regnes med som eksamen nevnt ovenfor.

Opptak på grunnlag av realkompetanse

Realkompetanse er all den relevante kompetansen en person har skaffet seg gjennom lønnet eller ulønnet arbeid, utdanning, organisasjonserfaring eller på annen måte. Søkere som ikke har generell studiekompetanse og som fyller minst 25 år i løpet av opptaksåret kan søke om opptak på grunnlag av realkompetanse.

Nærmere informasjon om realkompetanse får en ved henvendelse til Fjellhaug Misjonshøgskole.

Utenlandske søkere

Søkere med utenlandsk utdanning må dokumentere bestått utdanning på nivå med norsk 3-årig videregående skole og i tillegg dokumentere norskkunnskaper med én av følgende prøver:

- 1) Bestått eksamen fra læreplan i norsk som andrespråk på VKII-nivå. I skriftlig avgjør eksamenskarakteren om faget er bestått, det samme gjelder i muntlig hvis man trekkes ut til eksamen.
- 2) Bestått eksamen fra trinn 3 i norsk for utenlandske studenter ved universitetene.
- 3) Bestått eksamen fra 2-årig høgskolestudium i norsk språk og samfunnskunnskap for utenlandske studenter.
- 4) Skriftlig test i norsk for fremmedspråklige, høyere nivå («Bergenstesten») med minst 450 poeng.

Fjellhaug Misjonshøgskole kan godta annen dokumentasjon av norskkunnskaper. Annen dokumentasjon kan være norsk eller annet nordisk språk som morsmål, eller eksamen i norsk fra utenlandsk universitet eller høgskole.

Kravene til norskkunnskaper gjelder ikke for søkere som skal tas opp til engelskspråklige utdanningsprogram (kvoteprogram), og studenter som tar del i europeiske utvekslingsprogram.

§ 13. Generelle konkurranseregler

Slike blir til enhver tid fastsatt av FMH-råd. Någjeldende regler er:

Hvis det blir konkurranse om studieplassene (jf. pkt. 2) blant de formelt kvalifiserte søkerne, vil en ved opptak til 1. året i Bachelorstudiet legge vekt på karakterpoeng fra videregående skole, fra annen universitets- eller høgskoleutdanning, gjennomgått folkehøgskole eller bibelskole.

Søkere som tar sikte på å fullføre hele profesjonsutdanningen, blir vurdert på nytt etter å ha fullført 1. året i Bachelorstudiet ved Fjellhaug Misjonshøgskole eller andre institusjoner med tilsvarende godkjente studietilbud. I prinsippet er studiet åpent for alle, men de studenter har førsterett til studieplass som er antatt av Norsk Luthersk Misjonssambands hovedstyre med sikte på tjeneste innen NLM. Formelt vedtak om tildeling av studieplass fattes av misjonshøgskolens lærerråd.

For søkere til årsstudiet i musikk er det i tillegg eget reglement for opptaksprøver.

§ 14. Søknadsfrist

Fristen for å søke blir avgjort av FMH-råd og blir bekjentgjort ved utlysning av studietilbudet. Søkere som avslutter utdanning/eksamen som kreves for opptak etter søknadsfristen er ute, må også søke innen fristen. De vedlegger stadfestelse fra skole/institusjon om planlagt eksamen og ettersender vitnemål så snart det foreligger.

Søkere som søker etter fristen, kan opptas hvis skolen har kapasitet til å ta imot flere (jf. pkt. 2). Eventuelle søkere til det 2. eller 3. studieår som er antatt med sikte på tjeneste i NLM, har da førsterett på studieplass.

§ 15. Søknadsskjema

Søknad om opptak skal skrives på eget skjema som en får tilsendt fra Fjellhaug Misjonshøgskole eller henter fra høgskolens nettside. Vitnemåls- og attestkopier må følge søknaden.

Alle søkere får skriftlig svar på søknaden.

§ 16. Stadfesting av studieplass

De som er opptatt, må innen dato nevnt i Fjellhaug Misjonshøgskoles svarbrev, skriftlig stadfeste at de tar imot studieplassen.

§ 17. Klage

Eventuell klage på resultat av opptaksvurderingen blir behandlet av en klagemennd nedsatt av styret for Fjellhaug Misjonshøgskole.

Kap. 5. Studieavgift, utdanningsplan, permisjon og studierett

§ 18. Studieavgift

Studenter skal betale studieavgift vedtatt av styret.

§ 19. Utdanningsplan

Hver student skal ha en utdanningsplan for sitt studieløp i form av en avtale underskrevet av studenten og faglig leder ved Fjellhaug Misjonshøgskole.

Utdanningsplanen skal angi partenes viktigste rettigheter og plikter. Den skal være oppsatt slik at studenten kan gjennomføre det planlagte studieløpet fram til bachelorgrad eller mastergrad på normert tid, som heltidsstudent eller deltidsstudent.

Studentens rett til veiledning, informasjon og studieplanlegging underveis i studieløpet er betinget av at studentens forpliktelser etter utdanningsplanen blir overholdt.

§ 20. Permisjon

Studenter med utdanningsplan som ikke ønsker å benytte sin studierett kommende semester, skal innen fristen for bekreftelse av utdanningsplanen sende skriftlig begrunnet søknad om permisjon. Vedtak om permisjon fattes av studieleder.

Studenter som får barn under studiene, har rett til permisjon etter lov om universiteter og høyskoler § 4–5.

Studenter som er forsinket i studiet, har plikt til å søke om revisjon av utdanningsplanen. Dette skal gjøres så snart det er klart at studenten ikke kan holde den progresjon som er fastsatt i egen utdanningsplan.

§ 21. Studierett

Med studierett menes adgang til all undervisning innen studiet i henhold til studieplan, samt rett og normalt plikt til å gjennomføre eksamen i henhold til den vurderingsform som er fastsatt.

Studenter har studierett på studier de er tatt opp til. Studieretten gjelder obligatoriske emner og de valgfrie deler studenten tas opp til eller gis adgang til.

Studieretten opphører automatisk når studenten har fullført studiet.

§ 22. Tap av studierett

En student kan miste sin studierett på et studium hun eller han er tatt opp til i flg. tilfeller:

Dersom studenten ikke har bekreftet sin utdanningsplan og betalt studieavgift første semester etter opptak, og ikke har fått innvilget overføring av studieplassen til et senere år eller semester.

Dersom studenten unnlater å bekrefte sin utdanningsplan for det aktuelle studiet to semestre, og ikke på forhånd har søkt om permisjon.

Høgskolen fatter vedtak om tap av studierett.

Studenter som mister studieretten, kan søke opptak til samme studium ved Fjellhaug Misjonshøgskole ved første ordinære opptak.

Kap. 6. Eksamen og sensur

§ 23. Framstilling til eksamen

Alle som framstiller seg til eksamen, må være innskrevet som studenter ved Fjellhaug Misjonshøgskole, ha betalt studieavgiften, deltatt i den obligatoriske undervisningen og oppfylt andre krav som framgår av studieplanene. Søknad om unntak fra obligatorisk undervisning kan innvilges av lærerrådet. Kandidater som trenger særordning under eksamen, må levere dokumentert søknad om dette til rektor i god tid, slik at høvelig løsning kan finnes. Studieåret er på til sammen 10 måneder. Ett års fulltids studier svarer til 60 studiepoeng. Nærmere bestemmelser om eksamener og prøver går fram av studieplanen for det enkelte fag.

§ 24. Avvikling av eksamen

– De skriftlige prøver tar ordinært til kl 09:00. I tillegg til ordinær tid legges det til 15 minutter til utfylling av navneseddel og innlevering av oppgave.

- Frammøte til dagseksamen skjer 15 minutter før den fastsatte tid slik at inspektør kan få anledning til å kontrollere de tillatte hjelpemidler. Ingen kan forlate sin plass uten i samråd med inspektør.
- Tillatte hjelpemidler blir gjort kjent i god tid før eksamen. (Se egen liste, pkt. 1.3).
- En student som kommer for sent til eksamen, må oppgi grunn og kan delta hvis ingen av de øvrige kandidater har forlatt lokalet.
- Ved fravær til dagseksamen må studenten levere legeattest eller annen legitimasjon som er datert samme dag som eksamen holdes. Fravær uten grunn regnes som ikke bestått. Ved gyldig legitimasjon får studenten adgang til utsatt prøve.
- Kandidaten får tildelt kandidatnummer ved ankomst til eksamenslokale. Det kvitteres for tildelt nummer som beholdes hver eksamensdag i angjeldende eksamenssemester. Inspektør påser at oppgaven er merket med rett nummer. Kandidaten forlater ikke lokalet før inspektør har gitt tegn for dette.

§ 25. *Tillatte hjelpemidler ved eksamen*

Studieplanene til de forskjellige emnegruppene forteller hvilke hjelpemidler studentene har anledning til å bruke under eksamen.

§ 26. *Eksamensformer – en fleksibel evaluering*

- a. *Småeksamener*. I dette opplegget tar studentene en eller flere korte «skoleeksamener» i løpet av semesteret. Karakteren teller med i sluttkarakter.
- b. *Hjemmeeksamener*. Studentene leverer inn ett eller flere hjemmearbeider i løpet av semesteret. Tanken er at studentene skal få mer skrivetrening og også anledning til fordypning. Hjemmeoppgaven kan kombineres med muntlig presentasjon/høring. Karakteren teller med i den endelige karaktersettingen
- c. *Mappevurdering*. Her kan studentene selv plukke ut for evaluering de besvarelsene/presentasjonene de har vært mest fornøyd med. Det kan være nødvendig med muntlige høringer/stikkprøver for å sikre at en har lest hele pensum.
- d. *Obligatoriske oppgaver uten karakter*. Det kan gis gruppeoppgaver eller individuelle oppgaver som må være fullført før en kan gå opp til eksamen.
- e. *Avsluttende eksamen(er)*. Slike eksamener gis ved semesterslutt. Disse eksamenene kan kombinere ulike deler av pensum.

§ 27. *Karaktersystemet*

1. *Karakterskala*

Eksamen/prøven bedømmes med bokstavkarakterer etter en skala fra A til F eller bestått/ikke bestått. Fullført/ikke fullført kan brukes der det ikke kreves vurdering.

A er beste karakter og E er dårligste ståkarakter. Karaktertrinnene gis følgende betegnelse og generell beskrivelse:

2. *Hovedkarakter*

Med hovedkarakter menes sluttkarakter ved tildeling av grad. Karakteren beregnes som et veiet gjennomsnitt av tellende karakterer. Tallekvivalenten for karakterene er: A=5, B=4, C=3, D=2 og E=1.

3. *Overgangsordning*

Ved overgangen til ny karakterskala skal alle eksamener for studenter som ikke har avsluttet sitt studium fram til en grad, konverteres til den nye karakterskalaen. I eksamensprotokollen skal karakteren både i gammel og ny karakterskala tas vare på.

§ 28. *Fusk*

Konsekvenser av fusk eller forsøk på fusk reguleres av lov om universiteter og høyskoler § 4–7 og § 4–8.

Som fusk eller forsøk på fusk ved eksamen eller intern prøving regnes blant annet:

- bruk av ulovlige hjelpemiddel. Har kandidaten ulovlige hjelpemiddel til disposisjon etter at eksamen er satt i gang, blir det sett på som forsøk på fusk.
- å presentere andres arbeid som sitt eget. Ved hjemmeeksamen kan kopiering eller avskrivning av litteratur, eller nedlasting fra internett uten tilvisinger bli vurdert som fusk.
- å ha skaffet seg adgang til eksamen på uriktig grunnlag.

Studenter som unnlater å rette seg etter høgskolen sine retningslinjer for eksamenskandidater, kan vises bort fra eksamenslokalet.

§ 29. *Sensur*

Ved småeksamener, hjemmeeksamener og mappevurdering er det faglærer og en annen lærer ved Fjellhaug Misjonshøgskole som sensurerer. Obligatoriske oppgaver og andre oppgaver som ikke gis karakter vurderes av faglærer. Dersom en faglærer vurderer en oppgave til ikke fullført eller ikke godkjent, må en annen lærer også vurdere oppgaven.

Ved noen avsluttende eksamener skal det være eksterne sensorer. Disse sensorene skal også ha innsikt i de eksamensmappene som vedrører de aktuelle fagene.

Ekstern sensor må tilfredsstillende ett eller flere av følgende krav:

- være tilsatt på høgskolelektor-/amanuensisnivå eller høyere ved universitet/statlig høgskole eller annen forskningsinstitusjon

- på annen måte ha dokumentert relevant vitenskapelig kompetanse på samme nivå
- ha erfaring som sensor i vedkommende fag ved universitet/statlig høyskole.

Sensuren for skriftlige eksamener er anonym. Hver eksamensbesvarelse blir merket med et nummer som brukes når den skriftlige karakteren kunngjøres.

§ 30. Sykdom under eksamensarbeid og eksamen, kontinuasjon

- a. En student som på grunn av sykdom eller tvingende velferdsgrunner er hindret fra å levere inn skriftlige arbeider til fastsatt tid i forbindelse med hjemmeeksamen, må så snart som mulig sende inn legeerklæring. Godkjennes denne av skolen, kan studenten gis utsettelse med innleveringen. Av legeerklæringen må det gå fram i hvilket tidsrom studenten har vært sykmeldt, og om sykmeldingen var hel eller delvis.
- b. En student som på grunn av sykdom eller tvingende velferdsgrunner er hindret fra å møte til eksamen, må så snart som mulig sende inn legeerklæring. Godkjennes denne av skolen, kan studenten gis adgang til å avlegge vedkommende eksamen ved utsatt eksamen. Av legeerklæringen må det gå fram i hvilket tidsrom studenten har vært sykmeldt, og om sykmeldingen var hel eller delvis. Ved kontinuasjon betales ikke nytt eksamensgebyr.
- c. En student som blir syk under eksamen, må levere til sensur det som er utarbeidet av besvarelsen før vedkommende forlater eksamenslokalet. I motsatt fall regner en at vedkommende har trukket seg fra eksamen. Dersom vedkommende innen én uke innsender legeerklæring som blir godkjent av skolen, kan studenten gis anledning til å få utsatt eksamen etter samme bestemmelser som i punkt b.
- d. Legeerklæringer godkjennes av undervisningsadministrasjonen (rektor, eller kontorleder).
- e. Kontinuasjonsprøve eller utsatt eksamen skal avholdes så snart forholdene tillater det, om mulig innen det samme semester. Det gis anledning til å gå opp til kontinuasjonsprøve to ganger.

§ 31. Klage over formelle feil ved eksamen

- a. Den som har vært oppe til eksamen eller prøve, kan klage over formelle feil innen tre uker etter at han eller hun er eller burde være kjent med det forhold som begrunner klagen. Slik klage avgjøres av styret selv eller av styrets klagenemnd på vegne av styret (se Regler for Fjellhaug Misjonshøgskole, pkt. 6c).
- b. Hvis det er begått feil som kan ha hatt betydning for studentens prestasjon eller bedømmelsen av denne, skal sensurvedtaket oppheves. Hvis feilen kan rettes opp ved ny sensur av innleverte arbeider, foretas ny sensurering. I motsatt fall holdes ny eksamen eller prøve med nye sensorer. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter dette punktet kan påklages etter reglene i pkt. 6.
- c. Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen framsatt, løper klagefristen etter dette punktet fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.
- d. Finner styret eller styrets klagenemnd at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere kandidaters prestasjon eller bedømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensurering eller holdes ny eksamen eller prøve.

Kap. 7. Vitnemål og karakterutskrift

§ 32. Vitnemål og karakterutskrift

For oppnådd bachelorgrad ved Fjellhaug Misjonshøgskole angis gradens faglige innhold på vitnemålet som en bachelor i teologi og misjon. Emner, fag, fagenheter og emnegrupper vil framgå av vitnemålet. For å få utskrevet bachelorsgradsvitnemål fra Fjellhaug Misjonshøgskole må kandidaten ha avlagt eksamener av minst 60 studiepoengs omfang ved denne institusjonen.

For oppnådd mastergrad ved Fjellhaug Misjonshøgskole angis gradens faglige innhold på vitnemålet som en master i teologi og misjon. Emner, fag, fagenheter og emnegrupper vil framgå av vitnemålet. For å få utskrevet mastergradsvitnemål fra Fjellhaug Misjonshøgskole må kandidaten ha avlagt eksamener som inngår i masterstudiet ved Fjellhaug Misjonshøgskole av minst 60 studiepoengs omfang, herunder kandidatens selvstendige arbeid på minst 30 studiepoeng.

Det utstedes Diploma Supplement både for bachelor- og mastergrad.

Kap. 8. Ikrafttreden

§ 33. Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft 1. januar 2006.

8. des. Nr. 1483 2005**Forskrift om studier ved Norsk Lærerakademi Lærerhøgskolen.**

Fastsatt av styret for Norsk Lærerakademi Lærerhøgskolen 8. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 1-5, § 3-3, § 3-4, § 3-5, § 3-6, § 3-7, § 3-9, § 3-10, § 3-11, § 4-2, § 4-4, § 4-5, § 4-7, § 4-8, § 5-1, § 5-2, § 5-3 og § 7-1. Kunngjort 19. desember 2005.

Kap. 1. Generelle bestemmelser**§ 1. Definisjoner**

- a) *Avsluttende vurdering*: Eksamen, bedømmelse av praksis eller annen vurdering som inngår i grunnlaget for karakterfastsetting for et emne eller alene gir grunnlag for fastsettelse av karakter i emnet.
- b) *Vurdering underveis*: Krav fastsatt i studieplan som grunnlag for å kunne framstilles til avsluttende vurdering.
- c) *Eksamen*: Avsluttende vurdering i form av skriftlig, muntlig eller praktisk prøve.
- d) *Ny eksamen*: Eksamen som arrangeres for eksamenskandidater som ikke bestod ordinær eksamen.
- e) *Utsatt eksamen*: Eksamen som arrangeres for eksamenskandidater som hadde gyldig fravær ved ordinær eksamen.
- f) *Ekstraordinær eksamen*: Eksamen som arrangeres når et emne går ut, eller dersom det går mer enn to semestre til neste ordinære eksamen.
- g) *Emne*: Minste studiepoenggivende enhet med avsluttende vurdering.
- h) *Hovedemne*: Kombinasjon av emner som gjennom en studieplan er definert til å utgjøre en samlet enhet.
- i) *Studieprogram*: Et studium som det er særskilt opptak til, som har et definert innhold i henhold til studieplan, og som fører fram til en avsluttende vurdering, grad eller yrkesutdanning.
- j) *Studieplan*: Plan for et studieprogram.
- k) *Semesterplan*: Plan for et semester som mellom annet viser frister og frammetidspunkt for de krav studieplanen stiller til vurdering underveis.
- l) *Forelesning*: Undervisning som er åpen for alle.
- m) *Seminar*: Læringsaktivitet som krever forberedelse og aktiv deltagelse og som derfor bare er åpen for registrerte studenter på studiet.
- n) *Læringsgruppe*: Fast sammensatt arbeidsfellesskap av studenter.
- o) *Administrativ dataportal*: IT-verktøy for administrativ informasjonsflyt og arkivering.
- p) *Faglig dataportal*: IT-verktøy for faglig informasjonsflyt og arkivering.

§ 2. Virkeområde

Denne forskrift gjelder alle studier ved NLA Lærerhøgskolen. Dersom denne forskrift strider mot en gjeldende nasjonal rammeplan, gjelder rammeplanens bestemmelser foran forskriften.

§ 3. Beslutningsmyndighet

Når beslutningsmyndighet er lagt til høgskolen, treffes avgjørelser av rektor eller den han eller hun gir fullmakt til.

Når beslutningsmyndighet er lagt til Høgskoleråd, treffes avgjørelser av dette. Høgskoleråd er et internt faglig organ satt sammen av rektor, representanter for vitenskaplig ansatte, øvingslærere, andre ansatte og studenter. Studentene skal ha minst 20% av representantene, og rektor og de vitenskaplige ansatte skal ha et flertall av representantene. Styret fastsetter instruks for Høgskoleråd.

§ 4. Verdigrunnlag

NLA Lærerhøgskolen bygger sin virksomhet på et kristent verdigrunnlag slik det er uttrykt gjennom grunnreglene og dertil hørende verdidokument. Det stilles ikke livssynskrav til studentene.

Kap. 2. Grader**§ 5. Grad og tittel**

1. NLA Lærerhøgskolen kan tildele graden bachelor som gir rett til tilsvarende tittel. NLA Lærerhøgskolen kan tildele 4-årig yrkesutdanning (allmennlærer). I denne inngår bachelorgrad.
2. For oppnådd bachelorgrad ved NLA Lærerhøgskolen angis gradens faglige innhold på vitnemålet.
3. Bachelorgraden tildeles på grunnlag av studier som omfattes av lov om universiteter og høyskoler, og som til sammen omfatter minst 180 studiepoeng. Studiene må ikke dekke hverandre innholdsmessig. Minste selvstendige enhet er på 10 studiepoeng.
4. I graden skal inngå en integrert yrkesrettet førskolelærerutdanning i samsvar med rammeplan, eller 180 studiepoeng i allmennlærerutdanningen, herunder den obligatoriske delen fastsatt i rammeplan.

Kap. 3. Studieprogram**§ 6. Etablering og nedlegging av studier**

Styret vedtar søknad til NOKUT om oppretting av nye studieprogram, og vedtar nedlegging av studieprogram.

§ 7. Fastsetting og endring av studieplaner

- a) I forbindelse med etablering av nye studieprogram, vedtar Høgskoleråd studieplaner, som deretter godkjennes av NOKUT.
- b) Høgskoleråd vedtar endringer i studieplanene så langt disse ikke medfører betydelige endringer i studiets målsetting, innhold og ressursrammer.

§ 8. Oppbygging av studieplaner

Nye studieplaner skal utarbeides etter de retningslinjer NOKUT har fastsatt i sine til en hver tid gjeldende forskrifter, og eventuelle krav til innhold som framgår av den nasjonale rammeplanen for vedkommende studium.

§ 9. Vurderingsform

- a) *Avsluttende vurdering* (jf. § 1 pkt. a)

Vurderingsformene for avsluttende vurdering skal være av en slik art at det kan benyttes ekstern sensor. Med unntak av vurdering av studenter i praksis, kan arbeidsprosesser og lignende bare gjøres til gjenstand for vurdering dersom de er beskrevet i skriftlige rapporter eller muntlige eksamener eller framlegg. Oversikt over tillatte hjelpemidler ved de ulike eksamener skal gå fram av studieplanen.

- b) *Vurdering underveis* (jf. § 1 pkt. b)

Krav til vurdering underveis skal gå klart fram av studieplanen. Dette vurderes til godkjent/ikke godkjent.

Kap. 4. Opptak**§ 10. Generelt opptaksgrunnlag til grunnutdanningene**

For rangering og opptak til grunnutdanningene til allmennlærer og førskolelærer, gjelder de regler som er fastsatt i forskrift 10. oktober 2005 nr. 1191 om opptak til universiteter og høyskoler. Høgskolen vurderer opptak på bakgrunn av realkompetanse etter retningslinjer fastsatt av Høgskolerådet.

§ 11. Generelt opptaksgrunnlag til videreutdanningene

For opptak til videreutdanningstilbudene kreves generell studiekompetanse eller tilsvarende, og i tillegg de opptakskrav som er fastsatt i studieplanene for det enkelte fag.

§ 12. Søknadsfrister

For studier der opptaket er organisert gjennom Samordna opptak, gjelder de fastsatte nasjonale søknadsfristene.

For studier i det lokale opptaket er søknadsfristen satt til 1. mars for intern utlysning og 15. april ved ekstern utlysning for opptak til høstsemesteret og 1. november for opptak til vårsemesteret.

§ 13. Opptakskapasitet

Høgskolen fastsetter hvor mange studenter som hvert semester kan tas opp til de ulike studiene. Høgskolen kan av kapasitetshensyn vedta at en ikke tar opp nye studenter til visse studier.

§ 14. Rangering til videreutdanning og enkeltemner i grunnutdanningen

Dersom det er flere kvalifiserte søkere enn antall studieplasser, rangeres søkerne etter regler fastsatt av Høgskoleråd.

§ 15. Reservering av studieplass

Tildelt studieplass kan reserveres til året etter når høgskolen finner at det foreligger tungtveiende grunner. Slike grunner kan for eksempel være innkalling til militær-, eller sivilteneste eller graviditet. Grunn for reservering av studieplass må dokumenteres.

Kap. 5. Studieavgift, utdanningsplan, permisjon og studierett**§ 16. Studieavgift**

Studenter skal betale studieavgift vedtatt av styret. I denne inngår semesteravgift til studentsamskipnad i samsvar med lov om studentsamskipnader.

§ 17. Utdanningsplan

Studenter som tas opp til studier med omfang på 60 studiepoeng eller mer, skal inngå utdanningsplan i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 4– 2. Høgskolen kan bestemme at også studenter på studier med omfang under 60 studiepoeng skal inngå utdanningsplan. Studentene skal bekrefte utdanningsplanen for hvert semester innen fastsatt frist.

Høgskolerådet kan gi nærmere retningslinjer for innholdet i studentenes utdanningsplaner, og også for hvor ofte utdanningsplanen skal revideres.

§ 18. Gjensidig informasjonsplikt underveis i studieløpet

- a) Studieplanen skal klart vise hvilke krav som stilles til studentene. Når det er stilt krav til fram møte, kreves fram møte på minst 80% dersom ikke annet er angitt.
- b) Semesterplanen skal vise hvilke frister og fram møtedatoer som gjelder for de krav studieplanen stiller til vurdering underveis. Denne skal publiseres i den faglige dataportalen ved semesterstart, og endringer skal kunngjøres i god tid.

- c. Godkjenning av de krav studieplanene setter til vurdering underveis, skal kunngjøres og arkiveres i den faglige dataportalen.
- d. Det stilles vanligvis krav til faglig forberedelse for å kunne delta i seminarer eller basisgrupper. Rammene for dette skal publiseres i god tid i den faglige dataportalen.
- e. Studenten plikter å holde seg løpende orientert spesielt om de forhold som pkt. a) til d) omhandler, og generelt om de oppslag og meldinger som publiseres i den faglige dataportalen.
- f. Studenten plikter å foreta eksamensoppmelding, godta utdanningsplan og innhente informasjon i tilknytning til dette i den administrative dataportalen.
- g. Dersom en student ikke kan følge oppsatt progresjon i studiet, har hun/han plikt til straks å ta kontakt med høyskolen. Høyskolen skal da, innenfor de rammer som er gitt, søke å finne tilrettelagte løsninger enten innefor oppsatt utdanningsplan eller ved godkjenning av ny utdanningsplan.
- h. Dersom en student ikke følger opp informasjonsplikten gitt i denne paragrafen, vil han/hun ikke ha rett til tilretteleggelse av studiet, herunder få fastsatt nye frister. Konsekvensen av dette kan være manglende grunnlag for å framstilles for avsluttende vurdering, eller manglende grunnlag for videre studium, jmfør § 21 1. ledd pkt. c.
- i. Høgskoleråd kan vedta utfyllende retningslinjer til denne paragraf.

§ 19. *Permisjon*

- 1) Studenter med utdanningsplan som ikke ønsker å benytte sin studierett kommende semester, skal innen fristen for bekreftelse av utdanningsplanen sende skriftlig begrunnet søknad om permisjon. Vedtak om permisjon fattes av studieleder.
- 2) Studenter som får barn under studiene, har rett til permisjon etter lov om universiteter og høyskoler § 4–5.
- 3) Studenter som er forsinket i studiet, har plikt til å søke om revisjon av utdanningsplanen. Dette skal gjøres så snart det er klart at studenten ikke kan holde den progresjon som er fastsatt i egen utdanningsplan.

§ 20. *Studierett*

- 1) Med studierett menes adgang til all undervisning innen studiet i henhold til studieplan, samt rett og plikt til å gjennomføre de krav som studieplanen fastsetter.
- 2) Studenter har studierett på studier de er tatt opp til. Studieretten gjelder obligatoriske emner og de valgfrie deler studenten tas opp til eller gis adgang til.
- 3) Studieretten opphører automatisk når studenten har fullført studiet.

§ 21. *Tap av studierett*

- 1) En student kan miste sin studierett på et studium hun eller han er tatt opp til i følgende tilfeller:
 - a) Dersom studenten ikke har bekreftet sin utdanningsplan og betalt studieavgift første semester etter opptak, og ikke har fått innvilget overføring av studieplassen til et senere år eller semester.
 - b) Dersom studenten unnlater å bekrefte sin utdanningsplan for det aktuelle studiet to semestre, og ikke på forhånd har søkt om permisjon.
 - c) Dersom en student har strøket 2 ganger på samme praksisperiode.
 - d) Dersom en student i et profesjonsstudium ut fra en faglig totalvurdering av studiegjennomføringen så langt i studiet mangler tilfredsstillende grunnlag for videre studium. Høgskolerådet utarbeider kriterier for slik vurdering.
- 2) Høgskolen fatter vedtak om tap av studierett.
- 3) Studenter som mister studieretten, kan søke opptak til samme studium ved NLA Lærerhøgskolen ved første ordinære opptak.

Kap. 6. Avsluttende vurdering og sensur

For definisjon av begreper vises til § 1.

§ 22. *Rett til å framstille seg for avsluttende vurdering*

1. For å kunne framstille seg for avsluttende vurdering må eksamenskandidaten ha betalt semester- og studieavgift, være registrert som student, ha godtatt utdanningsplan og meldt seg opp til eksamen dersom det er fastsatt egen eksamensoppmelding, innen de fristene høyskolen fastsetter.
2. Krav fastsatt i studieplanen som vilkår for å framstille seg for avsluttende vurdering må være oppfylt.
3. En student har rett til å framstille seg til samme avsluttende vurdering tre ganger. En student som blir vurdert til ikke bestått i en praksisperiode, har bare anledning til å framstille seg en gang til for ny vurdering.
4. For adgang til ny eller utsatt eksamen gjelder i tillegg bestemmelsene i § 25.

§ 23. *Tidspunkt for eksamen*

Tid og sted for eksamen blir fastsatt av høyskolen og kunngjort i den administrative dataportalen i god tid før oppmeldingsfristen.

§ 24. *Oppmelding til og trekk fra eksamen*

1. Det er individuell oppmelding til alle eksamener. Oppmelding skjer i den administrative dataportalen innen fastsatt dato. Den enkelte student er ansvarlig for å kontrollere oppmeldingen. En students

eksamensoppmelding er ikke gyldig før studieavgift og andre avgifter er betalt. Høgskolerådet kan bestemme at eksamensoppmelding skjer ved godkjenning av utdanningsplan.

2. En student som på grunn av sykdom eller velferdsgrunner ikke kan gå opp til eksamen, eller må avbryte eksamen av samme grunner, må selv sørge for å melde seg opp til utsatt eksamen i faget. Oppmeldingen må skje innen fristen.
3. Oversikt over eksamensdatoer blir kunngjort i den administrative dataportalen.
4. En student som ønsker å trekke seg fra eksamen, må gi skriftlig melding senest 14 dager før eksamen tar til, og dette blir da ikke registrert som eksamensforsøk. Den som trekker seg fra eksamen etter denne fristen og ikke er lovlig hindret, blir regnet for å ha framstilt seg for eksamen.
5. En kandidat som er lovlig hindret ved eksamen, må skaffe stadfesting fra sakkyndig og dokumentasjon skal leveres eller være poststempelt senest tre virkedager fra eksamensdato.

§ 25. *Ny, utsatt eller ekstraordinær eksamen*

Ny eksamen

1. En kandidat som ikke møter til ordinær eksamen uten godkjent grunn, eller som ønsker å oppnå bedre karakter, har normalt ikke rett til å melde seg opp til utsatt eksamen. Disse blir henvist til neste ordinære eksamen.

Utsatt eksamen

2. Utsatt eksamen blir arrangert for kandidater som har vært lovlig hindret fra å gå opp til eksamen.
3. Med lovlig hindret mener en her dokumentert sykdom eller sterke velferdsgrunner som hindrer kandidaten i å gjennomføre eksamen.
4. En kandidat som er lovlig hindret fra å gå opp til eksamen, blir regnet som ikke å ha framstilt seg til eksamen.
5. Utsatt eksamen blir arrangert i det følgende semester.
6. Utsatt eksamen arrangeres ikke dersom emnet har ordinær eksamen i påfølgende semester.
7. En kandidat som ikke består ordinær eksamen, har anledning til å gå opp igjen ved utsatt eksamen dersom eksamen blir arrangert for kandidater under punkt 2.

Ekstraordinær eksamen

8. En kandidat som har gjennomført et studium, har rett til å bedre karakteren sin i inntil ett år etter eksamen. Dersom studieplan i mellomtida er endret, kan ikke kandidaten kreve å få gå opp til eksamen etter tidligere gjeldende studieplan.
9. Det kan arrangeres inntil tre utsatte/ekstraordinære eksamener i studium/fag/emner som høgskolen har sluttet å tilby. Siste ekstraordinære eksamen arrangeres innen to år etter siste ordinære eksamen.

§ 26. *Eksamen under særlige vilkår*

1. En student som av medisinske eller sterke velferdsgrunner har behov for særordninger i forbindelse med eksamen, må søke om dette innen fastsatt frist. I særlige tilfelle kan det dispenseres for denne fristen når det har kommet til sterke grunner for særordninger etter at fristen gikk ut. Behovet må dokumenteres med legeattest eller attest fra andre sakkyndige. Attesten må ikke være eldre enn tre måneder. Det må gå fram av attesten hva som trengs av særordninger. Det skal søkes for hver eksamensperiode, men en student med kroniske lidinger/varige funksjonshemminger, trenger ikke nye attester ved ny søknad. Høgskolen avgjør søknader om særordninger ved eksamen.
2. Særordninger kan gis i form av spesielle fysiske tilrettelegginger, spesielle hjelpemiddel og/eller utvidet tid til eksamen.
3. De ulike ordningene kan være:
 - a) Utvidet eksamenstid: ved skoleeksamen inntil 20% av normal eksamenstid maksimalt 1 time, ved hjemmeeksamen inntil 24 timer.
 - b) eget eksamenslokale med egen vakt
 - c) mulighet for alternativ vurderingsform så sant aktuell studieplan ikke eksplisitt slår fast at vurderingsformen ikke kan avvikes
 - d) bruk av datamaskin for studenter med lese- og skrivevansker og andre med dokumenterte behov
 - e) praktisk tilrettelegging som for eksempel: opplesing av oppgavetekst, skrivehjelp, anledning til lengre pauser, eventuelt med anledning til å hvile
 - f) bruk av ordbok for studenter som ikke har norsk som morsmål.

Studenter med dysleksi eller andre lese- og skrivevansker og studenter med annet morsmål enn norsk kan, etter eget ønske, få legge en bekreftelse av dette ved eksamenssvaret.

§ 27. *Utfyllende regler*

Høgskolerådet kan innenfor rammen av denne forskriften vedta utfyllende regler som gjelder eksamener ved NLA Lærerhøgskolen. Det kan ikke vedtas generelle regler som er i strid med lov om universiteter og høyskoler, eller som innskrenker studentenes retter i forhold til denne.

§ 28. Fusk

Konsekvenser av fusk eller forsøk på fusk reguleres av lov om universiteter og høyskoler § 4–7 og § 4–8.

Som fusk eller forsøk på fusk ved avsluttende vurdering eller vurdering underveis regnes blant annet:

- bruk av ulovlige hjelpemiddel. Har kandidaten ulovlige hjelpemiddel til disposisjon etter at eksamen er satt i gang, blir det sett på som forsøk på fusk.
- å presentere andres arbeid som sitt eget. Ved hjemmeeksamen kan kopiering eller avskrivning av litteratur, eller nedlasting fra internett uten henvisninger bli vurdert som fusk.
- å ha skaffet seg adgang til avsluttende vurdering på uriktig grunnlag.

Studenter som unnlater å rette seg etter høyskolens sine retningslinjer for eksamenskandidater, kan vises bort fra eksamenslokalet.

§ 29. Annullering, utestenging og bortvisning

1. Fusk eller forsøk på fusk ved eksamen kan føre til at eksamen for den aktuelle studenten blir annullert og at studenten blir utestengt fra institusjonen og fratatt retten til å gå opp til eksamen i inntil ett år.
2. Dersom en student gjør seg skyldig i opptreden som omfattes i bestemmelsene i lov om universiteter og høyskoler § 4–8, § 4–9 og § 4–10, kan studenten utestenges eller bortvises i samsvar med bestemmelsene i denne lov.
3. Uttalelse om utestengning, og vedtak om annullering, bortvisning og utestenging, etter lov om universiteter og høyskoler § 4–7, § 4–8, § 4–9 og § 4–10, fattes av høyskolens klagenemnd.

§ 30. Fritak for avsluttende vurdering

Søknad om fritak fra avsluttende vurdering på grunnlag av § 3–5 i lov om universiteter og høyskoler, avgjøres av høyskolens. Fritak på grunnlag av realkompetanse avgjøres av høyskolerådet.

Søknad om slikt fritak må være satt fram senest seks uker etter at studiet har tatt til.

Fritak for avsluttende vurdering skal gå fram av karakterutskrift, med spesifisering av hvilket studium som er grunnlag for fritaket. Slik spesifisering kan eventuelt gå fram av eget vedlegg.

§ 31. Vurderingsskala og endelig karakter

1. Vurderingsuttrykket ved avsluttende vurdering skal være bestått/ikke bestått, eller i samsvar med en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått.
2. Studieplanene angir hvilke vurderingsuttrykk som brukes ved de ulike eksamener.
3. Vurderingsuttrykket på vurdering underveis skal være godkjent/ikke godkjent.
4. Når karakteren i et fag eller emne blir fastsatt på grunnlag av flere prøver, skal alle prøver være bestått før endelig karakter blir gitt.
5. Når en student går opp til ny eksamen i samme faget, gjelder den beste karakteren.

§ 32. Sensur

1. Styret skal sørge for at studentenes kunnskaper blir prøvd og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Vurderingen skal også sikre det faglige nivået ved vedkommende studium. Det skal være ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene. jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–9.
2. Rektor godkjenner sensorer.
3. Sensuren skal være klar innen tre uker fra eksamen, om ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–9.
4. Ved ny sensurering etter § 25 benyttes minst to nye sensorer, hvorav minst en er ekstern. Endring kan gjøres både til gunst og ugunst for klager.
5. Sensuren skal gjøres kjent via høyskolens nettbaserte studieadministrative system. Studentene er selv ansvarlige for å gjøre seg kjent med sensuren.

§ 33. Klage på sensur

Sensur kan påklages i samsvar med bestemmelsene i lov om universiteter og høyskoler § 5–2 og § 5–3. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragrafen kan ikke påklages jf. lov om universiteter og høyskoler § 5–3 6. ledd.

Kap. 7. Vitnemål og karakterutskrift**§ 34. Vitnemål og karakterutskrift**

Det utstedes vitnemål og diploma supplement for bachelorgrad, allmennlærerutdanning og førskolelærerutdanning når de samlede utdanningskravene gitt i studieplanen er oppfylt. Vitnemålet utstedes av NLA Lærerhøgskolen dersom minimum 1/3 av studiepoengene er avlagt ved denne høyskolen. Vitnemål for 4-årig allmennlærerutdanning utstedes av NLA Lærerhøgskolen dersom minst 1/3 av utdanningen, herunder minst 60 studiepoeng obligatoriske emner, er avlagt ved denne høyskolen.

Alle andre fullførte studier dokumenteres ved karakterutskrift eller kursbevis.

Kun endelig karakter i et hovedemne eller emne påføres vitnemål, delkarakterer påføres ikke. Karakterutskrift kan omfatte alle eksamener en student har greid ved høyskolen.

Normalt blir det utskrevet bare ett vitnemål for hver kandidat. Dersom en kandidat bedrer karakterer som går inn på vitnemålet, kan kandidaten kreve å få utskrevet nytt vitnemål. Tidligere vitnemål må da innleveres.

Kap. 8. Ikrafttreden

§ 35. Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft 1. januar 2006.

9. des. Nr. 1484 2005

Forskrift om taksering av formues-, inntekts- og fradragposter til bruk ved likningen for inntektsåret 2005.

Fastsatt av Skattedirektoratet 9. desember 2005 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 7-1 og delegeringsvedtak 22. januar 1982 nr. 1998. Kunngjort 19. desember 2005.

Kapittel 1. Generell del (fast eiendom, lønnstakere, private forhold, mv.)

§ 1-1. Formuessatser

Er ikke annet bestemt i den enkelte paragraf nedenfor eller i takseringsreglene for øvrig, skal formuesobjektene verdi settes til omsetningsverdien 1. januar i året etter inntektsåret, jf. skatteloven § 4-1.

§ 1-1-1. Bolig- og fritidseiendommer

For bolig- og fritidseiendommer (herunder i boligselskap) skal det ikke foretas noen generell økning av likningsverdiene per 1. januar 2006.

Har en bolig- eller fritidseiendom steget i verdi fra 1. januar 2005 pga. påkostninger mv., kan likningsverdien likevel heves. Det samme gjelder dersom påkostninger mv. er foretatt tidligere uten å være tatt hensyn til pga. manglende eller ufullstendige opplysninger til likningsmyndighetene.

Likningsverdien på eiendommer som ligger vesentlig over takstnivået for sammenlignbare eiendommer ellers i kommunen, kan settes ned.

Omsetning av en eiendom gir i seg selv ikke grunnlag for endring av likningsverdien. Bestemmelsene ovenfor gjelder selv om det er fastsatt endrede eiendomsskattetakster i kommunen.

Ved første gangs taksering av nybygde eiendommer, skal likningsverdien verken overstige 30 prosent av eiendommens kostpris inkludert grunn, eller 30 prosent av eiendommens markedsverdi.

Etablerte likningsverdier som overstiger 30 prosent av markedsverdien, skal settes ned når skattyter har dokumentert markedsverdien. Likningsverdien skal i slike tilfeller settes til maksimalt 30 prosent av dokumentert markedsverdi.

Fastsettelse av likningsverdi for tomter eid utenfor virksomhet, følger reglene i § 2-1-1.

§ 1-1-2. Private biler, private motorsykler og private snøscootere

Private biler/motorsykler/snøscootere verdsettes med utgangspunkt i hovedimportørs listepreis ved registrering som ny:

Registreringsår som ny

2005	75 prosent
2004	65 prosent
2003	55 prosent
2002	45 prosent
2001	40 prosent
2000	30 prosent
1999	20 prosent
1990 t.o.m 1998	15 prosent
1976 t.o.m 1989	1.000 kr

Årsmodell 1975 eller eldre anses som veterankjøretøy og verdsettes til antatt salgsverdi.

Har kjøretøyet av spesielle grunner gått særskilt ned i verdi, kan verdien settes lavere enn hva som følger av skalaen ovenfor.

§ 1-1-3. Campingvogner

Campingvogner verdsettes med utgangspunkt i campingvognens listepreis som ny etter skalaen i § 1-1-2.

§ 1-1-4. Lystfartøy

Båt med antatt salgsverdi (medregnet motor og fast utstyr) på kr 50.000 eller høyere, regnes som lystfartøy. Salgsverdien kan i utgangspunktet settes til 75 prosent av forsikringssummen. Er båten ikke forsikret, settes verdien til antatt salgsverdi.

§ 1-1-5. Innbo og annet løsøre som ikke gir inntekt

Innbo og annet løsøre unntatt motorkjøretøy, campingvogn og lystfartøy, kan vanligvis verdsettes i forhold til forsikringssummen slik:

Av de første kr 1.000.000 settes likningsverdien til 10 prosent = kr 100.000

Av de neste kr 400.000 settes likningsverdien til 20 prosent = kr 80.000

Av det overskytende regnes 40 prosent.

Er forsikringssummen ikke kjent, for eksempel ved kollektiv hjemforsikring, eller når innbo og løsøre ikke er forsikret, kan antatt gjenanskaffelsesverdi tre i stedet for forsikringssummen ved beregningen ovenfor.

Båt, unntatt lystfartøy som nevnt i § 1-1-4, som ikke er forsikret, eller som er særskilt forsikret (dvs ikke inngår i en ordinær innbo- eller løsøreforsikring), holdes utenfor verdsettelsesberegningen ovenfor. Er båten særskilt forsikret, kan den vanligvis verdsettes til 75 prosent av forsikringssummen. Er båten ikke forsikret, settes verdien til antatt salgsverdi.

Formue som faller inn under § 1-1-5, er bare skattepliktig med den del av samlet verdi som overstiger kr 100.000.

§ 1-2. Inntektssatser**Skattepliktig overskudd på utgiftsgodtgjørelser til lønnstakere****§ 1-2-1. Kostbesparelse**

Har arbeidstakeren under pendleropphold fri kost eller får kost dekket etter regning, verdsettes kostbesparelsen til kr 68 per døgn. Er arbeidstakerens kost dekket etter regning eller ved administrativ forpleining på tjenestereise, skal det ikke gjøres tillegg for kostbesparelsen. Der satsene under § 1-2-2 og § 1-2-3 anvendes, skal det ikke gjøres tillegg for kostbesparelse, da dette er tatt hensyn til i satsene.

§ 1-2-2. Godtgjørelse til kost og losji ved tjenestereiser/opphold med overnatting – innenlands

Når godtgjørelse for kost på tjenestereiser med overnatting eller opphold utenfor hjemmet er utbetalt med inntil:

- kr 460 per døgn for skattytere som har bodd på hotell mv., og skattyter i tillegg selv betaler frokosten
- kr 251 per døgn for skattytere som har bodd på pensjonat mv. hvor de ikke kan stille noe mat selv, heller ikke frokost og aftens eller
- kr 166 per døgn for andre skattytere som bor på hybel/brakke med kokemuligheter (privat overnatting),

kan det med de reserverasjoner som følger nedenfor, legges til grunn at godtgjørelsen ikke har gitt noe overskudd. Forutsetningen er at skattyteren må dekke de reelle kostnader til kost selv, uten subsidiering mv. fra arbeidsgiver eller annen oppdragsgiver. Småutgifter og tillegg for kostbesparelse er inkludert i alle satsene ovenfor.

Godtgjørelse etter de to høyeste satsene anses bare medgått fullt ut når skattyter kan legitimere å ha bodd på hotell eller pensjonat. Ved manglende legitimasjon benyttes laveste sats.

Godtgjøres det at det ikke er forsvarlig og/eller hensiktsmessig – bl.a. sett i forhold til krav til hygiene mv. – å tilberede frokost eller aftens på oppholdsstedet, kan pensjonatsatsen benyttes.

Er godtgjørelsen utbetalt med høyere satser enn nevnt ovenfor, vil merutbetalingen være skattepliktig med mindre full kostnadsdokumentasjon framlegges.

Har arbeidstaker fri kost og losji (administrativ forpleining) på tjenestereiser med overnatting, og i tillegg får utbetalt godtgjørelse til dekning av småutgifter, anses inntil kr 40 per døgn av godtgjørelsen ikke å gi overskudd.

Natt tillegg utbetalt for tjenestereiser i samsvar med satser og legitimasjonskrav i statlig særavtale, anses ikke å ha gitt skattepliktig overskudd.

Den framlagte legitimasjon må være i samsvar med Skattedirektoratets forskrift 22. november 1999 nr. 1160 § 6–13 om krav til legitimasjon vedrørende fradrag for merkostnader til kost og losji ved arbeidsopphold utenfor hjemmet.

§ 1-2-3. Godtgjørelse til kost og losji ved tjenestereiser/opphold utenfor hjemmet med overnatting – utenlands

Utbetalt kostgodtgjørelse på tjenestereise med overnatting eller ved opphold utenfor hjemmet kan godkjennes som medgått inntil satsene etter statens utenlandsregulativ for vedkommende land, når skattyteren gjennom reiseregning legitimerer at han har bodd på hotell.

Kan skattyteren ikke legitimere å ha bodd på hotell eller pensjonat, legges laveste sats under § 1-2-2 til grunn.

Natt tillegg utbetalt i samsvar med satser og legitimasjonskrav i statlig regulativ (særavtale) for tjenestereiser anses ikke å ha gitt skattepliktig overskudd.

Satsene for natt tillegg og kostgodtgjørelse reduseres med 25 prosent fom 29. døgn ved lengre sammenhengende opphold på ett sted.

Har arbeidstaker fri kost og losji (administrativ forpleining) på tjenestereiser med overnatting, og i tillegg får utbetalt godtgjørelse til dekning av småutgifter, anses inntil kr 60 per døgn av godtgjørelsen ikke å gi overskudd.

Se vedlegg 1 som viser satser for kostgodtgjørelse og natt tillegg for statstjenestemenns tjenestereiser i utlandet.

§ 1-2-4. Kost på tjenestereiser uten overnatting

Når det ytes kostgodtgjørelse etter statens satser eller lavere satser på tjenestereiser som ikke medfører overnatting, anses dette ikke å gi skattepliktig overskudd. Kostgodtgjørelsen må være utbetalt i samsvar med de

øvrige vilkår som framgår av særavtale for reiser innenlands for statens regning.

Overstiger godtgjørelsen statens satser, vil merutbetalingen utgjøre et skattepliktig overskudd med mindre full kostnadsdokumentasjon framlegges.

Se vedlegg 2 for vilkår og satser.

§ 1–2–5. Langtransportsjåfører – kost ved kjøring i utlandet

Er godtgjørelse til kost for langtransportsjåfører for kjøring i utlandet utbetalt med inntil kr 300 per døgn, kan det normalt legges til grunn at godtgjørelsen ikke har gitt overskudd. Satsen inkluderer småutgifter.

§ 1–2–6. Beskatning av overskudd på kilometergodtgjørelse utbetalt etter kilometersatser for bruk av privat bil mv.

Bilgodtgjørelse etter statens satser er skattefri, jf. forskrift 19. november 1999 nr. 1158 § 5–15–8.

Bilgodtgjørelse som overstiger statens satser vil gi et skattepliktig overskudd.

Ved overskuddsberegningen skal godtgjørelsen sammenholdes med følgende satser:

For de første 9.000 km i inntektsåret: kr 3,00 pr. km (kr 3,05 pr. km)

Over 9.000 km: 2,40 pr. km (2,45 pr. km)

(Tallene i parentes gjelder ansatte med arbeidssted i Tromsø.)

Kravene til legitimasjon i forskrift 14. oktober 1976 nr. 9830 § 3 femte ledd, om fritak for forskuddstrekk, gis tilsvarende anvendelse her.

Har skattyter fått tillegg etter statens satser for passasjerer, økes satsene ovenfor med kr 0,50 per km per passasjer. Når skattyter har fått særskilt tillegg for kjøring på skogs- og anleggsvei, økes fradragssatsen med kr 0,70 per km. Mottas godtgjørelse for å ta med seg utstyr og materiell som på grunn av vekt og/eller beskaffenhet for øvrig ikke er naturlig å plassere i bagasjerom eller på takgrind, økes fradragssatsene med kr 0,50 per km (f.eks. tilhenger).

For ansatte i landpost- og lokalomdelingstjenesten økes fradragssatsen med kr 0,60 per km. Det samme gjelder lensmenn og lensmannsbetjenter.

En skattyter som kjører minst 6.000 km i tjenesten årlig, kan kreve å bli lignet etter regnskap. Samme likningsmåte må da fastholdes for en og samme bil, bl.a. av hensyn til avskrivninger og den skattemessige behandling ved salg mv., med mindre det gjennomføres uttaksbeskatning.

Underskudd på godtgjørelse for bruk av bil kan godkjennes til fradrag for yrkesbil som lignes etter regnskap. Ved bruk av privatbil i yrket (under 6.000 km), vil differanse som oppstår når godtgjørelsen utgjør et mindre beløp enn et fradrag beregnet etter en sats på kr 3,00 per km i yrket (arbeidssted i Tromsø kr 3,05), også komme til fradrag.

Når det blir utbetalt godtgjørelse for yrkeskjøring med motorbåt under 50 HK, vil det ved overskuddsberegningen i alminnelighet kunne nyttes en fradragssats på kr 3,10 per km. Ved bruk av motorbåt med motor fra og med 50 HK, kan nyttes en fradragssats på kr 6,00 per km. Ved bruk av snøscooter, kan nyttes en fradragssats på kr 6,10 per km. Ved bruk av moped eller lett motorsykel kan nyttes en fradragssats på kr 1,35 per km. Ved bruk av tung motorsykel, kan nyttes en fradragssats på kr 2,45 per km.

Se vedlegg 2 for satser ved bruk av egen bil fastsatt etter statens særavtale.

§ 1–2–7. Godtgjørelse ved bruk av egen sykkel i yrket

Godtgjørelsen anses ikke å gi skattemessig overskudd når betalingen ligger innenfor satsene i statens særavtale. Satsen er kr 1,00 per km.

§ 1–2–8. Smusstillegg – skattefri del

Ved ligningen regnes 1/3 av smusstillegget som skattefritt, men i alminnelighet ikke over kr 1.350.

§ 1–2–9. Utstyrsgodtgjørelse til idrettsdommere

Utstyrsgodtgjørelse til idrettsdommere innen lagidretter hvor det er nødvendig med spesielt utstyr, som f.eks. sko, drakt, beskyttelse mv., med inntil kr 200 per oppdrag, anses ikke å gi skattepliktig overskudd. Vilkåret er at samlet utstyrsgodtgjørelse fra samme oppdragsgiver ikke overstiger kr 2.000 per år. Det er videre en forutsetning at dommeren faktisk har kostnader til slikt utstyr, og at slike kostnader ikke blir dekket på annen måte.

Utstyrsgodtgjørelsen kan utbetales i tillegg til beløp som kan utbetales skattefritt etter sktl § 5–15 (1) bokstav i, jf. forskrift 30. desember 1983 nr. 1974 om begrensning av lønnsoppgaveplikt § 1.

§ 1–2–10. Redskaps- og verktøyhold mv.

Ved likningen kan det legges til grunn at godtgjørelse på 18 prosent av inntekt av hogst uten feriepenge, som skogsarbeidere mottar til dekning av kostnader ved hold av motorsag og annen redskap (avskrivning, vedlikehold og driftskostnader), normalt tilsvarende skogsarbeidernes kostnader.

Verdsettelse av naturalytelse

§ 1–2–15. Særregler ved fastsettelse av fordel ved privat bruk av arbeidsgivers bil

I særlige tilfeller hvor listeprisen klart ikke står i forhold til fordelene ved den private bruk, kan fordelene fastsettes ved skjønn, jf. forskrift 19. november 1999 nr. 1158 § 5–13–5 annet ledd.

Forutsatt at vilkårene for å anvende nevnte unntaksbestemmelse er oppfylt ved at standardfordelen (jf. skatteloven § 5–13 og forskrift 19. november 1999 nr. 1158 § 5–13) basert på listepris blir for høy, og at firmabilordningen varer hele året, skal den skjønsmessige fordelene settes til minimum kr 42.000.

Dersom standardfordelen basert på listepreis blir for lav, kan man ved fastsettelsen av fordelene benytte en hjelpestørrelse som multipliseres med den/de relevante prosentsetning(-ene) etter standardregelen (jf. skatteloven § 5-13 og forskrift 19. november 1999 nr. 1158 § 5-13). Ved fastsettelsen av fordelene kan man normalt benytte markedsverdien som hjelpestørrelse.

Ved privat bruk av arbeidsgivers bil som faller utenfor standardreglene iht. forskrift 19. november 1999 nr. 1158 § 5-13-1 annet ledd, beregnes fordelene etter en sats på kr 2,85 per km. Denne satsen brukes både for arbeidsreiser og for annen privatkjøring med unntak av arbeidsreiser og besøksreiser som overstiger 4.000 km. Overstiger arbeidsreisene/besøksreisene 4.000 km til sammen i inntektsåret, brukes en sats på kr 1,40 per km for overskytende antall kilometer med slik kjøring.

§ 1-2-16. Fordel ved erverv av brukt datautstyr i arbeidsforhold

Fordel ved erverv av datautstyr i arbeidsforhold, settes til differansen mellom markedsverdi og det vederlag den ansatte har betalt for datautstyret. Kan ikke annen verdi spesifikt påvises, legges følgende markedsverdi til grunn:

Utstyr som er mindre enn 1 år gammelt:	100 prosent av opprinnelig kostpris
Utstyr som er mellom 1 og 2 år gammelt:	60 prosent av opprinnelig kostpris
Utstyr som er mellom 2 og 3 år gammelt:	30 prosent av opprinnelig kostpris
Utstyr som er 3 år eller eldre:	kr 1.000 (inklusive merverdiavgift)

Med opprinnelig kostpris menes arbeidsgivers faktiske anskaffelseskostnader inklusive merverdiavgift og fratrukket eventuelle rabatter.

§ 1-2-17. Fordel ved kost og losji når fordelene ikke er fastsatt etter tariff

Etter skatteloven § 5-12 tredje ledd settes fordelene til den verdien som er fastsatt for beregning av forskuddstrekk etter skattebetalingsloven § 6 nr. 2.

Med hjemmel i skattebetalingsloven § 6 nr. 2, jf. § 2-1 i forskrift 21. juni 1993 nr. 546, har Skattedirektoratet i melding 6/2005 fastsatt følgende satser for kost og losji:

Fritt opphold (kost og losji)	kr 93 per dag
Fri kost (alle måltider)	kr 68 per dag
Fri kost (to måltider)	kr 53 per dag
Fri kost (ett måltid)	kr 35 per dag
Fritt losji (eget eller delt rom)	kr 25 per dag

Det skal bare regnes med det antall dager som arbeidstakeren faktisk mottar slike ytelser.

Verdsettelse av særskilte ytelser

§ 1-2-20. Tariffestet brenselstilskudd til prester

Tilskudd til lys og brensel i prestebolig regnes ikke å gi skattepliktig overskudd når utbetalingen er i samsvar med reglene om utgiftsrefusjon fastsatt av Kultur- og kirkedepartementet.

Presteboliger nord for polarsirkelen:

Overstiger utgiftene til lys og brensel kr 13.194 per år, betaler staten 75% av de overskytende utgifter.

Presteboliger sør for polarsirkelen:

Overstiger utgiftene til lys og brensel kr 24.960 per år, betaler staten 75% av de overskytende utgifter.

§ 1-2-21. Drikkepenger

Drikkepenger til serveringspersonale (bortsett fra prosentlønnen serveringspersonale), drosjesjåfører mv. settes skjønnsmessig til 3 prosent av innberettet lønn når dette ikke er tatt med i selvangivelsen eller oppgitt med et mindre beløp.

Avkastning av kapital

§ 1-2-30. Fordringer

Avkastning av fordringer fastsettes på bakgrunn av fordringens art, men likevel ikke under 3 prosent når det mangler oppgaver fra skattyter.

§ 1-3. Fradragssatser

Frdrag for merkostnader ved fravær fra hjemmet

§ 1-3-1. Frdrag for losji ved opphold i brakke/campingvogn

Bor skattyter under arbeidsopphold utenfor hjemmet i egen brakke/campingvogn, som ikke anses som driftsmiddel, fastsettes fradraget til kr 45 per døgn.

§ 1–3–2. Fradrag for kost ved opphold på hybel/brakke/campingvogn

Satsen settes fra første døgn til:

– kr 166 per døgn.

§ 1–3–3. Merkostnader til kost ved pensjonatopphold o.l.

Skattytere som har bodd på pensjonat/internat o.l., hvor de ikke har mulighet til å tilberede frokost eller aftens, gis fradrag for merkostnader til kost med kr 251 per døgn regnet fra og med første døgn.

§ 1–3–4. Merkostnader til kost på tjenestereiser/opphold utenfor hjemmet som varer ett døgn eller mer – hotellopphold

Frdragssats for familieforsørgere og enslige settes til kr 460 per døgn. Når kostnader til frokost er inkludert i romprisen eller disse kostnadene blir refundert etter regning, settes fradragssatsen til kr 385.

Ved tjenestereiser i utlandet innrømmes fradrag for kost etter satser som tilsvarer den godtgjørelse som utbetales for vedkommende land etter statens særavtale for reiser i utlandet.

Kan ikke skattyteren godtgjøre å ha bodd på hotell, innrømmes fradrag etter pensjonatsatsen i § 1–3–3 eller hybel-/brakkesatsen i § 1–3–2.

§ 1–3–5. Fradrag for kost på besøksreiser for skattyter som har fri kost på arbeidsstedet

Merkostnader til kost når reisen mellom sted for arbeidsopphold og hjem ikke medfører overnatting, men varer i 6 timer eller mer, og kostnadene ikke er dekket av arbeidsgiver, settes til kr 75. Det kan kreves fradrag for høyere kostnader dersom disse dokumenteres.

§ 1–3–6. Merkostnader til ett måltid for skattytere som daglig reiser mellom hjem og arbeidssted

For skattytere som reiser daglig mellom hjem og arbeidssted, men som har så langt fravær at de må spise ett måltid ekstra om dagen utenfor hjemmet, settes fradraget til kr 75 per dag. Slikt fradrag skal i alminnelighet bare innrømmes skattytere som faktisk kjøper mat og har et sammenhengende fravær fra hjemmet på 12 timer eller mer. For lønnstagere inngår fradraget i minstefradraget.

§ 1–3–7. Fradrag for småutgifter

Skattytere som av hensyn til arbeidet må bo utenfor hjemmet, og som enten krever fradrag for faktiske kostnader til kost eller har helt eller delvis fri kost eller hyretillegg, gis i tillegg fradrag for «småutgifter» (kostnad til telefon, avis o.l.) med kr 40 per døgn.

§ 1–3–8. Langtransportsjåfører – fradrag for merkostnader til kost i utlandet

For langtransportsjåfører på turer i utlandet settes merkostnadene til kr 300 per døgn. Satsen inkluderer småutgifter.

§ 1–3–9. Beregning av antall fraværsdøgn

Frdragene ovenfor beregnes på grunnlag av følgende fraværsdøgn:

Uten lørdagsfri	280 dager
Fri annenhver lørdag	255 dager
Fri hver lørdag	240 dager

Det er forutsatt hjemreise hver uke. Hvis dette ikke er tilfelle, må antall fraværsdøgn forhøyes.

Reiser mellom hjem og fast arbeidssted**§ 1–3–10. Fradrag for daglig reise mellom hjem og fast arbeidssted (arbeidsreise) og pendleres besøksreiser til hjemmet**

For samlet reiselengde i året opp til 35.000 km, settes fradraget til kr 1,40 per km.

For samlet reiselengde over 35.000 km settes fradraget til kr 0,70 per km.

Forskjellige arbeidskostnader mv.

Nedenfor følger fradragssatser til bruk for arbeidstakere som har kostnader som overstiger minstefradraget. Dersom kostnadene ikke overstiger minstefradraget, skal minstefradraget benyttes.

§ 1–3–20. Fradragssatser for privatbil og andre framkomstmidler som brukes noe i virksomhet/yrke

For bil som ikke lignes som yrkesbil, gis fradrag for bruk i yrket med kr 3,00 per km (arbeidssted i Tromsø kr 3,05).

For andre framkomstmidler gis fradrag etter satsene i § 1–2–6, nest siste avsnitt.

§ 1–3–21. Fradragssats for redskaps- og verktøyhold for bygningsarbeidere

Når bygningsarbeidere selv må holde verktøy i sitt arbeid uten særskilt godtgjørelse, settes fradraget for håndverktøy til kr 2.000 per år.

§ 1–3–22. Fradrag for uniformskostnader for drosjesjåfører

Frdrag for uniform for drosjesjåfører godkjennes ved likningen med kr 2.000 per år.

§ 1–3–23. Fradrag for faglitteratur

Når vilkårene for fradrag er oppfylt, gis fradrag for faglitteratur med inntil kr 1.350 per år uten nærmere spesifisering.

§ 1–3–24. Spesielle fradragssatser for journalister mv.

Kostnader til bøker, tidsskrifter, aviser mv. for journalister mv. godtas uten spesifisering til fradrag med inntil kr 1.350 i inntektsåret. Kostnader til internasjonalt pressekort godkjennes med kr 250. Når kostnadene til reise i yrket ikke kan sannsynliggjøres, gis fradrag etter skjønn med kr 2.000 per år samlet for reiser med egen bil og offentlig kommunikasjonsmiddel.

§ 1–3–25. Fradragssats ved bruk av eget hjem til møte-/kursvirksomhet

Ved avholdelse av møte/kurs i hjemmet som ledd i inntektsgivende arbeid, gis det fradrag med kr 6 per deltaker per møte til dekning av kostnadene til strøm, fyring, rengjøring, slitasje o.l.

§ 1–3–26. Skjønnsmessig fradrag for bruk av hjemmekontor

I de tilfelle fradrag for hjemmekontor kan godtas, og opplysninger om fordeling av leieverdi eller areal ikke foreligger, settes fradraget til kr 1.350.

*Andre kostnader***§ 1–3–30. Fradrag for kostnader til doktormiddag**

Dersom høyere beløp ikke kan dokumenteres, gis det fradrag for kostnader til middag for opponenter, veiledere mv. inntil kr 17.600, begrenset til kr 880 per kuvert. Fradrag gis ikke for bespisning av familie og venner.

§ 1–3–40. Fradragssats for barnepassere

Den som passer andres barn i eget hjem, herunder driver familiebarnehage som næringsvirksomhet i eget hjem, kan istedenfor fradrag for faktiske kostnader, kreve standardfradrag. Standardfradraget skal utgjøre 50 prosent av vederlaget for barnepass, men høyst kr 900 per måned for hvert barn til dekning av kostnader til kosthold, ekstra kostnader til vask, oppvarming mv. Har skattyter valgt standardfradrag, er valget bindende for de neste 5 inntektsår såfremt forholdene ikke endres vesentlig.

*Kapittel 2. Innenfor virksomhet***§ 2–1. Formuessatser**

Er ikke annet bestemt nedenfor eller i takseringsreglene for øvrig, skal formuesobjektene verdi settes til omsetningsverdien 1. januar i året etter inntektsåret, jf. skatteloven § 4–1.

§ 2–1–1. Faste eiendommer

Her inngår forretningseiendommer, jordbrukseiendommer, hotell-, losji- og bevertningsbygg, industri-, kontor- og lagerbygg, tomtearealer mv.

For slike eiendommer skal det ikke foretas noen generell endring av likningsverdiene per 1. januar 2006. Enkeltstående eiendommer som har vesentlig lavere likningsverdi enn sammenlignbare eiendommer, kan likevel økes. Har en eiendom steget i verdi fra 1. januar 2005 pga. vesentlige påkostninger mv., kan likningsverdien alltid økes. Det samme gjelder for påkostninger mv. foretatt tidligere år, men som pga. manglende eller ufullstendige opplysninger først er blitt kjent for likningsmyndighetene på et senere tidspunkt.

Likningsverdien på eiendommer som ligger vesentlig over takstnivået for sammenlignbare eiendommer ellers i kommunen, kan settes ned.

Omsetning av en eiendom gir i seg selv ikke grunnlag for endring av likningsverdien. Retningslinjene ovenfor gjelder selv om det er fastsatt endrede eiendomsskattetakster i kommunen.

§ 2–1–2. Driftsløsøre

Formuesverdien for driftsløsøre settes til den likningsmessig nedskrevne verdien ved utgangen av inntektsåret. Er saldoen negativ, settes formuesverdien til kr 0. Positiv saldoverdi reduseres dersom skattyter påviser at den samlede faktiske verdien av driftsmidlene er lavere enn nedskrevet verdi.

Fast teknisk utstyr skal formueslignes sammen med bygningen (driftsmidlet). Dette gjelder også den delen av det faste utstyret som inngår i saldogruppe d. Vanligvis skal likevel ikke verdien på saldogruppe d reduseres ved formuesberegningen. Slik reduksjon skal bare foretas dersom det kan dokumenteres at samlet salgsværdi på driftsmidlene i saldogruppe d, ikke medregnet det faste tekniske utstyret, er lavere enn gruppens saldoverdi.

§ 2–1–3. Innkjøpt varelager

Innkjøpt varelager verdsettes til anskaffelsesverdien, jf. skatteloven § 14–5 annet ledd, bokstav a.

§ 2–1–4. Verdsetting av skip, fiskefartøyer, borefartøyer mv.**a) Skip – med kjent kostpris**

Verdsettingsreglene gjelder alle typer skip, borefartøyer, boliggrigger, fiskefartøyer, taubåter mv. (jf. Ot.prp.nr.1 (1997–1998) punkt 6.4)

Nybygde skip skal i leveringsåret (år 1) verdsettes til 85 prosent av kostpris uansett når i året de leveres. Fra år 2 til og med år 15 skal gjenværende formuesverdi årlig reduseres med 15 prosent. Avrundet uten desimaler vil formuesverdien utgjøre i prosent av kostpris som ny:

Leveringsår:

År 1	85 prosent av kostpris
År 2	72 prosent av kostpris
År 3	61 prosent av kostpris
År 4	52 prosent av kostpris
År 5	44 prosent av kostpris
År 6	37 prosent av kostpris
År 7	31 prosent av kostpris
År 8	26 prosent av kostpris
År 9	22 prosent av kostpris
År 10	19 prosent av kostpris
År 11	16 prosent av kostpris
År 12	14 prosent av kostpris
År 13	12 prosent av kostpris
År 14	10 prosent av kostpris
År 15	10 prosent av kostpris

Skip levert i 1989 eller tidligere, verdsettes til 10 prosent av kostpris. Dersom det på grunn av spesielle markedsforhold mv. godtgjøres at salgsværdien for et skip vil være lavere enn den beregnede formuesverdi, kan salgsværdien legges til grunn, jf. skatteloven § 4–1 første ledd. Med «salgsværdien» menes her verdien uten justering opp eller ned for påhvillende certepartier/konsesjoner.

Selv om et skip skifter eier, skal skipets kostpris som nytt legges til grunn for beregningen.

b) Skip – med ukjent kostpris

Ved kjøp av skip hvor det ikke er mulig å fastslå byggeprisen, kan det tas utgangspunkt i 85 prosent av kjøpers kostpris. Det gis videre 15 prosent årlig reduksjon av gjenværende formuesverdi inntil skipet har nådd en alder på 15 år fra det var ferdigbygd. Restverdien blir stående videre som formuesverdi.

Dersom det på grunn av spesielle markedsforhold mv. godtgjøres at salgsværdien for et skip vil være lavere enn den beregnede formuesverdien, kan salgsværdien legges til grunn, jf. skatteloven § 4–1 første ledd. Med «salgsværdien» menes her verdien uten justering opp eller ned for påhvillende certepartier/konsesjoner.

c) Påkostninger

Betydelige påkostninger skal vurderes for seg og verdsettes særskilt. Påkostninger over 20 prosent av skipets kostpris som nytt eller brukt anses som betydelige. Slike påkostninger skal verdsettes til 85 prosent i år 1 med en årlig reduksjon på 15 prosent av gjenværende verdi i 15 år. Verdien kan ikke settes lavere enn 10 prosent av påkostningens kostpris. En betydelig påkostning vil etter dette behandles tilsvarende anskaffelsen av et nytt skip, jf. § 2–1–4 a.

Formuesverdien av det «opprinnelige» skipet må reduseres med eventuell forholdsmessig verdi av utstyr som tas ut i forbindelse med en ombygging.

Påkostninger på under 20 prosent av skipets kostpris vil ikke bli gjenstand for særskilt verdsettelse. Slike mindre påkostninger vil dermed ikke ha innvirkning på formuesfastsettelsen. Påkostninger fordelt over flere år vil kunne ses i sammenheng ved anvendelse av 20–prosentgrensen.

d) Kontrakter

Nybyggingskontrakter for skip skal verdsettes til 85 prosent av kontraktsprisen.

§ 2–1–5. Samordning mellom kapitalavkastningsgrunnlaget (ved beregning av personinntekt) og de likningsmessige formuesverdier

a. I foretak hvor det fastsettes personinntekt etter skattelovens kapittel 12, skal det for beregningsåret foretas en samordning av verdiene på eiendelene ved formueslikningen og eiendelenes utgående verdi i kapitalavkastningsgrunnlaget, dersom de utgående verdier er fastsatt til:

- regnskapsmessig verdi, eller til
- andel av forsikringsverdi per 31. desember 1990, eller
- etter takst eller avtale som erstatter takst,

og den fastsatte verdi overstiger den formuesverdi som ellers ville ha blitt lagt til grunn per 1. januar 2006. Dersom verdiene som er lagt til grunn ved beregning av kapitalavkastningsgrunnlaget, overstiger den verdi som ellers ville ha blitt lagt til grunn per 1. januar 2006, legges denne høyere verdi til grunn ved formueslikningen dersom skattyter ikke kan påvise en lavere faktisk verdi. Verdien ved formueslikningen settes ikke høyere enn høyeste lovlig verdi etter skatteloven kapittel 4.

- b. Formuesverdien av skog kan ikke settes høyere enn takstverdi utarbeidet etter retningslinjene i skatteloven § 4-11 (2).
- c. For varelager skal det ikke skje noen form for oppskrivning, da formuesverdien følger verdien i skatteloven § 14-5 annet ledd.
- d. Formuesverdien for oppdrettsfisk i oppdrettsnæringen settes til 65 prosent av tilvirkningsverdien, jf. § 3-1-3 g. Nyttes imidlertid en høyere verdi som kapitalavkastningsgrunnlag, vil samme beløp måtte legges til grunn som formuesverdi. Verdien kan imidlertid ikke settes høyere enn hva som følger av skatteloven § 4-17, jf. § 14-5 annet ledd, dvs. full tilvirkningsverdi.

§ 2-2. Inntektssatser

§ 2-2-1. Boligbyggelag – avkastningsprosent

Boligbyggelag skal ilignes skatt på avkastningen av lagets formue, jf. skatteloven § 10-51. Avkastningsprosenten som skal nyttes, er satt til 3,5 prosent. Formuesavkastningen kan ikke settes høyere enn det faktiske overskuddet, beregnet etter skattelovens ordinære regler.

§ 2-3. Fradragssatser

Regnskapspliktige skattytere gis fradrag etter faktiske kostnader, dokumentert ved bilag, med mindre annet er bestemt nedenfor.

§ 2-3-1. Fradrag for småutgifter ved yrkesopphold utenfor hjemmet

I tillegg til dokumenterte merkostnader til kost, kan det kreves fradrag for småutgifter som skattyter har ved opphold utenfor hjemmet pga yrkesreise, med kr 40 per døgn.

§ 2-3-2. Kostnader til losji og kost til ansatte (når disse ikke er fastsatt etter tariff)

Satsene er oppført under § 1-2-17 «Fordel ved kost og losji når fordelen ikke er fastsatt etter tariff».

§ 2-3-3. Lønn til hjemmeværende barn som samtidig går på skole

Normalsatser for arbeid utført av barn:

Alder	1.1. – 31.3.2005	1.4. – 31.12.2005
	Timesats	Timesats
17 år	kr 83	kr 85
16 år	kr 80	kr 82
15 år	kr 70	kr 71
14 år	kr 61	kr 63
13 år	kr 55	kr 56

Det kan bare unntaksvis bli tale om å fradragføre lønn til egne barn under 13 år.

For barn mellom 13 og 16 år er timesatsene redusert skjønnsmessig i forhold til satsene for barn i alderen 16-18 år. Eventuell overgang til høyere sats gjelder fra og med den måneden vedkommende fyller år.

Satsene bør normalt legges til grunn uansett til hvilke tider arbeidet er utført. Kost til forsørgede barn kan ikke ses på som betaling for arbeid.

I tillegg til vanlig lønns- og trekkoppgave skal skjemaet «Særskilt oppgave over lønn og annen godtgjørelse til ektefelle og barn» (RF-1160) fylles ut, og leveres sammen med selvangivelsen.

§ 2-3-4. Eierens private campingvogn brukt av ansatte i virksomheten

For campingvogn, som er anskaffet til privat bruk, som også brukes til spisebrakke/overnattingsbrakke for ansatte i eierens virksomhet, kan det bare innrømmes fradrag for den ekstra verdiforringelse som skyldes bruken i virksomheten. Slik ekstra verdiforringelse settes skjønnsmessig til kr 90 per døgn. Det årlige fradrag begrenses oppad til 10 prosent av vognens kostpris som ny dersom skattyteren eier den, eller til den årlige leie dersom campingvognen leies

§ 2-3-5. Diverse satser vedrørende bruk av private formuesobjekter i virksomhet

Der skattyter benytter egne private formuesobjekter i virksomhet, gis fradrag etter samme satser som for lønnstakere, se kapittel 1.

- a) *Bruk av privat bil/båt i virksomheten*
Satsene er oppført under § 1-3-20, ev. § 1-2-6, nest siste avsnitt.
- b) *Campingvogn brukt av eieren til overnatting – i egen virksomhet*
Satsen er oppført under § 1-3-1.
- c) *Bruk av eget hjem til møte- og kursvirksomhet*
Satsen er oppført under § 1-3-25.
- d) *Bruk av hjemmekontor*
Satsen er oppført under § 1-3-26.

§ 2–3–6. Avgrensning av representasjonskostnader – kostnader til bevertning

Fradrag for kostnader til servering utenfor virksomhetens lokaler kan ikke overstige kr 300 per person.

§ 2–3–7. Kostnader til sjøhyre for ikke bokføringspliktige fiskere

Foreligger ikke dokumentasjon, kan fradrag for kostnad til sjøhyre godtas med inntil kr 2.000 for helårsfiskere og kr 1.350 for sesongfiskere. Fradraget inngår i et ev. minstefradrag.

Kapittel 3. Spesielle verdsettingsregler og -satser for primærnæringene**§ 3–1. Formuessatser**

Er ikke annet bestemt nedenfor eller foran i denne forskrift, skal formuesobjektene verdi settes til omsetningsverdien 1. januar i året etter inntektsåret, jf. skatteloven § 4–1.

§ 3–1–1. Skogbrukseiendommer

Formuesverdien på skog skal settes til avkastningsverdien, jf. skatteloven § 4–11, annet ledd.

Fastsettelsen av formuesverdiene på skog er hjemlet i likningsloven § 7–1, nr. 3 og i forskrift gitt av Skattedirektoratet etter delegeringsvedtak 22. januar 1982 nr. 1998. Revisjon av formuesverdiene skal skje når Skattedirektoratet bestemmer.

For inntektsåret 2005 vil det bli foretatt en revisjon av formuesverdien på alle skogeiendommer som drives som næring.

§ 3–1–2. Jordbrukseiendommer

Jordbrukseiendommer skal verdsettes under ett med bygninger og rettigheter som hører til eiendommen, jf. skatteloven § 4–11 første ledd. Om fastsettelsen av formuesverdien, se kapittel 2, § 2–1–1 «Faste eiendommer».

For driftsløssøre vises til § 2–1–2.

§ 3–1–3. Varelager, buskap og oppdrettsfisk

Varebeholdning settes til anskaffelsesverdi, eller tilvirkningsverdi for egentilvirkede varer, jf. skatteloven § 14–5 annet ledd, bokstav a. Som tilvirkningsverdi regnes kostpris for råstoff, halvfabrikata, hjelpestoffer og produksjonslønn.

a. Buskap

Reglene om verdsetting av buskap er gitt i § 4 i forskrift til ligningsloven «Regnskapsforskrifter for skattepliktige som driver jordbruk, gartneri eller skogbruk» fastsatt av Skattedirektoratet 5. mars 1984 nr. 1256.

1) Storfe

	<i>Ordinære satser</i>	<i>Satser for Jersey-rasen</i>	<i>I prosent av voksne dyr</i>
Kyr tilført i året (har kalvet)	kr 4.000	kr 3.000	
Kviger over 12 måneder (ikke kalvet)	kr 2.800	kr 2.100	70
Kviger under 12 måneder	kr 1.200	kr 900	30
Okser over 12 måneder	kr 2.800	kr 2.100	70
Okser under 12 måneder	kr 1.200	kr 900	30

2) Griser

Avlsgriser tilført i året (over 6 måneder)	kr 1.400		
Slakteferdige griser	kr 900		100
Slaktegriser ca. 4 måneder	kr 700		80
Slaktegriser ca. 3 måneder	kr 550		60
Smågriser ca. 2 måneder	kr 360		40
Smågriser under 2 måneder	kr 180		20

3) Småfe

Sauer tilført i året (over 12 måneder)	kr 350		
Sauer under 12 måneder	kr 210		60
Geiter tilført i året (over 9 måneder)	kr 200		
Geiter under 9 måneder	kr 60		30

4) *Fjørfe*

Etter Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 14–5–3 skal verpehøner og kyllinger verdsettes til slakteverdi. Slakteverdien settes til:

Verpehøner	per stk.	kr 4
Kyllinger	per stk.	kr 4

Satsene for verdsetting av avlsdyr av gjess, kalkuner og ender av eget oppal, og/eller innkjøpte, fastsettes til tilvirkningsverdien. Tilvirkningsverdien settes til:

Gjess, kalkuner	per stk.	kr 80
Ender	per stk.	kr 50

Innkjøpte dyr (kyllinger) til oppføring skal settes til innkjøpsprisen med tillegg av medgåtte førkostnader mv. fram til årsskiftet.

5) *Pelsdyr*

Satsene nedenfor skal nyttes ved fastsettelsen av formuesverdier på levende dyr og usolgte skinn. Disse satsene har ingen betydning for inntektslikningen av enmannsforetak og deltakerlignet selskap, jf. skatteloven § 8–1 første ledd, bokstav a. For aksjeselskaper skal satsene også nyttes ved inntektslikningen.

Sølvrev	kr	220
Blårev og annen rev	kr	190
Mink	kr	90
Ilder	kr	50

6) *Hester**Hester som nyttes eller skal nyttes i trav- og galoppsport*

Hester som nyttes eller skal nyttes i trav- og galoppsport, føres opp med antatt salgsverdi. Hester av eget oppal under 1 år bør normalt settes til minst kr 15.000. Denne verdi økes for hvert år inntil 3 år. Hester som har nådd denne alder i 2005, vil måtte verdsettes til minst kr 35.000. Er hesten forsikret og 15 prosent av forsikringssummen overstiger satsene foran, legges 15 prosent av forsikringssummen til grunn. Verdien for slike hester eid utenfor næringsvirksomhet, kan ikke settes ned før det er sannsynlig at vedkommende hest har en lavere salgsverdi.

Andre hester

Hester av eget oppal, fastsettes til tilvirkningsverdien ved eget oppal.

Satser for eget oppal:

	<i>Fjording</i>	<i>Dølahest</i>
Hester inntil 1 år	kr 1.000	kr 1.400
Hester inntil 2 år	kr 2.500	kr 3.500
Hester inntil 3 år	kr 4.000	kr 5.600
Hester over 3 år	kr 5.000	kr 7.000

7) *Andre dyr*

Formuessatsene for rein er fastsatt etter bestemmelsene i skatteloven § 4–11, tredje ledd. Satsene har ingen betydning for inntektsansettelsen, jf. skatteloven § 8–1, første ledd, bokstav a.

Rein over 1 år	kr	500
Rein under 1 år (fjorårskalver)	kr	250
Bifolk (uten kube)	kr	220
Kaniner	kr	30

b. *Korn**Tilvirkningsverdi i kr per
kg*

Mathvete	kr 1,00
Fôrhvete	kr 1,00
Matrug	kr 0,90
Fôrrug	kr 0,90
Rughvete	kr 0,90
Bygg	kr 0,85

Havre	kr 0,75
Oljefrø	kr 2,00
Erter	kr 1,20

c. *Poteter*

	<i>Tilvirkningsverdi i kr per</i>
	<i>kg</i>
Matpoteter	kr 0,80
Fabrikkpoteter	kr 0,50

d. *Avlingslager til oppføring på egen buskap*

	<i>Tilvirkningsverdi i kr per</i>
	<i>kg</i>
Høy	kr 0,60
Halm, ubehandlet	kr 0,25
Halm, ammoniakkbehandlet	kr 0,45
Kålrot	kr 0,10
Grassilo	kr 0,15
Byggrøpp	kr 1,00
Havregrøpp	kr 1,00

Tilvirkningsverdien på andre fôrmidler settes til kr 1,- per førenhet.

e. *Lager av skogsvirke (som ikke er levert)*

Tilvirkningsverdien settes til kostnadene ved hogst, kjøring mv. Verdien av eget arbeid skal ikke tas med.

f. *Annet varelager for salg*

Salgsprodukter verdsettes til ca. 40 prosent av netto salgsverdi.

Planter på friland i planteskoler verdsettes til 20 prosent av netto salgsverdi ved engrossalg.

g. *Oppdrettsfisk, skjell mv.*

På grunn av risikoen for sykdom, skade, svinn etc. settes verdien på oppdrettsfisk og skjell til 65 prosent av tilvirkningsverdien. I tilvirkningsverdien inngår kostnader til innkjøp av yngel/smolt/settefisk, til fôr og til leid arbeid.

Beholdning av blåskjell og lignende stående i sjøen, verdsettes ikke.

§ 3-2. *Inntektssatser*§ 3-2-1. *Veiledende produksjonsmengder når pålitelige oppgaver ikke foreligger, jf. ligningsloven § 8-1*

a) Melk per årsgait	300 kg
b) Ull per voksen sau	3,5 kg
c) Ull per lam	1,5 kg
d) Egg per høne	14 kg
e) Honning per kube	30 kg

§ 3-2-2. *Priser per kilo/liter på produkter uttatt til husholdning og føderåd*

a) Poteter	kr 2
b) Melk	kr 3
c) Okse	kr 33
d) Kvige	kr 30
e) Ku	kr 28
f) Kalv	kr 32
g) Lam	kr 35
h) Sau	kr 12
i) Geit/ Kje	
Kje	kr 14
Geit	kr 10
j) Svin	
Gris	kr 19
Purker	kr 15
k) Rein	kr 53

l) Fjørfe		
Høner, pris per stk.	kr	4
Kalkun, per kg	kr	15
And, per kg	kr	25
Kylling, per kg	kr	13
m) Ull	kr	40
n) Honning	kr	40
o) Egg	kr	11

§ 3–2–3. Normer for verdsetting av uttatte naturalier til eget bruk

- Verdien av uttatt melk per husstandsmedlem: kr 480 per år.
For personer over 70 år reduseres satsen for melk til det halve.
- Verdien av uttatte poteter per husstandsmedlem: kr 140 per år.
For barn under 10 år og for personer over 70 år reduseres satsen for poteter til det halve.
- Ikke regnskapspliktige lottakeres uttak av fisk per husstandsmedlem: Kr 600 per år.
For barn under 10 år reduseres satsen med 50 prosent.

§ 3–2–4. Brutto leieverdi av kårbolig på gårdsbruk

Bruttoverdien av kårbolig på gårdsbruk (herunder føderåd) skal normalt ikke økes fra 2004 til 2005.

Finansdepartementet har i brev av 17. desember 1997 gitt instruks om at det ikke skal foretas særskilte økninger i antatt leieverdi for våningshus på gårdsbruk fra og med inntektsåret 1997, med mindre det skjer som ledd i en oppjustering av takstgrunnlaget for fast eiendom generelt.

Instruksen over omfatter også kårboliger.

Bruttoverdien av kårbolig på gårdsbruk (herunder føderåd) skal settes til hva det vil koste å leie tilsvarende bolig i vedkommende distrikt. Hvis det ikke er noe reelt leiemarked i distriktet, må utleieverdien fastsettes ved skjønn. Dersom kårbolig på gårdsbruk er påkostet i løpet av inntektsåret, skal bruttoverdien økes, dersom dette er nødvendig for å komme opp til et passende nivå. Det samme gjelder for påkostninger mv. foretatt tidligere år, men som pga. manglende eller ufullstendige opplysninger først er kommet til likningsmyndighetenes kunnskap senere.

§ 3–2–5. Fordel ved nettolikning av egen utnyttet jaktrett

Når den som disponerer en jaktrett selv har utnyttet denne, skal nettofordelen pr. felte dyr ved likningen settes lik satsene som er gjengitt nedenfor:

Elgku	kr	3.500
Elgokse	kr	4.500
Elgkalv	kr	1.700
Reinsdyr (voksen)	kr	1.000
Hjort (voksen)	kr	1.700

§ 3–2–6. Verdi av eget brensel

Skattedirektoratet fastsetter ikke landsdekkende normer for verdi av eget brensel i 2005, da det må foretas en totalvurdering i hvert enkelt tilfelle, der strømforbruk til privat bruk og eventuelt bruk av annet brensel må trekkes inn.

§ 3–2–7. Verdien av stallplass og uttatt fôr til hester som nyttes utenom jord- og skogbruksnæringen

Verdien av stallplass og uttatt fôr til hester som nyttes i travsport eller på annen måte utenom jord- og skogbruksnæringen, settes til kr 11.000 for voksne trav- og galopphester. For hobbyhester utenom trav- og galoppsport, settes uttaket til kr 7.800 og for ponnyer til kr 5.000. Satsene reduseres skjønnsmessig for fyll og unghester.

§ 3–2–8. Definisjon av «tre normalårsverk» i Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 12–20–1 (2) bokstav c og d

Personinntekt kan beregnes under ett for jord-/skogbruk og bestemte virksomheter nevnt i forskriften, når samlet årlig virksomhet ikke overstiger tre normalårsverk – dvs. 750 dagsverk eller 5.625 arbeidstimer.

§ 3–3. Fradragssatser

§ 3–3–1. Kostnader til kost i forbindelse med gårdsturisme

Drives gårdsturisme, der turister deltar i familiens måltider, kan det gis fradrag for kost tilsvarende satsene i § 1–2–17 med et tillegg på 30 prosent. Det kan i stedet kreves fradrag for dokumenterte kostnader.

§ 3–3–2. Kostnader til kost mv. for ikke regnskapspliktige lottfiskere

Ikke regnskapspliktige lottakere som ikke tar del i felles kosthold om bord, gis fradrag for dokumenterte kostnader til kost og (i tillegg) for «småautgifter» (kostnader til telefon, avis o.l.) med kr 40 per døgn.

For hjemmefiskere (overnatting hjemme) som ikke kan dokumentere kostutgifter, må fradraget fastsettes ved skjønn. Som veiledning for skjønnet kan nyttes en sats på kr 75 per dag.

§ 3–3–3. Kostnader ved bruttolikning av egen utnyttet jaktrett

Kostnader til gevær, ammunisjon, mv, kan bare føres til fradrag med inntil kr 2.000.

Vedlegg 1. Regulativ for reiser i utlandet for statens regning/Satser for nattillegg og kostgodtgjørelse med virkning for inntektsåret 2005

<i>Verdensdel/land</i>	<i>Nattillegg</i>	<i>Nattillegg Endret sats i året</i>	<i>Kostgodtgj.</i>	<i>Kostgodtgj. Endret sats i året</i>
<i>Afrika</i>				
Algerie	1.100		530	
Angola	1.000		550	
Benin	1.150		620	
Botswana	850		390	
Egypt	900		400	
Elfenbenskysten	1.150		600	
Etiopia	1.350		430	
Gabon	1.300		720	
Gambia	800		280	
Ghana	1.000		290	
Guinea	720		300	
Kamerun	1.440		500	
Kenya	970		390	
Lesotho	840		460	
Liberia	800		390	
Libya	380		370	
Madagaskar	790		390	
Malawi	520		300	
Mali	680		310	
Marokko	1.520		600	
Mauritius	1.240		420	
Mocambique	700		510	
Namibia	780		350	
Nigeria	1.530		420	
Senegal	1.120		540	
Seychellene	1.450		480	
Sudan	1.020		390	
Swaziland	980		340	
Sør-Afrikarepublikken	980		520	
Cape Town	1.500		640	
Tanzania	1.070		260	
Togo	810		500	
Tunisia	720		520	
Uganda	820		300	
Zambia	830		330	
Zimbabwe	980		370	
Øvrige områder	850		520	
<i>Amerika</i>				
Antigua og Barbuda	1.130		770	
Argentina	1.250		330	
Bahamas	1.240		540	
Barbados	1.350		570	
Bermuda (Br)	1.430		610	
Bolivia	600		190	
Brasil	1.300		450	
Sao Paulo	1.300		450	
Canada	1.430		510	
Chile	900		550	
Colombia	950		350	

<i>Verdensdel/land</i>	<i>Nattillegg</i>	<i>Nattillegg Endret sats i året</i>	<i>Kostgodtgj.</i>	<i>Kostgodtgj. Endret sats i året</i>
Costa Rica	980		540	
Cuba	830		570	
Den dominikanske rep.	950		510	
Dominica	630		400	
Equador	650		330	
Grenada	1.190		400	
Guatemala	930		450	
Guyana	670		370	
Haiti	750		330	
Jamaica	1.050		400	
Mexico	1.560		880	
Nederlandske Antiller	950		550	
Nicaragua	830		400	
Panama	530		420	
Paraguay	600		300	
Peru	850		610	
Puerto Rico	1.090		600	
St. Kitts-Nevis	1.390		550	
St. Lucia	1.650		750	
St. Vincent	1.100		750	
Surinam	900		240	
Trinidad og Tobago	1.020		500	
Uruguay	680		210	
USA	1.410		620	
New York	1.700		830	
Washington D.C	1.600		910	
Venezuela	1.260		520	
Øvrige områder	850		500	
<i>Asia</i>				
Afganistan	680		380	
Armenia	1.200		600	
Azerbajjan	1.530		470	
Bahrain	1.130		440	
Bangladesh	1.200		400	
Brunei	790		350	
Burma (Myanmar)	1.320		840	
Fillipinene	1.920		500	
Forente Arabiske Emirater	1.250		480	
Georgia	1.090		440	
India	1.120		360	
Indonesia	1.600		620	
Irak	500		650	
Iran	970		370	
Israel	1.300		840	
De palestinske områdene	790		320	
Japan	1.600		930	
Osaka	1.870		1.250	
Tokyo	1.970		1.120	
Jordan	1.170		840	
Kambodia	1.370		620	
Kina	1.290		600	
Hong Kong	1.470		730	
Macau	1.050		580	
Kasakhstan	1.420		540	
Kuwait	1.410		600	
Kypros	1950		730	
Laos	550		200	
Libanon	1.410		900	

<i>Verdensdel/land</i>	<i>Nattillegg</i>	<i>Nattillegg Endret sats i året</i>	<i>Kostgodtgj.</i>	<i>Kostgodtgj. Endret sats i året</i>
Malaysia	1.270		530	
Maldivene	1.160		770	
Nepal	1.000		250	
Oman	690		450	
Pakistan	1.310		410	
Qatar	1.100		470	
Saudi-Arabia	1.050		550	
Singapore	1.220		750	
Sri Lanka	650		300	
Syria	1.220		600	
Sør-Korea	1.390		690	
Seoul	1.400		810	
Taiwan	1.060		500	
Thailand	1.560		820	
Tyrkia	1.350		420	
Istanbul	1.590		670	
Vietnam	1.340		470	
Yemen	1.180		360	
Øst-Timor	1.090		590	
Øvrige områder	860		570	
<i>Australia/Oceania</i>				
Australia	1.770		760	
Fiji	1.880		510	
New Zealand	1.860		630	
Papua – New Guinea	1.620		360	
Øvrige områder	950		630	
<i>Europa</i>				
Albania	1.050		330	
Belgia	1.090		830	
Brussel	1.330		830	
Bosnia-Herzegovina	840		490	
Bulgaria	1.200		390	
Danmark	1.100		650	
København	1.270		710	
Estland	1.110		500	
Finland	1.220		590	
Frankrike	980		620	
Paris	1.460		750	
Hellas	1.230		680	
Athen	1.860		700	
Hviterussland	610		580	
Irland	1.410		720	
Island	1.300		730	
Italia	1.100		700	
Milano	1.250		870	
Roma	1.250		750	
Venezia	1.370		900	
Kroatia	1.120		660	
Latvia	900		440	
Liechtenstein	960		900	
Litauen	1.080		400	
Luxembourg	1.490		750	
Makedonia	900		380	
Malta	990		530	
Moldova	850		260	
Monaco	750		560	

<i>Verdensdel/land</i>	<i>Nattillegg</i>	<i>Nattillegg Endret sats i året</i>	<i>Kostgodtgj.</i>	<i>Kostgodtgj. Endret sats i året</i>
Nederland	1.130		680	
Amsterdam	1.360		700	
den Haag	1.310		700	
Polen	1.030		510	
Portugal	1.200		500	
Romania	1.310		460	
Russland	680		490	
Moskva	1.250		930	
St.Petersburg	1.320		640	
Serbia-Montenegro	640		340	fra 1.3: 380
Beograd	1.190		380	
Slovakia	1.000		400	
Slovenia	940		580	
Spania	750		700	
Barcelona	1.370		880	
Madrid	1.200		860	
Storbritannia	1.300		670	
London	1.350		1.010	
Sveits	1.100		640	
Genève	1.320		640	
Zürich	1.320		710	
Sverige	1.520		600	
Tsjekkiske republikk	1.480		520	
Tyskland	1.200		640	
Berlin	1.200		710	
Düsseldorf	1.200		670	
Ukraina	1.200		570	
Ungarn	1.400		720	
Østerrike	1.140		630	

For følgende områder/land i Europa fastsettes administrativt disse satser:

Andorra:	som for Spania
Færøyene:	som for Danmark
Gibraltar:	som for Storbritannia
Grønland:	som for Danmark
Guernsey (inkl. Alderney og Sark):	som for Storbritannia
Jersey:	som for Storbritannia
Kanariøyene:	som for Spania
Madeira:	som for Portugal
Man:	som for Storbritannia
Nord-Irland:	som for Storbritannia
San Marino:	som for Italia
Vatikanstaten:	som for Roma
Åland:	som for Finland

I følgende byer kan nattillegget overskrides med inntil 75 prosent av gjeldende sats uten å innhente forhåndstillatelse:

Afrika:

Cape Town, Nairobi.

Amerika:

Mexico by, New York by, Sao Paulo, Santiago de Chile, Washington DC.

Asia:

Hong Kong, Osaka, Tokyo.

Europa:

Amsterdam, Athen, Barcelona, Berlin, Brussel, Düsseldorf, Genève, den Haag, Helsingfors, København, Madrid, Moskva, München, Paris, Praha, Salzburg, Stockholm, Valencia, Wien og Zürich.

Kostnadene må legitimeres.

Vedlegg 2. Div. satser

Statens særavtale for kostgodtgjørelse (innenlandsreiser), gjeldende for 2005:

Kostgodtgjørelse for dagsreiser på mer enn 15 km:

For reiser inntil 5 timer:	kr 140,- (legitimert)
For reiser fra og med 5 timer inntil 9 timer:	kr 140,-.
For reiser fra og med 9 timer inntil 12 timer:	kr 200,-.
For reiser over 12 timer:	kr 320,-.

Kostgodtgjørelse ved overnatting på reiser på mer enn 15 km:

For reiser fra og med 8 timer og inntil 12 timer:	kr 250,-.
For reiser fra og med 12 timer:	kr 460,-.

Satser for bruk av egen bil etter statens særavtale, gjeldende for 2005:

For inntil 9.000 km i kalenderåret:	kr 3,00 per km.
Over 9.000 km i kalenderåret:	kr 2,40 per km.
For arbeidstakere med arbeidssted i Tromsø:	kr 0,05 per km i tillegg til satsene over.

For kjøring på skogs- og anleggsveier gis det i tillegg til kilometergodtgjørelsen et tillegg på kr 0,70 per km.

Når det er nødvendig med tilhenger for å bringe med utstyr og materiell som på grunn av sin vekt og beskaffenhet ikke er naturlig å plassere i bagasjerom eller på takgrind, gis det i tillegg til kilometergodtgjørelsen et tillegg på kr 0,50 per km.

Når det i bilen tas med arbeidstakere på oppdrag, gis det i tillegg til kilometergodtgjørelsen et tillegg på kr 0,50 per km per arbeidstaker.

Satser for kilometergodtgjørelse ved bruk av andre egne framkomstmidler etter statens særavtale, gjeldende for 2005:

Motorsykkel over 125 ccm:	kr 2,45 per km.
Moped og motorsykkel opp til og med 125 ccm:	kr 1,35 per km.
Snøscooter:	kr 6,10 per km.
Båt med motor fra og med 50 hk:	kr 6,00 per km.
Båt med motor inntil 50 hk:	kr 3,10 per km.
Andre framkomstmidler:	kr 1,00 per km.

9. des. Nr. 1485 2005**Vedtak om opprettelse av Bioforsk som eget forvaltningsorgan.**

Fastsatt ved kgl.res. 9. desember 2005. Fremmet av Landbruks- og matdepartementet. Kunngjort 19. desember 2005.

Bioforsk opprettes som eget forvaltningsorgan med særskilt fullmakt administrativt underlagt Landbruks- og matdepartementet med virkning fra 1. januar 2006.

14. des. Nr. 1486 2005**Forskrift om adgang til å permittere utover begrensningen i lønnspliktloven samt adgang til å utvide dagpengeperioden for samme tidsrom.**

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 14. desember 2005 med hjemmel i lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering § 3 (2) første ledd og lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 4–7 annet ledd. Kunngjort 19. desember 2005.

I

§ 1. Arbeidsgiver kan permittere utover begrensningen i lov om lønnsplikt under permittering § 3 (2) første ledd, likevel ikke utover 34 uker i løpet av en 18 måneders periode.

Det kan ytes dagpenger til de permitterte i samme periode som nevnt i første ledd, jf. folketrygdloven § 4–7 annet ledd.

De permitterte kan ikke motta dagpenger utover fastsatt stønadperiode etter folketrygdloven § 4–15.

II Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft 1. januar 2006.

15. des. Nr. 1487 2005

Forskrift om norsk farmakopé.

Fastsatt av Statens legemiddelverk 15. desember 2005 med hjemmel i lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v. (legemiddeloven) § 5, forskrift 20. juli 1995 nr. 698 om legemidlers kvalitet, standarder m.m., jf. delegeringsvedtak 8. juni 1995 nr. 521 og delegeringsvedtak 16. desember 1994 nr. 4659. Kunngjort 19. desember 2005.

Statens legemiddelverk godkjenner følgende som del av norsk farmakopé fra 1. januar 2006:

– Norske legemiddelstandarder 2006 (NLS 2006).

NLS 2006 opptar endringer til Ph. Eur. som følge av vedtak i Den europeiske farmakopékommisjon ved Helsekomiteens resolusjoner AP-CSP (04) 3 og (05) 1, 2 og 4.

De viktigste endringene fremgår av forordet i NLS 2006.

Fra 1. januar 2006 består gyldig norsk farmakopé av:

– European Pharmacopoeia 5th Edition 2005 med Supplement 5.1–5.3

– Norske legemiddelstandarder 2006.

European Pharmacopoeia 5th Edition, Supplement 5.4 trer i kraft 1. april 2006.

European Pharmacopoeia 5th Edition, Supplement 5.5 trer i kraft 1. juli 2006.

NLS 2006 vil foreligge i januar 2006.

Boken kan bestilles fra Gyldendal Akademisk,

e-post: kundeservice@gyldendal.no, faks: 23327698 eller telefon: 23327661.

NLS 2006 koster ordinært 385 kr, studentpris 230 kr (samlet bestilling).

ISBN 82–05–35547–9.

Forskrift 15. desember 2005 nr. 1487 om norsk farmakopé opphever forskrift 16. desember 2004 nr. 1657 om norsk farmakopé.

15. des. Nr. 1488 2005

Forskrift om endring i forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff.

Fastsatt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap 15. desember 2005 med hjemmel i lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven), jf. delegeringsvedtak 1. september 2003 nr. 1161. Kunngjort 19. desember 2005.

I

I forskrift 26. juni 2002 nr. 922 om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff gjøres følgende endringer:

§ 7–4 skal lyde:

Rom, bygning eller innretning for oppbevaring av eksplosiv vare skal være utført og innredet slik at det ikke oppstår særlig fare for brann eller eksplosjon, og slik at varen ikke kommer på avveie eller urette hender, og skal som et minimum kunne stå imot et innbruddsforsøk i 20 minutter.

Det skal være installert alarm som sikrer tidlig varsling og forsvarlig respons i rom, bygning eller innretning hvor det er gitt tillatelse til oppbevaring av over 250 kg eksplosiv vare.

Lager av permanent karakter skal være forsvarlig inngjerdet med låsbar port og med gjerde som slutter godt ned mot bakken.

Rom, bygning eller innretning skal ha ventilasjon som sikrer god utlufting.

§ 7–7 tredje ledd nye annet og tredje punktum skal lyde:

Oppbevaringssted hvor det er installert alarm skal som et minimum kontrolleres 1 gang pr. uke. Oppbevaringssted hvor det ikke er krav om installering av alarm skal som et minimum kontrolleres hver dag.

§ 12–6 nye annet og tredje ledd skal lyde:

Alle rom, bygning eller innretning med tillatelse til oppbevaring av eksplosiv vare gitt før 1. januar 2006 skal i tillegg til vilkårene i tillatelsen tilfredsstille kravene i forskriftens § 7–4 annet ledd eller § 7–7 tredje ledd annet og tredje punktum innen 1. januar 2006.

Med unntak av tidligere tillatelser for oppbevaring av fyrverkeri i faregruppe 1.2G, 1.3G, 1.4G og 1.4S skal rom, bygning eller innretning med tillatelse for oppbevaring av eksplosiv vare gitt før 1. januar 2006 tilfredsstillende forskriftens § 7–4 første ledd i.f. og tredje ledd innen 1. januar 2007.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2006.

16. des. Nr. 1489 2005

Forskrift om tillatelse til å drive sporvei, tunnelbane og forstadsbane, samt sidespor m.m. (tillatelsesforskriften).

Fastsatt av Samferdselsdepartementet 16. desember 2005 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven) § 2, § 4, § 5, § 6, § 7, § 11, § 13, § 15 og § 16, jf. delegeringsvedtak 22. november 1996 nr. 1076 og delegeringsvedtak 4. april 1997 nr. 275. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 42e (direktiv 2004/49/EF). Kunngjort 19. desember 2005.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1–1. Virkeområde

Forskriften gjelder tillatelse til å drive jernbanevirksomhet som omfatter sporvei, tunnelbane, forstadsbane, museumsbane og lignende, som ikke er en del av det nasjonale jernbanenettet.

Forskriften gjelder også jernbanevirksomhet på privateid jernbaneinfrastruktur som brukes bare av eierne til egen godstransport.

Forskriften gjelder også drift av sidespor, havnespor, terminalspor og lignende infrastruktur med unntak av kapittel 2 og 3 i forskriften her.

§ 1–2. Unntak

Forskriften gjelder ikke for:

- a) museumsbanevirksomhet og bane for transport av gods til eget bruk, når banene ikke krysser offentlig vei eller for øvrig ikke utgjør en vesentlig trafikksikkerhetsrisiko,
- b) bane for transport av gods til eget bruk hvor transporten foregår på egen infrastruktur innenfor et avgrenset bedriftsområde
- c) kabelbane.

§ 1–3. Myndighetene oppgaver

Statens jernbanetilsyn gir tillatelse til å drive jernbanevirksomhet og fører tilsyn og kontroll med jernbanevirksomhetene.

Statens jernbanetilsyn utsteder sikkerhetsgodkjenning til den som driver sidespor, havnespor, terminalspor og lignende infrastruktur.

Statens jernbanetilsyn kan i forskrift eller enkeltvedtak fastsette nærmere krav til og vilkår for å drive jernbanevirksomhet for å ivareta hensynet til en sikker og hensiktsmessig trafikkavvikling samt miljø etter jernbaneloven § 6, og kan gi nærmere bestemmelser til forskriften her.

Statens jernbanetilsyn godkjenner rullende materiell og infrastruktur etter jernbaneloven § 4 og § 5 og kan i forskrift fastsette vilkår for slike godkjenninger.

Departementet godkjenner transportvilkår mv. etter § 2–1.

Kapittel 2. Særskilte krav til trafikkvirksomhet

§ 2–1. Særskilte krav til trafikkvirksomhet

Departementet skal godkjenne transportvilkår for virksomheter som driver rutegående persontransport.

Når fylkeskommunen gir tilskudd til lokal jernbane innen et fylke, fastsetter fylkeskommunen transportvilkår. Fylkeskommunens vedtak i saker om godkjenning av ruteplan, takster og tilskudd kan ikke påklages til departementet.

Departementet skal godkjenne tilleggsavgift for reisende uten gyldig billett.

Kapittel 3. Krav om tillatelse til å drive jernbanevirksomhet

§ 3–1. Krav om tillatelse

Den som vil drive jernbanevirksomhet må ha tillatelse etter dette kapitlet.

§ 3–2. Tillatelse til å drive jernbanevirksomhet

Statens jernbanetilsyn gir tillatelse til å drive jernbanevirksomhet til virksomhet som er etablert i Norge, oppfyller kravene til vandel, økonomisk evne, faglig dyktighet, forsikring/garanti. Virksomheten må også ha et sikkerhetsstyringssystem og kunne sannsynliggjøre at krav fastsatt i eller i medhold av jernbaneloven vil bli oppfylt.

Tillatelse gis ikke dersom særlige grunner taler mot det.

Ansvar for virksomheten ligger hos den som har fått tillatelsen. Ansvar omfatter blant annet at virksomheten drives på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte, og at vilkårene som er satt for virksomheten i eller i medhold av lov er oppfylt.

Tillatelsen kan ikke overdras til andre.

Til drift av infrastruktur ligger ansvaret for trafikkstyring. Statens jernbanetilsyn kan gi tillatelse til at ansvaret overføres til andre.

§ 3-3. *Vandel og konkurs*

Eieren av virksomheten må ha god vandel og ikke være slått konkurs. Er eieren en juridisk person må daglig leder oppfylle kravene. Det kan i tillegg stilles krav til at andre personer i ledelsen må oppfylle disse kravene.

Kravet til god vandel er oppfylt når personer som nevnt i første ledd:

- a) ikke er dømt for alvorlige straffbare forhold, herunder overtredelse av forretningsmessig art,
- b) ikke er dømt for alvorlige brudd på særlig lovgivning som gjelder transport,
- c) ikke er dømt for alvorlige eller gjentatte brudd på sosialrettslige eller arbeidsrettslige forpliktelser, herunder forpliktelser i henhold til arbeidervern- og arbeidsmiljølovgivningen.

For å dokumentere at kravene til vandel er oppfylt, må det fremlegges politiattest for personer nevnt i første ledd.

§ 3-4. *Økonomisk evne*

Virksomheten må ha tilfredsstillende økonomisk evne.

For å dokumentere at kravet til økonomisk evne er oppfylt, må foretaket fremlegge en beskrivelse av virksomhetens økonomi og finansiering samt årsregnskap, eller dersom dette ikke er mulig, årsbalansen. Det må fremlegges skatteattest.

§ 3-5. *Faglig dyktighet*

Krav til faglig dyktighet er oppfylt når virksomheten har eller vil ha en ledelsesorganisasjon som har den kunnskap og/eller erfaring som er nødvendig for å utøve sikker og effektiv driftskontroll.

For å dokumentere at kravene til faglig dyktighet er oppfylt, må det fremlegges følgende dokumentasjon:

- a) beskrivelse av virksomheten som skal drives og organisasjonen,
- b) firmaattest,
- c) opplysninger om faglig dyktighet i ledelsesorganisasjonen, herunder kvalifikasjonskrav.

§ 3-6. *Forsikring/garanti*

Virksomheten skal være tilstrekkelig forsikret eller ha garanti for erstatningsansvar som kan oppstå på grunn av virksomheten, herunder dekning av erstatningsansvar i tilfelle ulykker. For å dokumentere at kravet til forsikring/garanti er oppfylt, må det fremlegges opplysninger om forsikring eller garanti som dekker erstatningsansvar nevnt i første ledd.

§ 3-7. *Sikkerhetsstyringssystem m.m.*

Virksomheten må ha et sikkerhetsstyringssystem som tilfredsstillende kravene i kravforskriften.

Virksomheten må også kunne oppfylle spesifikke krav som er nødvendige for sikker drift.

For å dokumentere at kravene i første ledd er oppfylt må jernbanevirksomheten fremlegge en beskrivelse av hvordan sikkerhetsstyringssystemet sikrer samsvar med krav i eller i medhold av jernbaneloven og andre regler som gjelder for virksomheten.

§ 3-8. *Unntak*

Statens jernbanetilsyn kan gjøre unntak fra dette kapittel og tilpasse kravene til den virksomhet som skal drives.

Kapittel 4. Sikkerhetsgodkjenning av drift av sidespor, havnespor, terminalspor og lignende

§ 4-1. *Krav om sikkerhetsgodkjenning*

Den som vil drive sidespor, havnespor, terminalspor og lignende må ha sikkerhetsgodkjenning utstedt av Statens jernbanetilsyn.

§ 4-2. *Vilkår for sikkerhetsgodkjenning*

For å få utstedt sikkerhetsgodkjenning må den som driver sidespor mv.

- a) ha et sikkerhetsstyringssystem som tilfredsstillende kravene i kravforskriften og
- b) kunne oppfylle spesifikke krav som er nødvendige for sikker utforming, sikkert vedlikehold og sikker drift av jernbaneinfrastrukturen, herunder eventuelt vedlikehold og drift av systemet for trafikkstyring og signalgivning.

§ 4-3. *Saksbehandlingstid*

Søknad om sikkerhetsgodkjenning avgjøres snarest mulig og senest fire måneder etter at Statens jernbanetilsyn har mottatt alle de nødvendige opplysningene og eventuelle tilleggsopplysninger som kreves. Dersom søkeren anmodes om å framlegge tilleggsopplysninger, skal disse fremlegges umiddelbart.

§ 4-4. *Fornyelse og endring av sikkerhetsgodkjenning*

Sikkerhetsgodkjenningen fornyes etter søknad fra den som driver sidespor mv. minst hvert femte år.

Sikkerhetsgodkjenningen skal ajourføres helt eller delvis ved alle vesentlige endringer av infrastrukturen,

signalsystemet eller energiforsyningen eller av prinsippene for drift og vedlikehold av disse, og skal omgående underrette Statens jernbanetilsyn om alle slike endringer.

Statens jernbanetilsyn kan kreve revisjon av sikkerhetsgodkjenningen etter vesentlige endringer av krav fastsatt i eller i medhold av jernbaneloven.

Forskriftens § 4–3 gjelder tilsvarende for fornyelse og ajourføring av sikkerhetsgodkjenningen.

§ 4–5. Tilbakekall av sikkerhetsgodkjenning

Statens jernbanetilsyn skal tilbakekalle sikkerhetsgodkjenningen dersom den som driver sidespor mv. ikke lenger oppfyller kravene som gjelder for sikkerhetsgodkjenningen.

Kapittel 5. Administrative bestemmelser m.m.

§ 5–1. Tilsyn og kontroll

Statens jernbanetilsyn utøver tilsyn og kontroll med jernbanevirksomhet og skal gis adgang til innsyn i nødvendige dokumenter for å påse at vilkårene er oppfylt. Enhver plikter å gi tilsynet de opplysninger det krever for å utføre sine oppgaver, samt for samme formål å gi tilsynet adgang til anlegg, herunder lokaler, utstyr og annet materiell knyttet til jernbanevirksomheten.

Statens jernbanetilsyn kan gi pålegg om korrigerende tiltak.

Statens jernbanetilsyn kan påby stans av driften helt eller delvis når sikkerhetsmessige hensyn krever det, og kan om nødvendig kreve politiets hjelp til å gjennomføre påbudet.

§ 5–2. Tvangsmulkt

Statens jernbanetilsyn kan i pålegg til jernbanevirksomheten fastsette en løpende tvangsmulkt for hver dag som går etter utløpet av den frist som er satt for oppfylling av pålegget, og fram til pålegget er oppfylt. Tilsynet kan frafalle påløpt tvangsmulkt.

Tvangsmulktens størrelse skal fastsettes under hensyn til hvor viktig det er at pålegget blir gjennomført og hvilke kostnader det antas å medføre.

Tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 5–3. Tilbakekall av tillatelse til å drive jernbanevirksomhet

Statens jernbanetilsyn kan trekke tilbake tillatelsen til å drive jernbanevirksomhet dersom jernbanevirksomheten ikke oppfyller kravene til tillatelse.

§ 5–4. Varsel ved vesentlige endringer av betydning for tillatelsen

Statens jernbanetilsyn skal varsles ved vesentlige endringer som har betydning for tillatelsen, herunder skifte av daglig leder, endringer i eierforhold, for eksempel fusjon, overtakelse eller større endringer i eiersammensetningen. Statens jernbanetilsyn kan i slike tilfeller kreve at det skal søkes om ny tillatelse. Virksomheten kan fortsette mens søknaden behandles dersom sikkerheten ivaretas.

§ 5–5. Saksbehandlingsregler

Dersom ikke annet er særskilt bestemt i forskriften her, gjelder forvaltningslovens saksbehandlingsregler.

Søknad om tillatelse avgjøres snarest mulig og senest tre måneder etter den dato da alle nødvendige opplysninger er framlagt.

Kapittel 6. Avsluttende bestemmelser

§ 6–1. Ikrafttredelse mv.

Forskriften trer i kraft 1. januar 2006.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 5. februar 2003 nr. 136 om tillatelse til å drive jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m., samt tilgang til å trafikkere det nasjonale jernbanenettet (tillatelsesforskriften).

16. des. Nr. 1490 2005

Forskrift om lisens, sikkerhets sertifikat og om tilgang til å trafikkere det nasjonale jernbanenettet, samt om sikkerhetsgodkjenning for å drive infrastruktur (lisensforskriften).

Fastsatt av Samferdselsdepartementet 16. desember 2005 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven) § 4, § 5, § 6, § 7, § 8, § 11, § 13, § 15 og § 16, jf. delegeringsvedtak 22. november 1996 nr. 1076 og delegeringsvedtak 4. april 1997 nr. 275. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 37 (direktiv 91/440/EØF endret ved direktiv 2001/12/EF og direktiv 2004/51/EF), nr. 42a (direktiv 95/18/EF endret ved direktiv 2001/13/EF), nr. 41b (direktiv 2001/14/EF), nr. 42e (direktiv 2004/49/EF) og nr. 95 (kommisjonsrekommendasjon 2004/358/EF). Kunngjort 19. desember 2005.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1–1. Virkeområde

Forskriften gjelder:

- a) tilgang til å trafikkere det nasjonale jernbanenettet,

- b) lisens til jernbaneforetak for å drive gods- og/eller persontransport på det nasjonale jernbanenettet med tilknyttede spor,
- c) sikkerhets sertifikat til jernbaneforetak for å drive gods- og/eller persontransport på det nasjonale jernbanenettet med tilknyttede spor,
- d) sikkerhetsgodkjenning til infrastrukturforvalter for å drive jernbaneinfrastruktur som er en del av det nasjonale jernbanenettet.

§ 1–2. Forutsetninger for trafikkering

Et jernbaneforetak må ha tilgang, lisens og sikkerhets sertifikat samt ha fått tildelt ruteleie av infrastrukturforvalter for å kunne trafikere det nasjonale jernbanenettet.

§ 1–3. Myndighetenes oppgaver

Samferdselsdepartementet gir tilgang til å trafikere det nasjonale jernbanenettet etter § 2–2. Departementet overvåker konkurransen på markedene for jernbanetransport, herunder markedet for godstransport med jernbane iht. direktiv 91/440/EØF artikkel 10 punkt 7, endret ved direktiv 2001/12/EF. Alle søkere eller andre berørte parter kan fremsette klage til departementet dersom de mener at de har blitt urettferdig behandlet, utsatt for forskjellsbehandling eller krenket på andre måter. Departementet skal så snart som mulig på grunnlag av klagen eller på eget initiativ, treffe beslutning om nødvendige tiltak for å rette på en uønsket negativ utvikling i markedet.

Samferdselsdepartementet godkjenner transportvilkår og tilleggsavgift for rutegående persontransport.

Samferdselsdepartementet kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra forskriften her når dette ikke er i strid med internasjonale avtaler som Norge har inngått.

Statens jernbanetilsyn utsteder lisens, sikkerhets sertifikat og sikkerhetsgodkjenning og er sikkerhetsmyndighet i henhold til direktiv 2004/49/EF.

Statens jernbanetilsyn fører tilsyn og kontroll mv. med jernbaneforetak, infrastrukturforvaltere og trafikkstyrere.

Statens jernbanetilsyn godkjenner rullende materiell og infrastruktur i henhold til jernbaneloven § 4 og § 5.

Statens jernbanetilsyn kan i forskrift eller enkeltvedtak fastsette nærmere krav til og vilkår for å drive jernbanevirksomhet for å ivareta hensynet til en sikker og hensiktsmessig trafikkavvikling samt miljø etter jernbaneloven § 6.

Statens jernbanetilsyn kan i forskrift fastsette at trafikkstyrer skal ha fullmakt til å sette i verk umiddelbare tiltak for å ivareta en sikker og hensiktsmessig trafikkavvikling i forbindelse med utøving av trafikkstyring.

§ 1–4. Definisjoner

I forskriften her forstås med:

- a) *det nasjonale jernbanenettet*: den jernbaneinfrastruktur som er beregnet på persontransport og/eller godstransport og som forvaltes av Jernbaneverket som infrastrukturforvalter, (jf. dog § 3–2 annet ledd),
- b) *infrastrukturforvalter*: ethvert organ eller foretak som er ansvarlig særlig for å opprette og vedlikeholde jernbaneinfrastrukturen eller deler av denne som angitt i direktiv 91/440/EØF artikkel 3; dette kan også omfatte forvaltning av kontroll- og sikkerhetssystemer for infrastrukturen. Infrastrukturforvalterens oppgaver på et nett eller en del av et nett kan tildeles forskjellige organer eller foretak,
- c) *internasjonal sammenslutning*: enhver sammenslutning av minst to jernbaneforetak etablert i ulike EØS-stater eller mellom EØS-stat og Sveits med sikte på å drive internasjonal transportvirksomhet mellom EØS-stater eller mellom EØS-stat og Sveits,
- d) *jernbaneforetak*: jernbaneforetak som definert i fordelingsforskriften, og ethvert annet offentlig eller privat foretak, hvis virksomhet er å yte tjenester for transport av gods og/eller passasjerer med jernbane, og som forplikter seg til å sørge for trekraften; dette gjelder også foretak som bare sørger for trekraften,
- e) *jernbanevirksomhet*: virksomhet som driver gods- og persontransport, infrastruktur og trafikkstyring,
- f) *kombinert godstransport*: artikkel 1 i direktiv 92/106/EØF,
- g) *lisens*: en tillatelse utstedt til et foretak i en EØS-stat eller Sveits, der det anerkjennes som jernbaneforetak i henhold til direktiv 95/18/EF. Anerkjennelsen kan begrenses til utøvelsen av visse former for transport,
- h) *regional transport*: transporttjenester utført for å møte transportbehovet i en region,
- i) *sikkerhetsgodkjenning*: en bekreftelse på at infrastrukturforvalter, herunder trafikkstyrer har et eget sikkerhetsstyringssystem som kan oppfylle kravene fastsatt i TSIs og i andre relevante EØS-regler samt krav i eller i medhold av jernbaneloven,
- j) *sikkerhets sertifikat*: en bekreftelse på at jernbaneforetaket har et eget sikkerhetsstyringssystem som kan oppfylle kravene fastsatt i TSIs og i andre relevante EØS-regler samt i nasjonale sikkerhetsregler,
- k) *sikkerhetsstyringssystem*: organisasjon og systemer opprettet av en infrastrukturforvalter eller et jernbaneforetak med på henblikk sikker forvaltning av deres virksomhet,
- l) *tekniske spesifikasjoner for samtrafikkevne (TSI)*: de spesifikasjoner som gjelder for hvert delsystem med sikte på å oppfylle de grunnleggende krav og sikre samtrafikkevnen i de transeuropeiske jernbanesystemene for høyhastighetstog og konvensjonelle tog som angitt i direktiv 96/48/EF og direktiv 2001/16/EF,
- m) *transport i byer og forsteder*: transporttjenester utført for å møte transportbehovet i en bykjerne eller et byområde, samt transportbehov mellom denne bykjerne eller dette byområdet og forstedene.

Kapittel 2. Tilgang til å trafikere det nasjonale jernbanenettet

§ 2-1. *Jernbaneforetak som har tilgang til å trafikere det nasjonale jernbanenettet*

Følgende jernbaneforetak hvis hovedvirksomhet er transport av gods og/eller personer, har på rimelige vilkår tilgang til å trafikere det nasjonale jernbanenettet under forutsetning av at foretaket har lisens og sikkerhets sertifikat for den aktuelle type transport og strekning:

- a) NSB AS,
- b) Flytoget AS i det omfang departementet bestemmer,
- c) jernbaneforetak som er etablert i Norge som vil drive godstransport og har lisens og sikkerhets sertifikat utstedt fra Statens jernbanetilsyn,
- d) internasjonale sammenslutninger av jernbaneforetak med sikte på å drive internasjonal transport hvorav det ene foretaket er etablert i Norge,
- e) jernbaneforetak som vil drive internasjonal kombinert godstransport,
- f) jernbaneforetak som vil drive internasjonal godstransport. Slike jernbaneforetak vil også ha rett til å ta imot og levere gods i Norge under forutsetning av at tilsvarende rettighet gjelder for norske jernbaneforetak i den EØS-stat eller Sveits der foretaket er etablert,
- g) jernbaneforetak som tildeles avtale om persontransporttjenester med det offentlige, på den delen av det nasjonale jernbanenettet som avtalen omfatter.

Fra 1. januar 2007 gis jernbaneforetak som nevnt i første ledd første punktum og som vil drive både nasjonal og internasjonal godstransport av enhver art, tilgang til å trafikere det nasjonale jernbanenettet under forutsetning av at foretaket har lisens og sikkerhets sertifikat for den aktuelle type transport og strekning. Slik tilgang skal gis på rimelige vilkår.

Tilgangen omfatter også nødvendig transport av materiellet på det nasjonale jernbanenettet.

Dersom det gis særretter på bakgrunn av avtale med det offentlige etter første ledd bokstav g, kan departementet begrense tilgangsretten tilsvarende for NSB AS.

§ 2-2. *Jernbaneforetak som kan søke departementet om tilgang til å trafikere det nasjonale jernbanenettet*

Følgende jernbaneforetak som er etablert i Norge kan av departementet gis tilgang til å trafikere hele eller deler av det nasjonale jernbanenettet:

- a) foretak som bare driver transport i byer og forsteder eller regional transport på egen kjørevei,
- b) foretak som vil drive persontransport på deler av det nasjonale jernbanenettet hvor statens jernbanetrafikkselskap har innstilt slik trafikk,
- c) foretak som vil drive museums virksomhet eller annen persontransport med et begrenset omfang.

Tilgangsrettigheten kan bare utøves dersom jernbaneforetaket har lisens etter kapittel 4 og sikkerhets sertifikat etter kapittel 5 i forskriften her.

Tilgang etter bokstavene a og b gis i tilfeller hvor dette vil bidra til en hensiktsmessig trafikkavvikling. Tilgang etter bokstav c kan bare gis dersom trafikkvirksomheten ikke vil være i konkurranse med rutegående persontransport.

§ 2-3. *Tilgang til havne- og terminalspor som er knyttet til det nasjonale jernbanenettet*

Tilgang til spor og yting av tjenester i terminaler og havner knyttet til jernbanevirksomhet og som mer enn en sluttbruker benytter eller kan benytte, skal gis til alle jernbaneforetak på en måte som gir innsyn og ikke forskjellsbehandler. Anmodninger fra jernbaneforetak kan pålegges begrensinger bare dersom det finnes mulige alternativer med jernbane på markedsvilkår.

§ 2-4. *Tilbakekall av tilgang til å trafikere det nasjonale jernbanenettet*

Tilgang til å trafikere det nasjonale jernbanenettet etter § 2-2 kan tilbakekalles av departementet dersom jernbaneforetaket ikke oppfyller vilkårene som er stilt for tilgangen.

Tilgangen kan også tilbakekalles når den ikke har vært benyttet i de siste seks måneder fra den dag den kunne vært tatt i bruk. Det samme gjelder dersom virksomheten er opphørt i seks måneder.

Kapittel 3. Særskilte krav mv. til jernbaneforetak og infrastrukturforvalter

§ 3-1. *Særskilte krav mv. til jernbaneforetak*

Departementet skal godkjenne transportvilkår for jernbaneforetak som driver rutegående persontransport.

Departementet skal godkjenne tilleggsavgift for reisende uten gyldig billett.

Jernbaneforetak skal drives etter de prinsipper som gjelder for kommersielle selskaper, noe som også skal omfatte de forpliktelser til offentlig tjenesteytelse som staten eventuelt pålegger dem og de kontrakter som offentlig tjenesteytelse som de inngår med vedkommende myndigheter.

Jernbaneforetak vedtar selv sine virksomhetsplaner, herunder investerings- og finansieringsplaner. Disse planene skal utarbeides for at foretakene skal oppnå finansiell likevekt og de øvrige mål for den tekniske kommersielle og finansielle forvaltningen; de skal også fastsette midlene til å gjennomføre disse målene.

Jernbaneforetak skal føre og offentliggjøre resultatregnskaper og enten balanser eller en årlig oversikt over aktiva og passiva i forbindelse med utføring av godstransport med jernbane. Midler som utbetales til virksomhet i forbindelse med utføring av persontransport som inngår i offentlig tjeneste, skal føres atskilt i de relevante

regnskaper og må ikke overføres til virksomhet i forbindelse med utføring av annen transport eller andre former for virksomhet.

§ 3-2. *Særskilte krav til infrastrukturforvalter*

Infrastrukturforvalter skal utarbeide en virksomhetsplan som omfatter investerings- og finansieringsprogrammer. Planen skal utformes med henblikk på å sikre optimal og effektiv anvendelse og utvikling av infrastrukturen og samtidig sikre økonomisk balanse og omfatte de midler som er nødvendig for å oppnå disse målene. Departementet kan gi nærmere retningslinjer for utarbeidelse av slike planer.

For å ivareta forpliktelser gitt i direktiv 2001/14/EF, kan departementet i forskrift eller enkeltvedtak stille særskilte vilkår for private virksomheter som vil opprette og vedlikeholde infrastruktur som skal inngå som en del av det nasjonale jernbanenettet.

§ 3-3. *Særskilte krav til integrerte selskaper*

For integrerte selskaper skal det føres og offentliggjøres atskilte resultatregnskaper og balanser, på den ene siden for virksomhet tilknyttet jernbaneforetaks yting av transporttjenester og på den andre siden for virksomhet tilknyttet forvaltningen av jernbaneinfrastrukturen. Eventuell offentlig støtte utbetalt til av disse virksomhetsområdene kan ikke overføres til det andre. Regnskapene for de to virksomhetsområdene skal ha en form som gjenspeiler dette forbudet.

§ 3-4. *Særskilte krav til avtaler mellom jernbaneforetak og infrastrukturforvalter*

Jernbaneforetak skal inngå nødvendige avtaler på offentligrettslig eller privatrettslig grunnlag med infrastrukturforvalteren for den jernbaneinfrastruktur som benyttes. Vilkårene for slike avtaler skal sikre innsyn og adgang uten forskjellsbehandling, i samsvar med fordelingsforskriften.

Kapittel 4. Krav om lisens for jernbaneforetak

§ 4-1. *Krav om lisens*

Jernbaneforetak som skal trafikkere det nasjonale jernbanenettet må ha lisens etter dette kapittel. Lisensen gjelder i hele EØS-området. Lisens utferdiget i en annen EØS-stat eller i Sveits gjelder i Norge.

§ 4-2. *Lisens til å drive gods- og/eller persontransport*

Statens jernbanetilsyn gir lisens til jernbaneforetak som er etablert i Norge og som oppfyller kravene til vandel, økonomisk evne og faglig dyktighet, samt forsikring/garanti som beskrevet i § 4-3 til § 4-6. Lisensen kan begrenses til en bestemt type transport. Lisensen utstedes på eget skjema i henhold til kommisjonsrekommendasjon 2004/358/EF med tilpasninger.

En lisens er gyldig så lenge jernbaneforetaket oppfyller kravene i denne forskriften.

Ansvar for virksomheten ligger hos den som får lisensen. Ansvar omfatter blant annet at virksomheten drives på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte, og at vilkårene som er satt for virksomheten i eller i medhold av lov er oppfylt.

Lisensen kan ikke overdras til andre.

§ 4-3. *Vandel m.m.*

Eier av foretaket må ha god vandel og ikke være slått konkurs. Er eieren en juridisk person må daglig leder oppfylle kravene. Det kan i tillegg stilles krav til at andre personer i ledelsen må oppfylle disse kravene.

Kravet til god vandel er oppfylt når personer som nevnt i første ledd:

- ikke er dømt for alvorlige straffbare forhold, herunder overtredelse av forretningsmessig art,
- ikke er dømt for alvorlige brudd på særlig lovgivning som gjelder transport,
- ikke er dømt for alvorlige eller gjentatte brudd på sosialrettslige eller arbeidsrettslige forpliktelser, herunder forpliktelser i henhold til arbeidervern- og arbeidsmiljølovgivningen, og forpliktelser som følger av tolllovgivningen når det dreier seg om et foretak som ønsker å utføre grensekryssende godstransport som er underlagt tollprosedyrer.

For å dokumentere at kravene til vandel er oppfylt, må det fremlegges politiattest for personer nevnt i første ledd.

§ 4-4. *Økonomisk evne*

Foretaket må ha tilfredsstillende økonomisk evne.

Kravet til økonomisk evne er oppfylt når foretaket kan godtgjøre at det i et tidsrom på tolv måneder kan oppfylle sine løpende og potensielle forpliktelser, som skal være vurdert på et realistisk grunnlag, og foretaket ikke har betydelige restanser på skatt eller trygdeavgift.

For å dokumentere at kravet til økonomisk evne er oppfylt, må foretaket fremlegge årsregnskap eller, dersom dette ikke er mulig, årsbalansen.

Foretaket må videre fremlegge opplysninger om følgende forhold:

- disponible midler, herunder tilgodehavende i bank, bevilget kassakreditt og lån,
- kapital og aktiva som kan stilles som sikkerhet,
- driftskapital,

- d) relevante kostnader, herunder anskaffelseskostnader og á kontobetalinger i forbindelse med kjøretøy, grunn, bygninger, anlegg og rullende materiell,
- e) kostnader som påhviler foretakets aktiva.

Opplysningene skal dokumenteres gjennom en revisjonsberetning og egnet dokumentasjon fra bank, revisor eller autorisert regnskapsfører.

Det skal fremlegges skatteattest.

§ 4-5. *Faglig dyktighet*

Kravene til faglig dyktighet er oppfylt når jernbaneforetaket som søker lisens, har eller vil ha en ledelsesorganisasjon som har den kunnskap og/eller erfaring som er nødvendig for å utøve sikker og effektiv driftskontroll og overvåking av driftsformene angitt i lisensen.

For å dokumentere kravene til faglig dyktighet må det fremlegges følgende dokumentasjon:

- a) beskrivelse av den virksomhet som skal drives,
- b) firmaattest,
- c) opplysninger om faglig dyktighet i ledelsesorganisasjonen, herunder kvalifikasjonskrav.

§ 4-6. *Forsikring/garanti*

Jernbaneforetaket skal være tilstrekkelig forsikret eller ha garanti for erstatningsansvar som kan oppstå på grunn av virksomheten, herunder dekning av erstatningsansvar i tilfelle ulykker, særlig når det gjelder passasjerer, bagasje, frakt, post og tredjemann. Forsikringen/garantien må som minimum ha en dekning på 4500 G (folketrygdens grunnbeløp) per skadetilfelle.

For å dokumentere at kravet til forsikring/garanti er oppfylt, må det fremlegges opplysninger om forsikring eller garanti som dekker erstatningsansvar nevnt i første ledd.

§ 4-7. *Saksbehandlingstid*

Søknad om lisens avgjøres snarest mulig og senest tre måneder etter at Statens jernbanetilsyn har mottatt alle nødvendige opplysninger.

§ 4-8. *Fornyhet lisens ved endring av jernbaneforetakets rettslige stilling m.m.*

Statens jernbanetilsyn skal varsles ved endringer av jernbaneforetakets rettslige stilling, herunder skifte av daglig leder, endringer i eierforhold, for eksempel fusjon, overtakelse eller større endringer i eiersammensetningen. Statens jernbanetilsyn kan i slike tilfeller kreve at det skal søkes om ny lisens. Virksomheten kan fortsette mens søknaden behandles dersom sikkerheten ivaretas.

Dersom et jernbaneforetak har til hensikt å endre eller utvide sin virksomhet i betydelig grad, skal lisensen fremlegges Statens jernbanetilsyn for fornyet vurdering.

§ 4-9. *Suspensjon og tilbakekall av lisens*

Lisensen skal suspenderes eller tilbakekalles av Statens jernbanetilsyn dersom kravene ikke lenger er oppfylt. Ved konkursbehandling eller tilsvarende behandling skal lisensen tilbakekalles, dersom det ikke er realistiske muligheter for en tilfredsstillende finansiell omstrukturering innen en rimelig frist.

Når et jernbaneforetak har innstilt sin virksomhet i seks måneder eller ikke har begynt sin virksomhet seks måneder etter at lisensen er utstedt, kan Statens jernbanetilsyn bestemme at lisensen skal suspenderes eller tilbakekalles og fremlegges for fornyet vurdering.

Et jernbaneforetak kan søke om en lengre frist for å starte opp virksomhet dersom transporttjenestens særlige karakter tilsier dette.

Dersom lisensen suspenderes eller tilbakekalles på grunn av at kravet til økonomisk evne ikke lenger er oppfylt, kan Statens jernbanetilsyn mens jernbaneforetaket omorganiseres, utstede midlertidig lisens med gyldighet inntil seks måneder, forutsatt at sikkerheten ivaretas.

Kapittel 5. Krav om sikkerhetssertifikat for jernbaneforetak

§ 5-1. *Krav om sikkerhetssertifikat*

Jernbaneforetak med lisens utstedt av Statens jernbanetilsyn må i tillegg ha sikkerhetssertifikat i henhold til § 5-2.

Jernbaneforetak med lisens fra annen EØS-stat eller Sveits må ha sikkerhetssertifikat i henhold til § 5-2 bokstav b og oppfylle kravet til forsikring i § 5-3.

Sikkerhetssertifikatet skal angi type transport det gjelder for og kan omfatte hele eller deler av det nasjonale jernbanenettet, og skal inneholde en bekreftelse på at jernbaneforetaket har et sikkerhetsstyringssystem som angitt i sikkerhetsforskriften. Videre skal sikkerhetssertifikatet inneholde en bekreftelse på tiltakene truffet av jernbaneforetaket med henblikk på å oppfylle spesifikke krav som er nødvendige for sikker drift på det nasjonale jernbanenettet.

§ 5-2. *Vilkår for å få sikkerhetssertifikat*

For å få utstedt sikkerhetssertifikat må jernbaneforetaket

- a) ha et sikkerhetsstyringssystem som tilfredsstiller kravene i sikkerhetsforskriften, samt oppfylle kravene fastsatt i TSier og andre relevante EØS-bestemmelser, og

- b) kunne oppfylle spesifikke nasjonale krav som er satt med henblikk på risikohåndtering og sikker bruk av nettet.

Sertifiseringen som utføres etter første ledd bokstav a gjelder i hele EØS-området for tilsvarende jernbanetransport.

For å dokumentere at kravet i bokstav b er oppfylt må jernbaneforetak fremlegge følgende dokumentasjon:

- a) beskrivelse av hvordan sikkerhetsstyringssystemet sikrer samsvar med krav i eller i medhold av jernbaneloven og andre regler som gjelder for virksomheten, herunder bestemmelser for personell og rullende materiell,
- b) beskrivelse av de forskjellige kategoriene av personell hos foretaket eller hos underleverandøren, og hvordan disse oppfyller kravene i eller i medhold av jernbaneloven og dokumentasjon som viser at personell er behørig autorisert eller sertifisert,
- c) beskrivelse av de forskjellige typene rullende materiell som skal brukes i virksomheten, herunder dokumentasjon som viser at materiellet oppfyller kravene i eller i medhold av jernbaneloven og eventuelt er godkjent eller tillatt tatt i bruk.

Det skal kun fremlegges kortfattet dokumentasjon for de elementer som oppfyller TSier og andre krav fastsatt i samtrafikkforskriften og høyhastighetsforskriften.

§ 5-3. Forsikring

Foretak med lisens utstedt i annen EØS-stat eller Sveits må være forsikret eller ha garanti for erstatningsansvar som kan oppstå på grunn av virksomheten, herunder dekning av erstatningsansvar i tilfelle ulykker, særlig når det gjelder passasjerer, bagasje, frakt, post og tredjemann. Forsikringen/garantien må som minimum ha en dekning på 4500 G (folketrygdens grunnbeløp) per skadetilfelle.

For å dokumentere at kravet til forsikring/garanti er oppfylt, må det fremlegges opplysninger om forsikring eller garanti som dekker erstatningsansvar nevnt i første ledd.

§ 5-4. Språk

Søknaden skal være utformet på norsk.

§ 5-5. Saksbehandlingstid

Søknad om sikkerhetsattest avgjøres omgående og senest fire måneder etter at Statens jernbanetilsyn har mottatt alle de nødvendige opplysningene og eventuelle tilleggsopplysninger som kreves. Dersom søkeren anmodes om å framlegge tilleggsopplysninger, skal disse fremlegges umiddelbart.

§ 5-6. Fornyelse og endring av sikkerhetsattest

Sikkerhetsattest fornyes etter søknad fra jernbaneforetaket minst hvert femte år.

Jernbaneforetaket skal omgående underrette Statens jernbanetilsyn om alle vesentlige endringer i forutsetningene som ble lagt til grunn for utstedelsen av sikkerhetsattest. Foretaket skal i tillegg underrette Statens jernbanetilsyn hver gang det innføres en ny type kategori personell eller nye typer rullende materiell.

Statens jernbanetilsyn kan kreve at sikkerhetsattest skal revideres ved vesentlige endringer i krav i eller i medhold av jernbaneloven. Sikkerhetsattest skal ajourføres helt eller delvis ved alle vesentlige endringer av virksomhetens art eller omfang.

Forskriftens § 5-5 gjelder tilsvarende ved fornyelse.

§ 5-7. Tilbakekall av sikkerhetsattest

Statens jernbanetilsyn skal tilbakekalle hele eller deler av sikkerhetsattest dersom jernbaneforetaket ikke oppfyller kravene til sikkerhetsattest.

Statens jernbanetilsyn skal tilbakekalle et sikkerhetsattest dersom det viser seg at virksomheten ikke har anvendt det i året etter utstedelsen.

Kapittel 6. Sikkerhetsgodkjenning av infrastrukturforvalter

§ 6-1. Krav om sikkerhetsgodkjenning

Infrastrukturforvalter på det nasjonale jernbanenettet må ha sikkerhetsgodkjenning utstedt av Statens jernbanetilsyn. Sikkerhetsgodkjenningen vil også omfatte tilknyttet infrastruktur som infrastrukturforvalteren etter avtale påtar seg å drive for private, herunder sidespor og terminalspor.

Sikkerhetsgodkjenningen skal inneholde en bekreftelse på godtakelsen av infrastrukturforvalterens sikkerhetsstyringssystem som angitt i sikkerhetsforskriften. Videre skal godkjenningen inneholde en bekreftelse på godtakelsen vilkårene i § 6-2.

§ 6-2. Vilkår for sikkerhetsgodkjenning

For å få utstedt sikkerhetsgodkjenning må infrastrukturforvalter:

- a) ha et sikkerhetsstyringssystem som tilfredsstillende oppfyller kravene i sikkerhetsforskriften og
- b) kunne oppfylle spesifikke krav som er nødvendige for sikker utforming, sikkert vedlikehold og sikker drift av jernbaneinfrastrukturen, herunder vedlikehold og drift av systemet for trafikkstyring og signalgiving.

§ 6-3. Saksbehandlingstid

Søknad om sikkerhetsgodkjenning avgjøres omgående og senest fire måneder etter at Statens jernbanetilsyn har

mottatt alle de nødvendige opplysningene og eventuelle tilleggsopplysninger som kreves. Dersom søkeren anmodes om å framlegge tilleggsopplysninger, skal disse fremlegges umiddelbart.

§ 6-4. Fornyelse og endring av sikkerhetsgodkjenning

Sikkerhetsgodkjenningen fornyes etter søknad fra infrastrukturforvalteren minst hvert femte år.

Sikkerhetsgodkjenningen skal ajourføres helt eller delvis ved alle vesentlige endringer av infrastrukturen, signalsystemet eller energiforsyningen eller av prinsippene for drift og vedlikehold av disse. Infrastrukturforvalteren skal omgående underrette Statens jernbanetilsyn om alle slike endringer.

Statens jernbanetilsyn kan kreve revisjon av sikkerhetsgodkjenningen etter vesentlige endringer av krav fastsatt i eller i medhold av jernbaneloven.

Forskriftens § 6-3 gjelder tilsvarende for fornyelse og ajourføring av sikkerhetsgodkjenningen.

§ 6-5. Tilbakekall av sikkerhetsgodkjenning

Statens jernbanetilsyn skal tilbakekalle sikkerhetsgodkjenningen dersom infrastrukturforvalter ikke lenger oppfyller kravene som gjelder for sikkerhetsgodkjenningen.

Kapittel 7. Tilsyn og kontroll m.m.

§ 7-1. Tilsyn og kontroll

Statens jernbanetilsyn utøver tilsyn og kontroll med jernbanevirksomheter, og skal gis adgang til innsyn i nødvendige dokumenter for å påse at vilkårene er oppfylt. Enhver plikter å gi Statens jernbanetilsyn de opplysninger det krever for å utføre sine oppgaver, samt for samme formål å gi tilsynsmyndigheten adgang til anlegg, herunder lokaler, utstyr og annet materiell knyttet til jernbanevirksomheten.

Statens jernbanetilsyn kan gi pålegg om korrigerende tiltak.

Statens jernbanetilsyn kan påby stans av driften helt eller delvis når sikkerhetsmessige hensyn krever det, og kan om nødvendig kreve politiets hjelp til å gjennomføre påbudet.

§ 7-2. Tvangsmulkt

Statens jernbanetilsyn kan i pålegg til jernbanevirksomheten fastsette en løpende tvangsmulkt for hver dag som går etter utløpet av den fristen som er satt for oppfylling av pålegget, og frem til pålegget er oppfylt. Statens jernbanetilsyn kan frafalle påløpt tvangsmulkt.

Tvangsmulktens størrelse skal fastsettes under hensyn til hvor viktig det er at pålegget blir gjennomført og hvilke kostnader det antas å medføre.

Tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg.

Kapittel 8. Administrative bestemmelser

§ 8-1. Saksbehandlingsregler

Dersom ikke annet er særskilt bestemt i forskriften her, gjelder forvaltningslovens saksbehandlingsregler. Dette omfatter også at Statens jernbanetilsyn skal gi veiledning om hvordan lisens og sikkerhetssertifikat oppnås og hvilke krav som gjelder, herunder tilgang til forskrifter og eventuelle andre dokumenter som er aktuelle i forbindelse med søknader. Det skal gis særlig veiledning til jernbaneforetak som søker om sikkerhetssertifikat for tjenester på en bestemt begrenset del av en infrastruktur, med særlig angivelse av reglene som gjelder for den aktuelle delen.

Statens jernbanetilsyn skal utgi en søknadsveiledning med angivelse og forklaring av kravene i forbindelse med sikkerhetssertifikater og en liste over dokumenter som må fremlegges. Denne skal være tilgjengelig for alle søkere kostnadsfritt.

§ 8-2. Opplæring m.m.

Tilgang til opplæring, der slik opplæring er nødvendig for å oppnå sikkerhetssertifikat, skal gis på like vilkår og til en rimelig og rettferdig pris som står i forhold til kostnaden, og som kan omfatte en overskuddsmargin.

Tjenestene som tilbys, må omfatte opplæring i nødvendig linjekunnskap, driftsregler og driftsmetoder, systemet for signalgiving og styring, samt gjeldende fremgangsmåter ved nødsituasjoner på de aktuelle linjene.

Når jernbaneforetak ansetter nye lokomotivførere, nytt togpersonell og nytt personell til å utføre viktige sikkerhetsoppgaver skal det kunne ta hensyn til opplæring, kvalifikasjoner og erfaring som kan være oppnådd tidligere fra andre jernbaneforetak. Med henblikk på dette har nevnte personell rett til å få tilgang til og kopier av, samt til å fremlegge alle dokumenter som bekrefter deres opplæring, kvalifikasjoner og erfaring.

Tilgang til opplæring og ansvaret for nivået på opplæringen for øvrig skal skje i tråd med bestemmelsene i artikkel 13 i direktiv 2004/49/EF.

§ 8-3. Finansiell sanering

Departementet skal sammen med de eksisterende offentlige jernbaneforetak opprette hensiktsmessige mekanismer for å hjelpe disse foretak til å redusere sin gjeld til et nivå som ikke hindrer en sunn økonomisk ledelse og til å forbedre sin økonomiske situasjon.

For dette formål kan departementet treffe de tiltak som er nødvendige for at det opprettes en separat enhet for gjeldsnedskrivning innenfor disse foretakenes regnskapsavdelinger.

Alle lån som foretaket har tatt opp både for å finansiere investeringer og for å dekke ekstra driftskostnader som følge av jernbanetransportvirksomhet eller forvaltning av jernbaneinfrastrukturen, kan overføres til denne enhetens passiva inntil de er nedbetalt. Gjeld fra virksomheten til datterforetak kan ikke tas i betraktning.

Eventuell støtte som ytes til avvikling av den gjeld som er omhandlet i denne paragraf skal ytes i henhold til artiklene 49 (2), 61 og 62 i EØS-avtalen.

§ 8-4. Underretning til andre myndigheter

Dersom det hersker alvorlig tvil om et jernbaneforetak med lisens utstedt av myndighet i en annen EØS-stat eller Sveits oppfyller kravene i direktiv 95/18/EF, skal Statens jernbanetilsyn uten ugrunnet opphold underrette den lisensutstedende myndighet i vedkommende EØS-stat eller Sveits om dette.

Ved utstedelse, suspensjon, tilbakekall eller endring av lisens skal Statens jernbanetilsyn så snart som mulig underrette departementet om dette slik at departementet kan varsle EFTAs overvåkningsorgan.

Statens jernbanetilsyn skal innen en måned underrette det europeiske jernbanebyrå (ERA) om sikkerhetsattestater og sikkerhetsgodkjenninger som er utstedt, fornyet, endret eller tilbakekalt. Den skal angi navn og adresse til jernbaneforetaket eller infrastrukturforvalteren, utstedelsesdato, virkeområde og gyldighet for sikkerhetsattestatet eller sikkerhetsgodkjenningen og grunnene til en eventuell tilbakekalling.

Dersom Statens jernbanetilsyn tilbakekaller et sikkerhetsattestat utstedt i henhold til § 5-2 bokstav b skal det straks underrette den nasjonale sikkerhetsmyndighet i den stat som har utstedt sikkerhetsattestatet i samsvar med direktiv 2004/49/EF (sikkerhetsdirektivet) art. 10 nr. 2 bokstav a om dette.

§ 8-5. Underretning om endringer i lov eller forskrift mv.

Departementet skal straks underrette EFTAs overvåkningsorgan om alle endringer av de nasjonale sikkerhetsreglene og om alle nye slike regler som vedtas, med mindre den aktuelle regelen utelukkende berører gjennomføringen av TSIs.

Statens jernbanetilsyn skal hvert år utarbeide og offentliggjøre en rapport om virksomheten det foregående år. Rapporten skal inneholde følgende opplysninger:

- a) utviklingen av jernbanesikkerheten, herunder en oversikt over situasjonen på medlemskapsplan med hensyn til felles sikkerhetsindikatorer som angitt i vedlegg I i direktiv 2004/49/EF,
- b) viktige endringer i lover og forskrifter med hensyn til jernbanesikkerhet,
- c) utviklingen med hensyn til sikkerhetsattestering og sikkerhetsgodkjenning,
- d) resultater og erfaringer fra overvåkingen av infrastrukturforvaltere og jernbaneforetakene.

Rapporten skal oversendes det europeiske jernbanebyrå (ERA) innen 30. september hver år.

§ 8-6. Høring av berørte parter og EFTAs overvåkningsorgan (ESA) ved innføringen av nye nasjonale sikkerhetsregler

Dersom Statens jernbanetilsyn, etter vedtakelsen av felles sikkerhetsmål, vil innføre nye nasjonale sikkerhetsregler som krever et høyere sikkerhetsnivå enn de felles sikkerhetsmålene, eller dersom Statens jernbanetilsyn vil innføre nye nasjonale sikkerhetsregler som kan berøre virksomheten til jernbaneforetaket fra andre EØS-stater som opererer på norsk territorium, skal alle berørte parter høres i god tid.

Videre skal departementet også fremlegge utkastet til sikkerhetsregler med begrunnelse for innføringen for EFTAs overvåkningsorgan.

§ 8-7. Rådsdirektiv 90/531/EØF

Bestemmelsene i denne forskrift skal ikke berøre rådsdirektiv 90/531/EØF av 17. september 1990 om innkjøpsregler for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og telekommunikasjon.

Kapittel 9. Overgangsbestemmelser og ikrafttredelse

§ 9-1. Overgangsbestemmelser

Jernbaneverket må inneha sikkerhetsgodkjenning senest 1. januar 2007. For så vidt gjelder museumstogkjøring i regi av Norsk Jernbanemuseum er Jernbaneverket unntatt fra kravet om sikkerhetsattestat og lisens fram til 1. mai 2006.

For virksomheter som har tillatelse etter tillatelsesforskriften av 5. februar 2003 nr. 136 eller tidligere forskrifter, gjelder kravene i forskriften her fra 1. mai 2006.

§ 9-2. Ikrafttredelse mv.

Forskriften trer i kraft 1. januar 2006.

Forskrifter gitt med hjemmel i tillatelsesforskriften av 5. februar 2003 nr. 136 gjelder også etter at forskriften her trer i kraft.

16. des. Nr. 1491 2005**Forskrift om gjennomføring av forordning (EF) nr. 881/2004 av 29. april 2004 om opprettelse av et europeisk jernbanebyrå (ERA) (ERA-forskriften).**

Fastsatt av Samferdselsdepartementet 16. desember 2005 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven) § 16, jf. delegeringsvedtak 4. april 1997 nr. 275. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 42f (forordning (EF) nr. 881/2004). Kunngjort 19. desember 2005.

§ 1. Gjennomføring av forordning (EF) nr. 881/2004 i norsk rett

EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 42f (forordning (EF) nr. 881/2004) av 29. april 2004 om opprettelse av et europeisk jernbanebyrå (ERA) gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg XIII, protokoll 1 i avtalen for øvrig.

§ 2. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2006.

Vedlegg I. Forordning (EF) nr. 881/2004 i norsk uoffisiell oversettelse

Se her for å lese forordningen: <http://www.lovdatab.no/ltavd1/lt2005/icons/32004r0881.pdf>

Vedlegg II. Vedlegg til EØS-komiteens beslutning nr. 82/2005

Se her for å lese vedlegget: <http://www.lovdatab.no/ltavd1/lt2005/icons/sf-20051216-1491-01-01.pdf>

16. des. Nr. 1492 2005**Forskrift om endring i forskrift om avgjørelsesmyndighet m v for Statens innkrevingsentral i saker om innkreving av underholdsbidrag.**

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 16. desember 2005 med hjemmel i lov 9. desember 1955 nr. 5 om innkreving av underholdsbidrag m.v. § 1 tredje ledd og § 16 første ledd og lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) § 10 siste ledd. Kunngjort 19. desember 2005.

I

I forskrift 18. juni 1993 nr. 543 om avgjørelsesmyndighet m v for Statens innkrevingsentral i saker om innkreving av underholdsbidrag gjøres følgende endring:

Ny § 5a skal lyde:

§ 5a. Overføring av saker til Trygdeetatens innkrevingsentral

Saker der underholdsbidrag innkreves av SI i medhold av § 1, kan overføres til Trygdeetatens innkrevingsentral (TI) for videre innkreving. SIs myndighet etter forskriften til å treffe vedtak mv. opphører ved overføringen til TI, jf. likevel fjerde ledd.

Vedtak truffet av SI i medhold av § 3 og § 4 har fortsatt gyldighet og skal legges til grunn ved saksbehandlingen etter en overføring til TI som nevnt i første ledd inntil de eventuelt blir erstattet av nye vedtak.

Tvangsfullbyrdelsestiltak eller motregning som SI har gjennomført eller har forårsaket gjennomført i medhold av bidragsinnkrevingsloven, beholder i alle henseender sin gyldighet og sine rettsvirkninger etter en overføring til innkreving ved TI som nevnt i første ledd. Tilsvarende gjelder SIs pålegg eller anmodninger om tvangsfullbyrdelse eller motregning etter nevnte lov.

Dersom klage eller anke over tvangsfullbyrdelse eller motregning er satt fram før overføringen til TI, skal SI slutføre klage- eller ankebehandlingen etter reglene i § 1 – § 5. TI behandler klage eller anke over SIs avgjørelser om tvangsfullbyrdelse eller motregning som innkommer etter overføringen. Klageinstans er Øst-Finnmark tingrett.

II

Endringen trer i kraft straks.

16. des. Nr. 1493 2005**Forskrift om endring i forskrift om forsøksordning med rettsmekling.**

Fastsatt ved kgl.res. 16. desember 2005 med hjemmel i lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) § 99a. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 19. desember 2005.

I

I forskrift 13. desember 1996 nr. 1144 om forsøksordning med rettsmekling gjøres følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Forsøksordningen om rettsmekling i medhold av tvistemålsloven § 99a omfatter følgende domstoler:

Agder lagmannsrett, Asker og Bærum tingrett, Nordmøre tingrett, Oslo skifterett og byskriverembete, Salten tingrett, og Tønsberg tingrett i saker innkommet etter 1. januar 1997. Oslo tingrett og Trondenes tingrett i saker innkommet etter 1. januar 1999. Trondheim tingrett og Indre Follo tingrett i saker innkommet etter 1. januar 2000. Eiker, Modum og Sigdal tingrett, Nedre Romerike tingrett, Skien og Porsgrunn tingrett og Stavanger tingrett i saker innkommet etter 1. januar 2002. Bergen tingrett, Hedmarken tingrett, Kristiansand tingrett, Midhordland tingrett, Sarpsborg tingrett og Sunnmøre tingrett i saker innkommet etter 1. januar 2003. Gulating lagmannsrett, Drammen tingrett, Fosen tingrett, Fredrikstad tingrett, Halden tingrett, Holmestrand tingrett, Horten tingrett, Larvik tingrett, Lofoten tingrett, Moss tingrett, Nordhordland tingrett, Nord-Troms tingrett, Ofoten tingrett, Rana tingrett, Sandefjord tingrett, Sør-Trøndelag tingrett, Ytre Follo tingrett og Vesterålen tingrett i saker innkommet etter 1. januar 2004. Alstahaug tingrett, Alta tingrett, Aust-Agder tingrett, Brønnøy tingrett, Dalane tingrett, Hammerfest tingrett, Haugesund tingrett, Indre Finnmark tingrett, Jæren tingrett, Karmsund tingrett, Romsdal tingrett, Senja tingrett, Søre Sunnmøre tingrett og Øst-Finnmark tingrett i saker innkommet etter 1. januar 2005. Frostating lagmannsrett og Hålogaland lagmannsrett i saker innkommet etter 1. april 2005. Borgarting lagmannsrett i saker innkommet etter 1. januar 2005. Bergen byfogdembete, Eidsivating lagmannsrett, Fjordane tingrett, Glåmdal tingrett, Hadeland og Land tingrett, Hallingdal tingrett, Hardanger tingrett, Heggen og Frøland tingrett, Inderøy tingrett, Kongsberg tingrett, Kragerø tingrett, Lister tingrett, Namdal tingrett, Nedre Telemark tingrett, Nord-Gudbrandsdal tingrett, Nord-Østerdal tingrett, Oslo byfogdembete, Ringerike tingrett, Ryfylke tingrett, Sandnes tingrett, Sogn tingrett, Solør tingrett, Stavanger byfogdembete, Stjør- og Verdal tingrett, Sunnhordaland tingrett, Sør-Gudbrandsdal tingrett, Sør-Østerdal tingrett, Tinn og Heddal tingrett, Toten tingrett, Valdres tingrett, Vest-Telemark tingrett, Vinger og Odal tingrett, Voss tingrett og Øvre Romerike tingrett i saker innkommet etter 1. januar 2006.

For de utpekte domstolene omfatter forsøksordningen alle saker som er brakt inn for domstolen hvor partene helt eller delvis kan inngå rettsforlik om tvistegjenstanden og som faller inn under virkeområdet til tvistemålsloven § 99a.

II

Endringen trer i kraft straks.

16. des. Nr. 1494 2005

Forskrift om domssogns- og lagdømmeinndeling.

Fastsatt ved kgl.res. 16. desember 2005 med hjemmel i lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 16, § 20 første ledd og § 22. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 19. desember 2005.

I

Følgende førsteinstansdomstoler skal ha slike domssogn:

1. Tingretter lokalisert til Finnmark fylke

a) Øst-Finnmark tingrett, lokalisert til Vadsø

Følgende kommuner skal sogne til Øst-Finnmark tingrett: Vadsø, Sør-Varanger, Vardø, Lebesby, Gamvik, Båtsfjord, Berlevåg.

b) Sis-Finnmárkku diggegoddi/Indre Finnmark tingrett, lokalisert til Tana

Følgende kommuner skal sogne til Sis-Finnmárkku diggegoddi/Indre Finnmark tingrett: Tana, Nesseby, Porsanger, Karasjok, Kautokeino.

c) Hammerfest tingrett, lokalisert til Hammerfest

Følgende kommuner skal sogne til Hammerfest tingrett: Hammerfest, Kvalsund, Måsøy, Hasvik, Nordkapp.

d) Alta tingrett, lokalisert til Alta

Følgende kommuner skal sogne til Alta tingrett: Alta, Loppa.

2. Tingretter lokalisert til Troms fylke

a) Nord-Troms tingrett/Davvi-Romssa diggegoddi, lokalisert til Tromsø

Følgende kommuner skal sogne til Nord-Troms tingrett/Davvi-Romssa diggegoddi: Tromsø, Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen.

b) Senja tingrett, lokalisert til Finnsnes

Følgende kommuner skal sogne til Senja tingrett: Lenvik, Bardu, Målselv, Sørreisa, Dyrøy, Tranøy, Torsken, Berg.

c) Trondenes tingrett, lokalisert til Harstad

Følgende kommuner skal sogne til Trondenes tingrett: Harstad, Kvæfjord, Skånland, Bjarkøy, Ibestad.

3. Tingretter lokalisert til Nordland fylke

a) Vesterålen tingrett, lokalisert til Sortland

Følgende kommuner skal sogne til Vesterålen tingrett: Sortland, Hadsel, Bø, Øksnes, Andøy.

- b) *Ofoten tingrett, lokalisert til Narvik*
Følgende kommuner skal sogne til Ofoten tingrett: Narvik, Hamarøy, Tysfjord, Lødingen, Tjeldsund, Evenes, Ballangen, Gratangen, Lavangen, Salangen.
 - c) *Lofoten tingrett, lokalisert til Svolvær*
Følgende kommuner skal sogne til Lofoten tingrett: Vågan, Flakstad, Vestvågøy, Moskenes.
 - d) *Salten tingrett, lokalisert til Bodø*
Følgende kommuner skal sogne til Salten tingrett: Bodø, Meløy, Gildeskål, Beiarn, Saltdal, Fauske, Skjerstad, Sørfold, Steigen, Røst, Værøy.
 - e) *Rana tingrett, lokalisert til Mo i Rana*
Følgende kommuner skal sogne til Rana tingrett: Rana, Nesna, Hemnes, Lurøy, Træna, Rødøy.
 - f) *Alstahaug tingrett, lokalisert til Sandnessjøen*
Følgende kommuner skal sogne til Alstahaug tingrett: Alstahaug, Herøy, Leirfjord, Vefsn, Grane, Hattfjelldal, Dønna.
 - g) *Brønnøy tingrett, lokalisert til Brønnøysund*
Følgende kommuner skal sogne til Brønnøy tingrett: Brønnøy, Bindal, Sømna, Vega, Vevelstad.
4. *Tingretter lokalisert til Nord-Trøndelag fylke*
- a) *Namdal tingrett, lokalisert til Namsos*
Følgende kommuner skal sogne til Namdal tingrett: Namsos, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Overhalla, Fosnes, Flatanger, Vikna, Nærøy, Leka.
 - b) *Inntrøndelag tingrett, lokalisert til Steinkjer*
Følgende kommuner skal sogne til Inntrøndelag tingrett: Steinkjer, Mosvik, Verran, Namdalseid, Inderøy, Snåsa, Frosta, Leksvik, Levanger, Verdal, Stjørdal, Meråker.
5. *Tingretter lokalisert til Sør-Trøndelag fylke*
- a) *Fosen tingrett, lokalisert til Brekstad*
Følgende kommuner skal sogne til Fosen tingrett: Ørland, Hitra, Frøya, Bjugn, Åfjord, Roan, Osen, Rissa.
 - b) *Trondheim tingrett, lokalisert til Trondheim*
Følgende kommuner skal sogne til Trondheim tingrett: Trondheim.
 - c) *Sør-Trøndelag tingrett, lokalisert til Trondheim*
Følgende kommuner skal sogne til Sør-Trøndelag tingrett: Skaun, Melhus, Klæbu, Malvik, Selbu, Tydal, Hemne, Snillfjord, Agdenes, Oppdal, Rennebu, Meldal, Orkdal, Røros, Holtålen, Midtre Gauldal.
6. *Tingretter lokalisert til Møre og Romsdal fylke*
- a) *Nordmøre tingrett, lokalisert til Kristiansund*
Følgende kommuner skal sogne til Nordmøre tingrett: Kristiansund, Averøy, Frei, Tingvoll, Sunndal, Surnadal, Rindal, Aure, Halså, Smøla, Gjemnes, Eide.
 - b) *Romsdal tingrett, lokalisert til Molde*
Følgende kommuner skal sogne til Romsdal tingrett: Molde, Rauma, Nesset, Midsund, Sandøy, Aukra, Fræna.
 - c) *Sunnmøre tingrett, lokalisert til Ålesund*
Følgende kommuner skal sogne til Sunnmøre tingrett: Ålesund, Ulstein, Hareid, Ørskog, Norddal, Stranda, Stordal, Sykkylven, Skodje, Sula, Giske, Haram, Vestnes.
 - d) *Søre Sunnmøre tingrett, lokalisert til Volda*
Følgende kommuner skal sogne til Søre Sunnmøre tingrett: Volda, Vanylven, Sande, Herøy, Ørsta.
7. *Tingretter lokalisert til Sogn og Fjordane fylke*
- a) *Fjordane tingrett, lokalisert til Førde*
Følgende kommuner skal sogne til Fjordane tingrett: Førde, Flora, Askvoll, Fjaler, Gaular, Jølster, Naustdal, Bremanger, Solund, Hyllestad, Høyanger, Hornindal, Gloppen, Stryn, Selje, Vågsøy, Eid.
 - b) *Sogn tingrett, lokalisert til Sogndal*
Følgende kommuner skal sogne til Sogn tingrett: Sogndal, Aurland, Lærdal, Årdal, Luster, Vik, Balestrand, Leikanger.
8. *Tingretter lokalisert til Hordaland fylke*
- a) *Nordhordland tingrett, lokalisert til Bergen*
Følgende kommuner skal sogne til Nordhordland tingrett: Gulen, Vaksdal, Modalen, Masfjorden, Austrheim, Fedje, Radøy, Lindås, Osterøy, Meland, Askøy, Øygarden, Sund, Fjell, Fusa, Voss, Samnanger, Os, Austevoll.
 - b) *Bergen tingrett, lokalisert til Bergen*
Følgende kommuner skal sogne til Bergen tingrett: Bergen.

- c) *Hardanger tingrett, lokalisert til Lofthus*
Følgende kommuner skal sogne til Hardanger tingrett: Ullensvang, Jondal, Odda, Eidfjord, Ulvik, Granvin, Kvam.
- d) *Sunnhordland tingrett, lokalisert til Stord*
Følgende kommuner skal sogne til Sunnhordland tingrett: Stord, Sveio, Bømlo, Fitjar, Tysnes, Kvinnherad.
9. *Tingretter lokalisert til Rogaland fylke*
- a) *Haugaland tingrett, lokalisert til Haugesund*
Følgende kommuner skal sogne til Haugaland tingrett: Haugesund, Bokn, Tysvær, Karmøy, Utsira, Vindafjord, Suldal, Sauda, Etne.
- b) *Stavanger tingrett, lokalisert til Stavanger*
Følgende kommuner skal sogne til Stavanger tingrett: Stavanger, Randaberg, Strand, Hjelmeland, Finnøy, Rennesøy, Kvitsøy, Sola.
- c) *Jæren tingrett, lokalisert til Sandnes*
Følgende kommuner skal sogne til Jæren tingrett: Sandnes, Gjesdal, Forsand, Klepp, Time, Hå.
- d) *Dalane tingrett, lokalisert til Egersund*
Følgende kommuner skal sogne til Dalane tingrett: Eigersund, Bjerkreim, Lund, Sokndal, Sirdal.
10. *Tingretter lokalisert til Vest-Agder fylke*
- a) *Lister tingrett, lokalisert til Farsund*
Følgende kommuner skal sogne til Lister tingrett: Farsund, Lyngdal, Hægebostad, Flekkefjord, Kvinesdal.
- b) *Kristiansand tingrett, lokalisert til Kristiansand*
Følgende kommuner skal sogne til Kristiansand tingrett: Kristiansand, Iveland, Evje og Hornnes, Bygland, Valle, Bykle, Venesla, Songdalen, Søgne, Mandal, Marnadal, Åseral, Audnedal, Lindesnes, Lillesand, Birkenes.
11. *Tingretter lokalisert til Aust-Agder fylke*
Aust-Agder tingrett, lokalisert til Arendal
Følgende kommuner skal sogne til Aust-Agder tingrett: Arendal, Froland, Åmli, Grimstad, Risør, Gjerstad, Vegårshei, Tvedestrand.
12. *Tingretter lokalisert til Telemark fylke*
- a) *Aust-Telemark tingrett, lokalisert til Notodden*
Følgende kommuner skal sogne til Aust-Telemark tingrett: Notodden, Tinn, Hjartdal, Bø, Sauherad.
- b) *Vest-Telemark tingrett, lokalisert til Kviteseid*
Følgende kommuner skal sogne til Vest-Telemark tingrett: Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke, Vinje, Seljord.
- c) *Nedre Telemark tingrett, lokalisert til Skien*
Følgende kommuner skal sogne til Nedre Telemark tingrett: Skien, Porsgrunn, Siljan, Bamble, Kragerø, Drangedal, Nome.
13. *Tingretter lokalisert til Vestfold fylke*
- a) *Nordre Vestfold tingrett, lokalisert til Horten*
Følgende kommuner skal sogne til Nordre Vestfold tingrett: Horten, Holmestrand, Hof, Re.
- b) *Tønsberg tingrett, lokalisert til Tønsberg*
Følgende kommuner skal sogne til Tønsberg tingrett: Tønsberg, Andebu, Stokke, Nøtterøy, Tjøme.
- c) *Søndre Vestfold tingrett, lokalisert til Sandefjord*
Følgende kommuner skal sogne til Søndre Vestfold tingrett: Sandefjord, Larvik, Lardal.
14. *Tingretter lokalisert til Buskerud fylke*
- a) *Hallingdal tingrett, lokalisert til Nesbyen*
Følgende kommuner skal sogne til Hallingdal tingrett: Nes, Flå, Gol, Hemsedal, Ål, Hol, Nore og Uvdal.
- b) *Hønefoss tingrett, lokalisert til Hønefoss*
Følgende kommuner skal sogne til Hønefoss tingrett: Ringerike, Hole, Sigdal, Krødsherad, Modum, Jevnaker.
- c) *Eiker og Kongsberg tingrett, lokalisert til Hokksund*
Følgende kommuner skal sogne til Eiker og Kongsberg tingrett: Øvre Eiker, Nedre Eiker, Kongsberg, Flesberg, Rollag.
- d) *Drammen tingrett, lokalisert til Drammen*
Følgende kommuner skal sogne til Drammen tingrett: Drammen, Lier, Røyken, Hurum, Svelvik, Sande.
15. *Tingretter lokalisert til Akershus fylke*
- a) *Øvre Romerike tingrett, lokalisert til Eidsvoll*
Følgende kommuner skal sogne til Øvre Romerike tingrett: Eidsvoll, Ullensaker, Nannestad, Hurdal, Nes.

- b) *Nedre Romerike tingrett, lokalisert til Lillestrøm*
Følgende kommuner skal sogne til Nedre Romerike tingrett: Skedsmo, Fet, Rælingen, Lørenskog, Nittedal, Gjerdrum, Sørums, Aurskog-Høland.
- c) *Asker og Bærum tingrett, lokalisert til Sandvika*
Følgende kommuner skal sogne til Asker og Bærum tingrett: Bærum, Asker.
- d) *Follo tingrett, lokalisert til Ski*
Følgende kommuner skal sogne til Follo tingrett: Ski, Ås, Oppegård, Enebakk, Vestby, Frogn, Nesodden.
16. *Tingretter lokalisert til Østfold fylke*
- a) *Heggen og Frøland tingrett, lokalisert til Mysen*
Følgende kommuner skal sogne til Heggen og Frøland tingrett: Eidsberg, Skiptvet, Spydeberg, Hobøl, Askim, Trøgstad, Rømskog, Marker.
- b) *Moss tingrett, lokalisert til Moss*
Følgende kommuner skal sogne til Moss tingrett: Moss, Rygge, Råde, Våler.
- c) *Sarpsborg tingrett, lokalisert til Sarpsborg*
Følgende kommuner skal sogne til Sarpsborg tingrett: Sarpsborg, Rakkestad.
- d) *Fredrikstad tingrett, lokalisert til Fredrikstad*
Følgende kommuner skal sogne til Fredrikstad tingrett: Fredrikstad, Hvaler.
- e) *Halden tingrett, lokalisert til Halden*
Følgende kommuner skal sogne til Halden tingrett: Halden, Aremark.
17. *Tingretter lokalisert til Oppland fylke*
- a) *Nord-Gudbrandsdal tingrett, lokalisert til Vågå*
Følgende kommuner skal sogne til Nord-Gudbrandsdal tingrett: Vågå, Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Nord-Fron, Sel.
- b) *Sør-Gudbrandsdal tingrett, lokalisert til Lillehammer*
Følgende kommuner skal sogne til Sør-Gudbrandsdal tingrett: Lillehammer, Sør-Fron, Ringeby, Øyer, Gausdal.
- c) *Valdres tingrett, lokalisert til Fagernes*
Følgende kommuner skal sogne til Valdres tingrett: Nord-Aurdal, Sør-Aurdal, Etnedal, Vestre Slidre, Øystre Slidre, Vang.
- d) *Gjøvik tingrett, lokalisert til Gjøvik*
Følgende kommuner skal sogne til Gjøvik tingrett: Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Lunner, Gran, Søndre Land, Nordre Land.
18. *Tingretter lokalisert til Hedmark fylke*
- a) *Nord-Østerdal tingrett, lokalisert til Tynset*
Følgende kommuner skal sogne til Nord-Østerdal tingrett: Tynset, Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Os, Tolga, Alvdal, Folldal.
- b) *Sør-Østerdal tingrett, lokalisert til Elverum*
Følgende kommuner skal sogne til Sør-Østerdal tingrett: Elverum, Trysil, Åmot, Åsnes, Våler.
- c) *Hedmarken tingrett, lokalisert til Hamar*
Følgende kommuner skal sogne til Hedmarken tingrett: Hamar, Ringsaker, Løten, Stange.
- d) *Glåmdal tingrett, lokalisert til Kongsvinger*
Følgende kommuner skal sogne til Glåmdal tingrett: Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue.
19. *Tingretter/førsteinstansdomstoler lokalisert til Oslo fylke*
I Oslo kommune fungerer to førsteinstansdomstoler. Disse deler sakstypene seg i mellom slik:
Oslo byfogdembete behandler saker som notarius publicus og saker som nevnt i følgende bestemmelser:
1. lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 213 fjerde ledd
 2. lov 21. juli 1916 nr. 2 om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m.v. § 12 nr. 3 første punktum
 3. lov 12. juni 1931 nr. 1 i henhold til konvensjonen mellom Norge og Sverige om visse spørsmål vedrørende vassdragsretten av 11. mai 1929 § 28 nr. 4 tredje punktum
 4. lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt § 48 nr. 5 annet punktum og nr. 6 annet punktum
 5. lov 29. mai 1953 nr. 1 om rett for handverkarer o.a. til å selja ting som ikkje vert henta § 4 annet punktum
 6. lov 18. juni 1965 nr. 6 om sameige § 15 annet ledd femte punktum og tredje ledd annet punktum
 7. lov 10. juni 1966 nr. 5 om toll (tolloven) § 39 annet ledd første punktum, tredje ledd første og annet punktum og fjerde ledd annet punktum
 8. lov 7. juli 1967 nr. 13 om husleieregulering m.v. for boliger § 14 første ledd fjerde punktum og § 15 første ledd fjerde punktum
 9. lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 61 første ledd annet punktum
 10. lov 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet § 47 nr. 2

11. lov 31. mai 1974 nr. 19 om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) § 20 første ledd tredje punktum.
12. lov 20. desember 1974 nr. 68 om vegfraktavtaler § 43 tredje ledd første punktum
13. lov 6. juni 1975 nr. 29 om eieendomsskatt til kommunane § 23
14. lov 10. juni 1977 nr. 71 om anerkjennelse og fullbyrding av nordiske dommer på privatrettens område § 9 nr. 1
15. lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) § 65 annet ledd annet punktum
16. lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr § 5a nr. 3 første punktum, § 15 første ledd første punktum, annet ledd første punktum og tredje ledd nr. 2 og § 27b første ledd
17. lov 8. juni 1984 nr. 59 om fordringshavernes dekningsrett (dekningsloven) § 2–10 første ledd, § 7–3a annet ledd og § 7–10 tredje ledd
18. lov 8. juli 1988 nr. 72 om anerkjennelse og fullbyrding av utenlandske avgjørelser om foreldreansvar m v og om tilbakelevering av barn § 13 første ledd og § 20 første ledd første punktum
19. lov 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap § 93 første ledd annet punktum
20. lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfullbyrdelsesloven)
21. lov 17. juli 1992 nr. 99 om frivillig og tvungen gjeldsordning for privatpersoner (gjeldsordningsloven)
22. lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 3–50 annet ledd fjerde og femte punktum
23. lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 97 fjerde ledd første punktum og § 118 annet ledd tredje punktum
24. lov 9. desember 1994 nr. 64 om løysingsrettar § 13 sjettede ledd annet punktum
25. lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste § 17 femte ledd annet punktum
26. lov 23. mai 1997 nr. 31 om eierseksjoner (eierseksjonsloven) § 27 første ledd tredje punktum.
27. lov 6. juni 2003 nr. 39 om burettslag (burettslagslova) § 4–8, § 4–9, § 5–9 annet ledd og § 5–23 første ledd
28. lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 106 nr. 5 og § 110 annet ledd første punktum
29. lov 22. april 1927 nr. 3 om vergemål for umyndige § 8, § 14 første ledd første og annet punktum og annet ledd første punktum, § 21 annet ledd, § 25 annet punktum, § 26 første ledd, annet ledd første og annet punktum og fjerde ledd, § 29 fjerde ledd annet punktum og § 43
30. lov 21. februar 1930 om skifte
31. lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing § 13 femte ledd
32. lov 15. desember 1950 nr. 4 om fiendegods § 4 annet ledd sjettede punktum
33. lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt § 37 nr. 7
34. lov 18. desember 1959 nr. 1 om mortifikasjon av gjeldsbrev
35. lov 23. mars 1961 nr. 1 om forsvunne personer m.v. § 1 første ledd, § 2 første ledd første og tredje punktum, annet ledd første, annet og tredje punktum, § 3 tredje ledd første punktum, § 11 annet ledd annet punktum og § 13 første punktum
36. lov 24. mai 1961 nr. 2 om forretningsbanker § 16 annet ledd
37. lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver § 9 første ledd bokstav b, § 20 første ledd bokstav b, § 24 første ledd første og annet punktum, § 25 første ledd første og annet punktum og § 33 første ledd, annet ledd og tredje ledd første punktum
38. lov 18. juni 1965 nr. 6 om sameige § 6 annet ledd annet punktum og tredje ledd første punktum
39. lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 27 annet ledd første punktum og § 51 annet ledd
40. lov 19. juni 1970 nr. 59 om handverksnæring § 14 tredje punktum
41. lov 3. mars 1972 nr. 5 om arv m.m. § 9 annet ledd fjerde punktum, § 10 fjerde punktum, § 11 første ledd første punktum, § 13 første ledd annet punktum og annet ledd annet punktum, § 14 første ledd og annet ledd annet punktum, § 15 første og annet punktum, § 16 første ledd første punktum og annet ledd, § 19 tredje ledd første og annet punktum, § 68 første ledd første punktum, annet ledd første og annet punktum og tredje ledd, § 70 første ledd første og annet punktum og annet ledd første punktum, § 73 tredje ledd første punktum og § 75 første ledd annet punktum
42. lov 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet § 32 nr. 1 annet punktum og nr. 4 annet, tredje og fjerde punktum
43. lov 14. desember 1973 nr. 61 om statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v. § 10 første ledd tredje punktum
44. lov 13. juni 1975 nr. 50 om svangerskapsavbrudd § 4 tredje ledd
45. lov 3. juni 1977 nr. 57 om sterilisering § 4 fjerde ledd
46. lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant § 5–1 bokstav b og § 5–11 annet punktum
47. lov 23. mai 1980 nr. 11 om stiftelser m.m. § 5 tredje ledd første punktum
48. lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 4–5 nr. 3
49. lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp § 27 tredje ledd første punktum
50. lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) § 38 tredje ledd
51. lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 222 første ledd første punktum
52. lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr § 16 første ledd første punktum og første ledd nr. 1 og nr. 3 annet punktum, § 17 første ledd første og femte punktum og annet ledd, § 20 annet punktum og § 22 første ledd nr. 3
53. lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs (konkursloven)

54. lov 8. juni 1984 nr. 59 om fordringshavernes dekningsrett (dekningsloven) § 1–1 første ledd og annet ledd første punktum, § 1–2 første ledd, annet ledd og fjerde ledd første punktum, § 1–4 første og annet ledd, § 2–9 annet punktum, § 2–10 første ledd første og annet punktum, § 2–11 annet ledd, § 2–12 første ledd, § 2–13, § 2–14 første punktum, § 7–5 tredje og fjerde ledd og § 9–2 annet ledd nr. 2
55. lov 8. juni 1984 nr. 60 om ikrafttredelse av ny gjeldsforhandlings- og konkurslovgivning m.m. del III nr. 1
56. lov 21. juni 1985 nr. 83 om ansvarlige selskaper og kommandittselskaper (Selskapsloven) § 2–38 fjerde ledd første og annet punktum, § 2–41 annet ledd første og annet punktum, § 3–5 femte ledd første, annet og tredje punktum og § 3–20 annet ledd tredje punktum
57. lov 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet § 5–8 annet ledd første punktum, § 6–1 annet ledd første punktum, § 10–1 tredje ledd første punktum og § 10–5 annet ledd første punktum
58. lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner § 2a–15 annet ledd
59. lov 23. desember 1988 nr. 104 om produktansvar § 3–7 (1) tredje punktum
60. lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler § 17–1 femte ledd første og annet punktum og § 17–2 første ledd første punktum
61. lov 4. juli 1991 nr. 45 om rett til felles bolig og innbo når husstandsfellesskap opphører § 2 fjerde ledd
62. lov 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap § 7 bokstav e annet ledd, § 8 første ledd, § 32 annet ledd første og annet punktum, § 57 første ledd bokstav c tredje punktum, § 60 første ledd bokstav c, § 71 annet ledd første, annet og tredje punktum, § 90 første punktum og § 91 annet punktum
63. lov 10. april 1992 nr. 42 om endringer i lønnsgarantiloven, konkursloven og dekningsloven del V nr. 1
64. lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 3–24 annet ledd første og annet punktum og tredje ledd og § 3–25 annet ledd første og tredje punktum
65. lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 2 første ledd første punktum
66. lov 9. desember 1994 nr. 64 om løysingsrettar § 13 fjerde ledd første punktum og femte ledd annet punktum
67. lov 22. desember 1995 nr. 80 om endringer i lov 4. juni 1976 nr. 59 om aksjeselskaper m.v. (EØS-tilpasning) del VIII nr. 7 tredje ledd første punktum
68. lov 22. desember 1995 nr. 85 om europeiske økonomiske foretaksgrupper ved gjennomføring av EØS-avtalens vedlegg XXII nr. 10 (rådsforordning (EØF) nr. 2137/85) (EØFG-loven) § 4 første ledd, annet ledd og tredje ledd første og annet punktum
69. lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap § 57 annet ledd tredje punktum
70. lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap § 57 annet ledd tredje punktum
71. lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner § 4–9 tredje ledd fjerde punktum og § 4–10 annet ledd annet punktum
72. lov 23. mai 1997 nr. 31 om eierseksjoner (eierseksjonsloven) § 34 annet ledd
73. lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven) § 5–8 annet ledd første punktum, § 5–12 første ledd tredje og fjerde punktum, § 5–25 annet ledd, overskriften til § 5–26, § 5–26 første ledd, annet ledd, tredje ledd første punktum og fjerde ledd første og tredje punktum, § 5–27 første ledd og annet ledd første punktum, § 7–3 annet ledd første punktum og tredje ledd første og annet punktum, overskriften til § 8–4, § 8–4 første ledd første og annet punktum, annet ledd og tredje ledd, § 12–6 nr. 2 tredje, fjerde og femte punktum, § 13–15 annet ledd annet punktum, tredje ledd og fjerde ledd, § 13–16 annet ledd, overskriften til § 16–14, § 16–14 første ledd, annet ledd annet punktum og tredje ledd første og annet punktum, overskriften til kapittel 16 kapittel 16 del II, overskriften til § 16–15, § 16–15 første ledd og annet ledd, § 16–16 tredje ledd, overskriften til § 16–17, § 16–17 første ledd og annet ledd første punktum, § 16–18 første ledd, § 16–19 annet ledd tredje punktum, overskriften til § 18–3, § 18–3 første ledd og annet ledd og § 21–2 nr. 4 annet punktum og nr. 22 tredje punktum
74. lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven) § 5–8 annet ledd første punktum, § 5–12 annet ledd første, annet og tredje punktum, § 5–25 annet ledd, overskriften til § 5–26, § 5–26 første ledd, annet ledd, tredje ledd første punktum og fjerde ledd første og tredje punktum, § 5–27 første ledd og annet ledd første punktum, § 6–39 første og annet punktum, § 7–3 annet ledd første punktum og tredje ledd første og annet punktum, overskriften til § 8–4, § 8–4 første ledd første og annet punktum, annet ledd og tredje ledd, § 12–6 nr. 2 tredje, fjerde og femte punktum, § 13–16 annet ledd annet punktum, tredje ledd og fjerde ledd, § 13–17 annet ledd, overskriften til § 16–14, § 16–14 første ledd, annet ledd annet punktum og tredje ledd første og annet punktum, overskriften til kapittel 16 del II, overskriften til § 16–15, § 16–15 første ledd og annet ledd, § 16–16 tredje ledd, overskriften til § 16–17, § 16–17 første ledd og annet ledd første punktum, § 16–18 første ledd, § 16–19 annet ledd tredje punktum, overskriften til § 18–3, § 18–3 første ledd og annet ledd og § 21–2 nr. 19 tredje punktum
75. lov 29. januar 1999 nr. 6 om interkommunale selskaper § 34 fjerde ledd første og annet punktum og sjette ledd tredje punktum
76. lov 3. september 1999 nr. 72 om endringer i konkurs- og pantelovgivningen m.v. del XIII ikrafttredelses- og overgangsbestemmelser nr. 2.
77. lov 5. juli 2002 nr. 64 om registrering av finansiell instrumenter (verdipapirregisterloven) § 8–2 nr. 3

78. lov 6. juni 2003 nr. 38 om bustadbyggjelag (bustadbyggjelagslova) § 5–8 annet ledd, § 5–12 første ledd, § 5–24 annet ledd, § 5–25, § 5–26, § 8–4 annet ledd, § 9–10 annet, tredje og fjerde ledd, § 9–11 annet ledd, § 10–13, § 10–14, § 10–15 tredje ledd, § 10–16, § 10–17 første ledd og § 12–2
79. lov 6. juni 2003 nr. 39 om burettslag (burettslagslova) § 4–16 annet ledd, § 6–3 annet ledd, § 7–6 annet ledd, § 7–14 annet ledd, § 7–15 første ledd, § 7–16 annet ledd, § 9–4 annet og tredje ledd, § 10–4 annet, tredje og fjerde ledd, § 10–5 annet ledd, § 11–2 fjerde ledd og § 13–2
80. lov 4. juli 2003 nr. 84 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) § 2–11 tredje ledd.
Oslo tingrett behandler straffesaker og sivile saker som ikke behandles av Oslo byfogdembete.

II

Tingrettene tilordnes lagdømmene slik:

1. Hålogaland lagdømme

Hålogaland lagdømme utgjøres av følgende lagsogn:

Nordland

Troms

Finnmark

Følgende tingretter skal sogne til Hålogaland lagdømme:

Øst-Finnmark tingrett

Sis-Finnmárkku diggegoddi/Indre Finnmark tingrett

Hammerfest tingrett

Alta tingrett

Nord-Troms tingrett/Davvi-Romssa diggegoddi

Senja tingrett

Trondenes tingrett

Vesterålen tingrett

Ofoten tingrett

Lofoten tingrett

Salten tingrett

Rana tingrett

Alstahaug tingrett

Brønnøy tingrett

2. Frostating lagdømme

Frostating lagdømme utgjøres av følgende lagsogn:

Møre og Romsdal

Trondheim: Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag fylker

Følgende tingretter skal sogne til Frostating lagdømme:

Namdal tingrett

Inntrøndelag tingrett

Fosen tingrett

Trondheim tingrett

Sør-Trøndelag tingrett

Nordmøre tingrett

Romsdal tingrett

Sunnmøre tingrett

Søre Sunnmøre tingrett

3. Gulating lagdømme

Gulating lagdømme utgjøres av følgende lagsogn:

Rogaland

Hordaland, Sogn og Fjordane

Følgende tingretter skal sogne til Gulating lagdømme:

Fjordane tingrett

Sogn tingrett

Nordhordland tingrett

Bergen tingrett

Hardanger tingrett

Sunnhordland tingrett

Haugaland tingrett

Stavanger tingrett

Jæren tingrett

Dalane tingrett

4. *Agder lagdømme*

Agder lagdømme utgjøres av følgende lagsogn:

Vestfold
Telemark
Aust-Agder og Vest-Agder

Følgende tingretter skal sogne til Agder lagdømme:

Lister tingrett
Kristiansand tingrett
Aust-Agder tingrett
Aust-Telemark tingrett
Vest-Telemark tingrett
Nedre Telemark tingrett
Nordre Vestfold tingrett
Tønsberg tingrett
Søndre Vestfold tingrett

5. *Borgarting lagdømme*

Borgarting lagdømme utgjøres av følgende lagsogn:

Oslo: Oslo fylke og Akershus fylke unntatt Romerike
Østfold
Buskerud

Følgende tingretter/førsteinstansdomstoler skal sogne til Borgarting lagdømme:

Hallingdal tingrett
Hønefoss tingrett
Eiker og Kongsberg tingrett
Drammen tingrett
Oslo tingrett
Oslo byfogdembete
Asker og Bærum tingrett
Follo tingrett
Moss tingrett
Sarpsborg tingrett
Fredrikstad tingrett
Halden tingrett
Heggen og Frøland tingrett

6. *Eidsivating lagdømme*

Eidsivating lagdømme utgjøres av følgende lagsogn:

Hedmark og Oppland
Romerike

Følgende tingretter skal sogne til Eidsivating lagdømme:

Nord-Gudbrandsdal tingrett
Sør-Gudbrandsdal tingrett
Valdres tingrett
Gjøvik tingrett
Nord-Østerdal tingrett
Sør-Østerdal tingrett
Hedmarken tingrett
Glåmdal tingrett
Øvre Romerike tingrett
Nedre Romerike tingrett

III

Midlertidige bestemmelser for Oslo, Bergen, Stavanger, Karmsund og Fjordane domssogn

1. Oslo

Inntil forskriften del I nr. 19 trer i kraft, fungerer tre førsteinstansdomstoler i Oslo domssogn. Disse fordeler sakstypene mellom seg slik:

Oslo byfogdembete behandler saker som notarius publicus og saker som er lagt til Oslo byfogdembete i forskriften del I nr. 19 pkt. 1. til og med pkt. 27.

Oslo skifterett og byskriverembete behandler saker om tinglysing og saker som er lagt til Oslo byfogdembete i forskriften del I nr. 19 pkt. 28 til og med pkt. 80.

Oslo tingrett behandler straffesaker og sivile saker som ikke behandles av Oslo byfogdembete og Oslo skifterett og byskriverembete.

2. *Bergen*

Inntil forskriften del I nr. 8 bokstav b trer i kraft, fungerer to førsteinstansdomstoler i Bergen domssogn. Disse fordeler sakstypene mellom seg slik:

Bergen byfogdembete behandler de samme sakstyper som er lagt til Oslo byfogdembete i forskriften del I nr. 19
Bergen tingrett behandler straffesaker og sivile saker som ikke behandles av Bergen byfogdembete.

3. *Stavanger*

Inntil forskriften del I nr. 9 bokstav b trer i kraft, fungerer to førsteinstansdomstoler i Stavanger domssogn. Disse fordeler sakstypene mellom seg slik:

Stavanger byfogdembete behandler de samme sakstyper som er lagt til Oslo byfogdembete i forskriften del I nr. 19.

Stavanger tingrett behandler straffesaker og sivile saker som ikke behandles av Stavanger byfogdembete.

4. *Karmsund*

Inntil forskriften del I nr. 9 bokstav a trer i kraft, sogner fra 1. januar 2006 Vindafjord kommune til Karmsund tingrett.

Alle saker fra Ølen kommune innkommet til og med 31. desember 2005 ferdigbehandles ved Sunnhordland tingrett.

5. *Fjordane*

Inntil forskriften del I nr. 8 bokstav a trer i kraft sogner Gulen kommune til Fjordane tingrett.

IV

Forskriften gjelder fra det tidspunkt Domstoladministrasjonen bestemmer. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 31. august 2001 nr. 1014 om domssogns- og lagdømmeinndeling. Ulike punkter i forskriften kan settes i kraft på ulike tidspunkt. Forskriften del I nr. 1, nr. 3, nr. 5, nr. 7, nr. 9 bokstav d, nr. 10 bokstav a og bokstav b, nr. 11, nr. 13 bokstav a, nr. 14 bokstav d, del III og del IV trer i kraft straks.

16. des. Nr. 1495 2005

Forskrift om konsekvensutredning etter genteknologiloven.

Fastsatt ved kgl.res. 16. desember 2005 med hjemmel i lov 2. april 1993 nr. 38 om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer m.m. (genteknologiloven) § 11, jf. § 8. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 19. desember 2005.

Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser

§ 1. *Virkeområde*

Denne forskrift regulerer innholdet i og behandlingen av konsekvensutredning som skal utarbeides ved godkjenningsspliktig utsetting av genmodifiserte organismer etter genteknologiloven § 10 jf. § 11. Den regulerer også søkers plikt til å iverksette undersøkelser under og etter utsettingen for å klarlegge virkninger av den, og å rapportere til godkjenningssmyndigheten om resultatet.

Forskriften gjelder videre når det etter genteknologiloven § 8 kreves konsekvensutredning ved godkjenning av innesluttet bruk.

§ 2. *Formålet med konsekvensutredningen, undersøkelses- og rapporteringsplikten*

Konsekvensutredning etter genteknologiloven skal danne grunnlag for vurderinger av risikoen for miljø- og folke- og dyrehelsemessige skadevirkninger, og andre følger av det godkjenningsspliktige tiltak. Konsekvensutredningen skal sikre at søker tar disse i betraktning forut for gjennomføringen av tiltaket og at godkjenningssmyndigheten får et best mulig beslutningsgrunnlag når den skal ta stilling til om, og eventuelt på hvilke vilkår, godkjenning kan gis.

Undersøkelsene skal bekrefte at antakelser i konsekvensutredningen om forekomst og omfang av potensielle skadevirkninger av den genmodifiserte organismen eller bruken av den er korrekte, og identifisere skadevirkninger som ikke ble forutsett i konsekvensutredningen.

Rapporteringen skal bidra til å sikre at godkjenning av utsetting og evt. vilkår endres dersom ny informasjon tilsier det.

§ 3. *Godkjenningssmyndigheten*

Godkjenningssmyndighet for utsetting etter genteknologiloven § 10 er Miljøverndepartementet eller den departementet bemyndiger. Godkjenningssmyndighet for innesluttet bruk etter genteknologiloven § 7 jf. § 8 er Helse- og omsorgsdepartementet eller den departementet bemyndiger.

Kapittel 2. Saksbehandlingen

§ 4. Konsekvensutredning ved utsettingssøknader

Konsekvensutredning for utsetting skal foreligge samtidig med søknaden om godkjenning etter genteknologiloven § 10, jf. § 11. Godkjenningsmyndigheten skal gi søker skriftlig bekreftelse på dato for mottak av søknad og konsekvensutredning.

§ 5. Konsekvensutredning ved søknad om innesluttet bruk

Dersom godkjenningsmyndigheten vil kreve konsekvensutredning for mulig utilsiktet utslipp fra innesluttet bruk etter genteknologiloven § 8, skal kravet fremsettes uten ugrunnet opphold etter at søknaden er mottatt.

Avgjørelse om å kreve konsekvensutredning etter genteknologiloven § 8 kan ikke påklages.

§ 6. Søkers opplysningsplikt

Etter at konsekvensutredning er oversendt godkjenningsmyndigheten og inntil søknaden er avgjort, har søkeren plikt til å underrette godkjenningsmyndigheten om nye opplysninger som kan være av betydning for avgjørelsen av søknaden.

§ 7. Krav om tilleggsopplysninger

Dersom godkjenningsmyndigheten finner at konsekvensutredningen ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å avgjøre søknaden, kan det kreves at søker fremskaffer ytterligere opplysninger og undersøkelser, jf. genteknologiloven § 11 annet ledd. Kravet skal begrunnes.

§ 8. Frist for saksbehandling ved søknad om utsetting i henhold til genteknologiloven § 9 annet ledd bokstav a til e og § 10

Senest 90 dager etter at søknaden er mottatt, skal godkjenningsmyndigheten treffe vedtak etter genteknologiloven § 10 første ledd, jf. § 10 annet ledd og kapittel 4 i denne forskrift.

Ved beregningen av fristen i første ledd, medregnes ikke den tid godkjenningsmyndigheten

- avventer ytterligere opplysninger som den har bedt søkeren om å fremskaffe eller
- gjennomfører en offentlig høring, jf. genteknologiloven § 13. Høringen skal ikke forlenge fristen i første ledd med mer enn 30 dager.

§ 9. Frist for saksbehandling ved søknad om utsetting i form av omsetning i henhold til genteknologiloven § 9 annet ledd bokstav f og § 10

Senest 90 dager etter at søknaden er mottatt, skal godkjenningsmyndigheten utarbeide en vurderingsrapport som sendes søkeren. Den skal samtidig:

- a) underrette søkeren om at søknaden om utsetting er sendt de øvrige landene i EØS for kommentarer med en anbefaling om godkjenning eller
- b) underrette søkeren om at søknaden avslås fordi utsettingen ikke oppfyller kravene i genteknologiloven § 10 første og annet ledd, jf. kapittel 4 i denne forskrift.

Ved beregningen av fristen i første ledd, medregnes ikke den tid godkjenningsmyndigheten avventer ytterligere opplysninger som den har bedt søkeren om å fremskaffe.

I de tilfelle som er nevnt i første ledd, bokstav a, skal søkeren underrettes om vedtaket innen 30 dager etter at søknaden er ferdigbehandlet etter reglene i EØS-avtalen vedlegg XX punkt 25, jf. protokoll 1 til EØS-avtalen.

§ 10. Frist for saksbehandling ved søknad om innesluttet bruk etter genteknologiloven § 7, jf. § 8

Frist for saksbehandling ved innesluttet bruk fremgår av forskrifter gitt i medhold av genteknologiloven § 7.

§ 11. Foreleggelse for Bioteknologinemnda

Godkjenningsmyndigheten kan fremlegge konsekvensutredningen for Bioteknologinemnda til vurdering og uttalelse før vedtak treffes, jf. genteknologiloven § 26.

Kapittel 3. Konsekvensutredningens form

§ 12. Krav til utforming av konsekvensutredningen

Konsekvensutredningen skal fremstå som et samlet dokument.

For å gjøre utredningen egnet for offentlig behandling skal den i nødvendig utstrekning definere eller forklare faguttrykk, og inneholde et sammendrag som er skrevet i et forståelig språk.

Relevant bakgrunnsmateriale skal refereres og være tilgjengelig for godkjenningsmyndigheten.

Kapittel 4. Konsekvensutredningens innhold

§ 13. Konsekvensutredning ved første gangs søknad om utsetting i form av omsetning etter genteknologiloven § 9 annet ledd bokstav f og § 10

Konsekvensutredningen skal i nødvendig utstrekning og så langt det er mulig gi en beskrivelse av det tiltak det søkes godkjenning for og redegjøre for risikoen for og omfanget av de miljø- og folke- og dyrehelsemessige virkninger som kan oppstå på grunn av tiltaket og ved utilsiktet spredning fra tiltaket. Beskrivelsen skal inneholde de opplysninger som fremgår av vedlegg 1 og en miljørisikovurdering i samsvar med vedlegg 2.

Konsekvensutredningen skal angi hvilke forholdstiltak som er iverksatt eller skal iverksettes med sikte på å forebygge uheldige miljø- og folke- og dyrehelsemessige virkninger av tiltaket.

Konsekvensutredningen skal videre inneholde en overvåkningsplan og et forslag til varigheten av denne i tråd med kravene i vedlegg 3 og et forslag til merking og emballering i tråd med kravene i § 15 i forskrift 2. september 2005 nr. 1009 om merking, transport, import og eksport av genmodifiserte organismer og vedlegg 4. For genmodifiserte organismer som skal brukes som eller i næringsmidler eller fôrvarer skal forslaget til merking være i tråd med kravene i forskrift 21. desember 1993 nr. 1385 om merking mv av næringsmidler eller forskrift 7. november 2002 nr. 1290 om fôrvarer.

Konsekvensutredningen skal videre angi søkerens vilkår for omsetning, herunder særlige krav til bruk og håndtering, samt et forslag til varigheten av godkjenning i tråd med § 18 nedenfor.

Konsekvensutredningen skal videre angi resultater og erfaringer fra tidligere utsetninger som er relevante for søknaden.

§ 14. *Konsekvensutredning ved søknad om fornyet godkjenning av utsetting i form av omsetning iht. genteknologiloven § 9 annet ledd bokstav f og § 10*

Konsekvensutredningen skal inneholde en kopi av gjeldende godkjenning, en rapport om resultatene av overvåkingen utført i samsvar med § 13 tredje ledd og § 18 første ledd i forskriften her, alle andre nye tilgjengelige opplysninger om farer for menneskers og dyrs helse og/eller for miljøet som den genmodifiserte organismen medfører og, når det er hensiktsmessig, et forslag til endring eller utfylling av vilkårene for den opprinnelige tillatelsen, herunder vilkårene i tilknytning til fremtidig overvåking og tidsbegrensninger for tillatelsen.

§ 15. *Konsekvensutredning ved søknad om utsetting iht. genteknologiloven § 9 annet ledd bokstav a til e og § 10*

Konsekvensutredningen skal i nødvendig utstrekning og så langt det er mulig gi en beskrivelse av det tiltak det søkes godkjenning for og redegjøre for risikoen for og omfanget av de miljø- og folke- og dyrehelsemessige virkninger som kan oppstå på grunn av tiltaket og ved utilsiktet spredning fra tiltaket. Beskrivelsen skal inneholde de opplysninger som fremgår av vedlegg 1 som er nødvendige for å foreta en konsekvensutredning av tiltaket det søkes godkjenning for, herunder særlig:

- a) generell informasjon, herunder informasjon om personell og opplæring
- b) opplysninger om den eller de genmodifiserte organismer det søkes godkjenning for
- c) opplysninger om forholdene ved utsettingen og ved det potensielle mottakermiljøet
- d) opplysninger om vekselvirkningen mellom den eller de genmodifiserte organismer det søkes godkjenning for og miljøet
- e) en overvåkningsplan i samsvar med de relevante deler av vedlegg 1, med henblikk på å kartlegge virkninger av den eller de genmodifiserte organismer det søkes godkjenning for på menneskers og dyrs helse og miljøet
- f) opplysninger om kontroll, utbedringsmetoder, behandling av avfall og beredskapsplaner, og
- g) et sammendrag av den tekniske dokumentasjonen.

Konsekvensutredningen skal også omfatte en miljørisikovurdering i samsvar med vedlegg 2, eventuelle bibliografiske henvisninger og informasjon om de metoder for risikovurdering som er benyttet.

§ 16. *Konsekvensutredning iht. genteknologiloven § 8*

Konsekvensutredningen skal i nødvendig utstrekning og så langt det er mulig gi en beskrivelse av det tiltak det søkes godkjenning for og redegjøre for sannsynligheten for og omfanget av de miljø- og folke- og dyrehelsemessige virkninger som kan oppstå på grunn av tiltaket og utilsiktet spredning fra dette. Godkjenningsmyndigheten for innesluttet bruk avgjør i hvorvidt og i hvilken grad vedlegg 1–4 kommer til anvendelse på konsekvensutredningen. Avgjørelsen kan ikke påklages.

Konsekvensutredningen skal videre beskrive hvilke beredskapstiltak, herunder eventuelle rense- eller desinfeksjonsmetoder, som kan iverksettes for å begrense eller avbøte uheldige miljø- og folke- og dyrehelsemessige virkninger ved utilsiktet utslipp eller spredning.

Konsekvensutredningen skal videre angi planene for etterbehandling av produksjonsutstyret/det området som kan bli berørt av utilsiktet utslipp og for behandling av avfallet.

§ 17. *Andre følger av framstilling og bruk av den genmodifiserte organisme*

Konsekvensutredningen skal i nødvendig utstrekning og så langt det er mulig i samsvar med vedlegg 4 redegjøre for andre følger av tiltaket enn de miljø- og folke- og dyrehelsemessige virkninger, herunder:

1. tiltakets positive eller negative virkning for bærekraftig utvikling,
2. etiske aspekter som kan reises ved bruk av den genmodifiserte organisme og
3. eventuelle samfunnsmessige fordeler eller ulemper ved bruk av de genmodifiserte organismer.

Kapittel 5. Vilkår for, varigheten av og innholdet i vedtak om godkjenning

§ 18. *Vilkår for og varigheten av vedtak om godkjenning*

Godkjenningsmyndigheten skal som vilkår for godkjenning pålegge søkeren å rapportere til godkjenningsmyndigheten om resultatet av utsettingen, og kan pålegge søkeren å iverksette nærmere undersøkelser under og etter gjennomføringen av tiltaket med sikte på å klarlegge hvilke virkninger tiltaket faktisk har hatt, jf. genteknologiloven § 15, § 13 tredje ledd og § 15 første ledd bokstav e ovenfor, § 19 bokstav f nedenfor og vedlegg 3.

Første gangs godkjenning av omsetning av genmodifiserte organismer skal ikke gis for mer enn ti år, jf. genteknologiloven § 15.

Dersom det søkes om fornyelse av en godkjenning, kan omsetning fortsette i overensstemmelse med gjeldende godkjenning inntil søknaden om fornyelse er avgjort. Søknad om fornyelse må innleveres innen 9 måneder før godkjenningen utløper. Søknad om fornyelse av godkjenning gitt i medhold av genteknologiloven § 10 sjette ledd før 17. oktober 2002 må innleveres innen 17. oktober 2006.

§ 19. Innholdet i vedtak om godkjenning etter genteknologiloven § 9 annet ledd bokstav f

Vedtak om godkjenning skal uttrykkelig angi;

- a) hva tillatelsen omfatter, herunder hvilke genmodifiserte organismer som skal omsettes som eller i produkter, og deres unike identifikasjonskoder,
- b) tillatelsens gyldighetsperiode,
- c) vilkårene for omsetning av produktet, herunder særskilte vilkår for bruk, håndtering og innpakning av produkter som består av eller inneholder genmodifiserte organismer, og vilkårene for vern av særskilte økosystemer/miljøer og/eller geografiske områder,
- d) at søker skal sørge for at godkjenningsmyndigheten får tilgang til kontrollprøver dersom den anmoder om det,
- e) krav til merking i samsvar med kravene fastsatt i forskrift 2. september 2005 nr. 1009 om merking, transport, import og eksport av genmodifiserte organismer og vedlegg 1 del C eller, for genmodifiserte organismer som skal brukes som eller i næringsmidler eller fôrvarer, i samsvar med kravene i forskrift 21. desember 1993 nr. 1385 om merking mv av næringsmidler eller forskrift 7. november 2002 nr. 1290 om fôrvarer.
- f) overvåkingskrav i samsvar med vedlegg 3, herunder forpliktelser til å rapportere, overvåkingsplanens tidsperiode og når det er hensiktsmessig, de forpliktelser som påhviler personer som selger eller bruker produktet, herunder, når det gjelder dyrkede genmodifiserte organismer, om det informasjonsnivå som synes passende på det sted hvor de befinner seg.

Kapittel 6. Ikrafttredelse

§ 20. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2006. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 20. august 1993 nr. 816 om konsekvensutredning etter genteknologiloven.

Vedlegg 1

Opplysninger som er nødvendige for beskrivelse av det tiltaket det søkes om godkjenning for iht. forskriften § 13 – § 16

Innledning

Ikke alle de oppførte punktene kommer til anvendelse i hvert enkelt tilfelle. Derfor skal det i hver enkelt søknad bare tas hensyn til de punkter som anses aktuelle i et gitt tilfelle. Nøyaktigheten av opplysningene som skal gis i hvert enkelt punkt, vil kunne variere avhengig av typen og omfanget av den planlagte utsettingen.

Framtidige utviklinger innenfor genmodifisering kan gjøre det nødvendig å tilpasse dette vedlegget til den tekniske utviklingen eller å utarbeide veiledende merknader som skal utfylle dette vedlegget. En ytterligere differensiering med hensyn til informasjonskrav for ulike typer genmodifiserte organismer, f.eks. encellede organismer, fisk eller insekter, eller for visse anvendelser av genmodifiserte organismer, f.eks. utvikling av vaksiner, kan bli mulig når det i EØS er innhentet tilstrekkelig erfaring med søknader for utsetting av visse genmodifiserte organismer.

Dokumentasjonen skal også omfatte beskrivelsen av de anvendte metodene eller henvisninger til standardiserte eller internasjonalt anerkjente metoder, samt navnet på det organ eller de organer som har ansvar for å utføre undersøkelsene.

Vedlegg 1 del A får anvendelse på utsetting av alle andre typer genmodifiserte organismer enn høyerestående planter, og vedlegg 1 del B får anvendelse på utsetting av genmodifiserte høyerestående planter.

Med «høyerestående planter» menes planter som tilhører den taksonomiske gruppen spermatophytæ (gymnospermae og angiospermae).

Del A

Opplysninger som skal gis i søknaden om utsetting av andre genmodifiserte organismer enn høyerestående planter

I Generell informasjon

1. Søkerens navn og adresse (selskap eller institusjon)
2. Den eller de ansvarlige forskeres navn, kvalifikasjoner og erfaring
3. Prosjektets tittel

II Opplysninger om den genmodifiserte organismen

A. Donor-, mottaker- eller (hvis relevant) foreldreorganismen(e)s egenskaper:

1. Vitenskapelig navn.
2. Taksonomi.
3. Andre navn (vanlig navn, sortnavn, osv.).
4. Fenotypiske og genetiske markører.
5. Grad av slektskap mellom donor- og mottakerorganismene eller mellom foreldreorganismene.
6. Beskrivelse av identifiserings- og påvisningsteknikker.
7. Påvisnings- og identifiseringsteknikkenes følsomhet, pålitelighet (kvantitativt) og spesifisitet.
8. Beskrivelse av organismens geografiske utbredelse og naturlige habitat, herunder opplysninger om naturlige predatorer, byttedyr, parasitter, konkurrenter, symbionter og verter.
9. Organismer som man vet kan overføre genmateriale under naturlige betingelser.
10. Verifikasjon av organismenes genetiske stabilitet og faktorer som påvirker denne.
11. Patologiske, økologiske og fysiologiske egenskaper:
 - a) Fareklassifisering i henhold til gjeldende fellesskapsregler om vern av menneskers helse og/eller miljøet,
 - b) generasjonstid i naturlige økosystemer, kjønnnet og ukjønnnet formeringssyklus,
 - c) opplysninger om overlevelse, herunder årstidsrytme og evne til å danne overlevelsesstrukturer,
 - d) sykdomsfremkallende evne: Smittsomhet, giftighet, virulens, allergiframkallende evne, bærere (vektorer) for patogener, mulige vektorer, vertsområde, herunder ikke-målorganismer; mulig aktivering av latente virus (provirus); evne til å kolonisere andre organismer,
 - e) antibiotikaresistens og mulig bruk av disse antibiotika hos mennesker og domestiserte organismer for forebyggende og terapeutiske formål,
 - f) medvirkning i miljøprosesser: Primærproduksjon, omsetning av næringsstoffer, nedbrytning av organiske stoffer, respirasjon osv.
12. Naturlig forekommende vektorers egenskaper:
 - a) Sekvens,
 - b) mobiliseringsfrekvens,
 - c) spesifisitet,
 - d) forekomst av gener som gir resistens.
13. Beskrivelse av tidligere genmodifikasjoner.

B. Vektorens egenskaper

1. Vektorens art og opprinnelse,
2. sekvens av transposoner, vektorer og andre ikke-kodende genetiske segmenter som brukes til å bygge opp den genmodifiserte organismen og til å få de innførte vektorer og geninsertert til å fungere i dem,
3. den innførte vektors mobiliseringshyppighet og/eller genetiske overføringsevne samt bestemmelsesmetoder og
4. opplysninger om i hvilken utstrekning vektoren er begrenset til det DNA som kreves for å utføre den planlagte funksjonen.

C. Den modifiserte organismens egenskaper

1. Opplysninger om genmodifiseringen:
 - a) Metoder som anvendes ved modifikasjonen,
 - b) metoder som anvendes ved oppbygging av geninsertene og innføring av dem i mottakeren eller til å fjerne en sekvens,
 - c) beskrivelse av geninsertets og/eller vektorens oppbygning,
 - d) geninsertets renhet med hensyn til enhver ukjent sekvens samt opplysninger om i hvilken utstrekning den innførte sekvensen er begrenset til det DNA som kreves for å utføre den planlagte funksjonen,
 - e) utvelgelsesmetoder og -kriterier,
 - f) sekvens, funksjonell identitet og plassering av det eller de aktuelle endrede/innførte/fjernede nukleinsyresegmenter, særlig opplysninger om enhver kjent skadelig sekvens.
2. Opplysninger om den endelige genmodifiserte organismen:
 - a) Beskrivelse av genetisk(e) egenskap(er) eller fenotypiske egenskaper, særlig av nye egenskaper og egenskaper som kan være uttrykt eller ikke lenger være uttrykt,
 - b) struktur i og mengde av enhver vektor- og/eller donornukleinsyre som er igjen i den endelige oppbygningen av den modifiserte organismen,
 - c) organismens stabilitet når det gjelder genetiske egenskaper,
 - d) uttrykksrate og -nivå for det nye genmaterialet. Målemetoder og deres følsomhet,
 - e) de uttrykte proteinenes aktivitet,
 - f) beskrivelse av identifiserings- og påvisningsteknikker, herunder identifiserings- og påvisningsteknikker for den innsatte sekvensen og vektoren,
 - g) påvisnings- og identifiseringsteknikkenes følsomhet, pålitelighet (kvantitativt) og spesifisitet,
 - h) beskrivelse av tidligere utsetting eller bruk av den genmodifiserte organismen,

- i) vurderinger med hensyn til menneskers og dyrs helse såvel som plante-helse:
 - i. giftige eller allergiframkallende virkninger av de genmodifiserte organismene og/eller deres stoffskifteprodukter,
 - ii. sammenligning av den modifiserte organismens og donor-, mottaker- eller (eventuelt) foreldreorganismens sykdomsfremkallende evne,
 - iii. koloniseringsevne,
 - iv. organismens sykdomsfremkallende evne hos mennesker som ikke lider av svekket immunforsvar:
 - fremkalte sykdommer og sykdomsfremkallende mekanismer, herunder spredningsmåte og virulens,
 - overføringsevne,
 - smittsom dose,
 - vertsområde, mulighet for endring,
 - mulighet for overlevelse utenfor menneskelig vert,
 - forekomst av vektorer eller spredningsmidler,
 - biologisk stabilitet,
 - mønstre for antibiotikaresistens,
 - allergiframkallende evne,
 - tilgang til egnet sykdomsbehandling.
 - v. andre farer forbundet med produktene.

III Opplysninger om utsettingsforhold og mottakermiljø

A. Opplysninger om utsettingen

1. Beskrivelse av den planlagte utsettingen, herunder formålet eller formålene samt planlagte produkter.
2. Planlagte tidspunkter for utsettingen, fremdriftsplan for forsøket, herunder utsettingenes hyppighet og varighet.
3. Forberedelse av stedet før utsettingen.
4. Stedets størrelse.
5. Planlagt(e) utsettingsmetode(r).
6. Mengder genmodifiserte organismer som skal settes ut.
7. Forstyrrelser på stedet (dyrkingstype og -metode, gruve drift, vanning eller annen virksomhet).
8. Vernetiltak for arbeidstakere under utsettingen.
9. Behandling av stedet etter utsettingen.
10. Planlagte teknikker for disponering eller inaktivering av de genmodifiserte organismene når forsøket er avsluttet.
11. Opplysninger om og resultater av tidligere utsetting av de genmodifiserte organismene, særlig i ulikt omfang og i forskjellige økosystemer.

B. Opplysninger om miljøet (både om selve stedet og om miljøet omkring)

1. Stedets eller stedenes geografiske beliggenhet samt nærmere opplysninger om denne (ved søknad om utsetting i form av omsetning iht. § 9 annet ledd bokstav f og § 10 i genteknologiloven vil utsettingsstedet eller -stedene være produktets planlagte bruksområder).
2. Fysisk eller biologisk nærhet til mennesker eller andre viktige biota.
3. Nærhet til viktige biotoper, verneområder eller drikkevannsforsyninger.
4. Klimatiske egenskaper ved den eller de regioner som kan bli berørt.
5. Geografiske, geologiske og pedologiske egenskaper.
6. Plante- og dyreliv, herunder avlinger, husdyr og trekkende arter.
7. Beskrivelse av måløkosystemer og ikke-måløkosystemer som kan bli berørt.
8. Sammenligning av mottakerorganismens naturlige habitat og planlagt(e) utsettingssted(er).
9. All planlagt utvikling av eller endring i arealbruken i området som kan ha innflytelse på utsettingens innvirkninger på miljøet.

IV Opplysninger om vekselvirkninger mellom de genmodifiserte organismene og miljøet

A. Egenskaper som påvirker overlevelse, formering og spredning

1. Biologiske egenskaper som har innvirkning på overlevelse, formering og spredning.
2. Kjente eller antatte miljøforhold som kan ha innflytelse på overlevelse, formering og spredning (vind, vann, jord, temperatur, pH osv.).
3. Følsomhet overfor særskilte agenser.

B. Vekselvirkninger med miljøet

1. De genmodifiserte organismenes antatte habitat.
2. Undersøkelser av de genmodifiserte organismenes atferd og egenskaper samt deres økologiske betydning utført i simulert naturlige miljøer som mikrokosmos, vekstkamre eller drivhus.

3. Genetisk overføringssevne:
 - a. Overføring, etter utsetting, av genmateriale fra de genmodifiserte organismene til organismer i de berørte økosystemer,
 - b. overføring, etter utsetting, av genmateriale fra naturlig forekommende organismer til de genmodifiserte organismene.
4. Sannsynlighet for at seleksjon etter utsetting kan føre til uttrykk av uventede eller uønskede egenskaper i den modifiserte organismen.
5. Tiltak som benyttes til å sikre og verifisere genetisk stabilitet. Beskrivelse av genetiske egenskaper som kan forhindre eller redusere til et minimum spredning av genmateriale. Metoder for verifisering av genetisk stabilitet.
6. Biologiske spredningsveier, kjente eller mulige former for vekselvirkning med den spredende agensen, herunder innånding, inntak, overflatekontakt, nedgraving osv.
7. Beskrivelse av økosystemer der de genmodifiserte organismene vil kunne spre seg.
8. Potensial for uforholdsmessig stor bestandsøkning i miljøet.
9. De genmodifiserte organismenes konkurransefortrinn i forhold til ikke-modifiserte mottaker- eller foreldreorganismer.
10. Identifisering og beskrivelse av målorganismene (om relevant).
11. Antatt mekanisme for og resultat av vekselvirkning mellom de utsatte genmodifiserte organismene og målorganismene (om relevant).
12. Identifisering og beskrivelse av ikke-målorganismer som kan bli påført skadevirkninger ved utsetting av den genmodifiserte organismen, og de antatte mekanismene ved alle kjente skadelige vekselvirkninger.
13. Sannsynlighet for endring i biologiske vekselvirkninger eller i vertsområdet etter utsettingen.
14. Kjente eller antatte virkninger på ikke-målorganismer i miljøet, herunder på konkurrerende organismer, byttedyr, verter, symbionter, predatorer, parasitter og patogener.
15. Kjente eller antatt medvirkning i bio-geokjemiske prosesser.
16. Andre potensielt betydningsfulle vekselvirkninger med miljøet.

V Opplysninger om planer for overvåking, kontroll og avfallsbehandling, samt om beredskapsplaner

A. Overvåkingsteknikker

1. Metoder for sporing av de genmodifiserte organismene og overvåking av virkningene.
2. Overvåkingsteknikkenes spesifisitet (for å identifisere de genmodifiserte organismene og for å skjelle dem fra donor-, mottaker- og eventuelt foreldreorganismer), følsomhet og pålitelighet.
3. Teknikker for å påvise overføring av det innførte genmaterialet til andre organismer.
4. Overvåkingens varighet og hyppighet.

B. Kontroll av utsettingen

1. Metoder og rutiner for å unngå og/eller redusere til et minimum spredningen av de genmodifiserte organismene utover utsettingsstedet eller det planlagte bruksområdet.
2. Metoder og rutiner for å verne stedet mot uvedkommende personers inntrenging.
3. Metoder og rutiner for å forhindre andre organismer i å trenge inn på stedet.

C. Avfallsbehandling

1. Type produsert avfall.
2. Antatt mengde avfall.
3. Beskrivelse av den planlagte behandlingen.

D. Beredskapsplaner

1. Metoder og rutiner for kontroll av de genmodifiserte organismene ved uventet spredning.
2. Metoder for dekontaminering av de berørte områder, f.eks. utryddelse av de genmodifiserte organismene.
3. Metoder for disponering eller rengjøring av planter, dyr, jord osv. som er blitt eksponert under eller etter spredningen.
4. Metoder for isolering av stedet som berøres av spredningen.
5. Planer for vern av menneskers helse og miljøet ved uønskede virkninger.

Del B

Opplysninger som skal gis i søknaden om utsettingsprosjekter med genmodifiserte høyerestående planter (GMHP) (gymniospermae og angiospermae)

I Generell informasjon

1. Søkerens navn og adresse (selskap eller institusjon)
2. Den eller de ansvarlige forskeres navn, kvalifikasjoner og erfaring
3. Prosjektets tittel

II *Opplysninger om mottaker- eller (eventuelt) foreldreplanter*

- 1) Fullstendig navn:
 - a) familie,
 - b) slekt,
 - c) art,
 - d) underart,
 - e) foredlingslinje,
 - f) vanlig navn.
- 2)
 - a) Opplysninger om formering:
 - i) formeringsmåte(r),
 - ii) eventuelt særlige faktorer som innvirker på formeringen,
 - iii) generasjonstid.
 - b) Krysningskompatibilitet med andre dyrkede eller ville plantearter, herunder kompatible arters utbredelse i Europa.
- 3) Overlevelsessevne:
 - a) evne til å danne strukturer som fremmer overlevelse og dvale,
 - b) eventuelt særlige faktorer som innvirker på overlevelsesevnen.
- 4) Spredning:
 - a) spredningsmåte og -omfang,
 - b) eventuelt særlige faktorer som innvirker på spredningen.
- 5) Plantens geografiske utbredelse.
- 6) For plantearter som vanligvis ikke vokser i medlemsstatene, beskrivelse av plantens naturlige habitat, herunder opplysninger om naturlige predatorer, parasitter, konkurrenter og symbionter.
- 7) Andre potensielle vekselvirkninger som er relevante for den genmodifiserte organismen, mellom planten og organismer i plantens vanlige økosystem eller andre steder, herunder opplysninger om toksisitet for mennesker, dyr og andre organismer.

III *Opplysninger om genmodifiseringen*

1. Beskrivelse av de metoder som anvendes ved genmodifiseringen.
2. Den benyttede vektors art og opprinnelse.
3. Størrelse, opprinnelse (donororganismen(e)s navn) og ønsket funksjon for hver bestanddel av den region som skal innføres.

IV *Opplysninger om den genmodifiserte høyerestående plante*

1. Beskrivelse av de trekk og karakteristika som er innført eller modifisert.
2. Opplysninger om faktisk innførte sekvenser (insert) eller fjernede sekvenser:
 - a. insertets størrelse og struktur og de metoder som er anvendt for å karakterisere det, herunder opplysninger om enhver del av vektoren som er innført i GMHP-en, eller om enhver bærer av fremmed DNA som er igjen i GMHP-en,
 - b. ved fjerning, de fjernede regioners størrelse og funksjon,
 - c. insertets kopiantall,
 - d. insertets plassering i plantecellene (integrert i kromosomet, kloroplaster, mitokondrier eller i en ikke-integrert form), samt metoder til bestemmelse av det.
3. Opplysninger om insertets uttrykk:
 - a. opplysninger om insertets utviklingsmessige uttrykk i løpet av plantens livssyklus og om metoder som er anvendt for å karakterisere det,
 - b. deler av planten der insertet er uttrykt (f.eks. røtter, stilk, pollen).
4. Beskrivelse av ulikhetene mellom den genmodifiserte planten og mottakerplanten med hensyn til:
 - a. formeringsmåte og/eller -hastighet,
 - b. spredning,
 - c. overlevelsessevne.
5. Insertets genetiske stabilitet og GMHP-ens fenotypiske stabilitet.
6. Enhver endring i GMHP-ens evne til å overføre genmateriale til andre organismer.
7. Opplysninger om alle toksiske, allergiframkallende eller andre skadelige virkninger på menneskers helse som følge av genmodifiseringen.
8. Opplysninger om GMHP-ens sikkerhet i forhold til dyrs helse, særlig med hensyn til toksiske, allergiframkallende eller andre skadelige virkninger som følge av genmodifiseringen, når GMHP-en skal brukes i fôrvarer.
9. Eventuell vekselvirkning mellom den genmodifiserte planten og målorganismene.
10. Potensielle endringer i vekselvirkningene mellom GMHP-en og ikke-målorganismer som følge av genmodifiseringen.
11. Potensielle vekselvirkninger med det abiotiske miljøet.

12. Beskrivelse av identifiserings- og påvisningsteknikker for genmodifiserte planter.
13. Opplysninger om eventuelle tidligere utsetninger av den genmodifiserte planten.

V Opplysninger om utsetningsstedet (bare for søknad om utsetting i henhold til § 9 annet ledd bokstav a–e og § 10 i genteknologiloven)

1. Utsetningsstedenes beliggenhet og størrelse.
2. Beskrivelse av utsetningsstedets økosystem, herunder klima, plante- og dyreliv.
3. Forekomst av formeringskompatible, beslektede, ville eller dyrkede plantearter.
4. Avstand til offisielt anerkjente biotoper eller vernede områder som vil kunne påvirkes.

VI Opplysninger om utsettingen (bare for søknad om utsetting i henhold til § 9 annet ledd bokstav a–e og § 10 i genteknologiloven)

1. Formålet med utsettingen.
2. Utsettingens dato og varighet.
3. Planlagt utsetningsmetode.
4. Forberedelse og behandling av utsetningsstedet før, under og etter utsettingen, herunder dyrkings- og innhøstingsmetoder.
5. Omtrentlig antall planter (eller planter per kvadratmeter).

VII Opplysninger om planer for overvåking, kontroll, behandling av stedet og avfallet (bare for søknad om utsetting i henhold til § 9 annet ledd bokstav a–e og § 10 i genteknologiloven)

- 1) Sikkerhetstiltak som treffes:
 - a) avstand fra andre formeringskompatible plantearter, både beslektede ville arter og beslektede kulturplanter,
 - b) tiltak for å redusere eller hindre spredning av GMHP-ens forplantningsorganer, (f.eks. pollen, frø eller knoller).
- 2) Beskrivelse av metoder til behandling av stedet etter utsetting.
- 3) Beskrivelse av metoder til behandling av materiale, herunder avfall, fra genmodifiserte planter etter utsetting.
- 4) Beskrivelse av overvåkingsplaner og -teknikker.
- 5) Beskrivelse av beredskapsplaner.
- 6) Metoder og prosedyrer til beskyttelse av utsetningsstedet.

Del C

Tilleggsopplysninger

I I tillegg til opplysningene i del a og b skal følgende opplysninger oppgis i konsekvensutredningen for utsetting av produkter som består av eller inneholder genmodifiserte organismer i henhold til genteknologiloven § 9, 2. ledd f)

1. Foreslåtte handelsbetegnelser på produktene og betegnelser på de genmodifiserte organismene de inneholder, samt alle spesielle identifikasjonsmerker, betegnelser eller koder som søkeren har anvendt for å identifisere de genmodifiserte organismene. Etter at tillatelse er gitt, skal alle nye handelsbetegnelser framlegges for den vedkommende myndighet.
2. Navn og full adresse til den person i EØS som har ansvaret for markedsføringen, enten produsenten, importøren eller distributøren.
3. Navn og full adresse til kontrollprøveleverandøren(e).
4. Beskrivelse av hvordan produktet og den genmodifiserte organismen som utgjør eller inngår i produktet, skal brukes. Bruk og håndtering av den genmodifiserte organismen som skiller seg fra bruk og håndtering av lignende, ikke genmodifiserte produkter, bør framheves.
5. Beskrivelse av det eller de geografiske områdene og miljøtypene i EØS hvor produktene skal anvendes, herunder om mulig det anslåtte omfanget av bruken i hvert område.
6. Forventede kategorier av brukere av produktet, f.eks. industri, landbruk og yrkesfag, alminnelig forbruk i befolkningen.
7. Opplysninger om genmodifiseringen med henblikk på oppføring i registre av modifiseringer i organismer, slik at disse modifiseringene kan anvendes til oppdage og identifisere bestemte genmodifiserte produkter for å forenkle kontroll og inspeksjon etter markedsføring.
8. Foreslått merking på en etikett eller i et følgedokument. Slik merking må omfatte, i det minste i form av en oppsummering, en handelsbetegnelse for produktet, setningen «Dette produktet inneholder genmodifiserte organismer», betegnelsen på den genmodifiserte organismen og opplysningene nevnt i nr. 2; av merkingen skal det også framgå hvordan opplysningene i den offentlige delen av registeret kan skaffes.

II I tillegg til opplysningene under i skal følgende opplysninger om nødvendig angis i konsekvensutredningen

1. Tiltak som skal treffes ved utilsiktet utslipp eller feilaktig bruk.
2. Særskilte instruksjoner eller anbefalinger for lagring og håndtering.

3. Særskilte instruksjer eller anbefalinger for utføringen av overvåking og rapportering til søkeren og, om nødvendig, vedkommende myndighet, slik at de vedkommende myndigheter effektivt kan informeres om eventuelle skadevirkninger. Slike instruksjer skal være i samsvar med vedlegg 3 del C.
4. Foreslåtte begrensninger med hensyn til den godkjente bruken av den genmodifiserte organismen, for eksempel hvor produktet kan brukes og til hvilket formål.
5. Forslag til innpakning.
6. Anslått produksjon i og/eller import til EØS.
7. Forslag til tilleggsmerking. Dette kan, i det minste i form av et sammendrag, omfatte opplysningene nevnt i punkt I nr. 4 og 5 og punkt II nr. 1, 2, 3 og 4.

Vedlegg 2

Prinsipper for miljørisikovurdering iht. forskriften § 13 – § 16

Definisjoner:

I dette vedlegget menes med:

- Direkte virkninger: primærvirkninger på menneskers helse og på miljøet som følger av selve den genmodifiserte organismen og som ikke oppstår gjennom en kausal årsaksrekkefølge.
- Indirekte virkninger: virkninger på menneskers helse og på miljøet som oppstår gjennom en kausal årsaksrekkefølge, som for eksempel gjennom vekselvirkninger med andre organismer, overføring av genmateriale eller endringer i bruk eller håndtering. Eventuelle indirekte virkninger vil sannsynligvis først kunne observeres etter en viss tid.
- Umiddelbare virkninger: virkninger på menneskers helse og på miljøet som vil kunne observeres i løpet av den tiden utsettingen pågår. Umiddelbare virkninger kan være direkte eller indirekte.
- Langtidsvirkninger: virkninger på menneskers helse og på miljøet som ofte ikke vil kunne observeres i løpet av den tiden utsettingen pågår, men som vil kunne vise seg som en direkte eller indirekte virkning, enten på et senere tidspunkt eller etter at utsettingen er fullført.
- Kumulative virkninger på lang sikt: de akkumulerte virkninger tillatelsene vil medføre for menneskers helse og for miljøet, herunder bl.a. flora og fauna, jordas fruktbarhet, nedbrytning av organisk materiale i jorda, føde- og næringsmiddelkjeden, biologisk mangfold, dyrehelse og resistensproblemer i tilknytning til antibiotika.

A. Formål

Formålet med en miljørisikovurdering er å identifisere og vurdere i hvert enkelt tilfelle den genmodifiserte organismens mulige skadevirkninger, enten direkte eller indirekte, umiddelbare eller over lang tid, på menneskers helse og på miljøet, som utsetting eller markedsføring av genmodifiserte organismer kan medføre. Miljørisikovurderingen baseres på prinsippene for samfunnsøkonomisk nytte- kostnadsanalyse. Miljørisikovurderingen bør utføres med sikte på å fastslå hvorvidt det er behov for risikostyring, og i så fall, hvilke metoder som vil være mest hensiktsmessige.

B. Generelle prinsipper

I samsvar med føre-var-prinsippet skal følgende generelle prinsipper følges når miljørisikovurderingen foretas:

- Kjente egenskaper ved den genmodifiserte organismen, og ved bruken av den, som muligvis kan gi skadevirkninger, bør sammenlignes med egenskapene til de ikke-modifiserte organismene som den genmodifiserte organismen er avledet fra, og med bruken av disse under tilsvarende forhold.
- Miljørisikovurderingen bør foretas på en vitenskapelig forsvarlig og transparent måte og være basert på tilgjengelige vitenskapelige og tekniske data.
- Det bør foretas en miljørisikovurdering i hvert enkelt tilfelle, da det kan være store ulikheter med hensyn til hvilke opplysninger som kreves, avhengig av hvilken type genmodifisert organisme det dreier seg om, hvilken bruk de er tiltenkt samt de mulige mottaksmiljøene, idet det bl.a. tas hensyn til genmodifiserte organismer som allerede finnes i dette miljøet.
- Dersom nye opplysninger om den genmodifiserte organismen og dens virkninger på menneskers helse og på miljøet blir tilgjengelige, kan det bli nødvendig å gjenta miljørisikovurdering, slik at
 - det kan fastslås om risikoen har endret seg,
 - det kan fastslås om det er behov for å endre risikostyringen tilsvarende.

C. Metodologi

C.1. Egenskaper ved genmodifiserte organismer og ved utsettinger av slike

For hver sak må miljørisikovurderingen ta med i betraktningen de relevante tekniske og vitenskapelige data med hensyn til egenskaper ved

- mottaker- eller foreldreorganismene,
- genmodifiseringer, både tilført og fjernet genmateriale, og relevante opplysninger om vektor og donor,
- den genmodifiserte organismen,
- intendert utsetting eller bruk, og omfanget av utsetting og/eller bruk,

- det potensielle mottakermiljøet og
- vekselvirkninger mellom disse.

Opplysninger fra utsetninger av lignende organismer med lignende trekk, og om deres vekselvirkninger med lignende miljøer, kan være til hjelp ved miljørisikovurderingen.

C.2. Punktene i miljørisikovurderingen

Følgende punkter skal tas med i betraktningen når det dras konklusjoner for miljørisikovurderingen:

1. Identifisering av egenskaper som kan forårsake skadevirkninger:

Alle egenskaper ved genmodifiserte organismer som knyttet til genmodifiseringen og som kan medføre skadevirkninger på menneskers helse eller på miljøet, skal identifiseres. En sammenligning av de(n) genmodifiserte organismen(es) egenskaper med egenskapene til ikke-modifiserte organismer under tilsvarende forhold ved utsetting og bruk, vil være nyttig med hensyn til identifisering av de enkelte potensielle skadevirkninger genmodifisering kan medføre. Det er viktig ikke å avvise potensielle skadevirkninger med den begrunnelse at de sannsynligvis ikke vil oppstå.

Genmodifiserte organismers potensielle skadevirkninger vil variere fra tilfelle til tilfelle, og kan omfatte

- sykdom hos mennesker, herunder allergiframkallende eller giftige virkninger (se for eksempel avsnitt II punkt A og avsnitt II punkt C. nr. 2 bokstav i) i vedlegg 1 del A, og punkt II nr. 7 i vedlegg 1 del B),
- sykdom hos dyr og planter, herunder giftige virkninger, og eventuelt allergiframkallende virkninger (se f.eks. avsnitt II punkt A nr. 11. og avsnitt II punkt C nr. 2 bokstav i) i vedlegg 1 del A, og punkt II nr. 7 og punkt IV nr. 8 i vedlegg 1 del B),
- virkninger på bestandsdynamikken hos artene i mottakermiljøet og på det genetiske mangfoldet i de enkelte bestandene (se f.eks. avsnitt IV punkt B nr. 8, 9 og 12 i vedlegg 1 del A),
- endret mottakelighet overfor patogener som fremmer spredning av smittsomme sykdommer og/eller medvirker til at nye reservoarer eller vektorer oppstår,
- en forringelse av forebyggende eller terapeutisk medisinsk behandling, veterinærmedisinsk behandling eller plantevernbehandling, f.eks. ved overføring av gener som gir resistens mot antibiotika som brukes i legemidler eller veterinærpreparater (se f.eks. avsnitt II punkt A nr. 11 bokstav e) og avsnitt II punkt C nr. 2 bokstav i) og iv) i vedlegg 1 del A),
- virkninger på bio-geokjemi (bio-geokjemiske kretsløp), særlig karbon- og nitrogenkretsløp, gjennom endringer i nedbrytningen av organisk materiale i jorda (se f.eks. avsnitt II punkt A nr. 11 bokstav f) og avsnitt IV punkt B nr. 15 i vedlegg 1 del A og punkt IV nr. 11 i vedlegg 1 del B).

Skadevirkninger kan oppstå direkte eller indirekte gjennom

- spredning av (en) genmodifisert(e) organisme(r) i miljøet,
- overføring av innsatt genmateriale til andre organismer, eller den samme organismen, uavhengig av hvorvidt den er genmodifisert eller ikke,
- fenotypisk og genetisk ustabilitet,
- vekselvirkninger med andre organismer,
- endringer i håndteringen, herunder eventuelt i landbrukspraksis.

2. Vurdering av de konsekvenser hver skadevirkning vil få dersom den oppstår

For hver potensielle skadevirkning bør omfanget av dens konsekvenser vurderes. Ved slik vurdering bør det forutsettes at en slik skadevirkning vil oppstå. Konsekvensenes omfang vil sannsynligvis være avhengig av miljøet som de(n) genmodifiserte(e) organismen(e) skal settes ut i, samt av hvordan utsettingen foregår.

3. Vurdering av sannsynligheten for at hver skadevirkning vil oppstå

Ved vurderingen av sannsynligheten eller muligheten for at skadevirkninger skal oppstå, vil egenskapene til det miljøet som de(n) genmodifiserte organismen(e) skal settes ut, i og måten utsettingen skjer på, utgjøre en vesentlig faktor.

4. Vurdering av den risiko hver av den genmodifiserte organismens identifiserte egenskaper utgjør

Det bør gjøres en vurdering av hvilken risiko hver identifiserte egenskap ved den genmodifiserte organismen som kan forårsake skadevirkninger, utgjør for menneskers helse eller miljøet, og denne vurdering bør i den grad det vitenskapelige nivået tillater det, kombinere sannsynligheten for at skadevirkningen oppstår, med omfanget av dens konsekvenser dersom den oppstår.

5. Anvendelse av styringsstrategier med hensyn til risikoer som kan oppstå ved utsetting eller markedsføring av genmodifiserte organismer

Ved risikovurderingen kan eventuelle risikoer som krever håndtering samt hvordan disse best kan håndteres, bli identifisert, og det bør derfor fastsettes en strategi for risikostyring.

6. Fastsettelse av den samlede risikoen de(n) genmodifiserte organismen(e) utgjør

Det bør foretas en vurdering av den samlede risikoen de(n) genmodifiserte organismen(e) utgjør, og i denne vurderingen skal de foreslåtte risikostyringsstrategier tas med i betraktningen.

D. Konklusjoner angående potensielle virkninger på miljøet som følge av utsetting eller markedsføring av genmodifiserte organismer

På grunnlag av en miljørisikovurdering utført i samsvar med prinsippene og metodologien fastsatt i del B og C, bør opplysninger om punktene i del D1 eller D2 inngå i søknader når det er hensiktsmessig, for å gjøre det lettere å trekke konklusjoner om potensielle miljøvirkninger fra utsetting eller markedsføring av genmodifiserte organismer.

D.1. For genmodifiserte organismer som ikke er høyerestående planter

1. Sannsynligheten for at den genmodifiserte organismen vil bli persistent og spre seg i habitater under betingelsene for den eller de foreslåtte utsettingene.
2. Enhver selektiv fordel eller ulempe overført til den genmodifiserte organismen, og sannsynligheten for at denne vil gjøre seg gjeldende under betingelsene for den eller de foreslåtte utsettingene.
3. Muligheten for genoverføring til andre arter under betingelsene for den foreslåtte utsettingen av den genmodifiserte organismen, og enhver seleksjonsfordel eller -ulempe overført til disse artene.
4. Potensielle umiddelbare eller forsinkede miljøvirkninger som følge av direkte og indirekte vekselvirkninger mellom den genmodifiserte organismen og målorganismene (eventuelt).
5. Potensielle umiddelbare og/eller forsinkede miljøvirkninger av direkte eller indirekte vekselvirkninger mellom den genmodifiserte organismen og ikke-målorganismer, herunder innvirkning på bestandsstørrelsen til konkurrerende organismer, byttedyr, verter, symbionter, predatorer, parasitter og patogener.
6. Mulige umiddelbare og/eller forsinkede virkninger på menneskers helse fra potensielle direkte og indirekte vekselvirkninger mellom den genmodifiserte organismen og personer som arbeider med, kommer i kontakt med eller kommer i nærheten av utsetting(er) av genmodifiserte organismer.
7. Mulige umiddelbare og/eller forsinkede virkninger på dyrs helse og konsekvenser for fôr- og næringsmiddelkjeden som følge av konsum av den genmodifiserte organismen eller produkter som er framstilt av den, dersom disse skal brukes som fôrvarer.
8. Mulige umiddelbare og/eller forsinkede virkninger på bio-geokjemiske prosesser som følge av potensielle direkte og indirekte vekselvirkninger mellom den genmodifiserte organismen og målorganismer eller ikke-målorganismer i nærheten av utsettingsstedet.
9. Mulige umiddelbare og/eller forsinkede, direkte og indirekte miljøvirkninger som skyldes de spesifikke teknikker som anvendes til å håndtere de genmodifiserte organismene, når disse teknikkene skiller seg fra dem som anvendes for organismer som ikke er genmodifiserte.

D.2. For genmodifiserte høyerestående planter

1. Sannsynligheten for at de genmodifiserte høyerestående plantene blir mer persistente enn foreldre- eller mottakerplanten i landbrukshabitater eller sprer seg hurtigere i naturlige habitater.
2. Enhver seleksjonsfordel eller -ulempe overført til den genmodifiserte høyerestående planten.
3. Muligheten for genoverføring til planter av samme art eller til andre formeringskompatible plantearter i forbindelse med planting av den genmodifiserte høyerestående planten, og enhver seleksjonsfordel eller -ulempe overført til disse planteartene.
4. Potensielle umiddelbare og/eller forsinkede miljøvirkninger som følger av direkte og indirekte vekselvirkninger mellom den genmodifiserte høyerestående planten og målorganismene, som for eksempel predatorer, parasitter og patogener (eventuelt).
5. Mulige umiddelbare og/eller forsinkede miljøvirkninger som følge av direkte og indirekte vekselvirkninger mellom den genmodifiserte høyerestående planten og ikke-målorganismer (som også omfatter ikke-målorganismer som inngår i vekselvirkninger med målorganismer), herunder innvirkning på bestandsstørrelsen til konkurrerende organismer, planteetere, symbionter (når det er relevant), parasitter og patogener.
6. Mulige umiddelbare og/eller forsinkede virkninger på menneskers helse som følge av potensielle direkte og indirekte vekselvirkninger mellom de genmodifiserte høyerestående plantene og personer som arbeider med, kommer i kontakt med eller kommer i nærheten av utsettinger av genmodifiserte høyerestående planter.
7. Mulige umiddelbare og/eller forsinkede virkninger på dyrs helse og konsekvenser for fôr- og næringsmiddelkjeden som følge av konsum av den genmodifiserte høyerestående planten eller produkter som er framstilt av den, dersom disse skal brukes som fôrvarer.
8. Mulige umiddelbare og/eller forsinkede virkninger på bio-geokjemiske prosesser som følge av potensielle direkte og indirekte vekselvirkninger mellom den genmodifiserte høyerestående planten og målorganismer eller ikke-målorganismer i nærheten av utsettingsstedet.
9. Mulige umiddelbare og/eller forsinkede, direkte og indirekte miljøvirkninger som følge av de spesifikke kultiverings-, styrings- og innhøstingsteknikker som anvendes for de genmodifiserte høyerestående plantene, når disse teknikkene skiller seg fra dem som anvendes for organismer som ikke er genmodifiserte.

Vedlegg 3

Overvåkingsplan

I Mål

Formålet med overvåkingsplanen er

- å bekrefte at alle antakelser i miljørisikovurderingen som gjelder forekomst og omfang av potensielle skadevirkninger av den genmodifiserte organismen eller bruken av den, er korrekte, og
- å identifisere forekomsten av skadevirkninger på menneskers helse eller miljøet som skyldes den genmodifiserte organismen eller bruken av den, og som ikke ble forutsett i miljørisikovurderingen.

II Generelle prinsipper

Overvåking finner sted etter at det er gitt tillatelse til markedsføring av den genmodifiserte organismen.

Dataene som innhentes under overvåkingen, bør tolkes på bakgrunn av andre eksisterende miljøbetingelser og -aktiviteter. Dersom det registreres endringer i miljøet, bør det overveies å foreta ytterligere vurderinger for å fastslå hvorvidt endringene følger av den genmodifiserte organismen eller bruken av den, da slike endringer kan oppstå som følge av andre miljøfaktorer enn markedsføring av den genmodifiserte organismen.

Erfaringer og data fra overvåkingen av forsøksutsetninger av genmodifiserte organismer kan være til hjelp i utarbeidelsen av de overvåkingsordninger som skal gjennomføres etter markedsføringen, og som kreves for å markedsføre genmodifiserte organismer som produkter eller som bestanddeler i produkter.

III Utforming av overvåkingsplanen

Overvåkingsplanen bør

1. omfatte en detaljert vurdering av hvert enkelt tilfelle og utarbeides på bakgrunn av miljørisikovurderingen,
2. ta med i betraktningen den genmodifiserte organismens egenskaper, egenskaper ved og omfanget av forventet bruk og omfanget av de relevante miljøbetingelsene der hvor den genmodifiserte organismen forventes utsatt,
3. omfatte generell overvåking med tanke på uforutsette skadevirkninger og, om nødvendig, særskilt overvåking (i hvert enkelt tilfelle) med fokus på skadevirkninger som er påvist i miljørisikovurderingen:
 - a. Særskilt overvåking av et enkelttilfelle skal utføres over en tidsperiode som er tilstrekkelig lang til at såvel umiddelbare og direkte virkninger som også forsinkede og indirekte virkninger påvist i miljørisikovurderingen, kan oppdages,
 - b. i overvåkingen kan det om nødvendig tas i bruk allerede etablert, rutinemessig overvåkingspraksis, som f.eks. overvåking av landbrukskultivarer, plantevern eller veterinærprodukter og medisinske produkter. Det bør gis en forklaring på hvordan relevante opplysninger innsamlet ved etablert, rutinemessig overvåkingspraksis skal gjøres tilgjengelig for den som er innehaver av tillatelsen.
4. på systematisk vis gjøre det enklere å observere utsettingen av den genmodifiserte organismen i mottakermiljøet og tolkingen av disse observasjonene med henblikk på sikkerhet for menneskers helse og for miljøet,
5. oppgi hvem (søker, brukere) som skal utføre de ulike oppgavene som kreves i overvåkingsplanen og hvem som er ansvarlig for å sikre at overvåkingsplanen iverksettes og utføres korrekt, samt sikre at det finnes en informasjonskanal, gjennom hvilken innehaveren av tillatelsen og den vedkommende myndighet vil bli informert om observerte skadevirkninger på menneskers helse og på miljøet. (Tidspunkter og intervaller for rapporter om resultatene av overvåkingen skal oppgis.)
6. vurdere mekanismene for påvisning og bekreftelse av observerte skadevirkninger på menneskers helse og på miljøet, og gi innehaver av tillatelsen eller, når det er hensiktsmessig, den vedkommende myndighet, mulighet til å treffe de tiltak som er nødvendige for å beskytte menneskers helse og miljøet.

Vedlegg 4

Vurdering av etikk, bærekraft og samfunnsnytte iht. forskriften § 17

Innledning

Dette vedlegget gir en anvisning på hva en redegjørelse for andre følger av framstilling og bruk av den genmodifiserte organisme iht. forskriften § 17 bør inneholde. Redegjørelsen bør i nødvendig utstrekning og så langt det er mulig omfatte elementene i vedlegget. Vedlegget er imidlertid ikke uttømmende, og alle elementene vil ikke være relevante i alle tilfelle.

Formålet med genteknologiloven er iht. § 1 blant annet å sikre at framstilling og bruk av genmodifiserte organismer skjer på en etisk og samfunnsmessig forsvarlig måte, i samsvar med prinsippet om bærekraftig utvikling og uten skadevirkninger på folke- og dyrehelse og miljøet. Det fremgår av § 10 annet ledd i loven at utsetting av genmodifiserte organismer bare kan godkjennes når det ikke foreligger fare for skadevirkninger på folke- og dyrehelse og miljøet, og at det dessuten skal legges vesentlig vekt på om utsettingen av genmodifiserte organismer har samfunnsmessig nytteverdi og er egnet til å fremme en bærekraftig utvikling. I kommentarene til formålsbestemmelsen på s. 67 i Ot.prp.nr.8 (1992–1993) fremgår det at føre-var-prinsippet skal legges til grunn for vurderingen av skadevirkninger på folke- og dyrehelse og miljøet, og at etiske hensyn vil måtte vektlegges ved avgjørelsen av søknader om godkjenning etter loven. I kommentarene til § 10 annet ledd på s. 81 i samme

proposisjon fremgår det at genmodifiserte organismers samfunnsnytte og bidrag til en bærekraftig utvikling både er selvstendige kriterier for vurdering av søknader etter loven og kriterier som kan bidra til en oppmyking av kravet om at utsetting av genmodifiserte organismer ikke skal ha helse- eller miljømessige skadevirkninger. Vurderingen av samfunnsnytte og bidrag til en bærekraftig utvikling baseres på prinsipper for samfunnsøkonomisk nytte-kostnadsanalyse.

I Fremgangsmåten for vurderingen

Vurderingen vil ha følgende struktur

- 1) Fare for skadevirkninger på folke- og dyrehelse og miljøet:
 - a) hva er de mulige negative konsekvensene?
 - b) hva er sannsynligheten for at disse konsekvensene vil inntreffe?
- 2) Førre-var-prinsippet:
 - a) er risikovurderingen forbundet med begrunnet usikkerhet?
 - b) kan det være snakk om stor eller uomstøtelig skade?
- 3) Er det
 - a) positive eller negative virkninger for bærekraftig utvikling?
 - b) samfunnmessige fordeler eller ulemper?
 - c) etisk forsvarlig?

I vurderingen av pkt. 3 er det hensiktsmessig å skille mellom følgende tre begreper:

- produktets egenskaper
- framstilling
- bruk

II Fare for skadevirkninger på folke- og dyrehelse og miljøet

A. Kontrollspørsmål

Gir søknaden tilstrekkelig dokumentasjon for å vurdere skadevirkninger?

Er det rimelig å anta at det er stor eller betydelig risiko for helse eller miljø?

Er det rimelig å anta at det er store eller betydelige negative konsekvenser for helse eller miljø?

Er det rimelig å anta at det er store eller betydelige negative kumulative konsekvenser for helse eller miljø?

B. Kommentar

Hvis svaret på spørsmål 1 er nei, skal saken vurderes i forhold til spørsmålet om førre-var-prinsippet.

Hvis svaret er ja på ett eller flere av spørsmålene 2–4, skal søknaden avslås. Hvis svaret er nei på alle spørsmålene 2–4, skal saken vurderes videre i forhold til spørsmålet om førre-var-prinsippet.

III Førre-var-prinsippet

A. Kontrollspørsmål

Er det rimelig grad av tvil om de foreliggende risikovurderingene, og er det fare for større risiko?

Er det rimelig grad av tvil om de foreliggende sannsynlighetsvurderinger, og er det fare for høyere sannsynligheter for skade?

Er det rimelig grad av tvil om de foreliggende konsekvensvurderinger, og er det fare for mer alvorlige konsekvenser, for helse eller miljø?

Er det rimelig grad av tvil om mulige, alvorlige kumulative konsekvenser for helse eller miljø?

Er det rimelig grad av tvil om foreslåtte modererende tiltak og virkemidler virker som forutsatt?

B. Kommentar

Hvis svaret er ja på ett eller flere av disse spørsmålene, så tilsier dette at søknaden kan avslås med henvisning til førre-var-prinsippet.

IV Bærekraftig utvikling

A. Kontrollspørsmål

1. Globale virkninger
 - Påvirkes det biologiske mangfoldet globalt?
 - Påvirkes økosystemers funksjonsevne?
 - Er det i disse henseende ulike påvirkninger når det gjelder framstilling og bruk?
2. Økologiske grenser
 - Påvirkes effektiviteten i bruken av energi?
 - Påvirkes effektiviteten i bruken av andre naturressurser?
 - Påvirkes fordelingen mellom bruk av fornybare og ikke-fornybare naturressurser?
 - Påvirkes utslippene av forurensninger med global/overnasjonal rekkevidde?
 - Påvirkes utslippene av klimagasser spesielt?
 - Er det i disse henseende ulike påvirkninger når det gjelder framstilling og bruk?

3. Menneskelige grunnbehov
 - i. Påvirkes tilfredsstillelsen av menneskelige grunnbehov?
 - ii. Er det i dette henseende ulike påvirkninger når det gjelder framstilling og bruk?
4. Fordeling mellom generasjoner

Påvirkes fordelingen mellom generasjoner når det gjelder goder?

Påvirkes fordelingen mellom generasjoner når det gjelder byrder?

Er det i disse henseende ulike påvirkninger når det gjelder framstilling og bruk?
5. Fordeling mellom fattig og rik

Påvirkes fordelingen mellom fattige og rike land når det gjelder goder?

Påvirkes fordelingen mellom fattige og rike land når det gjelder byrder?

Er det i disse henseende ulike påvirkninger når det gjelder framstilling og bruk?
6. Økonomisk vekst

Påvirkes den økonomiske vekstens bruk av energi og andre naturressurser?

Påvirkes den økonomiske vekstens globale/overnasjonale miljøbelastninger?

Påvirkes den økonomiske vekstens fordeling mellom fattige og rike land?

Er det i disse henseende ulike påvirkninger når det gjelder framstilling og bruk?

B. *Kommentar*

Spørsmålet om samsvar med kravene til «bærekraftig utvikling» vil måtte baseres på en samlet vurdering og drøfting av alle spørsmålene. Det understrekes at alle spørsmålene ikke vil være relevante i enhver sak.

V *Samfunnsmessige fordeler og ulemper*

A. *Kontrollspørsmål*

1. Produktets egenskaper

Kan det med rimelighet sies å være behov i form av etterspørsel eller annet for produktet?

Kan produktet med rimelighet sies å løse, eventuelt bidra til å løse et samfunnsproblem?

Kan produktet med rimelighet sies å være vesentlig bedre enn tilsvarende produkter som allerede finnes på markedet?

Kan det med rimelighet sies å være andre alternativer som er bedre enn produktet når det gjelder å løse, eventuelt bidra til å løse, det aktuelle samfunnsproblemet?
2. Framstilling og bruk av produktet
 - i. Bidrar det til næringsutvikling og verdiskaping, herunder til å skape nye sysselsettingsmuligheter?
 - ii. Bidrar det til næringsutvikling og verdiskaping, herunder til å skape nye sysselsettingsmuligheter i distriktene spesielt?
 - iii. Bidrar det til næringsutvikling og verdiskaping, herunder til å skape nye sysselsettingsmuligheter i andre land?
 - iv. Bidrar det til å skape problemer i eksisterende produksjon som ellers bør bevares?
 - v. Bidrar det til å skape problemer i eksisterende produksjon i andre land?

B. *Kommentar*

Vurderingen av den samfunnsmessige nytteverdien må basere seg på en drøfting av de samlede svarene. Det understrekes at alle spørsmålene ikke vil være relevante i enhver sak.

VI *Etisk forsvarlig*

A. *Generelt*

1. Situasjonsanalyse

Hvilke alternativer finnes?

Hvem er part i saken? Hvordan rammes eller hjelpes de under de forskjellige alternativene?
2. Etisk argumentasjon

Hvilke normer kommer til anvendelse?

Hvordan løse normkonfliktene?
3. Implementering/iverksetting

Hvordan sette det beste alternativet ut i praksis?

B. *Kontrollspørsmål*

1. Etiske normer og verdier knyttet til mennesket

Er tillatelse/forbud av produktet og framstillingen og bruken av det i samsvar med den allmenne befolkningens verdisyn?

Strider produktet og dets framstilling og bruk mot idéaler om solidaritet og likeverd mellom mennesker, så som særlig hensyntagen til svakstilte grupper i befolkningen?

Urbefolkninger, mennesker i sterkt tradisjonsbundne kulturer, og svakstilte grupper i befolkningen, kan bli utsatt for store uheldige konsekvenser av storsamfunnets beslutninger. Disse gruppenes interesse av å kunne styre egen kulturell endring bør vurderes særlig.

Strider spesielt markedsføringen og omsetningen av produktet mot slike normer og verdier?

2. Miljøetiske hensyn

- i. Strider produktet og fremstillingen av det i sin karakter mot dyrearters eventuelle egenverdi?
- ii. Påfører framstillingen av produktet dyr unødig lidelse?
- iii. Innebærer framstillingen av produktet at barrierer mellom arter overskrides på måter som er vesentlig forskjellig fra det som ellers skjer i den kultiverte eller ville naturen, og som må anees som uforenlig med den verdi artsadskillelse tillegges?

C. Kommentar

Vurderingen av hensynene til slike andre etiske og samfunnsmessige forhold må basere seg på en drøfting av de samlede svarene. Det understrekes at alle spørsmålene ikke vil være relevante i enhver sak.

Rettelser.

Det som er rettet er satt i kursiv.

Nr. 14/2005 s. 2170 (i forskrift 2. desember 2005 nr. 1357 om endring i forskrift 23. mai 2005 nr. 459 om gjennomføring av forordning (EF) nr. 1592/2002 av 15. juli 2002 om felles regler for sivil luftfart og om opprettelse av et europeisk flysikkerhetsbyrå, forordning (EF) nr. 1643/2003 av 22. juli 2003 og forordning (EF) nr. 1701/2003 av 24. september 2003 om endring av forordning (EF) nr. 1592/2002, samt forordning (EF) nr. 104/2004 av 22. januar 2004 om fastsettelse av regler for organiseringen og sammensetningen av klageinstansen for Det europeiske flysikkerhetsbyrået i norsk rett (EASA-forskriften).

Henvisningen til EØS-avtalen vedlegg XII nr. 66r i hjemmelsfeltet og i § 1 skal være til nr. 66s.

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2005-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
1998	9	570	Forskrift nr. 460	3
1998	16	1187	Forskrift nr. 865	6
2001	9	1216	Forskrift nr. 757	11
2002	13	1602	Forskrift nr. 1094	11
2003	1	162	Forskrift nr. 5	6
2003	18	2876	Forskrift nr. 1606	3
2004	14	2032	Lov nr. 75	3
2004	14	2166	Forskrift nr. 1473	3
2004	14	2248	Forskrift nr. 1555	3
2004	14	2267	Forskrift nr. 1558	3
2004	15	2321	Lov nr. 101	3
2004	15	2406	Forskrift nr. 1674	3
2004	15	2410	Forskrift nr. 1683	2
2004	16	2475	Forskrift nr. 1745	3
2004	17	2591	Forskrift nr. 1814	10
2004	17	2599	Forskrift nr. 1820	5
2004	17	2601	Forskrift nr. 1820	1
2005	1	66	Forskrift nr. 1878	5
2005	2	169	Forskrift nr. 52	3
2005	2	249	Vedtak nr. 115	3
2005	2	288	Forskrift nr. 138	3
2005	3	369	Forskrift nr. 186	6
2005	4	543	Forskrift nr. 263	6
2005	4	548	Forskrift nr. 314	6
2005	6	801	Forskrift nr. 348	10
2005	7	927	Lov nr. 34	11
2005	8	1120	Lov nr. 62	10
2005	8	1184	Lov nr. 74	11
2005	9	1424	Forskrift nr. 673	10
2005	9	1442, 1443 og 1444	Forskrift nr. 682	10
2005	9	1442	Forskrift nr. 682	11
2005			Forskrift nr. 1096	12
2005	11	1715	Forskrift nr. 891	13
2005	12	1876, 1877 og 1880	Forskrift nr. 1085	13
2005	14	2170	Forskrift nr. 1357	15

B-blad

Returadresse:

Lovdata
Postboks 2016, Vika
N-0125 Oslo

NORSK LOVTIDEND

Avd I Lover og sentrale forskrifter
Avd II Regionale og lokale forskrifter

Utgiver: Justis- og politidepartementet
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring

Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjørings skjema til Lovdata:

Med E-post: ltavd1@lovdata.no for avdeling I
ltavd2@lovdata.no for avdeling II

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted (www.lovdata.no).

Med post: Norsk Lovtidend
Postboks 2016, Vika
0125 Oslo

Bestilling av abonnement

Med post: Samme adresse som over.

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted.

		Norge	Norden	Verden
Abonnement for 2006 koster	Avd I	kr 1140	kr 1700	kr 2360
	Avd. I og II	kr 1430	kr 2470	kr 3480

Innholdet i heftene vil bli kunngjort fortløpende på Lovdatas nettsted – www.lovdata.no
- også en versjon av den trykte utgaven av heftet i PDF-format vil være tilgjengelig.
På samme sted finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Samlemapper: Det vil bli sendt ut etiketter for bruk på ringpermer.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 2016, Vika
0125 Oslo

Tlf. 23 11 83 00
Fax 23 11 83 01
E-post: lovtid@lovdata.no